

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням _____ сесії
Слобожанської міської ради
VIII скликання
від «__» _____ 2025 р. №
_____-VIII

СЛОБОЖАНСЬКА МІСЬКА РАДА

Стратегія розвитку Слобожанської територіальної громади на період до 2027 року

Стратегію розвитку розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з розробки Стратегії розвитку Слобожанської територіальної громади та благодійної організації «Координаційний гуманітарний центр» в межах реалізації проєкту «Консорціум – HAVEN», що сприяло глибшому аналізу потреб громади та залученню до процесу представників різних цільових груп, а також завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	11
РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	13
1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ	13
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОРГАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ	20
Розташування та склад громади	20
Адміністративний центр громади.....	22
Характеристика Чугуївського району	23
Порівняльна характеристика Слобожанської громади та подібних громад	26
3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ	30
Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови	30
Екологічна ситуація	43
4.ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	50
Населення	50
Зайнятість та доходи населення.....	54
5.РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ	58
Інфраструктура соціальної та гуманітарної сфер	58
Транспортна інфраструктура та зв'язок.....	85
Інфраструктура торгівлі та сфери послуг.....	91
Туристична інфраструктура.....	92
6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ	95
7.ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК.....	99
Підприємницьке середовище.....	106
Інвестиційний план громади.....	110
Укриття.....	114
8. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	116
Структура надходжень до бюджету	119
Податкові надходження	120
Неподаткові надходження	122
Видатки.....	123
9.СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ	126
Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету	126
Міжнародне співробітництво та партнерство	129
10.ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ..	135

11. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАНЬ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН	137
Результати опитування мешканців громади	137
Результати опитування представників бізнесу	144
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА	154
12.SWOT-АНАЛІЗ	154
13.СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	158
14. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ (ВІЗІЯ) РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	161
15. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	162
16. АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНІЙ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ	167
17. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКУ	168
ДОДАТКИ	170

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1.1. Пам'ятки архітектури на території Слобожанської ТГ	17
Таблиця 2.1. Порівняльна характеристика Слобожанської та подібних громад станом на 01.01.2023	26
Таблиця 3.1. Грошова оцінка земель Слобожанської ТГ	35
Таблиця 3.2. Перелік найбільших землекористувачів Слобожанської ТГ	36
Таблиця 3.3. Землі лісового фонду Слобожанської ТГ	37
Таблиця 3.4. Інформація про території природно-заповідного фонду Слобожанської ТГ	38
Таблиця 3.5. Інформація про корисні копалини Слобожанської ТГ	41
Таблиця 3.6. Показники якості води р. Сіверський Донець, 813 км, с. Есхар, нижче гирла р. Уди	45
Таблиця 3.7. Водопостачання та водовідведення	46
Таблиця 4.1. Динаміка чисельності населення у старому Зміївському районі та Харківській області, 2000–2020 рр. тис. осіб (на кінець року)	50
Таблиця 4.2. Динаміка частки вікових груп населення Слобожанської ТГ в розрізі постійних мешканців та ВПО	53
Таблиця 4.3. Основні роботодавці Слобожанській ТГ	54
Таблиця 4.4. Характеристика рівня безробіття на території Слобожанської ТГ	55
Таблиця 4.5. Середня заробітна плата в бюджетних установах Слобожанської ТГ, грн.	56
Таблиця 4.6. Оцінка рівня середньої заробітної плати в секторі бізнесу на основі вибіркового даних	56
Таблиця 4.7. Загальна інформація про зареєстрованих суб'єктів господарювання у Слобожанській ТГ	57
Таблиця 5.1. Узагальнена інформація про заклади соціальної інфраструктури на території Слобожанської ТГ у розрізі старостинських округів	58
Таблиця 5.2. Освітня мережа Слобожанської ТГ	60
Таблиця 5.3. Мережа дошкільних навчальних закладів Слобожанської ТГ станом на 01.09.2025 р.	61
Таблиця 5.4. Інклюзія дошкільних навчальних закладів Слобожанської ТГ станом на 01.09.2025 року	62
Таблиця 5.5. Характеристика мережі закладів загальної середньої освіти Слобожанської ТГ станом на 01.09.2025	64
Таблиця 5.6. Перелік закладів загальної середньої освіти Слобожанської ТГ з даними щодо ФНК та РНК в 2025/2026 навчальному році	67
Таблиця 5.7. Інклюзивне навчання ЗЗСО	68
Таблиця 5.8. Середня вартість навчання одного учня в ЗЗСО Слобожанської ТГ, 2021 р.	71
Таблиця 5.9. Кількість наданих адміністративних послуг по роках	76
Таблиця 5.10. Вразливі групи населення у Слобожанській ТГ, 2025 р.	77
Таблиця 5.11. Характеристика закладів культури Слобожанської ТГ	80
Таблиця 5.12. Стан житлового фонду Слобожанської ТГ	82
Таблиця 5.13. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Слобожанської ТГ	83
Таблиця 5.14. Характеристика автобусних маршрутів Слобожанської ТГ	87

Таблиця 5.15. Характеристика зупинок громадського транспорту на території Слобожанської ТГ	88
Таблиця 5.16. Відділення Укрпошти у Слобожанській ТГ	90
Таблиця 5.17. Відділення Нової пошти у територіальній громаді	90
Таблиця 5.18. Просторовий розподіл об'єктів інфраструктури сфери послуг територіальної громади, од.	91
Таблиця 5.19. Кількість відділень банківських установ/банкоматів/терміналів на території Слобожанської ТГ	92
Таблиця 6.1. Перелік містобудівної документації в межах територіальної громади	95
Таблиця 7.1. Динаміка основних платників юридичних осіб у Слобожанській ТГ, 2022–2024 рр.	99
Таблиця 7.2. Сільськогосподарські підприємства, зареєстровані на території Слобожанської ТГ	101
Таблиця 7.3. Підприємства промисловості, зареєстровані на території Слобожанської ТГ, в розрізі галузей економіки, одиниць	103
Таблиця 7.4. Перелік доріг з твердим покриттям Слобожанської ТГ, які обслуговує КП «Комунальник»	104
Таблиця 7.5. Податкове середовище Слобожанської ТГ у 2024 р	106
Таблиця 7.6. Характеристика пошкоджень систем тепло-, газо- та водопостачання та водовідведення на території Слобожанської ТГ	112
Таблиця 8.1. Показники виконання бюджету Слобожанської міської ТГ, тис грн.	116
Таблиця 9.1. Організація фонду ЗС ЦЗ на території Слобожанської ТГ	127
Таблиця 9.5. Партнерські установи та організації Слобожанської ТГ	129
Таблиця 10.1. Характеристика організацій громадянського суспільства станом на 01.01.2025	135
Таблиця 12.1. SWOT – аналіз Слобожанської ТГ	154
Таблиця 13.1. Сценарії розвитку Слобожанської ТГ.	159
Таблиця 15.1. Дерево цілей стратегії розвитку Слобожанської ТГ.	162

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 1.1. Історичне минуле території Слобожанської територіальної громади	15
Рисунок 1.2. Краєвиди Слобожанської територіальної громади	15
Рисунок 1.3. Схема розміщення об'єктів культурної спадщини Слобожанської ТГ	16
Рисунок 1.4. Герб та прапор Слобожанської ТГ	19
Рисунок 2.1. Розташування Слобожанської ТГ в Харківській області	20
Рисунок 2.2. Приналежність населених пунктів Слобожанської ТГ до відповідних старостинських округів	21
Рисунок 2.3. Схема меж Слобожанської ТГ	22
Рисунок 2.4. Розташування міста Слобожанське в Чугуївському районі	23
Рисунок 2.5. Карта Чугуївського району	24
Рисунок 3.1. Гіпсометрична карта рельєфу України	30
Рисунок 3.2. Структура ґрунтів Слобожанської ТГ в Харківській області	31
Рисунок 3.3. Вміст гумусу в ґрунтах Харківської області (дані до створення нових районів)	32
Рисунок 3.4. Розподіл земель за формами власності	34
Рисунок 3.5. Національний природний парк загальнодержавного значення «Гомільшанські ліси» на території громади (Кадастрова карта України)	39
Рисунок 3.6. Мінерально-природні ресурси, які знаходяться на території Слобожанської ТГ	41
Рисунок 3.7. Середня максимальна і низька температура в Слобожанській ТГ	42
Рисунок 3.8. Середньорічна зміна температури для Слобожанської ТГ, тенденція та аномалія, 1979 – 2023 роки	43
Рисунок 3.9. Середньорічна кількість атмосферних опадів для Слобожанської ТГ, тенденція і аномалії, 1979 – 2023 роки	43
Рисунок 4.1. Порівняння вікової структури населення у Зміївському районі та Харківській області, 2020 р.	51
Рисунок 4.2. Структура розподілу постійного населення Слобожанської ТГ у розрізі старостинських округів (станом на 01.01.2025)	52
Рисунок 4.3. Соціально-демографічна піраміда станом на 01.01.2021 р., Слобожанська ТГ в цілому	53
Рисунок 4.4. Соціально-демографічна піраміда станом на 01.01.2025 р., Слобожанська ТГ в цілому	54
Рисунок 4.5. Боргові зобов'язання підприємств, які працюють на території Слобожанська ТГ в 2023-2024 рр., грн.	56
Рисунок 5.1. Схема розміщення закладів освіти із зонами їх обслуговування Слобожанської ТГ	59
Рисунок 5.2. Кількість педагогічних працівників ЗДО за стажем роботи	62
Рисунок 5.3. Кількість педагогічних працівників КЗДО за рівнем освіти	63
Рисунок 5.4. Кількість педагогічних працівників КЗДО за категоріями	63
Рисунок 5.5. Кількість педагогічних працівників КЗДО за віком	63
Рисунок 5.6. Кількість педагогічних працівників КЗДО за званнями	64
Рисунок 5.7. Статистичні дані по мережі за останні три роки	66
Рисунок 5.8. Показник середньої наповнюваності ЗЗСО	66

Рисунок 5.9. ФНК і РНК та субвенція закладів освіти Слобожанської ТГ на 2025 рік	66
Рисунок 5.10. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за віком	69
Рисунок 5.11. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за стажем роботи	69
Рисунок 5.12. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за рівнем освіти	70
Рисунок 5.13. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за званням	70
Рисунок 5.14. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за категоріями	70
Рисунок 5.15. Схема розміщення закладів охорони здоров'я із зонами їх обслуговування Слобожанської ТГ	75
Рисунок 5.16. Схема розміщення закладів культури із зонами їх обслуговування Слобожанської ТГ	79
Рисунок 5.17. Схематичне відображення автомобільної дороги Р-78 – центральної транспортної артерії Слобожанської ТГ	86
Рисунок 5.18. Схематичне відображення залізничних доріг Слобожанської ТГ	89
Рисунок 6.1. Забезпеченість Слобожанської ТГ містобудівною документацією	97
Рисунок 7.1. Економічний потенціал Слобожанської ТГ	99
Рисунок 7.2. Характеристика комунальних підприємств Слобожанської ТГ	104
Рисунок 7.3. Кількість ФОПів Слобожанської ТГ в розрізі груп платників податків, одиниць	106
Рисунок 7.4. Візуалізація розподілу пошкоджень на території Слобожанської ТГ	111
Рисунок 7.5. Відсоткове співвідношення пошкодженого та зруйнованого майна Слобожанської ТГ	112
Рисунок 8.1 – Показники виконання бюджету Слобожанської міської ТГ, тис грн	118
Рисунок 8.2. Структура надходжень до бюджету Слобожанської міської ТГ, тис. грн.	119
Рисунок 8.3. Податкові надходження, 2021 р.	121
Рисунок 8.4. Податкові надходження, 2022 р.	121
Рисунок 8.5. Податкові надходження, 2023 р.	122
Рисунок 8.6. Податкові надходження, 2024 р.	122
Рисунок 8.7. Видатки бюджету, 2023 р.	123
Рисунок 8.8. Видатки бюджету, 2024 р.	123
Рисунок 8.7. Структура видатків Слобожанської міської територіальної громади за економічною класифікацією, тис грн	124
Рисунок 10.1. Організації громадянського суспільства	135

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

Слобожанська ТГ/Громада	Слобожанська територіальна громада
ЄС	Європейський Союз
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
КЗ/КП/КУ/ДП/П П/ТОВ/СГ/СФГ/ ФГ/ПрАТ	Комунальний заклад/Комунальне підприємство/Комунальна установа/Державне підприємство/Приватне підприємство/Товариство з обмеженою відповідальністю/Сільське господарство/Селянське (фермерське) господарство/Фермерське господарство/Приватне акціонерне товариство
АЗПСМ	Амбулаторія загальної практики сімейної медицини
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
КЗДО	Комунальний заклад дошкільної освіти
КЗ ЗСО	Комунальний заклад загальної середньої освіти
ОСН	Органи самоорганізації населення
ЦПМСД	Центр первинної медико-санітарної допомоги
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ОДА	Обласна державна адміністрація
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я
КНП	Комунальне некомерційне підприємство
НСЗУ	Національна служба здоров'я України
ПФУ	Пенсійний фонд України
ДБН	Державні будівельні норми
ЗУ	Закон України
НС	Надзвичайна ситуація
ЦЗ	Цивільний захист
УБД	Учасник бойових дій
ГО/БО/БФ	Громадська організація/благодійна організація/благодійний фонд/
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку
ДЗК	Державний земельний кадастр
ООП	Особливі освітні потреби

Шановні мешканці, партнери та всі,
хто причетний до розвитку нашої
територіальної громади!

Перед вами – Стратегія розвитку Слобожанської територіальної громади до 2027 року – документ, що втілює наш спільний погляд у майбутнє та окреслює ключові напрямки розвитку на найближчі роки.

Цей документ став результатом глибокої, відкритої роботи, до якої долучилися не лише представники міської ради, а й активні мешканці, підприємці, громадські організації, експерти та партнери. У процесі розробки Стратегії ми провели зустрічі в старостинських округах, організували соціологічне опитування, тематичні обговорення й консультації, аби зібрати максимум ідей, бачень і пропозицій для створення сучасної, стійкої та безпечної громади.

Особливу увагу було приділено формуванню спільних цінностей, місії та візії розвитку Слобожанської територіальної громади, які стали основою стратегічних пріоритетів. Ми прагнули, щоб процес був відкритим, прозорим і доступним для кожного, хто бажав долучитися – бо тільки разом ми можемо створити документ, що дійсно відповідає потребам громади.

Головне наше завдання – розкрити потенціал Слобожанської територіальної громади, активізувати всі її ресурси й можливості задля економічного, соціального та екологічного зростання, підвищення якості життя кожного мешканця.

Як Слобожанський міський голова, висловлюю щирю вдячність усім, хто брав участь у створенні цієї Стратегії. Ваші ідеї, підтримка та небайдужість стали тим фундаментом, на якому ми будемо майбутнє – зелене, комфортне, безпечне й згуртоване.

Ми разом стоїмо перед новими викликами та можливостями. І маючи такий дороговказ, як ця Стратегія, впевнено крокуємо до змін, на які заслуговує наша громада.

Підтримуємо одне одного. Працюємо заради розвитку. Віримо в Збройні Сили України і в майбутнє сильної, згуртованої та процвітаючої Слобожанської громади!

З повагою, Дмитро Діхтяр
міський голова

ВСТУП

Стратегія розвитку Слобожанської територіальної громади на період 2025 – 2027 роки – це документ стратегічного планування, що визначає на середньостроковий період (3 роки) основні завдання, стратегічні та оперативні цілі для забезпечення сталого економічного і соціального розвитку громади, а також містить покроковий план дій задля досягнення визначених цілей.

Стратегія розроблена відповідно до:

- до статті 143 Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 02.12.2012 № 5463-VI;
- Закону України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII «Про засади державної регіональної політики»;
- Закону України від 9 липня 2022 року № 2389-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій»;
- Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 року № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 року № 731 «Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 року № 1159 «Про затвердження Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) та внесення змін до них»;
- Наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21 грудня 2022 року № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад»;
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» (від 13.08.2024 № 940).

Результати глибокого аналізу дали змогу сформуванню цілісної системи стратегічних і оперативних цілей, завдань та пріоритетних заходів соціально-економічного розвитку Слобожанської МТГ на 2025–2027 роки. Ця система побудована з урахуванням:

- актуального стану соціально-економічної ситуації на території громади;
- наявних проблем і першочергових потреб мешканців;
- фінансових та організаційних можливостей територіальної громади;
- пріоритетних напрямків розвитку кожного населеного пункту, що входить до її складу.

Підготовка Стратегії розвитку Слобожанської ТГ здійснювалася відповідно до методології, запропонованої Міністерством розвитку громад та територій України.

Процес розробки документа базувався на принципах відкритості, прозорості, інклюзії, гендерної рівності, управління, орієнтованого на результат (RBM), а також широкого залучення громадськості.

В основі методології — методичні рекомендації, затверджені Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21 грудня 2022 року № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад», які визначають сучасний підхід до формування стратегій розвитку територіальних громад.

Під час розробки Стратегії було забезпечено активну участь жителів Громади — через обговорення, зустрічі у старостинських округах, анкетування. Такий підхід дав змогу не лише ідентифікувати ключові проблеми, а й спільно сформулювати прийнятні та реалістичні шляхи їх вирішення.

Однією з ключових умов процесу стратегічного планування стала участь активних та зацікавлених мешканців громади, що дозволило сформулювати документ, який справді відображає інтереси всіх груп населення. Саме тому розроблена Стратегія сприймається громадянами як своя — така, що є релевантною до їхніх потреб і очікувань.

Документ, створений у такий спосіб, має довготривалу цінність: незалежно від змін політичної ситуації чи персонального складу місцевої влади, він спрямований на підвищення якості життя мешканців, зміцнення місцевої демократії та формування суспільно активної спільноти патріотів громади.

До розробки Стратегії було залучено робочу групу з представників виконавчого комітету, депутатського корпусу, старостинських округів, закладів освіти, культури, охорони здоров'я, підприємницького сектору та громадських організацій.

Під час розробки враховано: — узгодженість зі Стратегією регіонального розвитку Харківської області на 2021–2027 роки: <https://surl.li/yqjzjj>.

Стратегія є дороговказом для прийняття рішень на місцевому рівні, підґрунтям для розробки місцевих програм і проектів, залучення бюджетних та позабюджетних ресурсів, грантового фінансування та інвестицій.

Інформація про всі етапи розроблення, громадські обговорення та подальшу реалізацію Стратегії публікується на офіційному вебсайті Слобожанської міської ради: <https://km-sov.gov.ua/index.php/home/contacts.html>.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Слобожанська ТГ Чугуївського району Харківської області утворена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 725-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Харківської області» шляхом об'єднання Слобожанської селищної ради та Геніївської, Лиманської, Нижньобишкінської, Скрипаївської і Шелудьківської сільських рад Зміївського району Харківської області. Населені пункти, які входять до складу громади, мають різну історію, котра суттєво різнить їх одне від одного.

Найбільшою історичною спадщиною може похвалитися село Лиман, історія якого сягає у глибоку давнину. Слобожанська ТГ

Лиман – ровесник масового заселення Слобідської України після національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького. Існує версія, що село було засноване у той самий рік, що і Харків – 1654. Інші історичні згадки відносять дату заснування с. Лиману до 1660 року. А вже в царській грамоті (1682) йдеться про перепідпорядкування Лиманської сотні Ізюмському полку. Розміщений на крайньому півдні України, Лиман був однією з найбільших фортець і називався містечком. Засновником села вважається козацький отаман Яків Степанович Чернігівець, який разом із своїми задніпрянськими переселенцями на татарських бродях і перелазах по Дінцю з 1663 р. почав будувати фортеці – міста і слободи, серед яких згадується і Лиман (у степу між двох озер-лиманів). На початку існування Лиману як сотенного містечка кількість населення складала близько 1000 чол. За час існування змінювалося адміністративне підпорядкування населеного пункту: 1654 (1660) – 1682 – укріплене сотенне містечко Харківського українського полку; 1682–1765 – містечко Лиман є сотнею Ізюмського українського полку; 1765–1835 – слобода Лиман Ізюмського повіту Слобідсько-Української губернії з адміністративним центром у Харкові; 1835–1932 – село Лиман Ізюмського округу Харківської губернії; 1932–1958 – село Лиман Зміївського району; 1958–1994 – селище міського типу Лиман; з 1994–2020 – село Лиман Зміївського району Харківської області. З кінця 2020 - село Лиман Чугуївського району Харківської області.

Населений пункт **Геніївка** виник у 1666 році як поселення козаків, відписаних в козацьке відомство від Зміївського монастиря для комплектування Чугуївських козацьких полків. Назва, очевидно, пішла від назви криниці, бо слобода Геніївка виникла недалеко від озер, одно з яких називалось Енева криниця. Можливо, назва села пішла від прізвища тодішнього попа Андрія Женецького. 1738 року татарська орда напала на Ізюмський полк, «под Андреевку, Змиев, Лиман и Гинеевку и под прочие места, много школы учинила; Гинеевку совсем выбрали». Геніївка разом з навколишніми селами входила до складу Ізюмського полку. А цей полк брав участь у Вітчизняній війні 1812 року. У першій половині XIX ст. під садибами було 403 десятин ораної землі, у полі було орної землі – 6521 десятин, сінних покосів – 1245 десятин, лісу – 900 десятин. 1910 року за реформи Столипіна південніше села виник хутір Єгорівка, який зараз є частиною Геніївки.

Село **Скрипай** було засноване 1647 року на правому березі річки Крейдунка як козацька слобода козаком-десятником Скрипаєм. Слобідка мала вигідне географічне розташування. Адже з південного заходу (татарської сторони) її захищала Крейдунка та високий пагорб, а з північного заходу річка Гниличка та непрохідний ліс.

Історія виникнення села нерозривно пов'язана із заселенням Слобідської України. У середині XVII століття для охорони кордонів від набігів татар створювалася військово-сторожова служба, сторожові мости. Козаки були передовим оплотом у боротьбі з татарами. За службу вони плати не отримували, але їм надавали земельні наділи, пасовища, сіножаті, дозволяли займатися промислами, будувати млини, торгувати, рибалити, полювати, ставити пасіки. У 1707–1708 рр. вони підтримали повстання під проводом Кіндрата Булавіна. Козаки

з с. Скрипаї та с. Мохнач брали участь у антицарському повстанні 1670 року під проводом отамана Олексія Хромого з Черкащини – сподвижника Степана Разіна.

Село Мохнач також веде свою історію від часу заселення Слобідської України. Але, на його території знаходиться давнє городище з залишками оборонних кам'яних стін та житла VIII-X століть. Це означає, що данне село веде свою історію ще від княжої доби.

На відміну від зазначених сіл, селище Слобожанське починає відлік своєї історії від 1956 року – початку будівництва Зміївської ДРЕС (нині Зміївська ТЕС) – однієї з найбільш потужних у світі теплових електростанцій. Перша назва селища – Комсомольське. 31 грудня 1960 року – є однією з видатних дат в історичному арсеналі громади. Саме в цей день вперше дала промисловий струм перша турбіна Зміївської ДРЕС потужністю 200 тис. кВт. Отже, саме цей день вважається часом народження Зміївської ДРЕС. Далі, щороку на електростанції вводились в експлуатацію нові енергоблоки, аж поки у 1969 році закінчилось будівництво останнього, десятого енергоблоку Зміївської ДРЕС, а її потужність досягла майже невиданих для того часу – 2,4 млн. кВт.

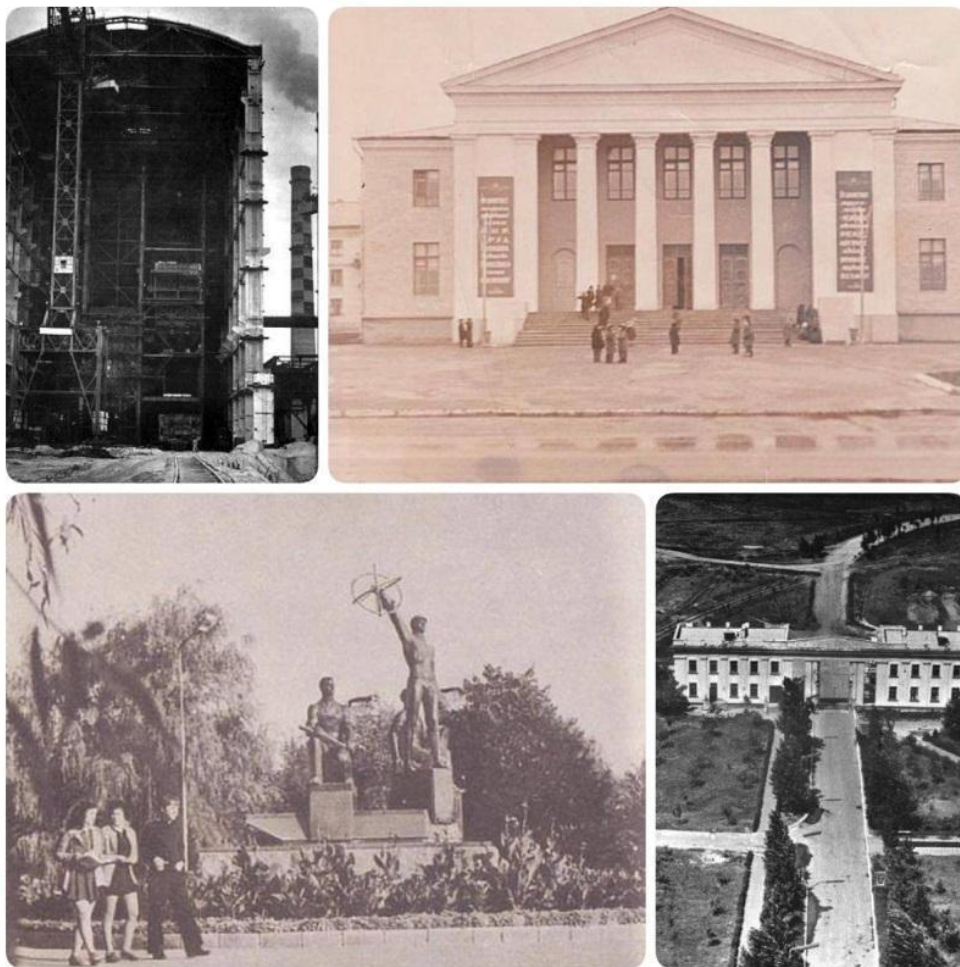

Рисунок 1.1. Історичне минуле території Слобожанської територіальної громади¹

Саме будівництво Зміївської ДРЕС стало початком для всебічного розвитку «селища енергетиків». За часи будівництва Зміївської ДРЕС було збудовано тепличне господарство – Зміївська овочева фабрика, Експериментально-механічний завод «Зміївметалосервіс», Дослідний електро-монтажний завод, завод «Буддеталь», Комсомольський молокозавод, Лиманське рибне господарство та багато інших підприємств. Відразу слід зазначити, що деякі

¹ Фото з [Офіційного сайту](#) Слобожанської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.

з них, функціонують і по сей день, задовольняючи різні потреби мешканців Слобожанської громади.

У ті ж часи у селищі було збудовано дві середні школи, професійно-технічне училище, палац культури, лікарню, стадіон, спортивно-оздоровчий комплекс, сім дошкільних навчальних закладів, дві бібліотеки, будинок побуту, аптеки, магазини, кафе тощо.

У 2016 році Комсомольське перейменовано на селище міського типу Слобожанське, а ще через 7 років, у відповідності до Закону України від 28 липня 2023 року № 3285-IX «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України», центр громади отримав статус «селище Слобожанське». Відповідно до Постанови Верховної ради України від 13 березня 2025 року №4317-IV «Про віднесення селища Слобожанське Чугуївського району Харківської області до категорії міст» (публікації документу: «Голос України» від 20.03.2025 №55, «Офіційний вісник України» від 15.04.2025 №30, ст. 2003, код акту 131133/2025), що є актуальним і по цей день.

Слобожанська ТГ пишається видатними постатями, які проживали та працювали в населених пунктах громади, серед яких науковці і громадські діячі. Зокрема, Едуард Григорович Дегодюк (академік Міжнародної академії фундаментальних основ буття і доктор філософії в галузі землеробства за спеціальністю агрохімія і агроекологія), Олександр Михайлович Сумець (доктор філософії, професор кафедри автомобільної техніки і кафедри менеджменту і військового господарства Академії внутрішніх військ МВС), Паскевич Іван Федорович (доктор біологічних наук, професор), Якимчук Улян Агафонович (робітник Зміївської ДРЕС, Герой Соціалістичної Праці), Біленька Валентина Миколаївна (Заслужений працівник культури України, Заслужений діяч естрадного мистецтва України, лауреат творчих премій ім. І.І. Слатіна і В. Ступницького).

На нову історію громади, яка почалася в 2020 р., з моменту її створення, суттєво вплинула гаряча фаза війни з росією, котра триває і по сьогодні. Вона спричинила як до безпосередньої зміни ландшафту і економіки, про що буде нижче, так і до появи нових постатей, котрі вже потрапили до новітньої історії України.

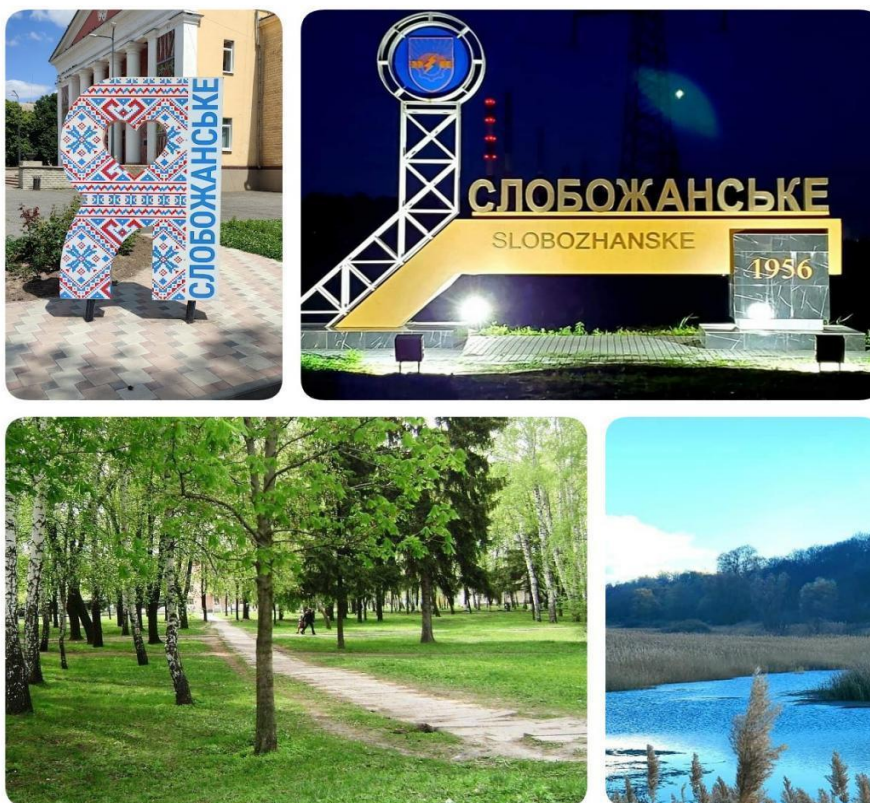

Рисунок 1.2. Краєвиди Слобожанської територіальної громади

Щодо економіки – вона зазнала кардинальних змін в останні роки. В 2022 р. Харківська область опинилася на вістрі російського удару. Найчастіше під обстрілами опинялася Зміївська ТЕС, яка живить всю громаду теплом. 11 вересня 2022 року, під час повномасштабного російського вторгнення, разом з ще кількома об'єктами енергетичної інфраструктури України обстріляна російськими військами. Під час раптового ракетного удару по ТЕС 29 грудня 2022 року, загинуло 2 енергетика, 1 отримав важкі травми. 22 березня 2024 року Зміївська ТЕС повністю зруйнована атаками РФ². Зміївська ТЕС зазнала найбільших за час війни руйнувань: будівлі, покрівлі, вікна. А головне – знищені всі блоки, пошкоджено допоміжне обладнання. Ступінь пошкоджень різний – від повного до дуже значного. Наслідки обстрілу 22 березня 2024 року є надзвичайно серйозним викликом. Розуміючи важливість ТЕС для її міста-супутника – міста Слобожанського, як містоутворювального підприємства та єдиного надавача послуг з теплозабезпечення, водопостачання та водовідведення, для Харківського енергетичного вузла та Об'єднаної енергетичної системи України в цілому (це один з найбільших об'єктів генерації), ведуться роботи з відновлення та відбудовувати. Уряд України виділив понад 1,5 млрд гривень на відновлення двох Трипільської та Зміївської ТЕС³

На території громади міститься 23 об'єкти історико-культурної спадщини, з них: історичні пам'ятки – 15, у т.ч.: 14 – братські могили учасників Другої світової війни, а також могила ст. лейтенанта І. Н. Шаляпіна.

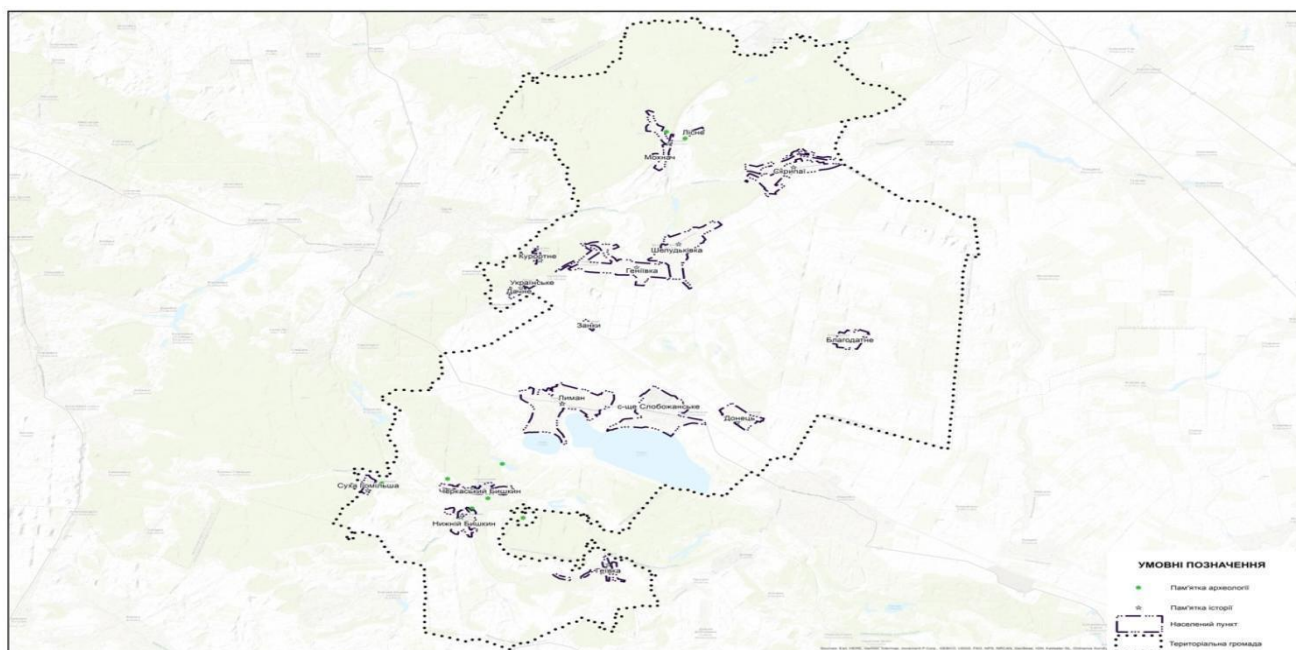

Рисунок 1.3. Схема розміщення об'єктів культурної спадщини Слобожанської ТГ

Археологічні пам'ятки – 8 (у т.ч. 2 – городища, 6 – селищ).

² Зміївська ТЕС

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%95%D0%A1%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%97%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%A2%D0%95%D0%A1>

³ Кошти на відбудову Зміївської ТЕС <https://www.radiosvoboda.org/a/news-tes-vidbudova-finansuvannya-uryad/32951397.html>

Таблиця 1.1. Пам'ятки архітектури на території Слобожанської ТГ

Найменування	Датування	Короткий опис
Городище «Мохнач»	V століття до нашої ери – XIX століття нашої ери ⁰	Городище на карті Д.І. Багалія називається «Турецьким» знаходиться на півночі околиці с. Мохнач, має відкладення сківського часу, раньогослов'янської та салтівської культури. Форма городища близька до правильного трикутника. Територія городища охоплена охоронними спорудами, які були ускладнені слов'янським населенням у більш пізній час. Знахідки свідчать про розвиток залізодобувного та залізообробного ремесла.
Городище і селище «Суша Гомільша»	V-X ст. н.е.	Городище розташоване на правому березі р. Гомільша біля с. Суша Гомільша. Вона має форму чотирикутника. Оборонними спорудами городища були кам'яні стіни та земляні вали. Культурний шар городища незначний. Знахідки представлені переважно фрагментами характерної кераміки. Селище знаходиться на схід від села на високому плато. У південній частині селища знаходиться «Кам'яна баба».
селище (Салтово-маяцької культури)	VIII- X вв	с. Мохнач, розташоване на лівому березі р. Сіверський Донець проти с. Мохнач в 300-400м праворуч від мосту Багато насичена культурними залишками, полоса тягнеться вздовж соснового гаю; II розміри 400x200 м. Загальна маса залишків складається із черепків глиняного посуду салтово-маяцької культури.
селище (Салтівська культура)	VI-X ст. ст.	с. Нижній Бишкін, розташоване у 1 км на схід від східної околиці села, в урочищі «Поляна», на правому березі р. Сіверський Донець Потужність культурного шару – 0,6-0,7 м. Під час розкопок досліджені 2 житла з печами та 5 господарчих ям. Житла були заглиблені у материк на 0,25-0,4 м. Знайдені уламки гончарних горщиків, ложоного столового посуду, амфор. Археологічний матеріал дозволяє датувати пам'ятник 8-10 ст.ст.
селище (Ранньослов'янська культура пеньківського типу)	VI-VIII ст.	с. Нижній Бишкін розташоване на північній околиці села, на мису висотою 10-12 м. Площа 450x170 м. З північного та західного боків мис обмежений заплавою р. Сіверський Донець. Потужність культурного шару 0,45-0,55 м. На селищі відкриті залишки господарських споруджень. У північній частині селища розкопані залишки зруйнованої

		гончарної печі висотою 0,9 м. і діаметром 0,7 м. Підйомний матеріал представлений фрагментами кераміки 6-8 ст. ст., проте зустрічається і гончарна кераміка 8-9 ст. ст.
селище	II- IV ст. н.е.	с. ижній Бишкін Селище розташоване на правому березі р. Сіверський Дінець, на території с. Нижній Бишкін. На його поверхні зібрано підйомний матеріал: фрагменти глиняного посуду різних форм, який виготовлявся на гончарному крузі із глини високої якості. Під час шурфовки на селищі простежені також залишки зернової ями.
селище Багат шаровий пам'ятник з матеріалами пізньої бронзи, скіфського часу та салтівської культури	Друга половина II тис. до н.е., V-III ст. до н.е., VIII-X ст. н.е.	с. Лиман селище розташоване на піщаних дюнах лівого берега р. Сіверський Дінець між оз. Чайка та річкою. Селище має прямокутну форму. Його площа 10500 кв.м. На селищі знайдені матеріали пізньої бронзи, скіфського часу та салтівської культури.
Селище	II – IV століття нашої ери	с. Черкаський Бишкін. Селище розташоване на лівому березі р. Сіверський Дінець, біля с. Черкаський Бишкін. Серед зібраних на селищі керамічних залишків переважали уламки полів поховань. Крім того, знайдена пальчата фібула, що датується V-VII ст. н.е.
Перелік щойно виявлених пам'яток археології		
Селище «Мохнач – Р»	IV тис. до н.е. середини X ст. н.е.	За 1,5 км на північний схід від центральної частини с. Мохнач, за 1 км на схід від північного краю городища Мохнач, на закруті правого берега Сіверського Дінця, напроти сучасного селища Лісне
Селище «Мохнач – С»	Середина IX ст. до н.е. – XIX ст. н.е.	У центрі села Мохнач, на городах садиби по вул. Джерельній 117 Займає ділянку західного схилу широкого яру, що відділяє городища від основного масиву плато
Селище «Мохнач – У»	III тис. до н.е. – середина X ст. н.е.	За 3,5 км на південний захід від південної околиці с. Мохнач приблизно 0,15 км на південний захід від селища «Мохнач – Ж» поблизу західного краю території садового кооперативу «Магнолія»

Слобожанська ТГ має свій герб, що затверджений рішенням XLII сесії селищної ради VI скликання від 18.09.2014 р. №1082-VI.

У центрі герба міської ради зображена блискавка, та схематичне зображення половини кола турбіни які символізують енергетику, а саме: Зміївську ТЕС, містоутворююче підприємство. У нижній частині герба зображена половина кола шестерні, що символізує машинобудування. У центрі герба убік відходять колосся пшениці, що позначають достаток і мирну працю, єдність та працелюбність місцевих жителів, підкреслюють значення сільського господарства у житті громади.

У верхній частині герба зображені жовті лучи сонця символізуючи розквіт та світле майбутнє.

Лазур – загальновживаний колір в геральдиці (колір Світобудови), у гербі Слобожанської міської ради він має багаторівневе значення. По – перше, лазур означає славу, честь та вірність. По – друге, синій колір фону та жовтий колір сонця є кольорами Державного Прапора України і таким чином відображають належність до основної державної символіки. По-третє, це колір чистого неба України, колір духовності та миру.

Рисунок 1.4. Герб та прапор Слобожанської ТГ

Висновки:

1. Територія нинішньої Слобожанської ТГ має неоднорідну історію і складається з населених пунктів, котрі були засновані за часів князівської доби, заселення Слобідської України та вже за радянських часів. Але в будь-якому разі більшість населених пунктів громади мають значні історичні традиції.
2. В історії Слобожанської ТГ закарбовано чимало героїчних сторінок. У XX–XXI століттях чимало вихідців із громади проявили себе як мужні воїни. Під час триваючої війни з росією наша громада, як і вся країна, зазнає втрат — список полеглих захисників, на жаль, постійно поповнюється. Усі вони віддали життя за незалежність, свободу та майбутнє України. Багато мешканців громади були представлені до державних та відомчих нагород — орденів, медалей, почесних відзнак. Ці нагороди є визнанням незламності, мужності та вірності присязі, яку продемонстрували наші воїни на полі бою. Ми вшановуємо пам'ять кожного полеглого героя та щиро дякуємо кожному, хто сьогодні продовжує захищати Україну.
3. Місто Слобожанське має історичний досвід адміністрування ще з радянських часів, завдяки будівництві тут Зміївської ТЕС, що є однією з найбільших в світі теплових електростанцій. Не дивлячись на руйнацію в ході війни, вона продовжує відігравати важливу роль в розвитку громади, а також є важливим історичним об'єктом.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

Розташування та склад громади

Слобожанська ТГ утворена шляхом об'єднання Слобожанської селищної ради та Геніївської, Лиманської, Нижньобишкінської, Скрипайівської і Шелудьківської сільських рад Зміївського району Харківської області. В нинішніх межах вона існує відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Харківської області.

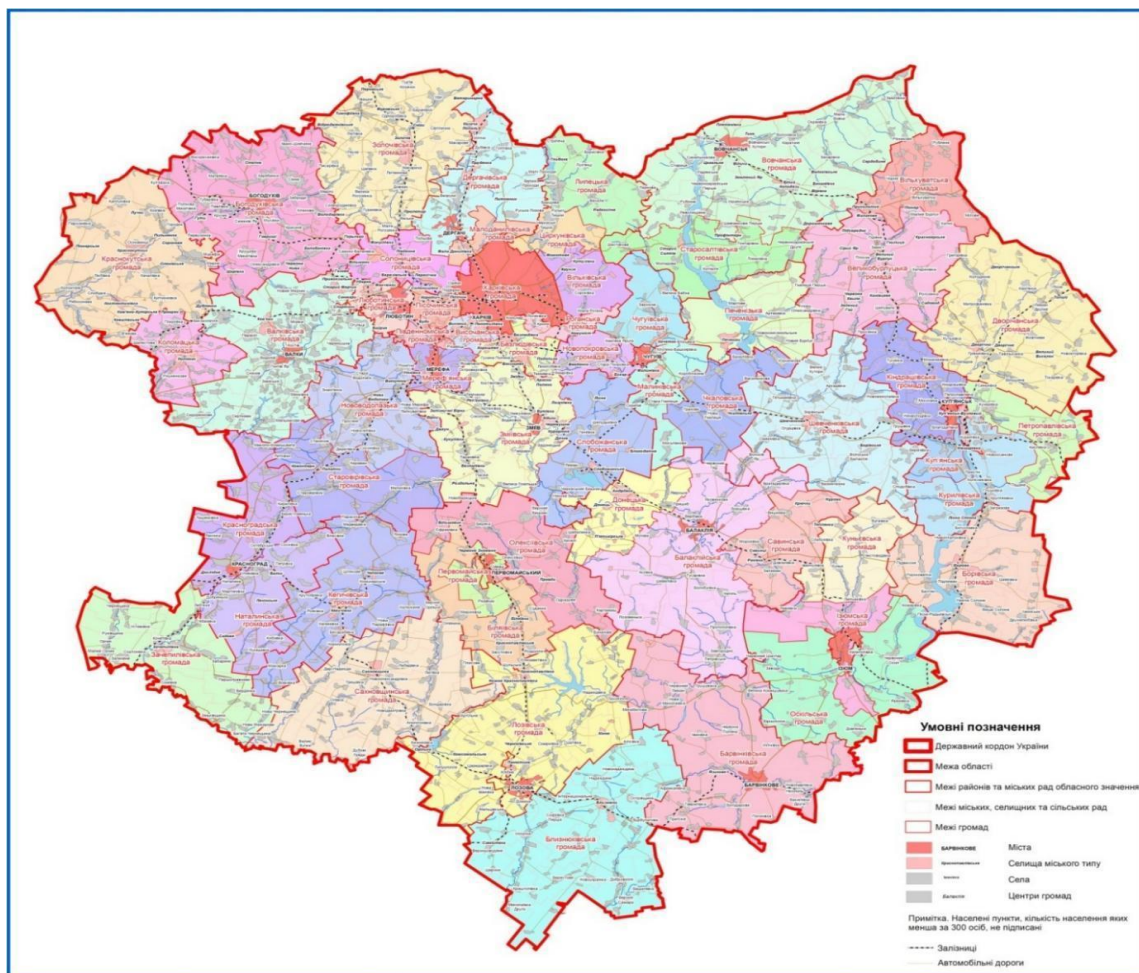

Рисунок 2.1. Розташування Слобожанської ТГ в Харківській області

Перші вибори селищної ради та селищного голови Слобожанської селищної громади відбулися 25 жовтня 2020 року. червня 2020 р. № 725-р “Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Харківської області”.

Громада розташована в центральній частині Харківської області, її площа становить 572,3 км² та складає 1,8% Харківської області та 11,9% Чугуївського району. Центр громади знаходиться в місті Слобожанське.

До складу громади входять 1 місто і 3 селища (місто Слобожанське та селища Благодатне, Донець, Лісне) та 13 сіл (Геївка, Геніївка, Дачне, Лиман, Занки, Курортне, Мохнач, Нижній Бишкін, Скрипай, Суха Гомільша, Українське, Черкаський Бишкін, Шелудьківка).

У відповідності до Рішення сесії Слобожанської селищної ради від 21.10.2021р. № 715-VIII, в межах громади було створено 5 старостинських округів: Лиманський,

Нижньобишкінський, Геніївський, Шелудьківський та Донецький. Приналежність населених пунктів громади до відповідного старостинського округу представлено нижче.

Рисунок 2.2. Приналежність населених пунктів Слобожанської ТГ до відповідних старостинських округів

Адміністративний центр Громади, місто Слобожанське, розташовано на регіональній автомобільній дорозі державного значення Р-78 Харків-Зміїв-Балаклія-Гороховатка.

Відстань до Києва – 508 км (близько п'яти із половиною годин у дорозі на легковому авто).

Відстань до Харкова – 60 км (близько однієї години у дорозі на легковому авто).

Відстань до кордонів:

1) з Республікою Польща: 1018,8 км від міста Слобожанське до міжнародного пункту пропуску «Устилуг», 1125,5 км до міжнародного пункту пропуску «Краковець», 1298,5 км – до столиці Польщі міста Варшави;

2) з Словацькою Республікою – 1326,4 км через пункт пропуску «Ужгород»;

3) з Угорщиною – 1329,2 км через пункт пропуску «Чоп»;

4) з Румунією – 1078,8 км через пункт пропуску «Порубне»;

5) з Молдовою – 783,1 км через пункт пропуску «Ямпіль».

Також територією громади проходить залізниця (Харківська дирекція Південної залізниці). У місті Слобожанське знаходиться зупинний пункт (найближча пасажирська станція – в м. Змієві). Також на платформі Слобожанська зупиняються приміські поїзди Ізюмського напрямку.

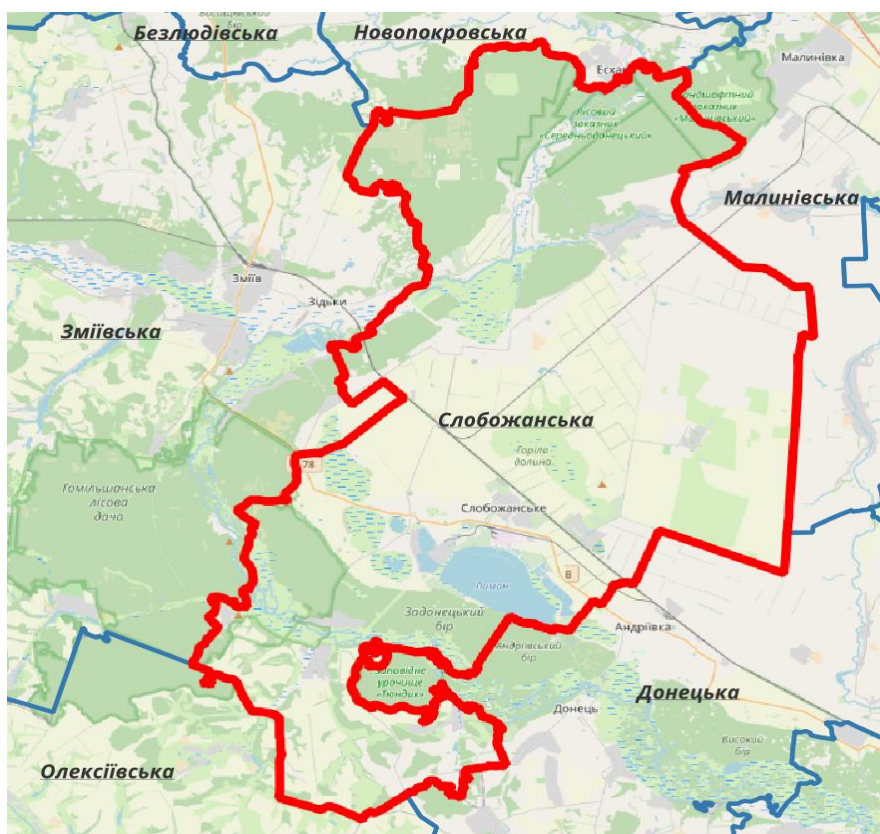

Рисунок 2.3. Схема меж Слобожанської ТГ

Слобожанська ТГ межує:

- на півночі – з Новопокровською селищної ТГ Чугуївського району Харківської області;
- на сході – з Малинівською селищною ТГ Чугуївського району Харківської області;
- на півдні – з Донецькою селищної ТГ Ізюмського району Харківської області та Олексіївською сільською ТГ Лозівського району Харківської області;
- на заході – із Зміївською міською ТГ Чугуївського району Харківської області.

Адміністративний центр громади

Місто Слобожанське, насамперед, асоціюється зі Зміївською ТЕС, розташованою в 1,5 км від центру міста. Зміївська ТЕС до останнього часу була відома, як одна з найбільших в Європі. А від нещодавно – як один зі зразків варварських ракетних нальотів на України з боку росії.

Місто Слобожанське знаходиться на березі озера Лиман, від якого відокремлене регіональною автомобільною дорогою державного значення Р-78. Населення міста складається, переважно з українців. На вірмен, білорусів, румун та інші національності припадає близько 0,5%. Чисельність мешканців громади мала тенденцію до зростання протягом майже всього часу.

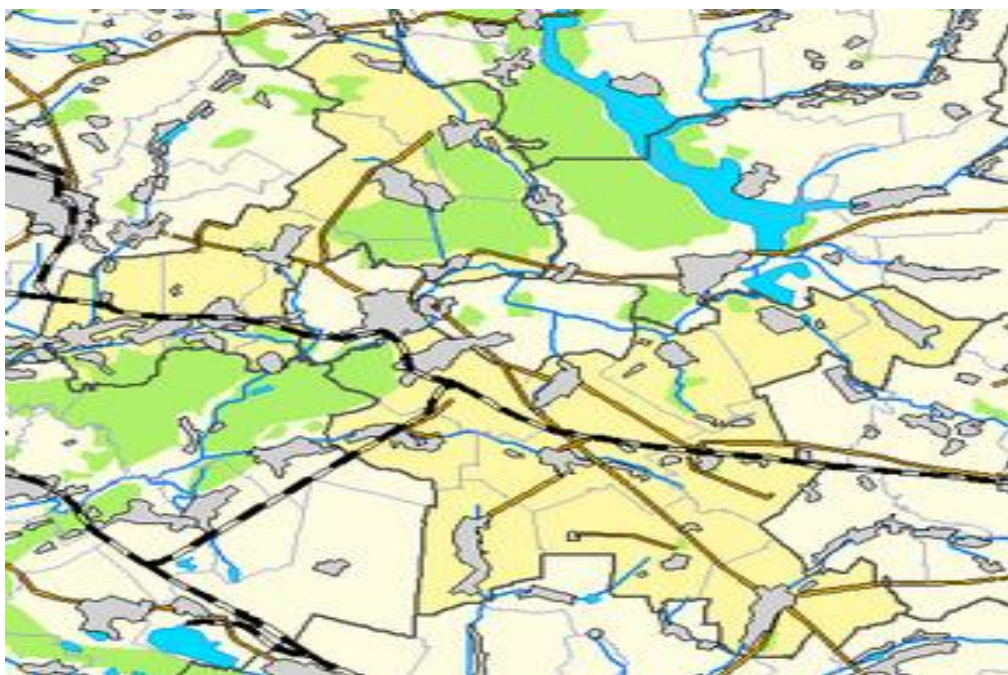

Рисунок 2.4. Розташування міста Слобожанське в Чугуївському районі

У 1966 р., через п'ять років після запуску Зміївської ТЕС, тут проживало 10,3 тис. осіб, в 1989 – 15,9 тис. осіб. Надалі чисельність жителів скоротилася, але темпи були нижчі, ніж в Україні – до 14,8 тис. осіб в 2013 р. та 12 300 осіб на початку 2024 р.

Основу економічного потенціалу міста Слобожанське формує Зміївська ТЕС, яка є містоутворюючим підприємством. Крім нього важливу роль в економічному розвитку громади відіграють такі підприємства: ПРАТ “Зміївська овочева фабрика”, ВАТ, Зміївської дослідницький електромонтажний завод, ТОВ «Завод «Енергостіл», ПРАТ «ЗАВОД ЕЛОКС». Подальший розвиток промисловості наряду залежить від перспектив відбудови Зміївської ТЕС та припинення або продовження активних бойових дій.

Місто характеризується розвиненою інфраструктурою: 2 освітніх заклади (ліцей та гімназія), дитячі садочки, енергетичний ліцей, музична школа, 3 бібліотеки, спортивний комплекс, міська лікарня і поліклініка. Центром культурно-просвітницької роботи є Палац культури, в якому працює відомий та популярний Зразковий дитячий оркестр народних інструментів та дитячий ансамбль «Веселі ложкарі» під керівництвом Заслуженого працівника культури України В. М. Беленької.

Характеристика Чугуївського району

Чугуївський район

Чугуївський район (Чугуївщина) – район в Україні, у північній та центральній частині Харківської області, що був утворений 2020 року. Адміністративний центр – місто Чугуїв.

До складу району входять 9 територіальних громад: Чугуївська, Вовчанська, Зміївська, Слобожанська міські та Малинівська, Новопокровська, Печенізька, Старосалтівська і Чкаловська селищні територіальні громади. Перші вибори Чугуївської районної ради відбулися 25 жовтня 2020 року.

Раніше територія району входила до складу ліквідованих в той же час Чугуївського району (1923—2020), Вовчанського, Зміївського, Печенізького районів, а також міста обласного підпорядкування Чугуєва (територія Чугуївської міської ради).

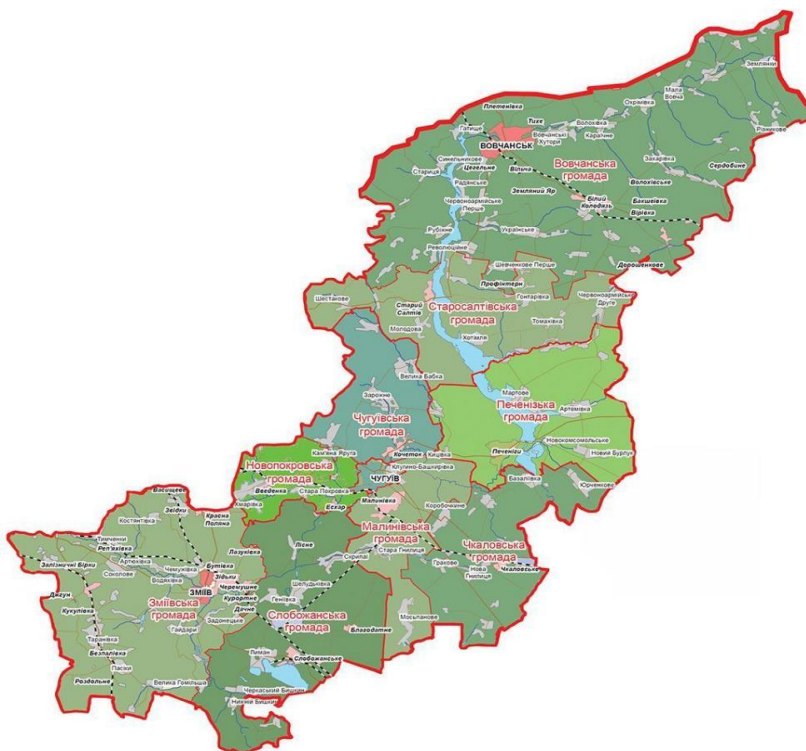

Рисунок 2.5. Карта Чугуївського району

У лютому-березні 2022 р. значна територія району була окупована, а, наприкінці того ж року – звільнена. Пріоритетними завданнями у 2023 році було здійснення заходів для відновлення життєдіяльності на деокупованих територіях Чугуївського району, а саме: Вовчанської, Старосалтівської, Чкаловської, Печенізької, Малинівської та Чугуївської громад. До таких заходів відносилось розмінування територій, евакуація населення, відновлення об'єктів енергопостачання, формування реєстру пошкодженого та знищеного майна, відновлення роботи центрів надання адміністративних послуг, забезпечення надання соціальних послуг населенню тощо.

Аграрний сектор навіть в умовах воєнного стану залишається ключовою галуззю економіки, базовою складовою якого виступає сільське господарство. У Чугуївському районі налічується близько 180 сільськогосподарських підприємств усіх форм власності, з яких: 85 % займаються рослинництвом, 15 % – тваринництвом та рослинництвом.

Тривалість воєнного стану в Україні та безпосередня близькість населених пунктів району до зони проведення бойових дій призвели до значної кризи у промисловості Чугуївського району. Це і періодичні обстріли окупантами цивільної та виробничої інфраструктури, труднощі із логістикою, особливо для експортоорієнтованих галузей, а також брак оборотних коштів. Найбільші пошкодження зазнали підприємства Малинівського індустріального майданчика, підприємства Вовчанської та Чугуївської міських громад.

Стійкість промисловості відрізняється для різних галузей. У ході війни перш за все відновилась і працює (хоча і не на 100 %) переробна харчова галузь, яка забезпечує базові потреби населення в їжі. У районі серед таких підприємств: ДП «Новопокровський КХП»,

ТОВ «Карат», ПП «Чугуївський завод мінеральних вод», ТОВ «Сан ойл», ТОВ «С-Транс», ТОВ «Слобожанський продкомбінат», ТОВ «Агросинергія».

Після деокупації більшої частини Харківщини частково відновили виробничу діяльність бюджетоутворюючі підприємства промислової зони Малинівської селищної територіальної громади: ТОВ «Малинівський склозавод» та ТОВ «ТіПіБіеС Продакшн».

Загалом протягом 2023 року із 65 промислових підприємств району працювали – 38 (58,5 %), релаковані – 2 (ТОВ «Вовчанський м'ясокомбінат», ТОВ «Ютерм Україна»).

Протягом 2023 року в цілому в районі функціонувало 80% закладів торгівлі. Після деокупації населених пунктів району поступово відновилась торгівля продовольчими товарами і в них. На сьогодні це 40% торгових точок від загальної кількості магазинів на цих територіях.

Мешканцям віддалених населених пунктів продовольчі товари та товари першої необхідності, як правило на замовлення, постачають приватні підприємці, які здійснюють торговельну діяльність на територіях відповідних громад.

Протягом 2023-2025 року безперебійно працювали супермаркети мережі «АТБ», «Посад», «Дарс», а також невеликі продовольчі магазини мережі «Кулиничі», «Салтівський м'ясокомбінат», «Агромол», «Кисет» тощо. Функціонують ринки і торговельні майданчики, підприємства ресторанного господарства та сфери побутового обслуговування. Крім того, відкриваються нові крамниці продовольчих, побутових, будівельних товарів тощо.

Фінансово-економічний стан підприємств житлово-комунального господарства району значно погіршився через понесені внаслідок бойових дій витрати та втрати (витрати на ремонт пошкоджених виробничих потужностей, втрати від зменшення кількості абонентів та/або обсягу наданих послуг, від зниження рівня розрахунків тощо).

На території Чугуївського району розташовані 2 полігони промислових відходів та 7 полігонів ТПВ. Всі полігони (крім ТПВ КП «Вовчанськ») експлуатуються, руйнування відсутні, моніторинг стану навколишнього природного середовища ведеться, охорона здійснюється і проводиться облік надходження відходів, окрім двох полігонів, розташованих на території Вовчанської міської територіальної громади.

Гідроспоруда Печенізького водосховища була пошкоджена ракетними обстрілами ще у 2022 році, внаслідок чого вдвічі збільшився неконтрольований скид води. Спеціалістами районної військової адміністрації постійно проводиться огляд Печенізької дамби та контролюється скид води. На теперішній час ситуація на дамбі повністю контрольована. Загрози прориву дамби та затоплення територій немає. КП «Харківводоканал» провів всі технічні роботи з відновлення гідротехнічних споруд греблі.

Окупація ворожими військами значної частини лісових масивів на території Чугуївщини, обстріли та мінування негативним чином позначилися і на довкіллі району. Більша частина заповідних об'єктів потерпала від ворожих снарядів та внаслідок лісових пожеж.

З 2023 року на території Чугуївського району було організовано регулярне транспортне сполучення з усіма населеними пунктами та діє 41 автобусний маршрут, 15 автобусних маршрутів загального користування, що мають сполучення з обласним центром, які повністю забезпечували потреби у пасажирських перевезеннях. Перевезення здійснювали 8 автомобільних перевізників різних форм власності, з якими було укладено відповідні договори «Про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування».

Під час окупації Чугуївського району та внаслідок бойових дій значних руйнувань зазнали автобусні парки: ТОВ «Авто-Ові» (Старосалтівська та Вовчанська громади), ФОП Ніколаєнко М.І., ФОП Сапелкін М.М. та ФОП Бережний В.І. (Чугуївська громада).

У Чугуївському районі оператором поштового зв'язку є АТ «Укрпошта». Після початку збройної агресії російської федерації більшість операторів поштового зв'язку зазнали суттєвих

збитків через значні руйнування об'єктів поштового зв'язку та поштової інфраструктури в зонах, де велися активні бойові дії.

На теперішній час у Чугуївському районі із 66 поштових відділень працює тільки 35 стаціонарних та 9 пересувних, 22 поштових відділення закрились.

У 2023 році робочими групами районної військової адміністрації, селищних та міських рад територіальних громад Чугуївського району проведена робота щодо обстежень об'єктів, що зазнали пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації. Станом на 01.01.2024 року обстежено 5953 будівлі та сформовано 5639 актів по категоріям.

Районною військовою адміністрацією постійно здійснюється моніторинг та збір інформації щодо пошкоджених та зруйнованих об'єктів. Так. пошкоджено/зруйновано: 3584 індивідуальних житлових будинків, з них: зруйновано – 287, пошкоджено – 297; 277 багатоповерхових житлових будинків, з них: зруйновано – 5, пошкоджено – 272; 57 закладів освіти, з них: зруйновано – 6, пошкоджено – 51; 20 медичних закладів пошкоджено; 37 адміністративних закладів пошкоджено, 1 – зруйновано.

Відповідно до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України» у районі засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг «є-Відновлення» подано станом на кінець 2024 року 1752 заяви на отримання компенсації за пошкоджене майно. Розглянуто 1627 заяв (92,9 %). Заповнено 1294 чек-листа в Реєстрі пошкодженого майна на загальну суму 135,7 млн. грн.

Порівняльна характеристика Слобожанської громади та подібних громад

Для порівняння основних показників розвитку Слобожанської ТГ обрано такі громади, що належать до сільської/селищної місцевості в Харківській області і не були окуповані:

Основні порівняльні характеристики вище вказаних громад подано нижче⁴.

Таблиця 2.1. Порівняльна характеристика Слобожанської та подібних громад станом на 01.01.2023

Показник	Слобожанська ТГ	Кегичівська ТГ	Нововодолазька ТГ
Демографія⁵			
Населення, осіб	26834	20064	21799
Густота населення, осіб/км ²	46,88	25,64	37,60
Чисельність міського населення, тис. осіб	13862	8424	11167
К-ть населення адмінцентру, тис. осіб (%)	52,17%	28,05%	47,96%

⁴ За даними Слобожанської, Кегичівської та Нововодолазької ради

⁵ Демографічні показники наведено станом на початок 2022 р.

Показник	Слобожанська ТГ	Кегичівська ТГ	Нововодолазька ТГ
Частка осіб молодше працездатного віку, %	15,83%	18,44%	17,86%
Частка осіб старше працездатного віку, %	27,55%	21,95%	25,67%
Частка осіб працездатного віку, %	56,62%	59,61%	56,47%
Кількість учнів, що навчається в навчальних закладах територіальних громад, осіб	2547	2010	2451
Кількість дошкільнят, що відвідують ЗДО територіальних громад, осіб	709	516	590
Територія, км. кв.			
Площа, кв. км	572,3	782,6	579,8
Кількість населених пунктів	17	40	36
Кількість старостинських округів	5	11	12
Економіка			
Кількість юридичних осіб платників податків на 10 тис. населення	122	167	156
ФОП на 10 тис. населення, осіб	2222	4913	3831
Фінанси⁶			
Надходження загального фонду на 1 мешканця, 2022 р., грн.	5324	7504	8671
Дохідність земель (співвідношення плати за землю до території громади), 2022 р., тис. грн	9,3	29,2	16,4
Питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду, 2022 р., %	17,53	30,11	27,3
Фіскальна віддача території (співвідношення надходжень заг. фонду до території громади) 2022р., тис. грн/км ²	245,49	188,89	321,02

⁶ Бюджети територіальних громад України: опублікована нова версія інформаційно-аналітичного дашборду
<https://decentralization.gov.ua/news/14281>

Показник	Слобожанська ТГ	Кегичівська ТГ	Нововодолазька ТГ
Видатки загального фонду на 1-го мешканця, 2022р., тис. грн.	6,91	10,25	10,72
Капітальні видатки на 1-го мешканця, грн.	584	385	667,0
Видатки на утримання апарату управління на 1 мешканця у 2022 р.,	1,18	1,60	1,05
Індекс податкоспроможності 2022 р. ⁷ ,	0,8	0,7	0,8
Об'єкти соціальної інфраструктури			
Заклади професійно-технічної/ фахової освіти, одиниць	1	1	0
Кількість ДНЗ, одиниць	8	13	15
Заклади середньої освіти, одиниць	10	14	14
Кількість закладів, що надають первинну медичну допомогу	10	8	18

Висновки

1. Повномасштабне вторгнення мінімізувало географічні переваги Харківської області, як регіону, який забезпечував зв'язок між Європою та росією. Наразі область практично відрізана від економічних зв'язків з північним сусідом, хоча ще до повномасштабного вторгнення росії в Україну вони формували основу експортного потенціалу. Відповідно, бізнеси Слобожанської громади, які були орієнтовані на росію і, частково, білорусь, вже перебудували свою діяльність.
2. У 2022 р. частина Харківської області перебувала в окупації. Ряд територій знаходяться в окупації і по сьогодні, решта територій знаходяться під постійними обстрілами та ракетно-бомбовими ударами. За рівнем руйнувань Харківська область знаходиться на другому місці, після Донецької. Слобожанська ТГ, хоча і не була в окупації, але постійно обстрілюється, в т.ч. – через розташування на її території Зміївської ТЕС, яка є одним з об'єктів, котрі росія намагається знищити.
3. Попри значну кількість населених пунктів та їхнє відносно близьке розташування один від одного через невисоку чисельність значної частини з них, середня щільність населення Слобожанської ТГ значно поступається показникам Харківської області, хоча і трохи вища, ніж в Чугуївському районі. Це означає, що подібна за обсягами на відповідну кількість населених пунктів мережа установ бюджетної сфери використовується меншою кількістю мешканців та мешканок, що вимагає більше коштів із бюджету на її утримання.

⁷ <https://www.arcgis.com/apps/dashboards/e0c20d364bef4ab9b7c944e9e27e88c5>

4. Місто Слобожанське розташовано на відстані однієї години дороги від Харкова – якщо їхати автомобілем чи автобусом. За умови покращення дорожньої інфраструктури, припинення активної фази бойових дій і поновлення зруйнованих об'єктів в громаді, привабливість міста Слобожанське, як місця проживання може значно зрости.
5. Основу економічного потенціалу Слобожанської ТГ становила, до останнього часу, Зміївська ТЕС, а також аграрна сфера. Однак перша на сьогодні практично зруйнована, а друга – залишається на підйомі, хоча і чутлива до обстрілів.

3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ

Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови

Слобожанська ТГ знаходиться в центрі Харківської області. Остання, в свою чергу, розташована на північному сході України на території двох природних зон Лівобережної України – Лісостепу і Степу в межах водорозділу, що відокремлює басейни Дону і Дніпра. Територіальна громада відноситься до осової смуги східної частини Дніпропетровсько-Донецької западини на стику Дніпропетровського та Донецько-Донського артезіанських басейнів. Ця місцевість є зоною поступового переходу від лісостепу до степу.

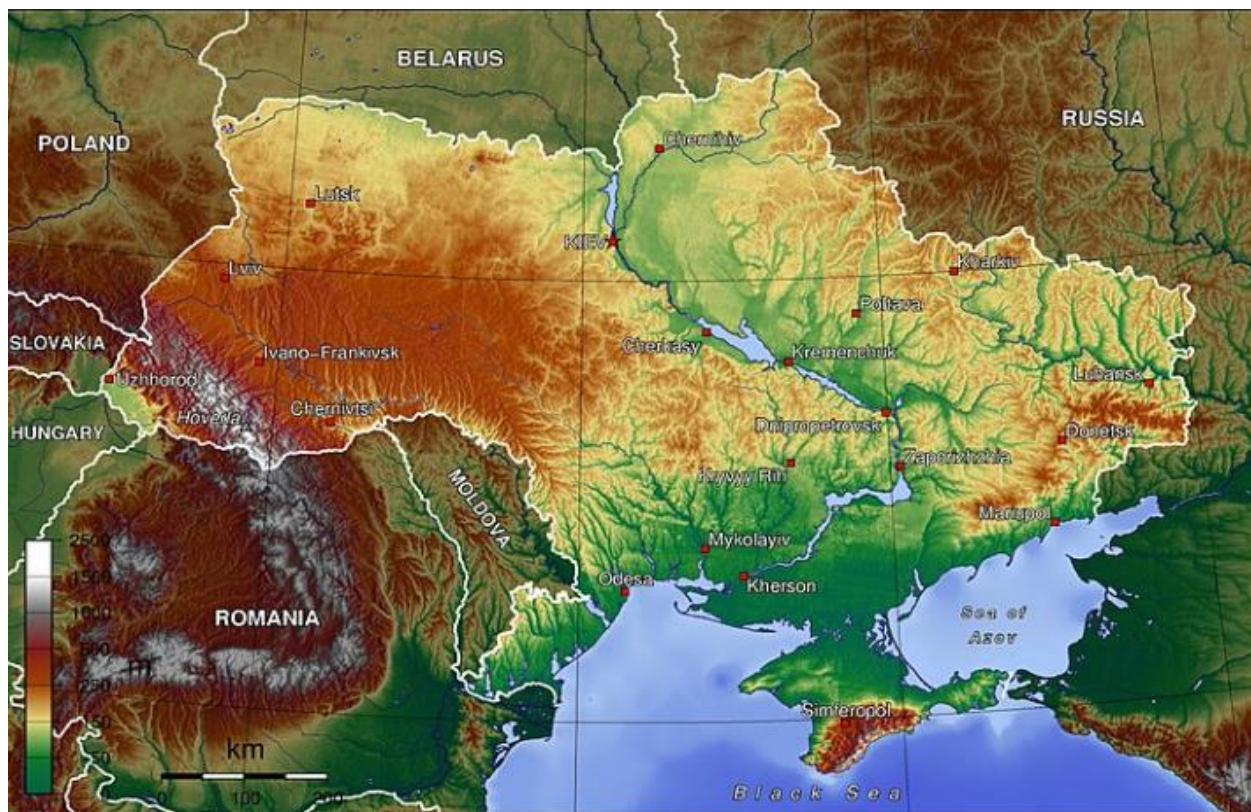

Рисунок 3.1. Гіпсометрична карта рельєфу України

Рельєф – рівнинно-хвилястий, розчленований річковими долинами, балками та схиловими ярами. Загальних похил поверхні спрямований на південь (південний захід і південний схід). Відносні висоти досягають значних величин у долинах великих річок до 50-100 м та навіть до 150 м (у долині Сіверського Донця). Виділяються невеликі форми рельєфу, що утворюються на місцях просідання лісових порід. На схилах межеріч переважає яружно-балковий рельєф, а в місцях де річки підмивають високі береги, розвиваються зсуви.

Територією громади проходить ріка Сіверський Донець – головна водна артерія Харківщини, яка є притокою Дона. На території області ця річка несе свої води протяжністю 375 км (загальна її довжина 1 053 км). Її основні притоки на території області – річки Оскіл, Уди, Берека, Харків, Лопань, Сухий Торець, Балаклійка, Вовча, Великий Бурлук та ін.

На більшості території Слобожанської ТГ природні ландшафти зазнали глибокої трансформації під впливом антропогенних факторів, пов'язаних із такими видами діяльності як: сільське господарство, в тому числі рибне господарство, лісове господарство, вироблення із вичопного палива та передавання електроенергії; видобування і транспортування горючих корисних копалин; рекреаційна діяльність та сфера рекреаційних послуг; житлово-комунальне господарство; залізничний та автомобільний транспорт.

Характеристика ґрунтів

Домінуючими типами ґрунту на території Слобожанської ТГ є чорноземи звичайні та чорноземи типові важкосуглинкові. Характерною особливістю ґрунтового покриву громади є значне поширення ксероморфних ґрунтів у комплексі з еродованими, які формуються на схилах і мають погіршене вологозабезпечення внаслідок втрати вологи через поверхневий сток, підвищеної евапотранспірації на схилах південної експозиції та спорадичний розвиток ерозійних процесів. Як правило, ці ґрунти мають зменшену на 15–50% потужність профілю, знижений на 12–40% вміст гумусу і, відповідно, нижчий рівень родючості ґрунтів. Ступінь ерозійної деградації ґрунтового покриву території можна оцінити за поширенням еродованості ґрунтів та наявності ярів - продуктів діяльності лінійної ерозії⁸.

На території Громади зустрічаються чорноземи звичайні та чорноземи мало- і середньогумусні. В окремих місцях регіону зустрічаються малогумусні чорноземи зі слабкою структурою. Поряд з типовими чорноземами, але на значно меншій площі, сформувались солонцюваті та лугові чорноземи. Усі вони існують під степовою трав'янистою рослинністю.

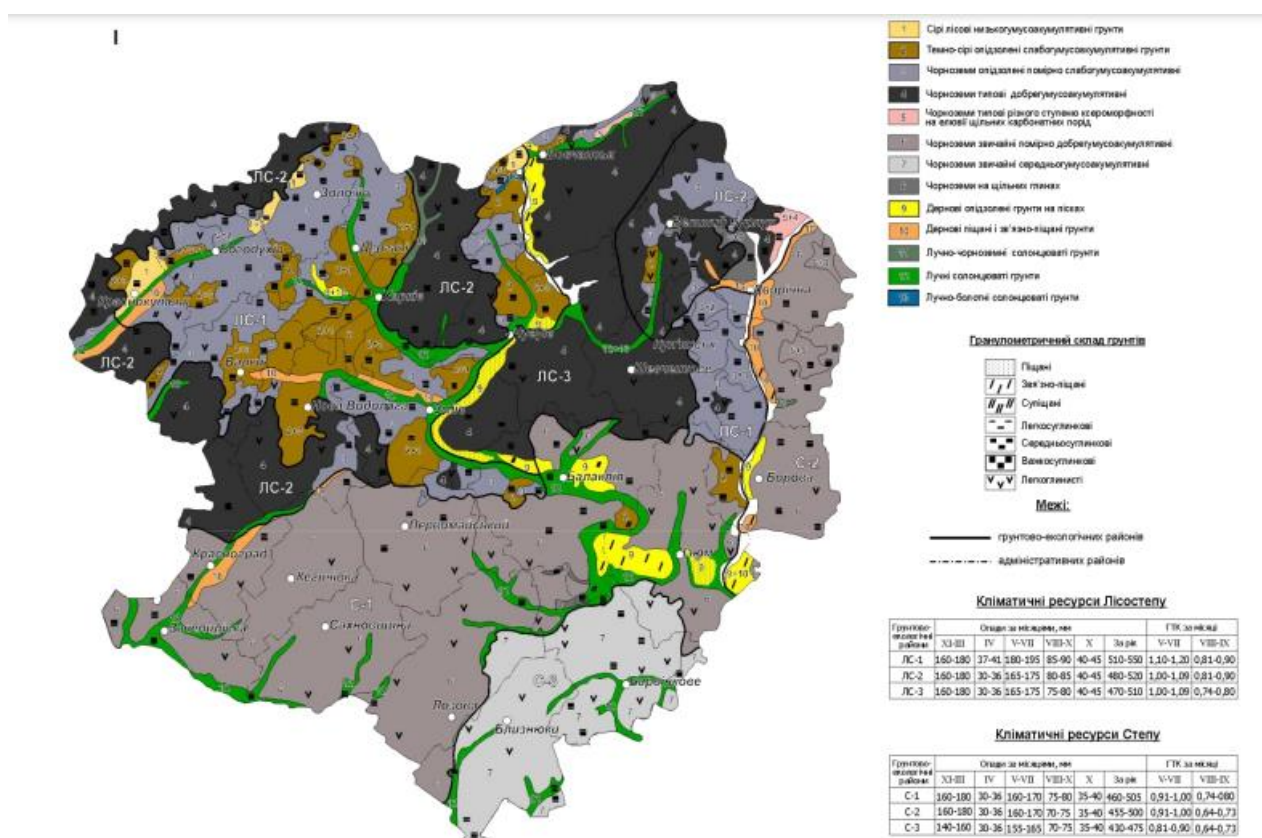

Рисунок 3.2. Структура ґрунтів Слобожанської ТГ в Харківській області⁹

⁸ <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2022/11/Regionalna-dopovid-Harkivskoyi-obl.-2021.pdf>

⁹ Карта ґрунтів України. <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#wi2>

У межах лісостепової зони переважають чорноземи типові, що визначається великою родючістю. Потужність цих ґрунтів досягає 110-120 см. У Слобожанській ТГ переважають звичайні чорноземи, їх верхній гумусовий горизонт аналогічний типовим чорноземам, але потужність менша 70-100 см.

Нечорноземні ґрунти – піщано-супіщані породи на борових терасах річкових долин створюють умови для формування промивних дерново-підзолистих ґрунтів. Темно-сірі лісові ґрунти мають потужність гумусового горизонту 50-60 см та за своїми властивостями наближаються до типу опідзолених чорноземів. Ясно-сірі лісові ґрунти зустрічаються під лісовими ділянками широколистяних лісів.

Якість ґрунтів на території Громади, як і, загалом, в Харківській області, мають тенденцію до погіршення. Значною мірою це обумовлено високими показниками розораності території за надмірного навантаження на землі. Такий підхід призводить до зниження рівня гумусу в ґрунтах.

Аналіз динаміки гумусового стану ґрунтів Харківської області за 1986-2016 роки вказує на стійку тенденцію до зменшення вмісту гумусу. Так, у V турі агрохімічного обстеження земель (1986–1990 рр.) він склав 4,5%, а у X турі (2011–2015 рр.) – 4,2%. У наступні роки ситуація залишилася практично незмінною.

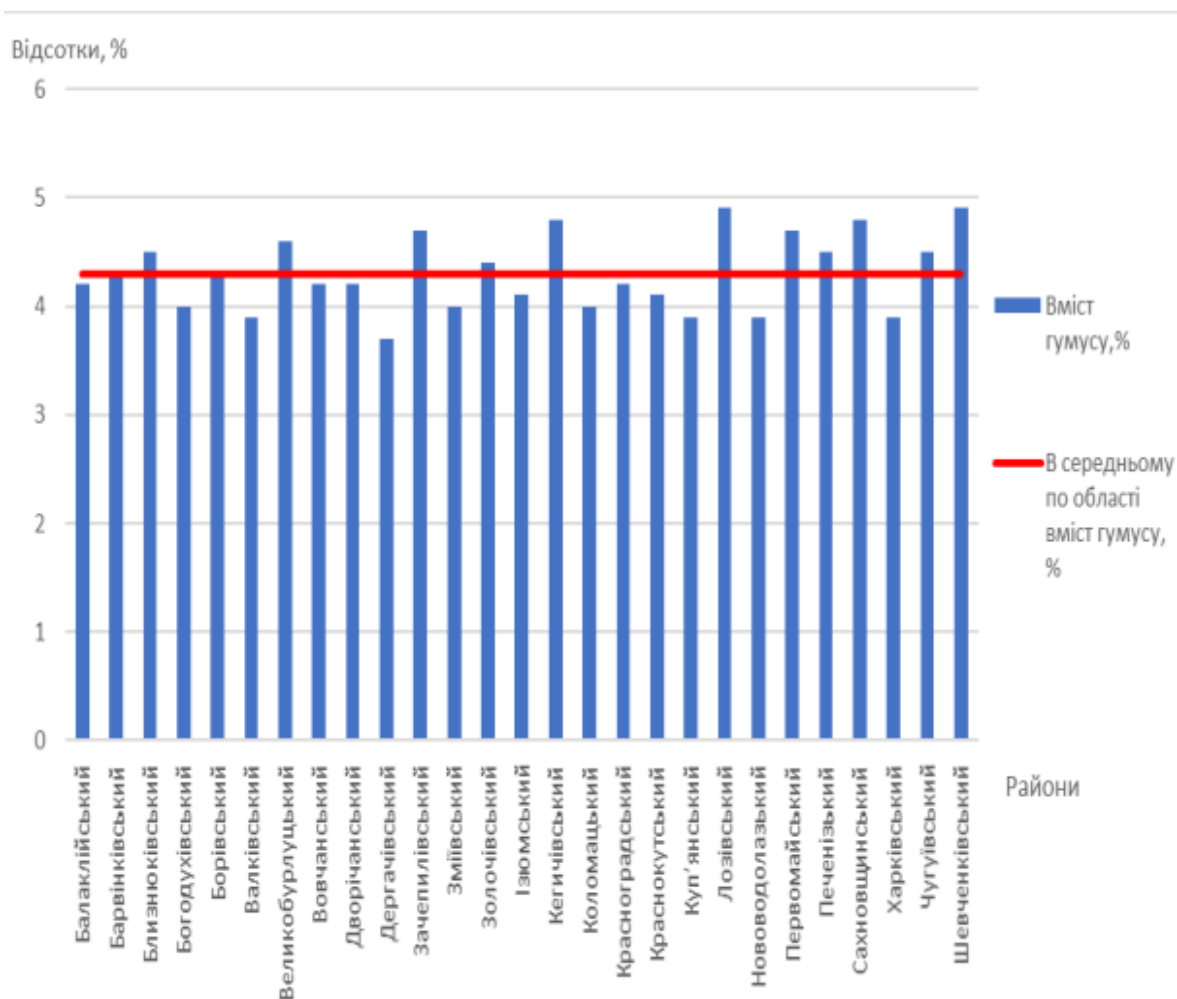

Рисунок 3.3. Вміст гумусу в ґрунтах Харківської області (дані до створення нових районів)¹⁰

¹⁰ Аналіз сучасного еколого-агрохімічного стану ґрунтів Харківської області: http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9117/1/SadjayaUA_KRB_KEOD_2021.pdf

Землі Слобожанської ТГ, до завершення децентралізації, входили до складу Зміївського району. Як видно з наведеної вище діаграми, вміст гумусу в них є нижчим, ніж середній по області і становить лише 4,0%. У Зміївському, Золочівському, Близнюківському районах Харківської області (назви районів вказано на момент до завершення децентралізації) зменшення запасів гумусу вище середніх обласних показників. Середньорічні втрати гумусу по громаді складають 0,52 т/га.

Рівень родючості ґрунтів достатній для якісного сільськогосподарського виробництва. Проте ґрунти постійно зазнають негативних впливів через прояви деградаційних процесів – перезволоження, водну та вітрову ерозію. Частка ерозійно небезпечних земель у складі громади становить 2–4%.

Починаючи з 2022 р. ґрунти додатково зазнали інтенсивного ущільнення важкою військовою технікою. Спостерігається порушення ґрунтового покриву внаслідок розриву мін, гранат, спорудження окопів, землянок, траншей тощо, утворення на значних площах лійок, ровів, ям, що порушує однорідність та цілісність ґрунтового покриву. У результаті фізичних пошкоджень ґрунтів збільшується неоднорідність, зменшується об'єм пор, ускладнюється доступ води і кисню, руйнується структура, що в результаті призводить до зниження родючості орних ґрунтів в цілому. Таким чином, відбувається механічна деградація ґрунтів, які потребують рекультивації.

Найбільшого впливу на сільськогосподарські землі та ґрунтовий покрив завдає авіація та артилерія ворога, на неї припадає до 80% впливу на всіх ділянках, які досліджувалися.

Фактор забруднення ґрунтового покриву має локальне поширення і пов'язаний з промисловими територіями. Потенційними територіями, де можливе забруднення ґрунтів із перевищенням нормативних гранично допустимих рівнів по бактеріологічним та хімічним показникам, є стихійні сміттєзвалища, ділянки вздовж основних автомагістралей. Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод.

Ще одним екологічно небезпечним видом діяльності виступає нафтогазовидобувна, яка наразі зосереджена у південній частині території ТГ на землях Нижньобишкінського та Шелудківського старостинського округу.

Структура земельного фонду

Загальна площа Слобожанської ТГ становить 57 222,97 га. Лівова частина земель – це землі за межами населених пунктів, площа яких становить 53 862,39 га; землі в межах населених пунктів становлять лише 3 360,58 га (6,1 %).

Станом на початок 2025 року, в Державному земельному кадастрі було зареєстровано 14 270 земельних ділянок загальною площею 44 100,6817 га, що складає майже 77 % від загальної площі громади. Цей показник є на рівні середнього по Україні.

У відповідності до даних ДЗК, з числа всіх зареєстрованих земельних ділянок на всій території ТГ, внесені відомості про земельні ділянки відповідно до категорій земель:

- землі сільськогосподарського призначення (33 271 га);
- землі житлової та громадської забудови (696 га);
- землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення (5202 га без вилучення із земель лісового фонду);
- землі оздоровчого призначення (42 га);
- землі рекреаційного призначення (115);
- землі історико-культурного призначення (0,25 га);
- землі лісгосподарського призначення (5887 га);
- землі водного фонду (2880 га);
- землі промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення (3713 га).

У свою чергу, землі сільськогосподарського призначення, які складають 33271 га та мають наступні види цільового призначення:

- для ведення товарного сільськогосподарського виробництва – 20 849 га;
- для ведення фермерського господарства – 1 001 га;
- для ведення особистого селянського господарства – 2 178 га;
- для ведення підсобного сільського господарства – 305 га;
- для індивідуального садівництва – 50 га;
- для колективного садівництва – 93 га;
- для городництва – 465 га;
- для сінокосіння і випасання худоби – 54 га;
- для дослідних і навчальних цілей – 8 260 га;
- для іншого сільськогосподарського призначення – 16 га.

Таким чином, левову частину земель сільськогосподарського призначення складають землі для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, для ведення фермерського та особистого селянського господарства, а також землі для дослідних і навчальних цілей, загальна частка яких складає понад 90%.

У приватній власності знаходиться близько 11 тис. земельних ділянок орієнтовною площею 16500 га, в комунальній власності – 5%, в державній – 49% ділянок (площею, орієнтовно 20000 га. (потребує проведення інвентаризації земель). Розподіл земель за формами власності представлено на рис. 3.4).

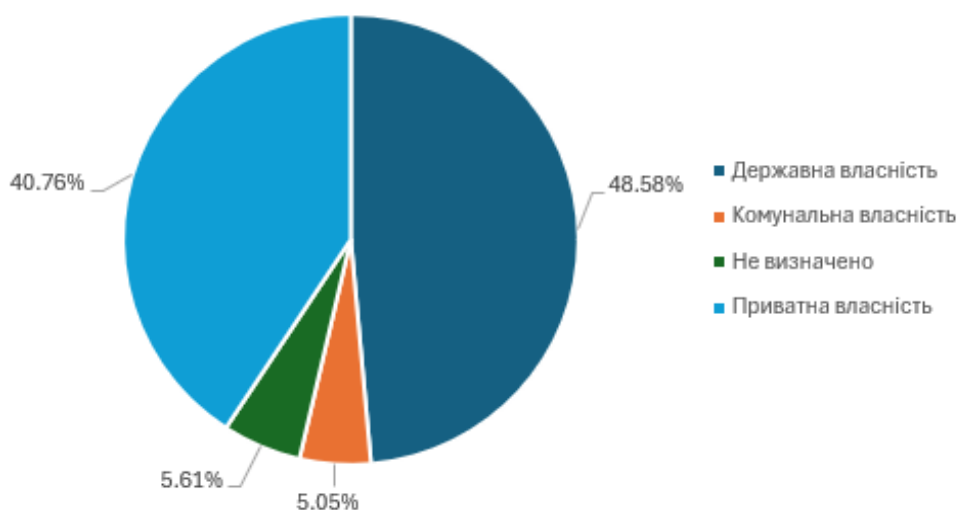

Рисунок 3.4. Розподіл земель за формами власності

Наявність 2280,12 га (5,61% від загалу), власність за якими залишається невизначеною означає, що інформація про реєстрацію права із запізненням підтягується до бази ДЗК.

Важливим фактором капіталізації земельних ресурсів є їх актуальна нормативна грошова оцінка (далі - НГО). Проведення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів передбачено статтями 13, 18 Закону України “Про оцінку земель”. Її результати використовуються для визначення розміру земельного податку, орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, розробки показників та механізмів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель.

Чинне законодавство передбачає проведення НГО кожні 5-7 років для земель в межах населених пунктів і 7-10 років за межами населених пунктів (крім земель сільськогосподарського призначення). Використання інструменту НГО землі спростилося, він став доступнішим – 6 липня 2022 р. набрала чинності постанова Кабміну «Про внесення змін до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок» від 01.07.2022 № 753. Вона

передбачає, зокрема, що витяг із технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок формується та видається автоматично в електронній формі з використанням програмного забезпечення Державного земельного кадастру.

У населених пунктах Слобожанської ТГ остання НГО проводилась у 2012–2013 рр.¹¹, надалі проводилась її індексація (**додаток А.** Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів Слобожанської ТГ). Кабмін Постановою № 1147 від 3 листопада 2021 року затвердив нову методику нормативної грошової оцінки земель. Нова методика суттєво спрощує процес та не містить неоднозначних тлумачень. Оцінка буде проводитися на всю територію громади й одразу для всіх земель. Результати оцінки вноситимуть до електронної системи Державного земельного кадастру. Це дозволить швидко надавати оціночну інформацію усім зацікавленим особам. Заходами на 2025 рік до Програми земельних відносин, раціонального використання та охорони земель по Слобожанській міській раді на 2021-2025 роки передбачено проведення НГО на всю громаду у 2025 році.

Таблиця 3.1. Грошова оцінка земель Слобожанської ТГ

Назва населеного пункту	Рік останнього проведення нормативної грошової оцінки земель населеного пункту	Дата	Номер	Кошторисна вартість технічної документації з нормативної грошової оцінки земель населеного пункту, тис. грн.	Середня (базова) вартість одного квадратного метра земель населеного пункту, (станом на 01 січня року останнього проведення оцінки), грн/кв. м.
Геніївка	2013	30.05.2013	№ 286-VI	57,57	70,77
Дачне	2012	09.07.2012	№ 178	7,77	99,30
Занки	2013	30.05.2013	№ 286-VI	3,02	56,07
Курортне	2013	30.05.2013	№ 286-VI	5,75	77,01
Українське	2013	30.05.2013	№ 286-VI	4,55	58,23
Благодатне	2019	17.03.2020	№1221-VII	89,90	120,21
Донець	2019	17.03.2020	№1222-VII	90,90	163,47
Слобожанське	2018	20.12.2018	№ 845-VII	119,94	275,46
Лиман	2011	27.01.2012	X XIX сесія VI скл.	51,27	94,08
Геївка	2013	28.05.2013	№ 268-VI	7,44	50,58
Нижній Бишкін	2013	28.05.2013	№ 268-VI	18,32	60,75
Суша Гомільша	2013	28.05.2013	№ 268-VI	4,22	48,84
Черкаський Бишкін	2013	28.05.2013	№ 268-VI	14,68	57,03
Лісне	2012	09.07.2012	XIX сесія VI скл.	6,88	77,73

¹¹ Довідник показників нормативної грошової оцінки земель населених пунктів станом на 01.01.2022 <https://land.gov.ua/dovidnyk-pokaznykiv-normatyvnoi-hroshovoi-otsinky-zemel-naselenykh-punktiv-stanom-na-01-01-2022/>

Назва населеного пункту	Рік останнього проведення нормативної грошової оцінки земель населеного пункту	Дата	Номер	Кошторисна вартість технічної документації з нормативної грошової оцінки земель населеного пункту, тис. грн.	Середня (базова) вартість одного квадратного метра земель населеного пункту, (станом на 01 січня року останнього проведення оцінки), грн/кв. м.
Мохнач	2012	09.07.2012	XIX сесія VI скл.	7,56	75,39
Скрипаї	2012	09.07.2012	XIX сесія VI скл.	22,00	79,89
Шелудьківка	2013	07.06.2013	№ 198-VI	53,07	65,70

Кількість користувачів земельними ділянками на умовах оренди згідно наявних договорів оренди станом на 01.01.2025 року складає 451. На 10 найбільших землекористувачів припадає 36,31% земель громади (20778,37 га). При цьому до таблиці не включені постійні користувачі землями лісового фонду: Харківський біотехнологічний університет - 8260 га; ДП «Ліси України» - 5029,78 га; землі оборони - 3069 га.

Таблиця 3.2. Перелік найбільших землекористувачів Слобожанської ТГ

№ з/п	Назва господарства, СПД або ФОПа	Площа, га	Сплата податку за землю у 2024 році, тис. грн.
1.	Зміївська ТЕС ПАТ “Центренерго”	2166,24	3020,16
2.	ФГ Строгого О.Ф.	5400	1892,70
3.	ТОВ “Державний земельний банк”	4430	802,97
4.	ТОВ Агрофірма ім.Гагаріна	3141,4	325,43
5.	ПП Рустам К	1529,5	102,21
6.	ФГ Полька М.М.	1179	280,44
7.	ФГ Солві	753,8	135,47
8.	СФГ Дельта	627,24	206,33
9.	ФГ Штефана В.О.	400,27	61,52
10.	ФГ Геніївське	240,83	-
11.	Державний біотехнологічний університет	8221,64	-
12.	ДП “Ліси України”	5886,55	298,21
ВСЬОГО:		20778,37	9099,70

Як видно з таблиці, найбільшими користувачами – орендарями земельних ділянок, є сільгоспвиробники.

Головний ризик для земельних ресурсів – надінтенсивна експлуатація земель із метою отримання короткотермінових прибутків. Один із її побічних ефектів загроза виснаження землі через однотипність культур та непомірне використання речовин, що стимулюють ріст

рослин та захищають від хвороб та шкідників. Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є достатньо проблемним. Ерозія, зменшення вмісту гумусів, засолення, закислення, ущільнення ґрунтів є дуже поширеним явищем¹². Ситуація ускладнилася з початком нинішньої російсько-української війни – збільшення видатків на логістику експорту виготовленої сільгосппродукції, її ускладнення та загрози знищення товару штовхають до пошуку можливостей для подолання цих ризиків.

Лісові масиви

У ландшафтному відношенні територія Слобожанської ТГ Чугуївського району розташована в південній підзоні лісостепної зони. За геоботанічним районуванням відноситься до павлоградського (дніпровсько-донецького) геоботанічного округу різнотравно-типчаково-ковилових степів, байрачних дубових лісів, заплавних лук і лучно-галофільної рослинності на лесових терасах, созівський геоботанічний район. Загальна площа лісів складає 7,4 тис. га (13% території громади). Це майже стільки ж, як в Харківській області – 13,3%, проте менше, ніж в Україні – близько 16%.

Таблиця 3.3. Землі лісового фонду Слобожанської ТГ

Площа земель лісового фонду, га	Частка земель лісового фонду, %
16243,52	28,39

Основна порода дерев лісу це сосна звичайна (45% від площі лісів), дуб звичайний (40%). На даний час рослинний покрив Слобожанської ТГ Чугуївського району зазнав значних змін під впливом господарської діяльності людини. Переважна кількість земельних угідь розорано, багато площі лісів вирублено. Переважають культурні ландшафти – розорані ділянки.

Природна лугово-степна рослинність збереглася лише на схилах річкових долин, балок і ярів, в заплавах річок, ділянках не придатних для сільського господарства, але ж і вона зазнала значних змін. В травостой зустрічається наступний видовий склад: злакові, бобові, різнотрав'я, грубостеблові. Існуюча лісова рослинність громади представлена головним чином, лісами і лісовими насадженнями по ярах і балках, полезахисними лісопосадками, дорожнозахисними смугами та іншими насадженнями.

Основними лісообразуючими породами корінного деревостану є дуб звичайний і сосна звичайна. Супроводжуючими породами є: ясен, ільмові, вільха чорна, верба, у другому ярусі граб, клен, липа. На деяких ділянках зустрічаються низькощільні насадження. Утворилися вони в результаті проведення санітарно-вибіркових рубок, пов'язаних з всиханням дубових деревостанів, створення в минулому тополевих насаджень, які не забезпечують створення стійких насаджень.

Трав'янистий покрив листяних лісів представлений широким видовим складом:

- злакові – овсяниця гігантська, тонконіг вузьколистий;
- різнотрав'я – снить звичайна, маренка запашна, медунка широколистяна, копитень європейський, зірочник, конвалія, зеленчук;
- осокові – осока волосиста.

Природно-заповідний фонд

Слобожанська ТГ розташована в мальовничому регіоні з великою кількістю природних ресурсів, включаючи значні лісові масиви та водні об'єкти. Площа лісових масивів, що складає 3 частину від загальної площі громади. Частина її території входить до Смарагдової мережі, що свідчить про її природоохоронну цінність та важливість збереження унікальних природних ландшафтів. Ця мережа включає заплаву і борову терасу річки Сіверський Донець, а також

¹² Екологічний паспорт Харківської області 2025 рік: <https://surl.li/yrwvic>

лучні ділянки та водно-болотні угіддя, які є ключовими для підтримки біорізноманіття та екологічної рівноваги в регіоні. Наявність на території громади значної кількості водних та лісових угідь, вже багато років перетворює її на такий собі «туристичний магніт», що приваблює багатьох прихильників активного відпочинку.

На території Слобожанської ТГ наявні 9 територій природно-заповідного фонду: 1 загальнодержавного і 8 місцевого значення. Загальна площа природно-заповідного фонду становить 5,5 тис. га або 9,7% від загальної площі земель громади.

Таблиця 3.4. Інформація про території природно-заповідного фонду Слобожанської ТГ

Найменування	Площа, га
Лісовий заказник місцевого значення «Скрипаївський»	27,3
Ландшафтний заказник місцевого значення «Гомільшанська лісова дача»	293
Ландшафтний заказник місцевого значення «Малинівський»	780
Ботанічний заказник місцевого значення «Цикалове»	9,8
Лісовий заказник місцевого значення «Мохначанський»	104,9
Лісовий заказник місцевого значення «Середньодонецький»	1389
Національний природний парк загальнодержавного значення «Гомільшанські ліси»	2557
Ентомологічний заказник місцевого значення «Прогін»	6,0
Ботанічний заказник місцевого значення «Озеро Борове»	35,39

На території Слобожанської ТГ розміщені об'єкти Смарагдової мережі, найбільшим з яких є Національний природний парк загальнодержавного значення «Гомільшанські ліси»¹³:

- Balakliyka UA0000289
- Lyman lake system UA0000293
- Siverskyi Donets river valley in Kharkiv oblast - 1 UA0000316
- Siverskyi Donets river valley in Kharkiv oblast - 2 UA0000317
- Gomilshanski Lisy National Nature Park UA0000034
- Byshkinski steppes UA0000273
- Goryla valley UA0000285
- Polygon UA0000288

Зазначимо, що більшість з перелічених вище об'єктів були включені до Смарагдової мережі нещодавно. Тому, на Кадастровій карті України вони ще не позначені.

Природний потенціал Слобожанської ТГ створює значні можливості для розвитку екологічного туризму, наукових досліджень та екоосвітніх ініціатив. Поєднання лісових, водних і заповідних територій формує унікальний природний ландшафт, який може стати основою для створення туристичних маршрутів, рекреаційних зон і центрів відпочинку. Збереження та раціональне використання цих ресурсів є одним із ключових напрямів сталого розвитку громади, що поєднує екологічну безпеку, економічну вигоду та підвищення якості життя населення.

¹³ Перелік об'єктів Смарагдової мережі: <https://rm.coe.int/updated-list-of-officially-adopted-emerald-sites-december-2019-/168098ef51>

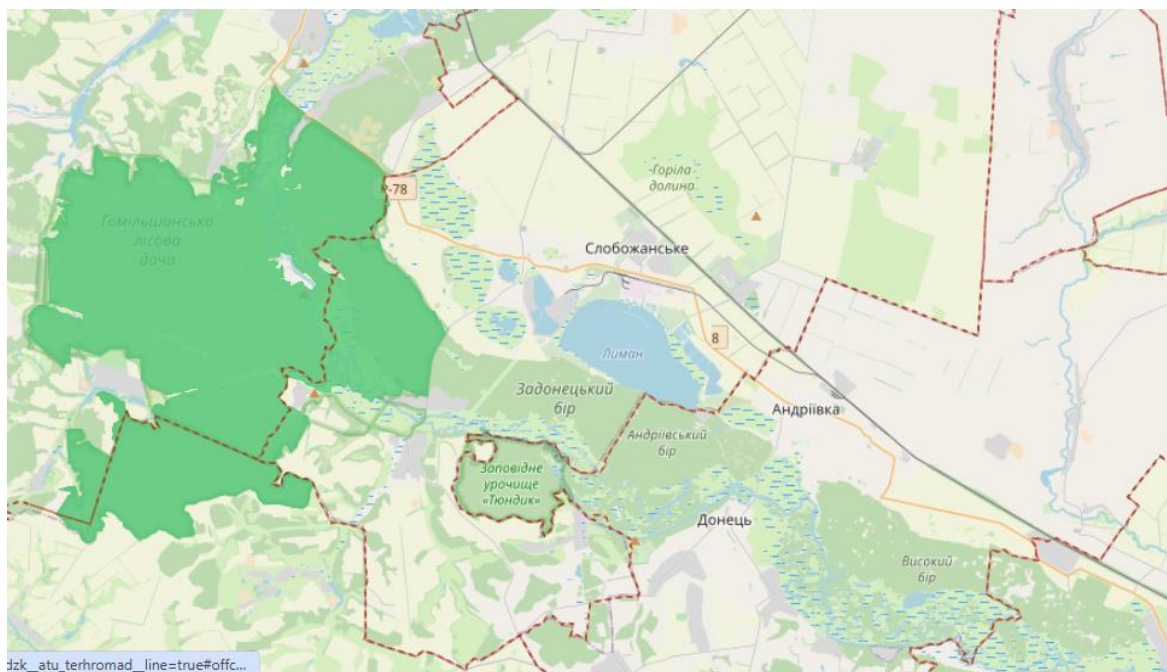

Рисунок 3.5. Національний природний парк загальнодержавного значення «Гомільшанські ліси» на території громади (Кадастрова карта України)

До рослинного комплексу ботанічного заказнику місцевого значення «Цикалове», розташованого біля села Скрипаї, належать:

- рідкісні види рослин, занесені до:
 - ✓ Червоної книги України: пальчатокорінник Фукса, косарики тонкі, зозулинець болотний;
 - ✓ Червоного списку Харківської області: латаття біле, глечики жовті, валеріана блискуча;
 - ✓ інші рідкісні та малочисленні види: плодоріжка болотна, хвощ великий, рябчик шаховий, латаття сніжно-біле;
- рідкісні рослинні угруповання, занесені до:
 - ✓ Зеленої книги України: формації латаття білого та глечиків жовтих;
 - ✓ Зеленого списку Харківської області: формація родовика лікарського, асоціації злаково-різнотравно-рябчикова та злаково-різнотравно-косарикова, формація лепехи звичайної.

Водні ресурси

Громада має високу забезпеченість водними ресурсами. Поверхневі водні об'єкти на території Слобожанської територіальної громади представлені рядом річок, струмків та озер (див. **Додаток Б**). Протяжність річок та струмків на території громади – майже 80 км, площа ставків – понад 1300 га.

Джерелом водних ресурсів є підземні води та поверхневі води річки Сіверський Донець¹⁴.

Ріка Сіверський Донець – головна водна артерія Харківщини – є притокою Дону, на території області ця річка несе свої води протяжністю 375 км (загальна її довжина 1 053 км). Її основні притоки на території області – ріки Оскіл, Уди, Берека, Харків, Лопань, Сухий Торець, Балаклійка, Вовча, Великий Бурлук та ін.

¹⁴ https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1234/123379/Attaches/ekologichniy_pasport_2022_rik.pdf

Сіверський Донець протікає територією громади з північного сходу на південний захід. Правий берег річки високий, крутий, порізаний глибокими ярами, де місцями оголюються корінні породи. Лівий берег – пологий, терасований. У заплаві річки є велика кількість озер і стариць природного походження, а також водоймища і ставки. У південній частині громади річище містить озера: Чайка, Світличне, Борова тощо. На півдні міста Слобожанське знаходиться озеро Лиман – водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС.

Річна зміна рівнів характеризується високою весняною повінню, яке може проходити двома - трьома і більше піками, зумовленими нерівномірним таненням снігу. Початок весняного водопілля зазвичай відноситься до першої – другої половини березня. Закінчується повінь у другій половині квітня, інколи в першій половині травня. Тривалість повені складає 1,5-2 місяці.

Найбільш високі рівні весняного водопілля є і високими річними рівнями води і спостерігаються, в основному, в третій декаді березня або першій декаді квітня. Встановлена амплітуда коливання рівнів води в річці становить 5 м. Найбільша встановлена витрата за 86-ти річний період спостережень склала 2020 м³/с, мінімальний стік в літньо-осінню та зимову межень становить 9-10 м³/с. Середня багаторічна мутність води становить 170 г/дм³. У багатководні роки на весну припадає 62,3% річного стоку, на літо - 8,4%, на осінь - 6,3%, на зиму - 23%. У дуже маловодний рік на весну припадає 61,2% річного стоку, на літо - 11,8%, на осінь - 12,3%, на зиму - 14,7%.

Екологічний стан водних об'єктів незадовільний через їх інтенсивне використання, скиди промислових і комунальних підприємств¹⁵.

Водні ресурси Слобожанської ТГ формуються за рахунок транзитної притоки поверхневих вод по р. Сіверський Донець, місцевого річкового стоку, що формується в межах стічних, шахтних і кар'єрних вод, а також експлуатаційних запасів підземних вод. Проблемним питанням, що прямо пропорційно впливає на якість води акваторій, є очищення зворотних вод, а також скид забруднених та недостатньо очищених стічних вод у поверхневі водні об'єкти.

Державний моніторинг довкілля в частині проведення гідрохімічних спостережень за станом поверхневих вод проводився лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Регіонального офісу водних ресурсів у Харківській області. На підставі гідрохімічних досліджень, проведених Регіональним офісом водних ресурсів у Харківській області у басейні р. Сіверський Донець якісний стан води суттєво не змінюється, коливання специфічних показників і солей важких металів варіювалося у межах ГДК. Але, було відмічене систематичне перевищення ГДК в басейні р. Сіверський Донець по БСК5 та ХСК, сульфатам, нафтопродуктам та металам.

Оцінка якісного стану вод поверхневих водних об'єктів проводиться за методикою визначення індексу забрудненості води (ІЗВ), що ґрунтується на аналізі кратності перевищень гранично допустимих концентрацій окремих інгредієнтів, відповідно до нормативів для водних об'єктів рибогосподарського призначення. ІЗВ розраховується за шістьма показниками, 2 з яких обов'язкові – БСК5 і розчинений кисень, іншими показниками є – 4 інгредієнти із загального переліку, за якими кратність перевищення ГДК є найбільшою. Стан басейну р. Сіверський Донець по індексу ІЗВ у верхній частині оцінюється як 3 – «помірно забруднена».

Корисні копалини

На території Харківської області немає кристалічних і вулканічних порід, тому тут відсутні кольорові метали і руди. Найбільш поширені будівельні матеріали. Державним балансом України По Харківській області обліковано 420 родовищ (в тому числі 90 об'єктів обліку комплексних родовищ) різноманітних корисних копалин, з яких 180 родовищ (в тому

¹⁵ Клименко В. Г., Локтіонова О. В. Гідрографічна характеристика річок Харківської області: Методичні вказівки. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. - 48 с.

числі 63 об'єкти обліку) експлуатується. Частина з цих корисних копалин знаходиться і на території Слобожанської ТГ (рис. 3.6).

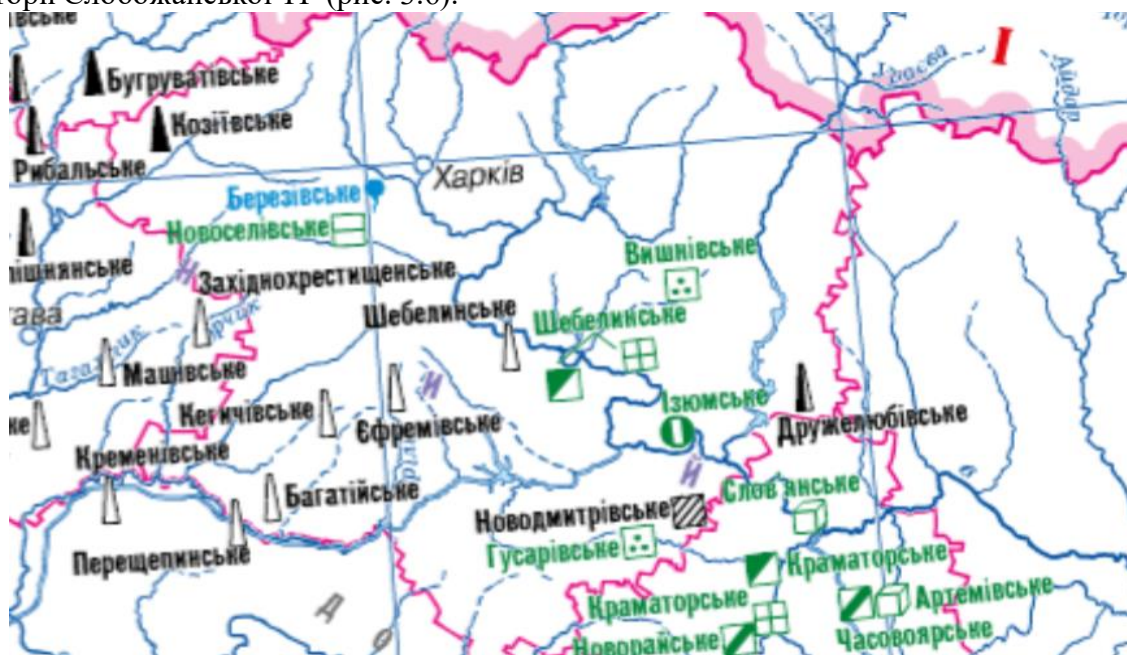

Рисунок 3.6. Мінерально-природні ресурси, які знаходяться на території Слобожанської ТГ

На території Слобожанської ТГ нафтогазовими підприємствами здійснюється геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка корисних копалин (газ природний, нафта, конденсат). Крім цього, на території громади є на території громади в наявності родовища мінерально-сировинних ресурсів: запаси піску та запаси глини.

Таблиця 3.5. Інформація про корисні копалини Слобожанської ТГ

Корисні копалини	Назва	Власник
Сировина паливно-енергетична	Родовище Шебелинське	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРГАЗВИДОБУВАННЯ"
Сировина паливно-енергетична	Площа Західно-Волохівська	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРГАЗВИДОБУВАННЯ"
Сировина паливно-енергетична	Родовище Денисівське	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕНЕРГІЯ-95"
Сировина паливно-енергетична	Площа Нижньортицівська	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГАЗОВА КОМПАНІЯ"
Сировина паливно-енергетична	Ділянка Світанково-Логівська	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НАФТОГАЗСИСТЕМИ"
Сировина паливно-енергетична	Родовище Васищівське	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПРОМ-ЕНЕРГО ПРОДУКТ"

Корисні копалини	Назва	Власник
Видобування	Родовище Зміївське 2 Ділянка Бишкінська Свердловина № 2012/1	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРЕНЕРГО"

Кліматичні умови

Клімат Слобожанської ТГ помірно-континентальний. Літо тепле, малохмарне, зима тривала, морозна, сніжна, вітряна та переважно хмарна. Протягом року температура зазвичай коливається від -8°C до 27°C і рідко буває нижче -18°C або вище 33°C (рис. 3.7-3.9).

Теплий сезон триває 3,7 місяця, з 17 травня по 8 вересня, із середньодобовою високою температурою вище 21°C . Найспекотніший місяць року в громаді – липень із середньою температурою повітря 27°C та мінімальною температурою 17°C .

Холодний сезон триває 3,9 місяця, з 16 листопада по 12 березня, із середньодобовою максимальною температурою нижче 4°C . Найхолодніший місяць року – січень із середньою мінімальною температурою -7°C та максимальною -2°C .

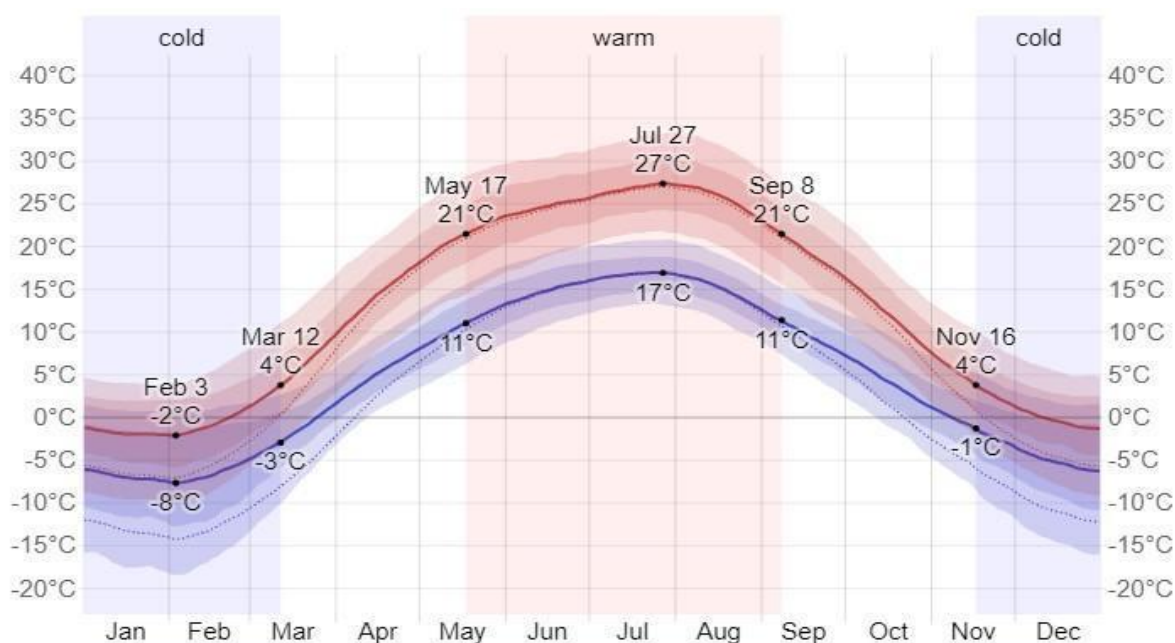
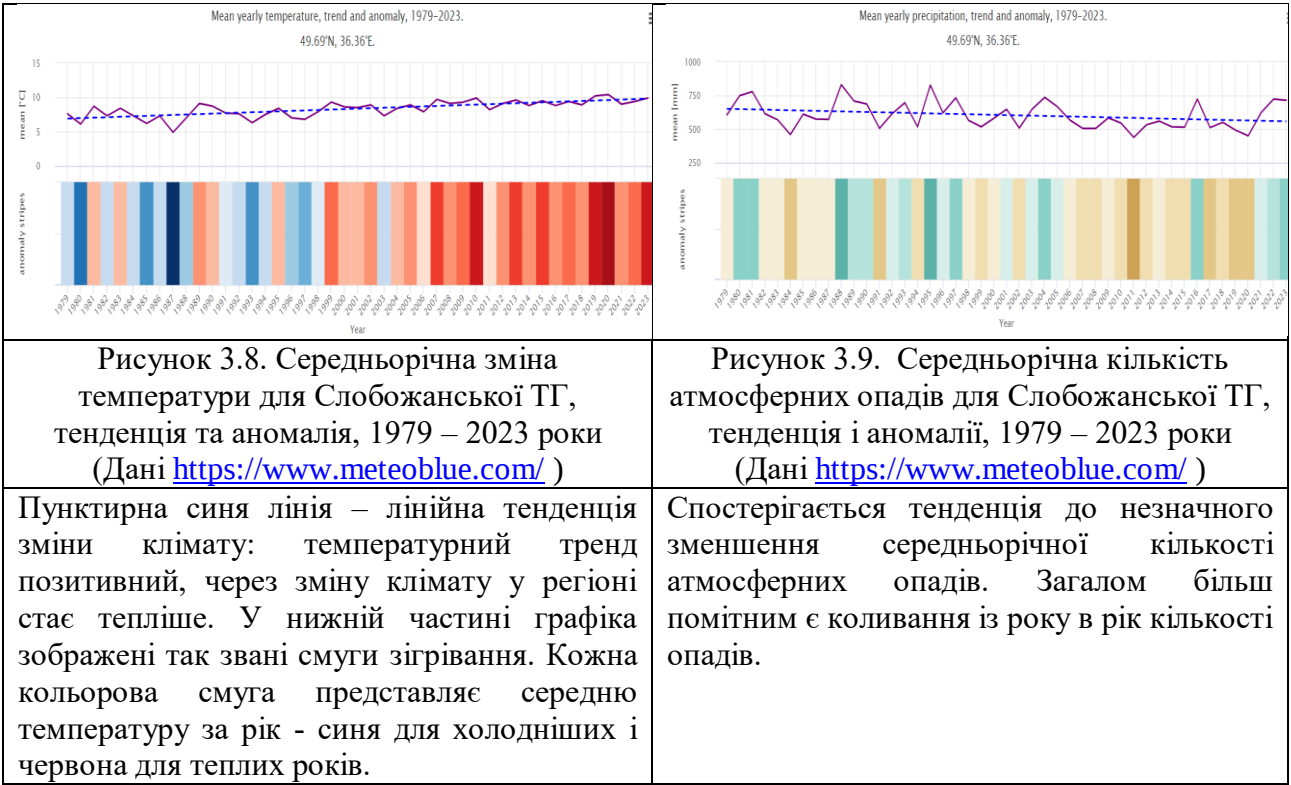

Рисунок 3.7. Середня максимальна і низька температура в Слобожанській ТГ¹⁶ (середньодобова найвища (червона лінія) і найнижча (синя лінія) температура зі смугами від 25 до 75 і від 10 до 90 процентів. Тонкі пунктирні лінії – це відповідні середні сприйняті температури).

Місячна кількість опадів в Громаді дещо коливається за сезоном. Річна сума опадів коливається 560 мм. Вся територія громади належить до регіону з достатнім зволоженням.

За багаторічними даними, середньорічна швидкість вітру сягає 2,7 м/сек. Середньогодинна швидкість вітру зазнає значних сезонних коливань протягом року. Вітряніша частина року триває 5,2 місяця, з 8 листопада по 13 квітня, із середньою швидкістю вітру понад 4,5 м/сек. Найвітряніший місяць року в місті – лютий, середньогодинна швидкість вітру 5,2 м/сек.

¹⁶ За матеріалами інтернет-сайту © WeatherSpark.com

Встановлено, що найбільший вплив антропогенної діяльності на кліматичні умови території виявляється у збільшенні температури повітря. Її тенденція залежить від забудованості території громади, теплофізичних властивостей поверхонь тощо¹⁷.

Екологічна ситуація

Поточний стан атмосферного повітря

На стан атмосферного повітря Харківської області у 2024 році вплинули не тільки викиди забруднюючих речовин від пересувних та стаціонарних джерел забруднення, а також щоденні викиди забруднюючих речовин через вибухи та пожежі.

Одночасно, вимушене використання альтернативних джерел енергії (твердого палива, дизель-генераторів тощо) під час блекаутів також негативно вплинуло на якість атмосферного повітря. Основні джерела забруднення атмосферного забруднення регіону – теплоенергетика, нафто- і газовидобувна та переробна промисловість, автотранспорт тощо.

Атмосферу забруднюють практично всі види сучасного транспорту. Транспортний комплекс області включає залізничний, автомобільний, авіаційний, міський наземний електричний транспорт та метрополітен. Переважну більшість викидів від пересувних джерел в Харківській області дає автомобільний транспорт, значно менше – виробничий.

Однією з основних традиційних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інше. Зазначені речовини надходять у повітря від котелень, які працюють на кам'яному вугіллі.

За даними Головного управління статистики у Харківській області викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2024 році є 6 підприємств. Основними

¹⁷ Зміна температурного режиму на території Харківської області [Електронний ресурс] / С. І. Решетченко, Т. Г. Ткаченко, О. Г. Лисенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Геологія. Географія. Екологія. - 2015. - Вип. 43. - С. 153-158. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2015_43_26

стаціонарними забруднювачами атмосферного повітря в Слобожанській ТГ та в регіоні є Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго». Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів складає 10727,3 т, що складає 43,5% відповідно до 2023%; діоксид сірки – 6429,4 т, що складає 40,7% відносно до 2023 року; діоксид азоту 975,8 т, що складає 54,8% відносно до 2023 року.

Частку забруднення додатково формують такі підприємства громади як Зміївський дослідницький електромонтажний завод, ТОВ «Завод «Енергостіл», ПрАТ «ЗАВОД ЕЛОКС», ТОВ «Ісма-Екопром», ТОВ НВК «Квадрат», ТОВ «Лептон», аграрні підприємства, а також промислові підприємства нафтогазовидобувної промисловості, які знаходяться в адміністративних межах громади та відносяться до відання газопостачальної кампанії «Нафтогаз України».

Таким чином, Слобожанська ТГ має специфічну екологічну проблему, що пов'язана з Зміївською ТЕС ПАТ «Центренерго».

Станом на червень 2025 рік по Харківській області відповідно даних з гідрометеорології середньомісячне значення гамма-фону становило 12 мкР/год (рівень природного фону – 15-17 мкР/год) 18.

У зв'язку з російською агресією об'єктивним є зменшення обсягів викидів внаслідок скорочення виробництва, знищення виробничих потужностей та неможливості здійснення діяльності через активні бойові дії. Фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох чинників, а отже, потребує постійного контролю та моніторингу його якості з боку органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, особливо при регулюванні господарської діяльності всіх суб'єктів.

Поверхневі води

Поверхневі водні об'єкти на території Слобожанської ТГ представлені рядом річок, струмків та озер. Протяжність річок та струмків на території громади – майже 80 км, площа ставків – понад 1300 га.

Ріка Сіверський Донець – найбільша річка Лівобережної України (довжина складає 1053 км). Великими притоками Сіверського Дінця є Оскіл, Уди, Мжа.

Річка Бишкін – довжина 13 км, похил річки – 6,0 м/км. Формується з багатьох безіменних струмків та водойм. Площа басейну 95,1 км². Бишкін бере початок на південно-східній околиці села Верхній Бишкін. Тече переважно на північний схід в межах Верхнього Бишкіна та Нижнього Бишкіна. На південно-західній околиці села Черкаський Бишкін впадає у річку Сіверський Донець.

Річка Гнилиця – довжина 31 км, площа водозбірного басейну 275 км². Похил річки 2,4 м/км. Долина асиметрична (правий берег вищий і стрімкіший від лівого). Річище слабозвивисте, завширшки 5—15 м. Є кілька невеликих ставків. Бере початок на північний схід від села Гнилиці, в межах Середньоросійської височини. Тече переважно на південь — південний захід. Впадає до Сіверського Донця на 877 км від його витoku, в південно-східній частині Печенізького водосховища, на південний захід від села Артемівки, утворюючи Кулаківську затоку.

Річка Гомільша – довжина 15 км, похил річки – 3,3 м/км. Формується з багатьох безіменних струмків та водойм. Площа басейну 122 км². Гомільша бере початок на південно-західній околиці села Западня. Тече переважно на північний схід в межах села Велика Гомільша. На північно-східній околиці села Суха Гомільша впадає у річку Сіверський Донець. Річка тече переважно по території Національного природного парку «Гомільшанські Ліси».

¹⁸ Екологічний паспорт Харківської області 2025 <https://salo.li/171363C>

Озеро Лиман. Озеро утворилось у давнину на місці стариці річки Сіверського Донця, яка нині протікає на кілька кілометрів південніше. У природному стані довжина озера становила 7,5 км, пересічна ширина 3 км, площа 16 км², пересічна глибина 2 м. Зі спорудженням Зміївської ТЕС улоговина Лиману зазнала значних змін і тепер воно використовується як охолоджувач електростанції. Низькі береги подекуди обваловані. Взимку озеро замерзає, крім ділянок, де скидають теплі води станції. Дно піщане, замулене. Спостерігається інтенсивний розвиток фіто- і зоопланктону. На берегах місцями облаштовано зони відпочинку.

Річна зміна рівнів характеризується високою весняною повінню, яке може проходити двома - трьома і більше піками, зумовленими нерівномірним таненням снігу. Початок весняного водопілля зазвичай відноситься до першої – другої половини березня. Закінчується повінь у другій половині квітня, інколи в першій половині травня. Тривалість повені складає 1,5-2 місяці.

Найбільш високі рівні весняного водопілля є і високими річними рівнями води і спостерігаються, в основному, в третій декаді березня або першій декаді квітня. Встановлена амплітуда коливання рівнів води в річці становить 5 м. Найбільша встановлена витрата за 86-ти річний період спостережень склала 2020 м³ /с, мінімальний стік в літньо-осінню та зимову межень становить 9-10 м³ /с. Середня багаторічна мутність води становить 170 г/дм³ . У багатоводні роки на весну припадає 62,3% річного стоку, на літо - 8,4%, на осінь - 6,3%, на зиму - 23%. У дуже маловодний рік на весну припадає 61,2% річного стоку, на літо - 11,8%, на осінь - 12,3%, на зиму - 14,7%.

Стан водних ресурсів

Слобожанська ТГ завдяки річці Сіверський Донець та мережі струмків і озер має високу водозабезпеченість. Для потреб рекреації місцеві малі річки використовуються мало. Негативно на стан водних ресурсів громади впливає активний розвиток рослинництва в громаді. Зокрема, це призводить до забруднення питної колодязної води. Якість води з Сіверського Донця, яку використовує Громада, помірна.

Таблиця 3.6. Показники якості води р. Сіверський Донець, 813 км, с. Есхар, нижче гирла р. Уди

Показник	Фактичне значення	ГДК (ОБУВ)	Перевищення нормативу, раз
Біохімічне споживання кисню за 5 діб, мгО/дм ³		3	
Завислі (суспендовані) речовини, мг/дм ³	9,6	15	Немає
Кисень розчинений, мгО ₂ /дм ³	6,92	4	Немає
Сульфатіони, мг/дм ³		100	
Хлоридіони, мг/дм ³		300	
Амонійіони, мг/дм ³		0,5	
Нітратіони, мг/дм ³		40	
Нітритіони, мг/дм ³		0,08	

Результати екологічної оцінки показали, що перевищення нормативів ГДК на 2023 р не зафіксовано. Однак аналіз багаторічних досліджень свідчить, що в гирлі річки в смт. Есхар, за значення максимального екологічного індексу змінюється від 3 (задовільний стан) до 4 класу якості води (поганий стан)¹⁹.

¹⁹ Рибалова, О. В. Оцінка екологічного ризику погіршення стану басейну р. Сіверський Донець у Харківській області [Електронний ресурс] / О.В. Рибалова, О. В. Козловськ, Г. В. Коробков. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/7_NITSB_2014/Ecologia/6_161747.doc.htm

Водопостачання та водовідведення

На території Слобожанської ТГ, централізоване водопостачання та водовідведення є в адміністративному центрі та селі Курортне. Частково забезпечені централізованим водопостачанням та водовідведенням сел. Донець (100% - водопостачання, 70% – водовідведення), с. Лиман (60% - водопостачання), с. Дачне (80% водопостачання та водовідведення). Водопостачання здійснюється з свердловин.

У решті населених пунктів немає централізованої системи водопостачання. Те саме стосується водовідведення – його забезпечують місцеві мешканці переважно за допомогою асенізації.

У селах і селищах громади, де відсутнє централізоване водопостачання, подача води здійснюється з власних колодязів та свердловин. В цілому, таким водопостачанням забезпечені 100% домогосподарств громади. Відповідно до досліджень колишньої районної СЕС якість води там незадовільна. Традиційна проблема – багаторазове перевищення вмісту заліза.

Обсяг споживання питної води у 2024 р. становив 1380,0 тис. м³

Таблиця 3.7. Водопостачання та водовідведення

Показники	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Протяжність мереж водопостачання, км	68,7	68,7	68,7	68,7	68,7	68,7	68,7	68,7
Протяжність мереж водовідведення, км	35,36	35,36	35,36	35,36	35,36	35,36	35,36	35,36
Споживання питної води, тис. м ³					1782,0	1645,0	1532,0	1380,0

Аналізуючи наведені вище дані, можна зробити висновок, що всього по Слобожанській ТГ – 62,3% осіб, що користуються централізованим водопостачанням.

Загальна довжина водопровідних мереж у місті Слобожанське – 28,06 км, діаметри мереж від 20 до 400 мм, зношення мережі становить 50 - 70%. В сел. Донець – водопровідні мережі – 9,5 км (за результатами проведеного обстеження спеціалізованою організацією визначено технічний стан водопровідних мереж як 3 категорія, або непридатні до нормальної експлуатації).

Водопостачання здійснюється з 14 артезіанських свердловин. На майданчиках водозабірних споруд, крім свердловин, розташовуються башти та резервуари чистої води загальною кількістю – 9 од.

Загальна довжина каналізаційних мереж – 28,86 км, діаметри мереж від 100 до 500 мм в місті Слобожанське. Безперебійна робота мережі потребує перекладки технічно зношених мереж, з застосуванням сучасних технологій, матеріалів та устаткування. В с. Донець – каналізаційні мережі – 6,5 км, потребує реконструкції.

Відведення господарсько-побутових та промислових стічних вод підприємств у Слобожанській ТГ здійснюється централізовано Зміївською ТЕС ПАТ “Центренерго”. Діючі очисні споруди стічних вод потребують реконструкції та перегляду існуючої технологічної схеми очищення стічних вод.

Дослідження якості питної води проводяться щоквартально. За даними протоколу від 20.12.2024 дослідження питної води відібраної в місті Слобожанське вміст хлоридів – 48,5 мг/дм³, сульфатів – 0 мг/дм³, заліза – 0,1 мг/дм³, аміаку – <0,16 мг/дм³, нітритів <0,005 мг/дм³, нітратів – <0,9 мг/дм³, що в свою чергу відповідає гігієнічним вимогам до води питної, придатної для споживання населенням.

Низька якість питної води в населених пунктах без централізованого водопостачання – одна з екологічних проблем розвитку Слобожанської ТГ. Це спричиняється в першу чергу викидами промислових відходів та каналізаційними викидами з домогосподарств громади, а

також через надмірне внесення фермерськими господарствами пестицидів, агрохімікатів і добрив.

Стан ґрунтів

Брак еколого-економічного та соціального обґрунтування використання земель – одна з проблем в цілому в Україні та в тому числі в Слобожанській ТГ. На жаль системні дослідження якості ґрунтів тепер держава не проводить. Їх здійснюють за власними потребами крупні сільськогосподарські підприємства, але такі дані, як правило не оприлюднюються. Між тим, процеси водної, вітрової ерозії земель, інших несприятливих явищ - це, як правило, результат нерациональної господарської діяльності.

Ерозійні процеси охоплюють в більшості південну частину ТГ, поряд з територіями, де присутні яри, тальвеги та балки. Для територій, що розташовані в північній частині громади, характерні рівнинні ділянки і тому ці процеси практично не мають розвитку.

За рахунок розчленованого рельєфу з наявністю схилів та балок утворилися території, де присутні ерозійні процеси (яружна ерозія). Ці процеси проявляються за рахунок розмивання та вимивання верхнього родючого шару ґрунту дощовими та сніготалими водами.

Загрозливу ситуацію для Громади складає забруднення ґрунтів відходами промисловості та сільського господарства, а також використання засобів хімізації. Відсутність належного контролю за охороною довкілля та воєнні впливи погіршують еколого-геохімічний стан території Слобожанської ТГ.

Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є відносно задовільним, хоча не безпроблемним. Значний негативний вплив на стан ґрунтів вносять численні промислові розробки корисних копалин, після експлуатації яких рекультивація не може у повній мірі відновити попередній стан родючого шару ґрунту.

Поводження з відходами

Побутові відходи – це відходи, що утворилися в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. До джерел утворення побутових відходів належать об'єкти, на яких утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка). Найбільш утворюється відходів IV класу небезпеки (98%). Основні способи видалення твердих побутових відходів – їх захоронення на місцях видалення відходів.

Сфера поводження з відходами є однією з найбільш вагомих серед комплексу житлово-комунальних послуг, а також має значний вплив на екологічний стан територій. На території громади послуги з поводження з відходами надає КП «Комунальник».

Наразі, діючий полігон побутових відходів в м. Слобожанське, який почав експлуатуватися у 2007 році та знаходиться в управлінні КП «Комунальник», має рівень заповнення першої карти 115,5%, що створює значні соціально – економічні ризики. Саме тому є критична потреба у запровадженні системи роздільного збирання сміття в населених пунктах громади, будівництві другої карти полігону, оснащення полігону лінією сортування, а також рекультивації першої карти полігону.

Низка факторів впливає на ефективність надання підприємствами послуг із вивезення та знешкодження побутових відходів: застаріла техніка, висока енергоємність виробництва, що призводить до збільшення собівартість послуг, а також, фактично, їхній соціальний характер (тариф, який діяв до 2025 року покривав лише 70 % витрат, на сьогодні діючий тариф покриває 100%). З іншої сторони – це заборгованість споживачів за надані послуги.

Для вирішення ряду екологічних, економічних та соціальних задач необхідно забезпечити належне функціонування системи управління відходами територіальної громади, що включатиме, в тому числі організацію та приведення у відповідність до чинного законодавства

системи управління та об'єктів поводження з побутовими відходами, що утворюються на території населених пунктів Громади.

Окрім побутових відходів, на території Громади утворюється значна кількість промислових відходів, які, насамперед, сконцентровані на золошлаковідвалі Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго».

Проблемою залишається те, що система збору відходів охоплює не всі населені пункти Громади, через що на околицях періодично виникають стихійні сміттєзвалища. Відходи наразі лише вивозяться, без подальшої утилізації чи переробки. Роздільне сортування не запроваджено, пункти переробки органічних відходів відсутні, тому сміття не розділяється за класами небезпеки.

Крім побутових, на території Громади утворюються також промислові відходи, зосереджені переважно на золошлаковідвалі Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго». Ця ділянка потребує системного екологічного моніторингу та контролю.

Додаткову екологічну загрозу становлять застарілі очисні споруди, які вже не забезпечують належного рівня очищення стічних вод. У результаті відбуваються скиди неочищених або недостатньо очищених вод у місцеві водойми, що погіршує якість поверхневих вод і спричиняє ризики для здоров'я населення.

Ще однією проблемою Громади є деградація земель, що проявляється у процесах водної та вітрової ерозії, а також у вилученні сільськогосподарських угідь для несільськогосподарських потреб, зокрема для видобування корисних копалин. Станом на початок 2024 року площа деградованих земель становила близько 5% від загальної території громади.

Для покращення ситуації Слобожанська ТГ потребує комплексного оновлення системи управління відходами – від модернізації полігону до впровадження екологічно безпечних технологій утилізації та очищення вод. Це дозволить не лише поліпшити санітарний стан населених пунктів, а й зменшити негативний вплив на довкілля та створити передумови для сталого розвитку Громади.

Висновки:

1. Слобожанська ТГ має індустріально-аграрний профіль. Акцент на індустріальному типі, з початку повномасштабного вторгнення стає менш вагомим через зменшення обсягів виробництва промислових підприємств громади. Її близьке розташування до міста Харкова та автошляхів Харківської області залишає громаду в числі привабливих для інвесторів, зокрема у сферах переробки, котеджної забудови, спеціалізованих рекреаційних послуг та ін.

2. За рівнем лісистості (понад 40%) Слобожанська ТГ є однією із найбільш забезпечених лісовими ресурсами місцевих громад у Харківській області. Ліси разом із водними об'єктами – є одним із найголовніших природних ресурсів громади. Разом з тим, на території громади знаходиться значна кількість природно-заповідних об'єктів, в т.ч. – національного значення.

3. Дві основні відмінності Слобожанської ТГ: робота на її території однієї з найбільших в Європі теплової електростанції – Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго» та наявність покладів горючих корисних копалин.

4. Домінуючі ґрунти – чорноземи звичайні та чорноземи мало- і середньогумусні. Основна особливість цих ґрунтів – у них досить високий вміст гумусу, проте, на території всього Чугуївського району він має сталу тенденцію до зниження. Водночас у Слобожанській ТГ високий відсоток розораності земель.

5. Слобожанська ТГ завдяки річці Сіверський Донець має високу водозабезпеченість. На території громади значна кількість струмків та озер. Частина території відноситься до заболоченої. Це дозволяє певною мірою здійснювати сезонний перерозподіл стоку, створювати необхідні запаси води, забезпечувати потреби населення та галузей економіки у водних ресурсах.

6. Слобожанська ТГ має значний природно-ресурсний потенціал (ліси, водойми, родючі ґрунти, корисні копалини), що формує основу для розвитку аграрного сектору, рекреаційних

послуг та інвестиційних проєктів. Водночас екологічні виклики, пов'язані з воєнними діями, роботою Зміївської ТЕС, ерозією ґрунтів та відсутністю сучасної системи поводження з відходами, потребують комплексних заходів для збереження довкілля та раціонального використання ресурсів.

7. Однією з проблем для Громади залишається стан системи поводження з відходами. Існуючий полігон побутових відходів заповнений понад проєктну потужність, а система охоплення населення послугами з вивезення сміття є неповною, що призводить до утворення стихійних звалищ. Відсутність роздільного збору, застаріла техніка та зношені очисні споруди підсилюють негативний вплив на довкілля. Додаткові виклики становлять забруднення поверхневих вод та деградація земель, що охоплює близько 5% території громади. Подолання цих ризиків потребує системних рішень — від модернізації інфраструктури та впровадження екологічно безпечних технологій до підвищення рівня екологічної свідомості населення.

4.ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

Населення

Для з'ясування демографічної ситуації в Слобожанській ТГ впродовж тривалого періоду використані демографічні показники колишнього Зміївського району.

Таблиця 4.1. Динаміка чисельності населення у старому Зміївському районі та Харківській області, 2000–2020 рр. тис. осіб (на кінець року)

	Регіон	2000/ 2001	2005/ 2006	2010	2015	2019	2020	2020 до 2000 %
Чисельність наявного населення	Харківська область	2937,3	2829,0	2755,1	2718,6	2658,5	2633,8	-11,11
	міська місцевість	2308,7	2243,0	2205,2	2192,5	2158,1	2140,9	-5,55
	сільська місцевість	628,6	586,0	549,9	526,1	500,4	492,9	-21,59
Чисельність наявного населення	Зміївський район	78,2	76,5	73,0	71,8	69,9	68,2	-12,2
	міська місцевість	35,60	33,91	33,49	33,30	32,43	31,61	-11,3
	сільська місцевість	42,60	42,59	39,51	38,50	37,47	36,59	-14,1
Міграційний рух населення, на 1000 наявного населення	Харківська область ²⁰	0,01	1,8	0,7	1,83	1,07	1,78	17700
	Зміївський район	-0,02	7,22	5,41	9,23	0,86	-0,1	400,0
Природний приріст, на 1000 наявного населення	Харківська область	-8,96	-7,07	-5,00	-6,70	-10,3	-10,6	-3,1
	Зміївський район	-11,1	-7,9	-9,3	-10,2	-12,3	-13,0	-17,11

Наведені у таблиці 4.1. дані вказують, що протягом 2000–2020 рр.²¹ чисельність населення Харківської області скорочувалася (зрештою на 11,1%) як у міській, так і в сільській місцевостях. Причому в сільській, цей показник склав 21,59%. В той же час, до початку повномасштабного вторгнення росії, Харківщина залишалася одним з небагатьох регіонів, де було позитивне сальдо міграції.

Зміївський район, в якому до 2020 р. знаходилися населені пункти Слобожанської ТГ, в цілому рухався за траєкторією Харківщини. Проте, темпи скорочення тут були дещо вищі, ніж в середньому по області, а міграційне сальдо в 2020 р. було від'ємним.

²⁰ Статистичні щорічники України за 2000, 2005, 2010, 2015, 2019, 2020. – Київ

²¹ Статистичний щорічник Харківської області за 2000, 2005, 2010, 2015, 2019, 2020. – Харків.

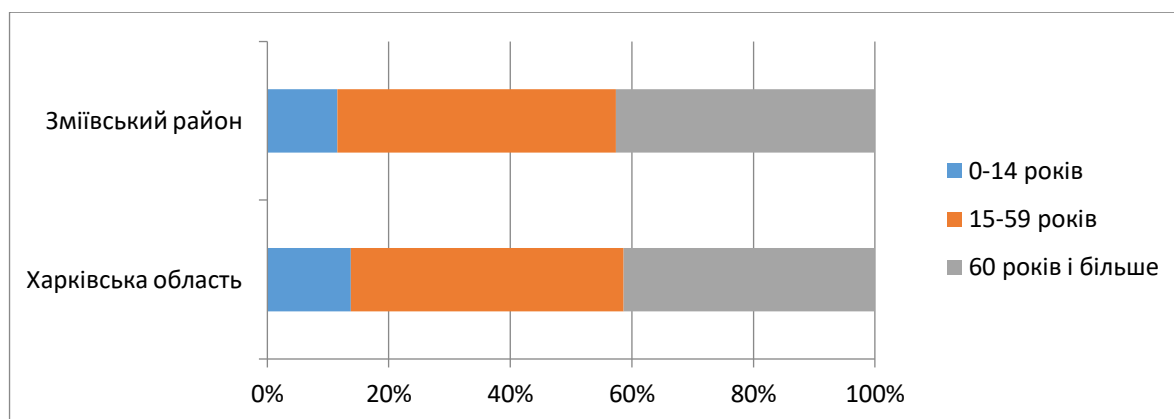

Рисунок 4.1. Порівняння вікової структури населення у Зміївському районі та Харківській області, 2020 р.

Структура населення колишнього Зміївського району дещо гірша, ніж Харківської області з точки зору середньострокової перспективи: питома вага дітей у віці 0-14 років, які через кілька років почнуть заміщувати працеспроможне населення, котре переходить у пенсійний вік, тут менша.

Загальна кількість населення, що проживає на території Слобожанської ТГ, станом на 01.01.2025 року становить 31168 осіб²², з них:

- постійні мешканці громади – 24217 осіб, що становить 77,70 % від загальної кількості;
- ВПО, прийняті у громаді – 6951 осіб (22,30 %).

Для порівняння, станом на 01.01.2022 року (перед початком війни) загальна кількість постійних мешканців громади становила 26 399 особи (на 2185 особи більше по відношенню до 01.01.2025 р.).

Що стосується статевого розподілу постійних мешканців громади, то станом на 01.01.2025 року кількість жінок складає – 12357 (51,03 %), а чоловіків – 11854 (48,97 %). Такі показники є дещо відмінними від загальнонаціональних по Україні, яка складають відповідно 55,8 % – для жінок та 46,2 % – для чоловіків²³.

Вікова структура населення Слобожанської ТГ є дещо відмінною від загальноукраїнських та регіональних тенденцій²⁴. У громаді спостерігається менший рівень народжуваності, значно менша, по відношенню до Харківської області загалом, частина працездатного населення та істотно більша частина населення пенсійного віку. Така динаміка загалом є характерною для сільської місцевості, що свідчить про необхідність вжиття заходів, які б сприяли омолодженню населення громади для запобігання збезлюдненню території та підтримки спроможності громади вже у середньостроковій перспективі.

Станом на 01.01.2025 р. постійне населення громади проживає у таких адміністративних осередках громади:

- адміністративному центрі – місті Слобожанське, 50,42 % всього населення;
- Лиманському старостинському окрузі, утвореному на базі центру округу – села Лиман – 13,35 %;
- Донецькому старостинському окрузі, центром якого є селище Донець, та до складу якого входить також селище Благодатне – 7,94 %;
- Геніївському старостинському окрузі, центром якого є село Геніївка, та до складу якого входять також села: Українське, Дачне, Занки та Курортне – 11,87 %;

²² Наведені громадою дані є вищими, ніж ті, які наводяться в ряді дашбордів, зокрема – податковій карті України та Паспорті територіальної громади. Імовірно, розбіжності обумовлені тим, що громада враховує ВПО, які зареєстровані на території громади.

²³ [Банк даних населення України. Розподіл постійного населення за статтю, віковими групами та типом поселень.](#)

²⁴ Допускається певна похибка, оскільки офіційні загальнонаціональні дослідження відповідних показників протягом 2021-2023 рр. не публікувалися.

- Шелудківському старостинському окрузі, центром якого є село Шелудківка, та до складу якого входять також села Скрипай та Мохнач, а також селище Лісне – 13,14 %;
- Нижньобишкінському старостинському окрузі, центром якого є село Нижній Бишкін, та до складу якого входять також села: Черкаський Бишкін, Суха Гомільша та Геївка – 3,28 %.

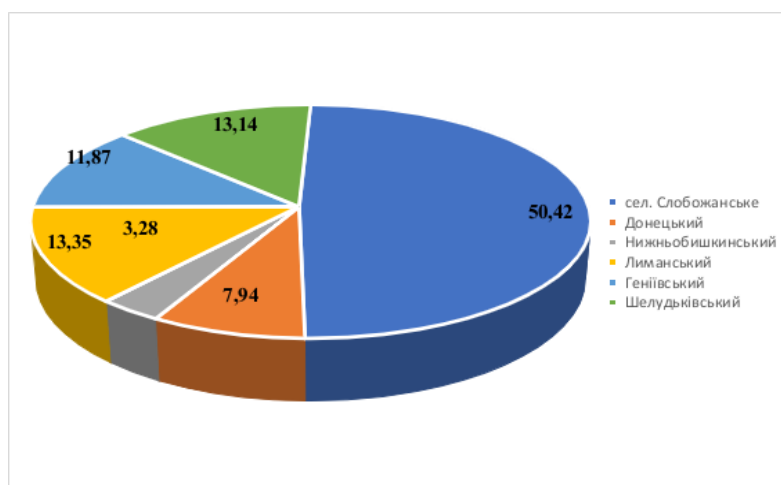

Рисунок 4.2. Структура розподілу постійного населення Слобожанської ТГ у розрізі старостинських округів (станом на 01.01.2025)

Повномасштабна російська збройна агресія проти України призвела до втрати частини постійного населення. Так, станом на 01.01.2025 р., у порівнянні з показниками, станом на 01.01.2024 р., кількість постійного населення територіальної громади зменшилося на 301 особу, або на 1,23 %. У наступному році, тобто станом на 01.01.2024 р., у порівнянні з даними на 01.01.2023 р., цей показник ще знизився на 319 осіб, або на 1,28 %. Якщо розглянути ці показники у динаміці за два роки, тобто, станом на 01.01.2025 р., у порівнянні з даними на 01.01.2022 р., то кількість постійного населення громади зменшилася на 620 осіб, або на 2,5 %.

У той же час, станом на 01.01.2025 р., за весь період з початку повномасштабного вторгнення росії, Слобожанська ТГ прийняла 12491 жителя з інших територіальних громад. Також слід відзначити, що станом на 01.01.2025 має місце тенденція до часткового повернення мешканців громади в місця постійного проживання. Так, станом на 01.01.2025 року на території громади перебуває 6951 внутрішньо переміщена особа.

Розподіл вікових груп, незважаючи на значну міграцію населення у територіальній громаді, навіть дещо покращилася.

Формально, кількість мешканців громади зросла на третину (34,2%). Але, враховуючи сталу практику ВПО, котрі дуже часто не перереєстровується, після того, як повертаються в місця попереднього проживання, є всі підстави вважати, що реальна кількість мешканців громади суттєво не змінилась. Ймовірно, це одна з причин, чому за останні два роки не відбувся перегляд публічних послуг та кількості посадових осіб, які їх надають. Більш того, в майбутньому, більш ймовірно, що мова йтиме про перерозподіл зайнятих в окремих сферах публічних послуг, або їхнє незначне скорочення. В умовах воєнного стану доцільно переглянути систему надання послуг, орієнтованих на допомогу ветеранам, ВПО, людям з особливими потребами, а також ті послуги, які сконцентровані на психологічній реабілітації.

Таблиця 4.2. Динаміка частки вікових груп населення Слобожанської ТГ в розрізі постійних мешканців та ВПО

Осіб, віком	Постійне населення ТГ, %	Постійне населення ТГ, %	Прийняті на території ТГ ВПО, %	Усього осіб, які проживають на території ТГ, %
	Частка відповідної вікової груп, станом на:			
	01.01.2024	01.01.2025	01.01.2024	01.01.2025
0-14 років	10,6	11	18,7	12,2
15-59 років	61,3	60,1	64,2	62,4
понад 60 років	28,1	28,9	17,1	25,4

Наведені в таблиці 4.2. дані свідчать, що незначне покращення вікової структури в Громаді обумовлено саме притоком ВПО. Якщо ж порівнювати показники винятково по постійному населенню, то вони стали гіршими в частині питомої ваги дітей у віці від 0 до 14 років. Очевидно, що в перспективі кількох років це відобразиться на ринку праці громади та розвитку освітньої сфери.

Аналіз співвідношення населення Слобожанської ТГ по віковим групам та за статтю у динаміці 2021-2024 рр. представлений у вигляді соціально-демографічних пірамід, як і представлено на рис. 4.3 – 4.4, в яких дані щодо чисельності населення вказано відносно постійного населення ТГ станом на початок 2025 року.

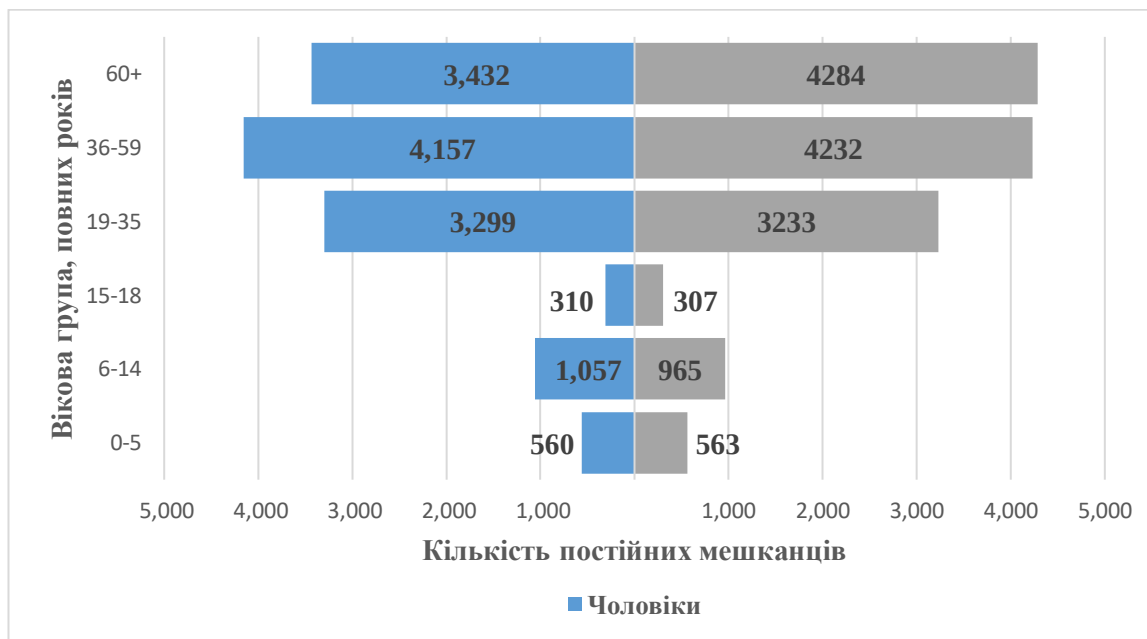

Рисунок 4.3. Соціально-демографічна піраміда станом на 01.01.2021 р., Слобожанська ТГ в цілому

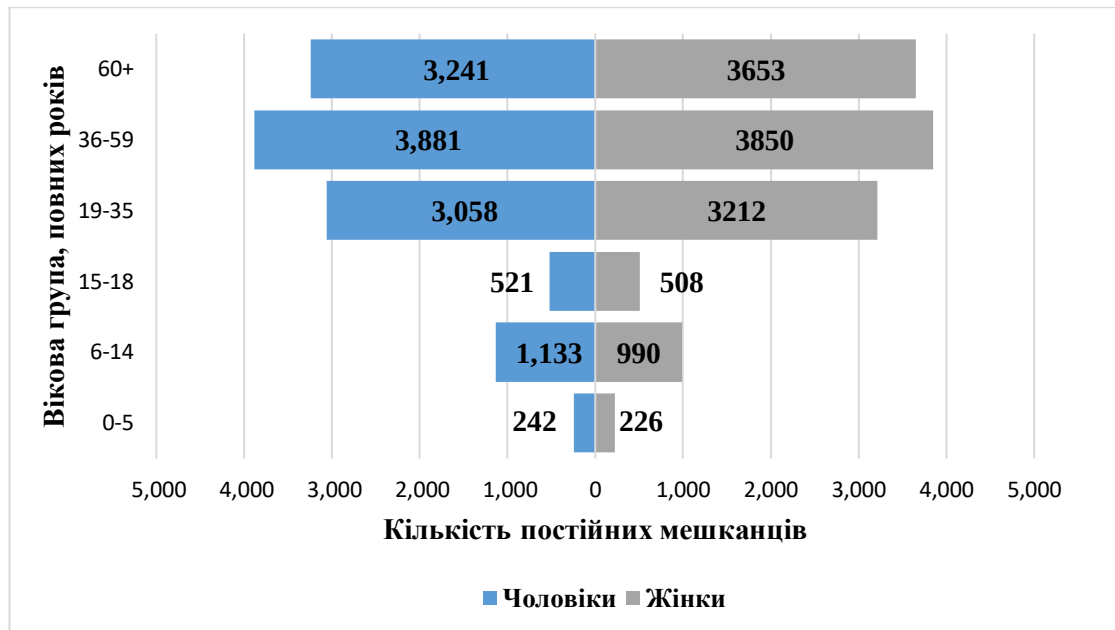

Рисунок 4.4. Соціально-демографічна піраміда станом на 01.01.2025 р., Слобожанська ТГ в цілому

Порівняння двох, наведених вище пірамід, дає підстави для висновку, що найближчим часом суттєво знизиться наповненість дитячих садочків. А в перспективі 2-3 років – закладів загальної середньої освіти. Також слід буде покращувати медичне забезпечення, через очікуване зростання людей у віці 60+.

Зайнятість та доходи населення

У Громаді, станом на початок 2025 р. проживає 13 757 осіб працездатного віку. З них - 6606 жінок та 7151 чоловіків. Порівняно з 01.01.2022 р. загальна чисельність мешканців працездатного віку скоротилася на 327 осіб.

Основними роботодавцями в Громаді є промислові підприємства, в першу чергу – Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго». На ній перед початком повномасштабного вторгнення працювало 1850 осіб.

Таблиця 4.3. Основні роботодавці Слобожанській ТГ

Назва (із зазначенням скороченої організаційно-правової форми)	Вид діяльності (основний)	Чисельність працівників, осіб, станом на:		
		01.01.2022	01.01.2023	01.01.2025
Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго»	35.11	1850	1933	1918
ПРАТ «ДЕМЗ»	27.12	106	93	80
КП «Комунальник»	81.1	145	130	145
ФГ Строгого О.Ф.	1.11	150	118	88
ТОВ «Завод Енергостіл»	25.99	226	96	175
ПРАТ «Завод Елокс»	27.12	74	66	63
ТОВ Агрофірма Гагаріна	1.11	120	101	97
КНП «Слобожанська лікарня»	86.10	157	145	202
Відділ освіти Слобожанської міської ради	84.11	481	465	593

Спостерігається висока залежність від ключового роботодавця громади – Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго». Це наражає громаду на серйозну небезпеку у випадку припинення роботи останньої або припинення внаслідок постійних ракетних обстрілів.

Слобожанська ТГ є вугільною громадою, в понятті Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2023 року, затвердженої Постановою КМУ від 22.09.2021 року № 1024, що становить додаткову загрозу у вигляді потенційного вивільнення робітників.

Далеко не всі працюючі в громаді є місцевими мешканцями. Складність промислового виробництва передбачає підвезення частини робітників і менеджерів з інших громад.

Відіграє важливу роль сусідство з обласним центром (близько 60 км). Як наслідок, частина працездатних жителів знайшли роботу в Харкові. Ще одним із факторів, що негативно впливають на динаміку показників економічної активності населення у віці 15-70 років, є наявність неформальної зайнятості.

У 2024 році тенденція ринку праці Харківської області – зростання попиту на працю та пропозиції робочої сили. Послугами Харківської обласної служби зайнятості скористались 42,2 тис. Попит на роботу заявили 5,1 тис. роботодавців.

У січні-квітні 2025 року, тенденція ринку праці Харківської області – зростання попиту на працю та пропозиції робочої сили. Послугами Харківської обласної служби зайнятості скористались 19,5 тис. Попит на роботу заявили 5,1 тис. роботодавців.

У рамках урядових ініціатив у цьому році Харківська обласна служба зайнятості реалізовувала програми фінансової підтримки роботодавців, що надається у вигляді компенсації частини коштів, витрачених на оплату праці або сплату єдиного внеску при прийомі на роботу працівників певних категорій, зокрема внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій, людей з інвалідністю, молоді.

За інформацією Зміївського управління Чугуївської філії Харківського обласного центру зайнятості станом на 24.01.2025 року на обліку безробітних перебуває 117 мешканців Слобожанської ТГ. Станом на 01.01.2025 року, надано підтримку 9 роботодавцям громади у вигляді компенсації за працевлаштування безробітних (Постанова КМУ від 10 лютого 2023 р. № 124), 10 роботодавцям за працевлаштування на нові робочі місця (Постанова КМУ від 18 квітня 2023 р. № 338) та 12 роботодавцям за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб (Постанова КМУ від 20 березня 2022 р. № 331 та Постанова КМУ від 8 вересня 2015 р. № 696).

Таблиця 4.4. Характеристика рівня безробіття на території Слобожанської ТГ

Кількість безробітних, осіб	на 01.01.2022	на 01.01.2023	на 01.01.2024	на 01.01.2025
	194	317	64	117

Дані, представлені вище, не дають підстав зробити висновок про покращення економічної ситуації в громаді. Аналіз цих змін у сукупності з іншими процесами, що мали місце у громаді після початку повномасштабного російського вторгнення (зменшення кількості суб'єктів господарювання, зменшення кількості працюючих на підприємствах, що є основними роботодавцями в громаді) вказує на наявність інших причин, які призвели до зменшення кількості офіційно зареєстрованих безробітних у громаді.

Реальний рівень безробіття (за оцінкою робочої групи) є значно вищим.

За даними з сайту Державної податкової служби України щодо податкових зобов'язань підприємств у всіх сферах економічної діяльності, у тому числі на економічно-активних підприємствах, станом на кінець 2024 року²⁵.

²⁵ Дані Державної податкової служби України: <https://map.tax.gov.ua/community/UA63140110000087562>

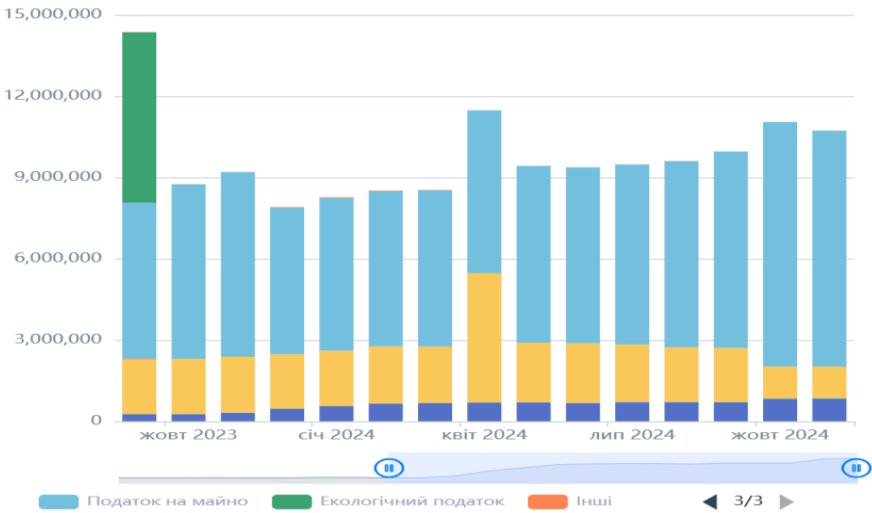

Рисунок 4.5. Боргові зобов’язання підприємств, які працюють на території Слобожанська ТГ в 2023-2024 рр., грн.

З наведених вище даних видно, що заборгованість за податковими зобов’язанням підприємств громади має тенденцію до зростання. За даними Державної податкової служби України, за період з жовтня 2023 р. по жовтень 2024 р., податковий борг підприємств громади значно збільшився, з 8 747 240 грн. до 10 726 904 грн. Заборгованість по сплаті ПДФО за відповідний період збільшилась з 261 395 грн. до 840 089 грн., що говорить про негативну динаміку щодо сплати податкових зобов’язань підприємствами громади.

Наведемо дані станом на грудень 2024 року щодо середньої заробітної плати у бюджетних установах Слобожанської ТГ з переважною чисельністю працівників.

Таблиця 4.5. Середня заробітна плата в бюджетних установах Слобожанської ТГ, грн.

Показник	2022	2023	2024
Середньомісячна заробітна плата	11250	11050	14920

Для формування уявлення щодо розмірів середньої заробітної плати в секторі бізнесу нижче наведемо дані деяких підприємств, які зареєстровані в громаді.

Таблиця 4.6. Оцінка рівня середньої заробітної плати в секторі бізнесу на основі вибірових даних

Назва підприємства	Середня кількість працівників	Середня заробітна плата за 2024 грн.
Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго»	1918	20695
ПРАТ «ДЕМЗ»	80	Дані відсутні
КП «Комунальник»	128	11102
Ф.Г. Строгого О.Ф.	88	8500
ТОВ «Завод Енергостіл»	175	25947
ПРАТ «Завод Елокс»	63	Дані відсутні
ТОВ Агрофірма Гагаріна	97	8500
КНП «Слобожанська лікарня»	140	12406
Відділ освіти Слобожанської селищної/міської ради	593	11369

Як видно з наведених даних, офіційні заробітні плати в бізнесі практично за всіма позиціями орієнтовно в 2 рази менші, ніж в державному управлінні та охороні здоров'я. Це обумовлено переважно бажанням бізнесу оптимізувати своє податкове навантаження. Насправді, видається малоімовірним, що більшість працівників отримують таку невисоку оплату своєї праці. Є припущення у членів робочої групи щодо нелегальної зайнятості населення та «тінізації» їх трудових відносин та доходів. Є припущення, що працівники оформлені лише на мінімальній заробітній платі.

Таблиця 4.7. Загальна інформація про зареєстрованих суб'єктів господарювання у Слобожанській ТГ

на 01.01.2022		на 01.01.2023		на 01.01.2024		на 01.01.2025	
Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП	Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП	Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП	Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП
568	дані відсутні	204	дані відсутні	277	6 035	263	5 724

Дані таблиці вказують на зменшення кількості зареєстрованих суб'єктів господарювання в Слобожанській ТГ протягом останніх років. Така ситуація підкреслює актуальність провадження місцевих цільових програм на рівні громади у т.ч. щодо сприяння розвитку малого бізнесу. Більш того, активні дії з боку місцевої влади щодо підтримки підприємництва та створення сприятливого бізнес-середовища можуть допомогти пом'якшити ці коливання, сприяти поверненню місцевих мешканців за умов безпечного середовища та забезпечити довгостроковий економічний розвиток Слобожанської ТГ.

Висновки:

1. Динаміка населення в Слобожанській ТГ співпадає з показниками, що притаманні Харківській області в цілому – як щодо природного приросту, так і міграції. Причому якщо в селищах населення скорочується повільніше, то в селах – швидше.
2. Активна фаза вторгнення негативно вплинула на демографічну структуру громади. Її залишала частина активного населення, разом з дітьми. За офіційними даними відбулося суттєве заміщення вибувших за рахунок ВПО. Згідно до звітів, загальна кількість мешканців зросла більше, ніж на третину, тому що в громаді зареєстровано понад 10 тис. ВПО. Проте, є всі підстави вважати, що значна частина з них зареєструвалися, проте наразі не проживають в громаді. Непрямо це підтверджується практично незмінним навантаженням в сфері публічних послуг
3. Більше як 50% населення громади живе в її адмінцентрі. Індустріальний профіль, який був притаманний громаді, поступово розмивається через припинення або скорочення діяльності підприємств промисловості у зв'язку з регулярними обстрілами і близькістю до лінії зіткнення.
4. Відмічається залежність ринку праці громади від одного роботодавця - Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго». На ній зайнято близько 2000 працівників.
5. У Слобожанській ТГ спостерігається тенденція відставання від рівня середньої заробітної плати України. Такі показники об'єктивно призводять до того, що громада стає частково донором трудової міграції для інших територій. Хоча, є всі підстави вважати, що така картина складається у зв'язку з тим, що працівники приватних підприємств оформлені лише на мінімальній заробітній платі.

5. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ

Інфраструктура соціальної та гуманітарної сфер

Інфраструктура гуманітарної та соціальної сфер – інструментарій для розвитку людського капіталу територіальної спільноти, якою є громада. У цьому сенсі це економічна категорія, адже дозволяє через покращення можливостей та зростання рівня задоволеності мешканців і мешканок розраховувати на збільшення їхньої соціальної й економічної активності, що зрештою знаходить своє вираження в грошовому еквіваленті. Водночас, соціально-гуманітарна інфраструктура завжди є компромісом між потребами, що базуються на вивченні тенденцій, бажаннями та можливостями, які має територіальна громада. Адже створення, підтримка та її розвиток вимагають чимало коштів, які ще потрібно заробити (у вигляді податкових та неподаткових надходжень до бюджету ради), аби потім перерозподілити в інтересах суспільного блага.

За даними структурних підрозділів Слобожанської міської ради, станом на 01.01.2025 р., на території громади функціонує 65 об'єктів соціальної та гуманітарної інфраструктури, з них:

- Заклади освіти – 18, у т.ч.:
 - 7 – заклади дошкільної освіти;
 - 9 – заклади загальної середньої освіти;
 - 1 – заклади професійно-технічної освіти;
 - 1 – заклади позашкільної освіти;
- Заклади охорони здоров'я – 25, у т.ч.:
 - 10 – лікарні, поліклініки, амбулаторії, ФАП;
 - 15 – аптеки;
- Заклади культури – 18, у т.ч.:
 - 8 – будинки культури, школи мистецтв та їх філії;
 - 10 – бібліотеки та їх філії;
- Заклади фізичної культури та спорту – 4.

Інформація про об'єкти соціальної та гуманітарної сфери у розрізі старостинських округів представлена нижче.

Таблиця 5.1. Узагальнена інформація про заклади соціальної інфраструктури на території Слобожанської ТГ у розрізі старостинських округів

Назва старостинського округу	Заклади, одиниць							
	Освіти, у т.ч.				Охорони здоров'я	Аптек и	Культури	Фізичної культури та спорту
	заклад и дошкільної освіти	заклади загальної середньої освіти	заклади професійно-технічної освіти	заклади позашкільної освіти				
Адміністративний центр м. Слобожанське	4	2	1		3	10	4	4
Донецький	1	1			1		3	
Нижньо-бишкінський		1			2		4	
Лиманський	1	1			1	1	2	
Геніївський		2		1	1	2	2	
Шелудьківський	1	2			2	2	3	
Разом:	7	9	1	1	10	15	18	4

Таблиця 5.2. Освітня мережа Слобожанської ТГ

Показники	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Кількість ЗДО, одиниць	8	7	7	7	7	7
Кількість дітей в ЗДО, та дошкільних підрозділах гімназій та початкових шкіл, осіб	709	661	591	531	477	426
Кількість працівників ЗДО, осіб	204	203	197	191	180	148
Кількість закладів освіти (опорні заклади, загальноосвітні, школи, гімназії, початкові школи), одиниць	10	9	9	9	9	8
Кількість учнів у закладах освіти (опорний заклад, загальноосвітні школи, гімназії, початкові школи), осіб	2 568	2 547	2 420	2 342	2199	2029
Кількість працівників в закладах загальної середньої освіти, осіб	410	416	393	372	361	341
Кількість закладів позашкілля	1	1	1	1	1	-
Кількість учнів, які відвідують заклади позашкілля, осіб	173	173	140	143	144	-
Кількість працівників в закладах позашкілля, осіб	14	14	15	15	15	-

З 2020 року в Громаді кількість ЗДО та ЗЗСО зменшилася за кожною з позицій. Незважаючи на це, демографічна ситуація серед дітей продовжує демонструвати негативну динаміку. Певним стабілізуючим чинником може стати збереження в Громаді дітей із числа ВПО: станом на 01.01.2024 року офіційно зареєстровано 226 дітей віком від 0 до 5 років 990 дітей віком від 6 до 14 років, а станом на 01.09.2025 року — 314 дітей ВПО, з яких 249 відвідують ЗЗСО, 65 — ЗДО. Однак, як свідчать наведені дані, загальна кількість учнів у громаді не зросла, що підтверджує припущення про те, що реальна кількість дітей ВПО, які фактично проживають на території Громади, є значно меншою за кількість офіційно зареєстрованих.

Дошкільна освіта

На території Слобожанської ТГ розташовано 7 закладів дошкільної освіти, їх проектна потужність складає – 752 місця.

У громаді на 01.09.2025 р. проживає 712 дітей у віці до 5 років. З них в закладах дошкільної освіти зареєстровано 426 осіб, що становить 57% від проектної потужності.

У частині закладів дошкільної освіти питання створення нових місць для дітей дошкільного віку не актуально.

Наповненість ЗДО у частині закладів дошкільної освіти міста Слобожанське складає 58,3% . У той час, як у інших закладів, наповнюваність 53,6% від проектної потужності.

Таблиця 5.3. Мережа дошкільних навчальних закладів Слобожанської ТГ станом на 01.09.2025 р.

№ з/п	Назва закладу	Рік побудови чи капремонт у	Спроможність закладу	Кількість вихованців	Кількість персоналу	Наповненість
1	Заклад дошкільної освіти №1 Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1964	88	70	19	80%
2	Заклад дошкільної освіти №3 Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1963	56	49	19	88%
3	Заклад дошкільної освіти №4 Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1965	161	41	24	25%
4	Заклад дошкільної освіти №7 «Колосок» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1974	184	125	29	68%
5	Заклад дошкільної освіти «Казка» села Лиман Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1991	93	54	21	58%
6	Заклад дошкільної освіти «Веселка» села Шелудьківка Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1985	104	62	20	60%
7	Заклад дошкільної освіти селища Донець Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	Рік побудови 1987 2007р. капремонт	66	25	16	38%
	РАЗОМ		752	426	148	57%

Наповненість ЗДО має незначні відмінності в залежності від розташування закладу. У частині закладів дошкільної освіти міста Слобожанське наповненість 58%, в закладах дошкільної освіти сільської місцевості наповнюваність 54% від проєктної потужності.

Мережа ЗДО формується з урахуванням потреб батьків.

Відповідно до мережі закладів дошкільної освіти на 33 вікові групи, з них 9 груп для дітей

раннього віку та 24 груп для дітей від 3 до 6 років. У закладах дошкільної освіти зараховано 426 дітей із них ВПО 65 дітей, діти учасників бойових дій 29. За кордоном перебуває 41 дітей. Показник охоплення дошкільною освітою дітей віком від 0 до 6 років в громаді становить 56%. Охоплення дошкільною освітою дітей 5-ти років складає 100%.

Відповідно рішення виконавчого комітету Слобожанської міської ради, організація освітнього процесу у всіх закладах дошкільної освіти проводиться в групах середнього та старшого дошкільного віку за дистанційною формою навчання. Кількість вихованців середніх та старших груп залучених до освітнього процесу в дистанційній формі складає 255 осіб.

З метою забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами (далі – діти з ООП) та реалізації права дітей з ООП на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство, у 2025 навчальному році інклюзивне навчання продовжено в закладі дошкільної освіти №7 «Колосок» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області:

Таблиця 5.4. Інклюзія дошкільних навчальних закладів Слобожанської ТГ
станом на 01.09.2025 року

Назва закладу дошкільної освіти	Кількість інклюзивних груп	Кількість вихованців з ООП
Заклад дошкільної освіти №7 «Колосок» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	4	12

З кожним роком кількість дітей з ООП в громаді збільшується.

Штатна чисельність фактично зайнятих посад на 01.09.2025 року складає 145,25 од., що порівняно з 2024 роком на 28,5 од. менше, в тому числі педагогічні працівники на 10,25 од., у зв’язку зі звільненням працівників. Тому, одне з нагальних питань мережі дошкільля – недостатня забезпеченість педагогічними кадрами. Станом на 01.09.2025 року маємо потребу в спеціалістах закладів дошкільної освіти, а саме: практичні психологи, музичні керівники, інструктори з фізичної культури.

У той час, значна частина педагогічного персоналу закладів дошкільної освіти має багаторічний досвід роботи, високий рівень кваліфікації та спеціалізовану освіту, що сприяє забезпеченню якісного освітнього процесу. Водночас існує потреба в залученні молодих спеціалістів для оновлення кадрового складу.

Рисунок 5.2. Кількість педагогічних працівників ЗДО за стажем роботи

Рисунок 5.3. Кількість педагогічних працівників КЗДО за рівнем освіти

Рисунок 5.4. Кількість педагогічних працівників КЗДО за категоріями

Рисунок 5.5. Кількість педагогічних працівників КЗДО за віком

Рисунок 5.6. Кількість педагогічних працівників КЗДО за званнями

Нагальною проблемою в закладах дошкільної освіти є відсутність захисних споруд, що унеможливує організувати освітній процес на якісному рівні в очній формі з усіма вихованцями.

Також, важливими питаннями залишається оновлення матеріально-технічного забезпечення закладів дошкільної освіти. Йдеться, насамперед, про новітнє технічне обладнання (технічні засоби навчання) та сучасні дидактичні матеріали.

Загальна середня освіта

На території Слобожанської ТГ функціонують 8 ЗЗСО, з них:

- 4 ліцеї (КЗ «Слобожанський ліцей № 1», КЗ «Слобожанський ліцей № 2», КЗ «Лиманський ліцей», КЗ «Шелудківський ліцей»);
- 3 заклади загальної середньої освіти I-III ступенів (КЗ «Геніївська загальноосвітня школа I-III ст.», КЗ «Шебелинська загальноосвітня школа I-III ст.», КЗ «Скрипаївська загальноосвітня школа I-III ст.»);
- 1 заклад загальної середньої освіти I-II ступенів (КЗ «Геніївська загальноосвітня школа I-II ст.»)

Освітній процес в ЗЗСО, відповідно до рішення виконавчого комітету Слобожанської міської ради здійснюється виключно в дистанційному форматі, з використанням електронних освітніх платформ, комунікаційних онлайн сервісів та інструментарію в асинхронному та синхронному режимі взаємодії.

У зв'язку з дистанційною формою навчання протягом 2025/2026 навчального році в закладах загальної середньої освіти Слобожанської міської ради харчування, підвіз здобувачів освіти, педагогічних працівників не організовується.

Таблиця 5.5. Характеристика мережі закладів загальної середньої освіти Слобожанської ТГ станом на 01.09.2025

№ з/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремону	Проектна потужність	Кількість учнів	Кількість персоналу	Наповненість
1	Комунальний заклад «Слобожанський ліцей № 1» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1959	650	554	80	85%

№ з/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність	Кількість учнів	Кількість персоналу	Наповненість
2	Комунальний заклад «Слобожанський ліцей №2» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1966	980	532	66	54%
3	Комунальний заклад «Лиманський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1989	864	262	48	30%
4	Комунальний заклад «Шелудьківський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1989	489	220	41	45%
5	Комунальний заклад «Геніївська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1979	300	136	31	45%
6	Комунальний заклад «Шебелинська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1983	464	131	29	28%
7	Комунальний заклад «Скрипаївська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1913	150	80	23	53%
8	Комунальний заклад «Геніївська загальноосвітня школа I-II ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	1933	160	114	23	71%
Загалом		-	4057	2029	341	48%

Станом на 01.09.2025 року в закладах загальної середньої освіти громади навчається 2029 учнів, штатна чисельність працівників становила 341 особа.

Загалом проектна потужність освітніх закладів використана на 48%, однак спостерігаються суттєві відмінності у рівні наповненості між окремими школами.

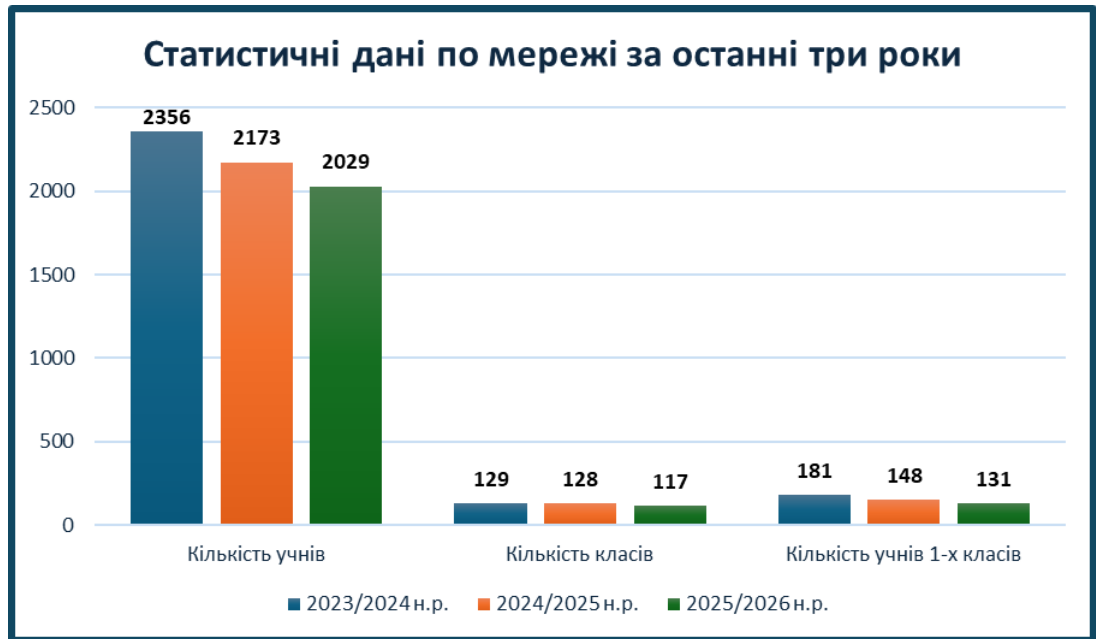

Рисунок 5.7. Статистичні дані по мережі за останні три роки

Середня наповнюваність класів у закладах загальної середньої освіти становить 17,0 здобувачів освіти (торік – 16,97). Наразі в громаді менше половини ЗЗСО (4 з 8) мають значення фактичної наповнюваності класів вище, ніж розрахункове значення.

Рисунок 5.8. Показник середньої наповнюваності ЗЗСО

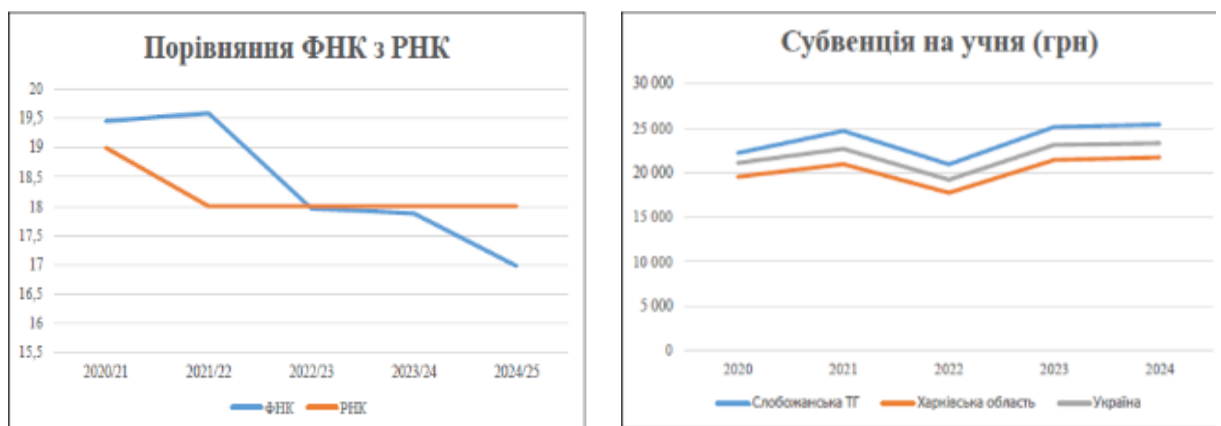

Рисунок 5.9. ФНК і РНК та субвенція закладів освіти Слобожанської ТГ на 2025 рік

Таблиця 5.6. Перелік закладів загальної середньої освіти Слобожанської ТГ з даними щодо ФНК та РНК в 2025/2026 навчальному році

№ з/п	ID d АІК ОМ	Назва ЗЗСО	Тип ЗЗСО	Новий тип ЗЗСО	Спро- можні- сть заклад у	Кіль- кість учнів 2023/ 2024 2024/ 2025	Кіль- кість класі- в	РНК 2024/ 2025	ФНК територія льної громади на 2024/2025 рік	
1	11868	КЗ «Слобожа- нський ліцей №1»	Ліцей	Ліцей з початковою школою та гімназією	650	634/5 54	25	18	22,7	↑
2	11869	КЗ «Слобожа- нський ліцей №2»	Ліцей	Ліцей з початковою школою та гімназією	980	559/5 32	26	18	20,6	↑
3	11873	КЗ «Шелудкі- вський ліцей»	Ліцей	Ліцей з початковою школою та гімназією	489	226/2 20	11	18	20,5	↑
4	11870	КЗ «Лимансь- кий ліцей»	Ліцей	Ліцей з початковою школою та гімназією	864	268/2 62	13	18	19,2	↑
5	11878	КЗ «Геніївськ- а ЗОШ І- ІІІ ступенів»	Загально- освітня школа	Ліцей з початковою школою та гімназією	300	150/1 36	11	18	13,3	↓
6	11886	КЗ «Геніївськ- а ЗОШ І-ІІ ступенів»	Загально- освітня школа	Гімназія з початковою школою	160	115/1 14	9	18	12,8	↓
7	11879	КЗ «Шебели- нська ЗОШ І-ІІІ ступенів»	Загально- освітня школа	Ліцей з початковою школою та гімназією	464	137/1 31	11	18	12,5	↓
8	11884	КЗ «Скрипаїв- ська ЗОШ І-ІІІ ступенів»	Загально- освітня школа	Ліцей з початковою школою та гімназією	150	86/80	11	18	7,9	↓
		всього			4057	2350/ 2029	117	18	16,97	

Відповідно таблиці найбільшу кількість учнів мають КЗ «Слобожанський ліцей №1» (554 учня) та КЗ «Слобожанський ліцей №2» (532 учня). У цих закладах також спостерігається найвища фактична наповнюваність класів – 22,7 та 20,6 відповідно.

З низьким рівнем ФНК відзначається КЗ «Скрипаївська ЗОШ І–ІІІ ступенів», де ФНК становить 7,9. Це свідчить про те, що подальше утримання цього закладу освіти здійснюватиметься виключно за рахунок коштів місцевого бюджету.

Враховуючи сучасні вимоги законодавства України, завершення реформи повної загальної середньої освіти, а також показники наповнюваності Скрипаївського закладу освіти (80 учнів), доцільно розглянути питання оптимізації освітньої мережі.

Згідно з ухваленими змінами, з 1 вересня 2025 року фінансування з державного бюджету (освітня субвенція) не надаватиметься закладам загальної середньої освіти (крім початкових), у яких навчається менше 45 учнів. З 1 вересня 2026 року ця норма зросте до 60 учнів.

Це означає, що утримання шкіл із меншою наповнюваністю повністю здійснюватиметься за рахунок бюджету громади. Зважаючи на фінансові ризики та необхідність ефективного використання ресурсів, наведену інформацію та висновки слід врахувати під час формування мережі закладів освіти на наступні навчальні роки — з урахуванням потреб населення, транспортної доступності та якості освітнього процесу.

У громаді всі заклади загальної середньої освіти забезпечують якісний освітній процес і виконують свою професійну функцію. Водночас наявна нерівномірність у наповненості класів свідчить про об'єктивну демографічну та соціальну ситуацію – зокрема, наслідки воєнних дій, евакуацію населення та зміни місця проживання.

З метою забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами (далі – діти з ООП) та реалізації права дітей з ООП на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство на 01.09.2025 року інклюзивне навчання запроваджено у трьох закладах освіти:

Таблиця 5.7. Інклюзивне навчання ЗЗСО

Назва закладу загальної середньої освіти	Кількість інклюзивних класів	Кількість учнів з ООП
КЗ «Слобожанський ліцей № 1»	9	13
КЗ «Слобожанський ліцей № 2»	5	5
КЗ «Лиманський ліцей»	2	2

У жовтні 2024 року в КЗ «Слобожанський ліцей №2» було відкрито ресурсну кімнату – сучасний інклюзивний простір, облаштований за підтримки Міжнародної організації з міграції (МОМ) за фінансування уряду Бельгії та Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області.

У межах проєкту ліцей отримав: сучасний ремонт та інтерактивне обладнання, дидактичні матеріали для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (ООП), спортивний інвентар, комфортні меблі, сучасне обладнання для інклюзивного навчання.

У класних кімнатах КЗ «Слобожанський ліцей №1» було проведено якісний ремонт, що сприяло створенню комфортного, естетично привабливого та функціонального освітнього середовища.

На сьогодні однією з головних цілей сучасного закладу освіти є створення безпечного та інклюзивного простору для реалізації права кожної дитини, особливо з числа вразливих груп населення, на здобуття повної загальної середньої освіти. У цьому контексті відкриття ресурсної кімнати стало своєчасною та важливою подією в житті закладу.

Функціонування ресурсного осередку дає змогу: організувати навчання дітей з ООП у загальному освітньому середовищі за місцем проживання, забезпечити якісну психологічну підтримку для учнів, які потребують тимчасового розвантаження чи усамітнення, сприяти розвитку мовлення та соціальних навичок у дітей, що мають труднощі в комунікації, створити умови для максимального розкриття освітнього потенціалу кожного здобувача освіти та подолання бар'єрів соціалізації.

Таким чином, ресурсна кімната не лише розширює можливості ліцею в наданні якісної освіти, а й слугує важливим кроком на шляху до розвитку інклюзивної освіти в громаді.

Фахова компетентність педагогічного колективу закладів загальної середньої освіти – один із ключових факторів, що безпосередньо впливає на результати навчальних досягнень учнів.

Загалом, педагогічні працівники закладів освіти Слобожанської ТГ мають значний досвід, високий рівень освіти та кваліфікації. Більшість педагогів працюють понад 20 років (64%), що свідчить про стабільність колективу. Водночас частка молодих спеціалістів зі стажем до 3-х років становить лише 4%, що підкреслює потребу у залученні молодих кадрів.

Рисунок 5.10. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за віком

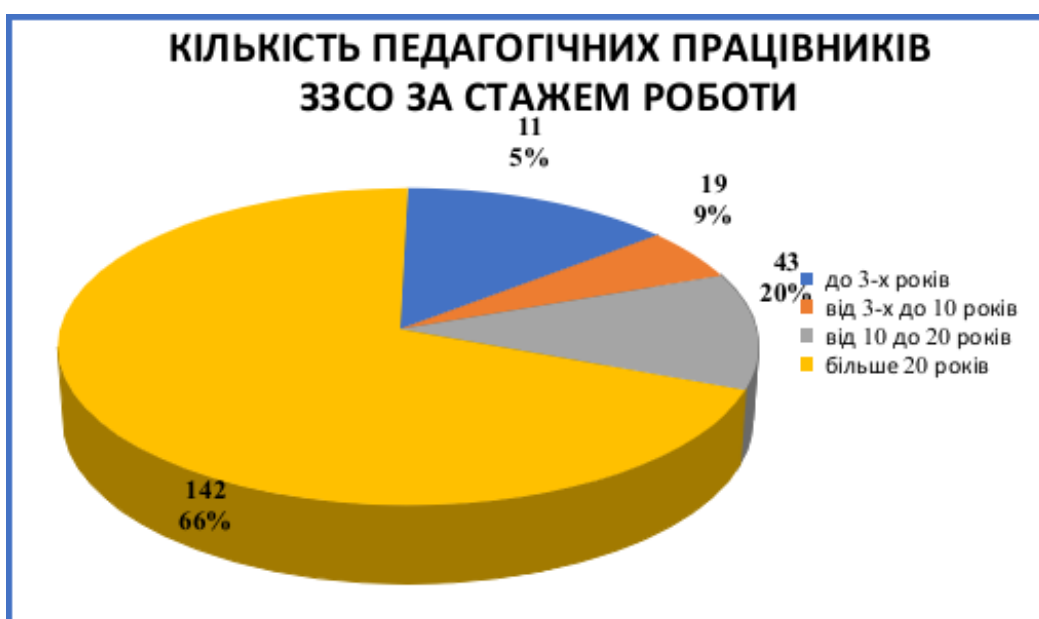

Рисунок 5.11. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за стажем роботи

Рисунок 5.12. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за рівнем освіти

Рисунок 5.13. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за званням

Рисунок 5.14. Кількість педагогічних працівників ЗЗСО за категоріями

За попередній навчальний рік 70 здобувачів освіти та 74 педагогічні працівники отримали відзнаки різних рівнів та ступенів.

Таблиця 5.8. Середня вартість навчання одного учня в ЗЗСО Слобожанської ТГ, 2024 р.

№ з/п	ЗЗСО	К-ть учнів	Обсяг фінансування у 2024 р. за рахунок місцевого бюджету, тис. грн	Обсяг фінансування у 2024 р. За рахунок субвенції, тис. грн	Середня вартість навчання 1 учня, тис.грн.
1	КЗ «Слобожанський ліцей № 1» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	634	5776,53	13825,99	30,92
2	КЗ «Слобожанський ліцей №2» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	559	4771,85	13265,92	32,27
3	КЗ «Лиманський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	268	7468,65	6777,37	53,16
4	Комунальний заклад «Шелудківський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	226	11558,20	6934,85	82,19
5	Комунальний заклад «Геніївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	150	1669,05	5053,72	44,82
6	Комунальний заклад «Шебелинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	137	2870,83	4443,43	53,39
7	Комунальний заклад «Скрипаївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	86	1428,56	4049,62	63,70

№ з/п	ЗЗСО	К-ть учнів	Обсяг фінансування у 2024 р. за рахунок місцевого бюджету, тис. грн	Обсяг фінансування у 2024 р. За рахунок субвенції, тис. грн	Середня вартість навчання 1 учня, тис.грн.
8	Комунальний заклад «Геніївська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	115	1500,18	4044,47	48,21
	Разом	2199	37979,19	60321,31	58,12

Собівартість навчання дуже суттєво (в рази) відрізняється у різних закладах. Ці показники напряму залежать від кількості учнів у ЗЗСО – чим більше учнів, тим менше собівартість навчання.

З огляду на наявні показники мережа закладів освіти Слобожанської ТГ вимагає оптимізації. Відповідно до чинного законодавства, з 1 вересня 2024 року на території Слобожанської ТГ планується реорганізація закладів загальної середньої освіти в гімназії зі структурним підрозділом «початкова школа» та ліцей зі структурними підрозділами «гімназія» та «початкова школа», тобто ліцей, який матиме тип, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти, базової середньої освіти та початкової освіти.

У 2022 році рішенням Слобожанської ТГ затверджено План трансформації мережі закладів загальної середньої освіти Слобожанської міської ради на 2022–2024 роки. У липні 2024 року, через зміни в нормативно-правових актах України, до цього плану внесли відповідні корективи. У лютому 2024 року створено робочу групу з питань оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти Слобожанської міської ради.

Фахова освіта

На території Слобожанської ТГ працює Зміївський професійний енергетичний ліцей, який був створений як професійно-технічне училище № 31 сел. Слобожанське (раніше – Комсомольське) Харківської області у квітні 1970 року з метою забезпечення підготовки кваліфікованих робітників для Зміївської ДРЕС – найпотужнішої на той час теплової електростанції в Європі.

Учні ліцею отримують первинну професійну підготовку як на базі базової загальної середньої освіти з отриманням повної загальної середньої освіти так і на базі повної загальної середньої освіти за професіями:

- електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування; електрослюсар з ремонту й обслуговування автоматики та засобів вимірювань електростанцій;
- слюсар з ремонту устаткування котельних та пилопідготовчих цехів;
- муляр;
- електрозварник ручного зварювання;
- кухар.

Учні ліцею мають можливість проходити виробничу практику в цехах і лабораторіях Зміївської ТЕС. На сьогодні тут навчаються близько 214 здобувачів освіти, викладають 23 викладачів і майстрів виробничого навчання. Наявність такого закладу суттєво підвищує конкурентність громади і дає можливість частині дітей опанувати найбільш затребувані

професії вдома, не переїжджаючи до інших громад. А можливість проходити практику на Зміївській ТЕС створює належні передумови для отримання роботи.

Позашкільна освіта

У Слобожанській ТГ заклади позашкільної освіти відсутні.

Крім того, в ЗЗСО гурткова робота під час дії воєнного стану не проводиться.

Освітні спеціалізовані послуги надаються КЗ «Слобожанська школа мистецтв». Основні напрями діяльності школи мистецтв клас: фортепіано, народні інструменти, гітара, баян, акордеон, образотворче мистецтво, хореографічне мистецтво. У 2025 році освітні спеціалізовані послуги отримало 143 учня. Штатна чисельність на кінець навчального 2025 року фактично зайнятих посад складало 15 одиниць, з них 12 викладачів.

Надання послуг з сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, їх психологічної підтримки та консультування здійснюється КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» (КУ «ЦПРПП»). Штатна чисельність фактично зайнятих у 2025 році – 3 одиниці.

Протягом 2025 року КУ «ЦПРПП» було надано педагогічним працівникам ЗЗСО: індивідуальні консультації – 222; координація професійних спільнот – 22; психологічна підтримка (проведено зустрічей – 32, охоплено педагогів – 301, проведено навчально-методичних зустрічей з педагогічними працівниками у різних форматах – 51).

Протягом 2025 року КУ «ЦПРПП» було надано педагогічним працівникам ЗДО: індивідуальних консультацій – 66; координація професійних спільнот – 3; психологічна підтримка (проведено зустрічей – 24 з директорами ЗДО – 5 осіб, вихователями-методистами – 3 особи, психологами ЗДО – 1 особа, вихователями – 18 осіб); проведено навчально-методичних зустрічей з педагогічними працівниками у різних форматах – 23.

Послуги КУ «ЦПРПП» Слобожанської міської ради іншим громадам не надавалися.

Інклюзія в освіті

Надання освітніх послуг для дітей з ООП здійснюється КУ «Зміївський інклюзивно – ресурсний центр» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області. Загальна кількість дітей з ООП Слобожанської ТГ які стоять на обліку - 85 дітей. З них 12 дітей відвідує заклади дошкільної освіти, 20 - заклади загальної середньої освіти. У громаді функціонує 4 інклюзивні групи в ЗДО та 16 інклюзивних класів в ЗЗСО. Заклади освіти Слобожанської ТГ забезпечені працівниками для роботи з дітьми з ООП, але наявна потреба в фахівцях: вчителі – дефектологи, вчителі - реабілітологи.

Відповідно договору про співробітництво територіальних громад у формі делегування виконання окремих завдань вартість освітніх послуг КУ «Зміївський інклюзивно – ресурсний центр» Зміївської міської ради на одну дитину Слобожанської ТГ становить 42 535,00 грн.

Заклади освіти громади лише частково відповідають потребам дітей з ООП. Зокрема, забезпечені кнопками виклику, тактильними дошками, поручнями уздовж обох боків сходів, але оснащеність пандусами закладів освіти становить 0%, відповідними туалетними кімнатами - 0%, ліфтами на другий та вищі поверхи – 0%. Забезпеченість автобусами, які б відповідали вимогам інклюзії, становить 0%.

У громаді відсутній власний інклюзивний центр, тому більшість дітей з ООП здобувають освіту в сусідній Зміївській міській територіальній громаді. Відповідно до договорів про співробітництво зі Зміївською МТГ на 2025 рік, передбачено фінансування надання послуг дітям Слобожанської ТГ у КУ «Зміївський інклюзивно-ресурсний центр» Зміївської міської ради в обсязі 36,232 тис. грн.

Заходи безпеки

У приміщеннях закладів освіти Слобожанської міської ради розташовані 4 (чотири) захисні споруди цивільного захисту:

протирадіаційні укриття (ПРУ) – КЗ «Лиманський ліцей» та КЗ «Шелудьківський ліцей»; найпростіші укриття у Слобожанському ЗДО № 3, КЗ «Слобожанський ліцей № 1» та КЗДО (ясла-садок) селища Донець.

Станом на 01.09.2025 триває нове будівництво споруди цивільного захисту подвійного призначення із захисними властивостями ПРУ КЗ «Слобожанський ліцей № 2».

За рахунок коштів міського бюджету виготовлено проєктно-кошторисні документації та пройдено експертизу на нове будівництво споруди подвійного призначення із властивостями ПРУ КЗ «Шебелинська загальноосвітня школа І-ІІІ ст.».

Охорона здоров'я

Реформа охорони здоров'я України, складовою якої є зміна підходів до фінансування медицини, тобто перехід від принципу «гроші йдуть за медичним закладом» до принципу «гроші йдуть за пацієнтом» суттєво вплинула на ситуацію в громаді. Хоча приміщення закладів охорони здоров'я залишилися в їхній власності, тобто відповідальність за їхнє утримання та експлуатацію – теж, але фінансування послуг перебрала на себе Національна служба здоров'я України (НСЗУ), а це більша частина коштів. Як наслідок, на органи місцевого самоврядування було покладено наступні повноваження: фінансування програми громадського здоров'я; оплата комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я в громаді, фінансування місцевих програм розвитку та підтримки таких закладів, а також програм надання населенню медичних послуг які не передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.

Розвиток медицини на рівні територіальних утворень є надзвичайно важливим стратегічним завданням, особливо враховуючи сучасну ситуацію (наявність великої кількості військових та цивільних, які постраждали фізично та ментально внаслідок бойових дій).

Станом на 01.01.2025 року медицина на території Слобожанської ТГ реалізуються медичним закладом КНП «Слобожанська лікарня», до складу якого входять декілька відділень, а саме: стаціонарні відділення на 80 ліжок (Об'єднане відділення терапевтичного профілю, інфекційне відділення, відділення стаціонарної паліативної медичної допомоги), приймальне відділення, поліклінічне відділення та відділення загальної практики сімейної медицини, яке складається з 8 амбулаторій загальної практики сімейної медицини та 1 фельдшерського пункту. Надання послуг первинної медицини протягом 2021-2024 років було реалізовано на підставі договору співробітництва зі Зміївською міською територіальною громадою

Кожен старостинський округ має ФАП або амбулаторію для надання первинної медичної допомоги.

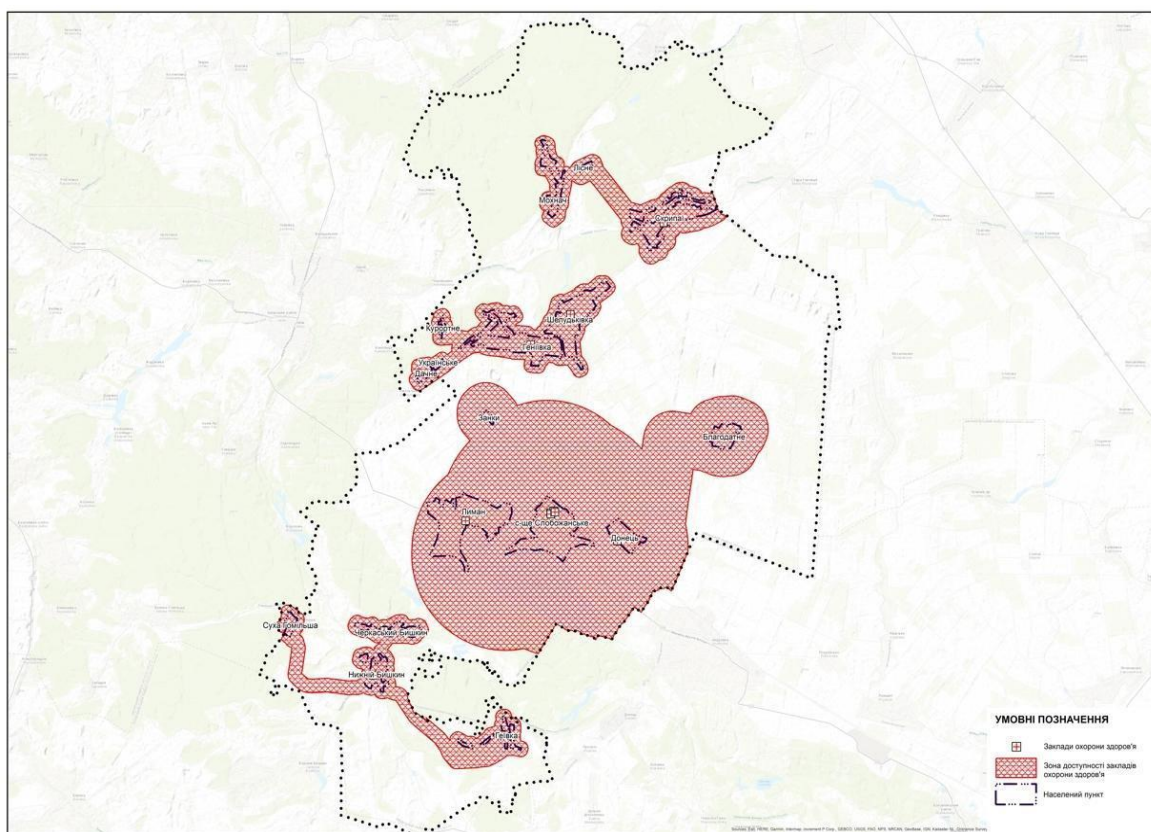

Рисунок 5.15. Схема розміщення закладів охорони здоров'я із зонами їх обслуговування Слобожанської ТГ

У зв'язку із збройною агресією РФ проти України, одним з найвагоміших викликів в медичній галузі громади стало надання реабілітаційних послуг особам, які постраждали внаслідок воєнних дій. Для виконання цього завдання є необхідність вжити заходи щодо створення умов для надання реабілітаційних послуг на території громади.

Ще до початку війни мешканці громади відчували недостатню кількість лікарів і відсутність вузьких спеціалістів.

Враховуючи демографічну ситуацію в громаді, а саме: збільшення кількості людей похилого віку серед населення громади, необхідно вживати заходи по укріпленню матеріально-технічної бази закладу охорони здоров'я та створювати в них умови для залучення кваліфікованих вузьких спеціалістів (педіатр, гінеколог, хірург, травматолог та інші) хоча б на тимчасовій основі (обмежені погодинні прийоми щодня або декілька разів на тиждень).

Крім того, доцільним вбачається сприяння створенню аптек (аптечних пунктів) у населених пунктах громади для задоволення потреб мешканців, особливо враховуючи те, що майже 30% населення складають мешканці віком понад 60 років.

У зв'язку з аварійним станом стаціонарної будівлі АЗПСМ с. Шелудьківка, надання медичних послуг мешканцям здійснюється в модульній амбулаторії, тому значним проблемним питанням на теперішній час залишається забезпечення належних умов для отримання якісних медичних послуг мешканцями с. Шелудьківка.

Адміністративні послуги

ЦНАП ефективно взаємодіє з суб'єктами надання адміністративних послуг. Відділ ЦНАП – це виконавчий орган Слобожанської міської ради, який діє на підставі затвердженого Положення про відділ та Регламенту роботи відділу. Основні принципи, на яких базується

робота відділу ЦНАП - це доступність, зручність, своєчасність, повне та якісне надання адміністративних послуг.

Через відділ ЦНАП Слобожанської міської ради відвідувачі мають можливість отримати 305 адміністративну послугу, серед яких:

- реєстрація актів цивільного стану;
- реєстрація місця проживання;
- державна реєстрація речових прав на нерухоме майно;
- державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- адміністративні послуги соціального характеру;
- земельні питання;
- послуги у сфері будівництва;
- місцеві послуги;
- консультативні послуги;
- послуги ПФУ.

Таблиця 5.9. Кількість наданих адміністративних послуг по роках

№ п/п	Найменування сфери надання адміністративної послуги	Кількість наданих послуг		
		2022	2023	2024
1.	реєстрація актів цивільного стану	425	406	395
2.	реєстрація місця проживання	2272	4709	8590
3.	державна реєстрація речових прав на нерухоме майно	339	1262	1706
4.	державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців	101	102	73
5.	адміністративні послуги соціального характеру	6041	2694	3605
6.	земельні питання	0	19	159
7.	послуги у сфері будівництва	0	0	43
8.	місцеві послуги	0	5683	2411
9.	консультативні послуги	5506	8925	10498
10	Інше	0	0	516
	Всього:	23800	27996	27996

Крім того, для доступності та зручності мешканців Слобожанської ТГ у старостинських округах (Лиманський, Нижньобишкінський, Геніївський Шелудьківський) створено чотири віддалені робочі місця відділу ЦНАП, де за місцем свого фактичного проживання громадяни мають можливість швидко отримати найзатребуваніші адміністративні послуги.

Лідерами є послуги з реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, друге місце, в залежності від періоду, - послуги соціального характеру, третє - місцеві послуги та послуги з реєстрації нерухомого майна.

Головним завданням відділу ЦНАП є задоволення потреб населення та забезпечення отримання своєчасних та якісних адміністративних послуг мешканцями та ВПО Слобожанської ТГ.

З метою розширення спектру адміністративних послуг в громаді, за підтримки партнерів Міжнародної організації з міграції на початку 2025 року було впроваджено надання послуг Державна міграційної служби України через відділ ЦНАП Слобожанської міської ради:

- послуг з оформлення та видача паспорта громадянина України у формі картки;
- оформлення та видача паспорта громадянина України для виїзду за кордон;

– вклеювання до паспорта громадянина України (зразка 1994 року) фотокартки при досягненні 25- і 45-річного віку.

Загальною метою розвитку відділ ЦНАП – є трансформація його в інтегрований офіс для всіх послуг, які можливо отримати в одному місці, що дозволить мешканцям за 24 один візит вирішити одразу декілька питань, що відносяться до компетенції різних органів та установ. Такий підхід в роботі відділу ЦНАП надасть можливість стати частиною мережі Дія Центрів України, отримати найвищу відзнаку та оцінку якості надання адміністративних послуг мешканцям нашої громади, а також сусідніх громад.

Соціальний захист населення

Функції соціального захисту населення на території Слобожанської ТГ виконуються відділом соціального захисту населення Слобожанської міської ради та КУ «Слобожанський центр надання соціальних послуг».

КУ «Слобожанський центр надання соціальних послуг» є комплексним закладом соціального захисту населення, структурні або відокремлені (територіальні) підрозділи якого проводять соціальну роботу та надають соціальні послуги особам/сім'ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

Штатна чисельність фактична зайнятих посад на кінець 2025 року становить 44,5 од., що у порівнянні з початок року більше на 1,0 од. за рахунок введення до штату установи посади «фахівець із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб». Послугами охоплено 2558 особи громади.

Основним завданням соціально – економічного розвитку в напрямку соціального захисту населення є підвищення якості надання соціальних послуг та розширення їх переліку, за рахунок популяризації та розвитку нових соціальних послуг в залежності від потреб мешканців громади, зокрема: «підтримане проживання/стаціонарний догляд», «денний догляд дітей з інвалідністю», «супровід під час інклюзивного навчання», «соціальна адаптація ветеранів війни та членів їхніх сімей».

Для виконання цього завдання необхідно оновити матеріально – технічну базу установ соціального захисту населення та підвищити їх кадровий потенціал.

Таблиця 5.10. Вразливі групи населення у Слобожанській ТГ, 2025 р.

Показник	Чисельність, осіб
Кількість осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	1
Кількість сімей, члени яких перебувають / перебували у конфлікті з законом:	не визначалось
Кількість сімей, яким призначена державна допомога особі, яка доглядає за хворою дитиною, одиниць	8
Особі, які мають інвалідність, всього	1750
У т.ч. кількість дітей, які мають інвалідність	76
Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, влаштовані в ПС, ДБСТ та сім'ї опікунів / піклувальників	33
Сім'ї, яким призначена державна допомога при народженні дитини, одиниць	105

Сім'ї, яким призначена державна допомога особі, яка доглядає за хворою дитиною, одиниць	8
Сім'ї усиновлювачів, одиниць	0
Сім'ї опікунів / піклувальників, одиниць	23
Прийомні сім'ї, одиниць	2
Дитячі будинки сімейного типу, одиниць	1
Одинокі матері (батьки)	55
Сім'ї учасників АТО	187
Сім'ї, в яких є ризик вилучення дитини із сім'ї	4

Фахівцями із соціальної роботи надаються 17 базових соціальних послуг:

- 1) Інформування;
- 2) Консультування;
- 3) Посередництво;
- 4) Представництво інтересів;
- 5) Соціальна профілактика;
- 6) Соціальний супровід сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах;
- 7) Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування;
- 8) Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці;
- 9) Кризове та екстрене втручання;
- 10) Соціальна адаптація;
- 11) Соціальна інтеграція та реінтеграція;
- 12) Догляд вдома;
- 13) Натуральна допомога;
- 14) Медіація;
- 15) Переклад жестовою мовою;
- 16) Соціальна адаптація ветеранів війни та членів їхніх сімей;
- 17) Супровід під час інклюзивного навчання.

Також надається міждисциплінарна комплексна послуга раннього втручання.

Воєнне сьогодення спонукає постійно проводити моніторинг потреб громади та звертатися до благодійних фондів та громадських організацій з проханням про надання допомоги у вигляді необхідного переліку продуктів харчування, гігієнічних засобів та інших товарів гуманітарного призначення.

Для забезпечення потреб вразливих категорій населення Слобожанським центром надання соціальних послуг було задіяно допомогу від благодійників, меценатів, міжнародних та українських організацій як у вигляді оформлення прямої грошової допомоги, так забезпечено допомогу у натуральній формі: продуктами, технікою, одягом, інвентарем, засобами гігієни тощо на суму 1 755,1 тис. грн.

Культура

Функціонування та розвиток сфери культури Слобожанської ТГ спрямована на збереження, охорону та популяризацію культурної спадщини, сприяння творчості та культурному самовираженню, а також формування єдиного культурного простору. Який включає в себе діяльність, спрямовану на створення, розповсюдження та використання культурних благ. Забезпечення охорони історичних та культурних пам'яток, традицій, обрядів, знань та навичок. Проведення заходів, спрямованих на поширення знань про культуру, її цінності та значення серед широких верств населення. Створення умов для

вільного творчого процесу, підтримка митців та забезпечення можливостей для культурного самовираження.

Мережа установ культури Слобожанської міської ради складає: будинки, палац культури і сільські клуби - 7; бібліотеки – 10; КЗ «Слобожанська школа мистецтв».

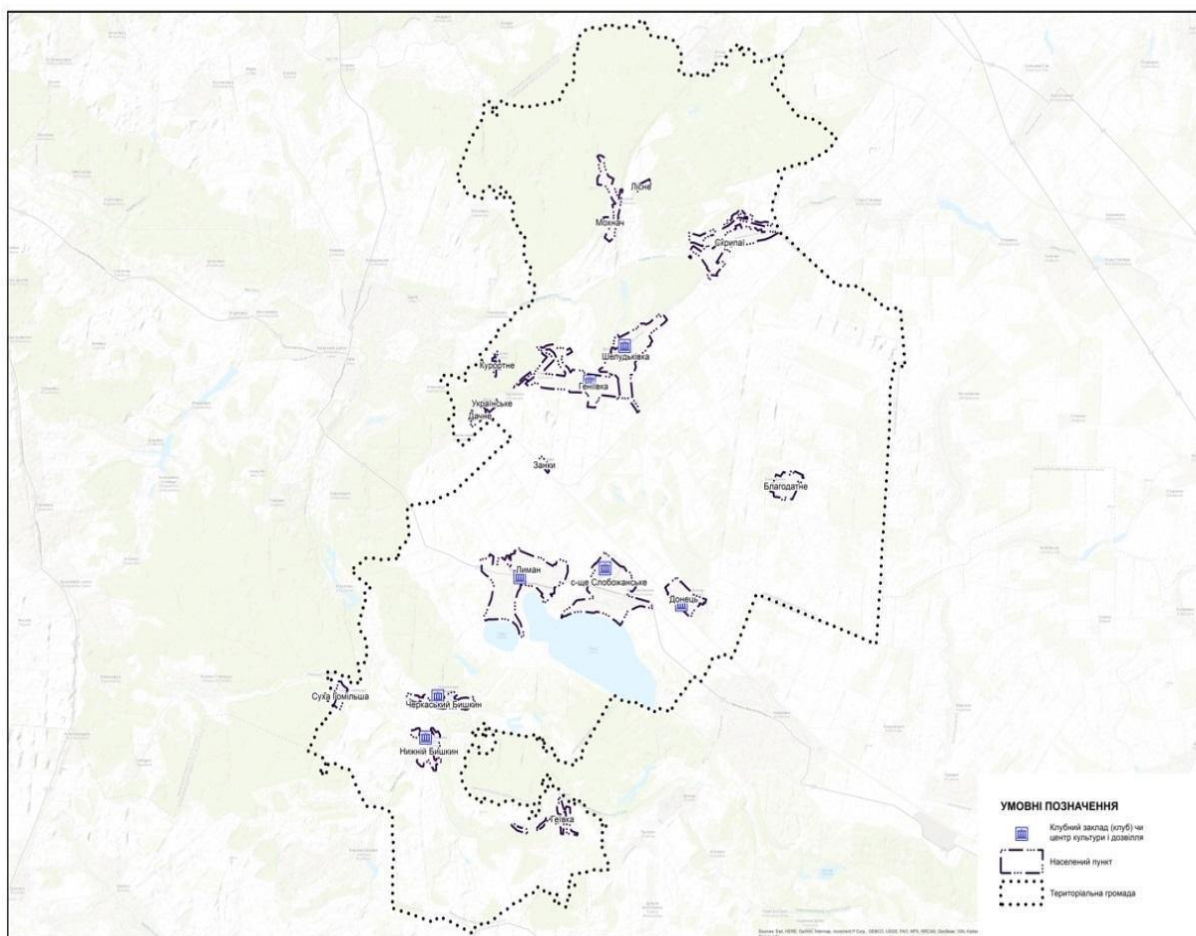

Рисунок 5.16. Схема розміщення закладів культури із зонами їх обслуговування Слобожанської ТГ

Питаннями культури опікується профільний відділ управління, в підпорядкуванні якого знаходиться 18 об'єктів: будинки культури та бібліотеки (їх філії). Провідним закладом у цій сфері по праву вважається Слобожанський Палац культури, в якому у довоєнний час функціонувало безліч різноманітних гуртків для людей різного віку, проводились різноманітні масові заходи тощо. Кожен старостинський округ має місцевий будинок культури та бібліотеку. Найбільш пріоритетними заходами в громаді є: організація дозвілля для різних верств населення, а також благодійні заходи та заходи на підтримку військовослужбовців та ВПО. Дані заходи сприяють соціалізації, формують громадську позицію, допомагають адаптуватися в суспільстві. Це місце зустрічей, спілкування, обміну досвідом, сприяння взаємодії між людьми, а також благодійні заходи та заходи на підтримку вразливих верств населення.

Таблиця 5.11. Характеристика закладів культури Слобожанської ТГ

Споруда	Потенційна спроможність закладу
Комунальне підприємство Комунальний заклад «Слобожанський міський Палац культури»	684
Структурний підрозділ - відділ «Клубний заклад селища Донець" Комунального закладу Комунальне підприємство «Слобожанський міський Палац культури»	252
Комунальний заклад «Лиманський сільський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	400
Відділ «Нижньобишкінський сільський будинок культури» Комунального закладу «Лиманський сільський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	191
Відділ «Черкаськобишкінський сільський клуб» Комунального закладу «Лиманський сільський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	108
Комунальний заклад «Геніївський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	350
Комунальний заклад «Шелудьківський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	270
Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти «Слобожанська школа мистецтв» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	200
Комунальний заклад «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	10
Слобожанська селищна бібліотека для дітей – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	51
Скрипаївська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	7
Шелудьківська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	15
Лиманська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	32
Геніївська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	12
Черкаськобишкінська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	5
Нижньобишкінська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	10
Благодатська сільська бібліотека – філія Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	10

Споруда	Потенційна спроможність закладу
Бібліотека–філія селища Донець Комунального закладу «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	7

Загальний стан об'єктів соціальної інфраструктури є доволі різним та варіюється: від доволі високого рівня – у центрі громади, де більшість закладів знаходяться в чудовому стані, до – задовільного, в деяких населених пунктах, де є певні проблеми з якістю та доступністю послуг. Відповідно, лівова частина об'єктів соціальної інфраструктури, особливо серед тих, що знаходиться на території старостинських округів, потребує модернізації та оновлення з метою покращення умов надання послуг.

На базі КП КЗ «Слобожанський міській Палац культури» створено освітньо - молодіжний простір «КРОК», робота якого спрямована на створення належних умов для розвитку молоді, надання їм широкого спектру послуг для забезпечення змістовного та якісного дозвілля.

КЗ спеціалізованої мистецької освіти «Слобожанська школа мистецтв» виконує важливі функції, серед яких надання знань, умінь та навичок у галузі музики, розвиток музичних здібностей та навичок гри на музичних інструментах. Формування естетичного смаку, любові до музики, розвиток творчих здібностей та моральних якостей учнів. Організація концертів, виступів та інших заходів, що сприяють розвитку музичної культури та задоволенню естетичних потреб учнів та громадськості.

Освітньо - молодіжний простір «КРОК» - це вільний простір, створений для всебічного розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення та гуманізації способу життя молодого покоління. Освітньо-молодіжний простір «КРОК» має філії в старостинських округах громади, а саме Юнацько-молодіжного простору «Простір Нескорених» в с. Донець, молодіжний простір «Shel Step» в с. Шелудьківка та заплановано відкриття молодіжного простору в с. Геніївка.

Метою діяльності Просторів є сприяння:

соціалізації та самореалізації молоді у безпечному контрольованому середовищі;
інтелектуальному, моральному, духовному розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу;

забезпечення соціально-активного неформального навчання;

національно – патріотичному вихованню молоді;

популяризації здорового способу життя молоді;

працевлаштуванню молоді та зайнятості у вільний час, молодіжному підприємництву;

забезпеченню громадянської освіти молоді та розвитку волонтерства;

підвищенню рівня мобільності молоді;

забезпеченню неформальної комунікації молоді та ін.

У громаді створено Молодіжну раду при Слобожанській міській раді, яка успішно веде діяльність в межах положення.

Молодіжні простори, Молодіжна рада разом у співпраці з інститутами громадянського суспільства, органами місцевого самоврядування та партнерськими організаціями ведуть активну грантову діяльність.

Щорічно, Слобожанським відділом культури, туризму, молоді та спорту визначається активна молодь громади, яка направляється на навчання за програмою «Молодіжний працівник», що сприяє реалізації засад молодіжної політики в громаді.

Завдяки співпраці Слобожанської міської ради з організаціями громадянського суспільства вдається залучити молодь до проєктного менеджменту, що сприяє розвитку молодіжного сектору та інших важливих аспектів розвитку громади.

Фізична культура та спорт

Комунальний заклад «Центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області щоденно працює у напрямі спрямованого на розвиток фізичної культури та спорту серед населення громади. Основна діяльність якого зосереджена на популяризації здорового способу життя, залучення населення до регулярних занять серед яких особи зі статусом ВПО, особи з інклюзією, члени сімей військовослужбовців та ветеранів війни з наступних видів активностей: загальна фізична підготовка, ТхеКво, футбол, карате, гімнастика, веслування, баскетбол, волейбол, скандинавська ходьба, теніс, легка атлетика, шахи та шашки

На постійній основі проводяться дні здоров'я, естафети, патріотичні забіги, челенджі, велозабіги, внутрішні та відкриті турніри, товариські матчі, турніри для початківців, змагання та показові виступи участь в яких приймають різні вікові категорії із залученням до заходів вихованців ДЮСШ міста Слобожанське та сусідніх територіальних громад (Зміївської МТГ, Донецької СТГ, Балаклійської МТГ).

Функціонує 9 об'єктів фізичної культури та спорту, які знаходяться на території Слобожанської ТГ.

Житловий фонд

Для житлово-комунального господарства громади притаманна висока зношеність мереж тепло, водопостачання та водовідведення. Щоправда, у зв'язку з їхніми відносно невеликими обсягами у сільській місцевості гострота проблеми концентрується переважно в м. Слобожанське.

Станом на 01.01.2025 р. на території Слобожанської ТГ знаходиться:

179 багатоповерхових будинків, які налічують 7024 квартир, загальною площею 345,904 тис.кв.м., в тому числі 6 гуртожитків, в яких 314 кімнати, загальною площею 8,371 тис.кв.м. 6741 об'єктів індивідуальної житлової нерухомості.

Детальний розподіл житлової нерухомості по населених пунктах територіальної громади наведений у додатку.

Таблиця 5.12. Стан житлового фонду Слобожанської ТГ

Заселені будинки разом	6920
у тому числі:- індивідуальні будинки	6741
Багатоквартирний житловий фонд, тис. кв. м загальної площі	345,904 (179 будинків)
% помешкань, підключених до комунального водопостачання	62,4
% помешкань, підключених до комунального газопостачання	85,0
% помешкань, підключених до комунальної системи каналізації	52,0
% помешкань, підключених до центрального опалення	47,1

*Примітка. Помешкання – квартири або індивідуальний будинок.

Комунальні та житлові послуги на території громади наразі надаються Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», КП «Комунальник», КП «Донець», КП «Зміїв – сервіс» та 16 ОСББ, . Пріоритетом у сфері житлово-комунального господарства є забезпечення надання стабільних та своєчасних житлово – комунальних послуг, а також підвищення енергоефективності об'єктів та енергозбереження.

З метою забезпечення виконання основних завдань галузі, на постійній основі проводиться аналіз стану житлово-комунального господарства, що дозволяє виявляти та актуалізувати напрямки удосконалення даної сфери: впровадження нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії; залучення інвестицій, кредитування на впровадження

енергозберігаючих технологій; утеплення об'єктів соціальної сфери; капітальний та поточний ремонт мереж життєзабезпечення населених пунктів громади.

Система теплопостачання

Система теплопостачання громади представлена централізованою – в місті Слобожанське та децентралізованою – в інших населених пунктах система децентралізованого теплопостачання, працюють топкові на природному газі та на твердому паливі (пелети, дрова), які здійснюють теплозабезпечення закладів культури, освіти та охорони здоров'я та ін. Використання паливно-енергетичних ресурсів на потреби теплопостачання для дошкільних та шкільних закладів є не енергоефективним, тому що фактично відсутня термомодернізація будівель, не проведена заміна застарілих вікон та дверей або проведена частково; не модернізовані індивідуальні теплові пункти.

Головним недоліком існуючої системи централізованого теплопостачання є робота Зміївської ТЕС ПАТ «Центрэнерго» у диспетчерському режимі, що створює загрозу для мешканців міста Слобожанське, яка полягає у припиненні теплопостачання у опалювальний період, що є неприпустимим. Окрім того, внаслідок російської агресії, зазнають пошкоджень об'єкти енергетичної інфраструктури, зокрема критична інфраструктура Зміївської ТЕС ПАТ «Центрэнерго», що ставить під загрозу нормальне теплопостачання значної кількості населення громади. Тому для забезпечення енергетичної безпеки мешканців міста запроваджується система теплопостачання від газових котелень, а також альтернативних джерел теплопостачання.

Видатки на придбання енергоносіїв на території Слобожанської ТГ невинно зростають внаслідок національних і світових тенденцій до підвищення цін на паливно-енергетичні ресурси. Таким чином, проблема підвищення ефективності теплопостачання з кожним роком стає все більш актуальною для громади.

Враховуючи вищевикладене, одним з основних питань є підвищення енергоефективності системи теплопостачання для бюджетних установ, шляхом модернізації котелень із застарілим обладнанням; реконструкція теплових мереж та термомодернізація будівель, що дозволить знизити споживання паливно-енергетичних ресурсів (природного газу, твердого палива) і забезпечує зниження викидів парникових газів. Енергомодернізація будинків та процеси енергомодернізації, зокрема, проведення енергоаудиту комунального та житлового сектора, розробка комплексної програми енергомодернізації; використання альтернативних видів теплозабезпечення комунальних закладів, впровадження системи енергоменеджменту в бюджетних установах.

Водопостачання та водовідведення

Інженерні мережі та обладнання необхідне для водопостачання та водовідведення на території населених пунктів громади є фізично зношеним і потребують модернізації. Термін корисного використання водопровідних та каналізаційних мереж становить близько 30 років. Варто відзначити, що труби поступово замінюються на окремих ділянках мережі, але цей процес уповільнюється через хронічну нестачу фінансових коштів на підприємствах.

Таблиця 5.13. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Слобожанської ТГ

Назва	Місце розташування	Експлуатаційний стан	Потреба в будівництві чи реконструкції	Балансоутримувач
Водопровідні мережі (загальна протяжність – 68,7 км)	місто Слобожанське, с-ще. Донець, с. Лиман с. Курортне	експлуатується	Водопровідні мережі сел. Донець, місто Слобожанське, с. Лиман, с. Курортне потребують реконструкції	Зміївська ТЕС, КП «Донець» КП «Зміїв-сервіс», КНП ХОР «ОБЛАСНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗНИЙ САНАТОРІЙ ЗАНКИ»,

Назва	Місце розташування	Експлуатаційний стан	Потреба в будівництві чи реконструкції	Балансоутримувач
	с. Дачне			ДП "САНАТОРІЙ "ЯЛИНКА" ПРАТ "УКРПРОФОЗДОРОВН ІЦЯ"
Очисні споруди	Місто Слобожанське, с-ще. Донець, с. Курортне с. Дачне	експлуатується	с. Курортне с. Дачне	Зміївська ТЕС, КП «Донець», ХОР «ОБЛАСНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗНИЙ САНАТОРІЙ ЗАНКИ», ДП "САНАТОРІЙ "ЯЛИНКА" ПРАТ "УКРПРОФОЗДОРОВН ІЦЯ"

Системи водопостачання та водовідведення Слобожанської ТГ потребують масштабної модернізації для оновлення інженерних мереж і підвищення безпеки їх використання в процесі надання послуг ЖКГ.

Однією з ключових проблем Слобожанської ТГ в сфері надання житлово-комунального господарства послуг є застарілі мережі водопостачання та водовідведення, які належать по: м. Слобожанське - Зміївській ТЕС ПАТ "Центренерго", с. Лиман - КП "Зміїв-Сервіс" Зміївської міської ради, с-ще. Донець- Слобожанській міській раді.

Тому, є необхідність проведення масштабних відновлювальних робіт для покращення стану відповідних інженерних об'єктів, а саме: інвентаризації, аналізу техніко-технологічного стану, визначення морального та матеріального зносу основних засобів та визначення вартості обслуговування мереж теплопостачання, водопостачання та водовідведення, а також отримання висновку про стан та вартість відновлювальних робіт.

Враховуючи значний ріст навантаження та розширення сфери об'єктів обслуговування комунальними підприємствами Слобожанської міської ради з моменту приєднання сусідніх громад в рамках процесу децентралізації, виникла потреба у створенні умов для розташування та обслуговування спеціалізованої техніки комунальних підприємств громади.

Враховуючи вищевикладене, основними завданнями соціально-економічного розвитку громади в напрямку житлово- комунального господарства є:

- модернізація мереж теплопостачання, водопостачання та водовідведення населених пунктів громади
- підвищення енергоефективності будівель, комунальної власності та житлового фонду
- поширення використання альтернативних джерел опалення та енергозабезпечення
- посилення спроможності комунальних підприємств громади, зокрема укріплення їх матеріально – технічної бази
- створення умов для розташування та обслуговування спеціалізованої техніки комунальних підприємств громади.

Енергоспоживання та енергозбереження

Електропостачання Слобожанської ТГ здійснюється на основі ліцензії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, по електричних мережах напругою від 110 до 0,4 кВ. Електричні мережі населених пунктів громади підпорядковуються АТ «Харківобленерго».

Варто відзначити, що близько 97% силових трансформаторів мають термін використання більше 25 років, що значно збільшує ймовірність їх відмови в критичних ситуаціях, що негативно позначиться на стабільності роботи енергетичної системи в цілому.

Рівень використання альтернативної енергії на території громади є надзвичайно низьким (її використовують лише 14 споживачів), але разом з тим, використання альтернативної енергетики є одним з перспективних напрямків удосконалення енергетичної системи громади, що цілком узгоджується з Європейськими і світовими тенденціями в цій сфері. Цей напрямок став ще більш актуальним, з урахуванням воєнного стану. У зв'язку з чим, виникла необхідність забезпечення генераторами та іншими засобами альтернативної енергетики ключові об'єкти соціальної інфраструктури на випадок аварійних ситуацій.

Актуальним є підготовка матеріалів та техніки для ремонту та відновлення діяльності інфраструктури громади, а також підготовка працівників та населення до ситуацій «блекаута», відсутності зв'язку, енерго- та водопостачання.

Послуги з поводження з побутовими відходами

Сфера поводження з відходами є однією з найбільш вагомих серед комплексу житлово-комунальних послуг, а також має значний вплив на екологічний стан територій. На території громади послуги з поводження з відходами надає КП «Комунальник».

Станом на 1 січня 2025 р. Комунальне підприємство «Комунальник» надає послуги за прямими договорами з населенням, яких укладено в кількості 4,1 тис. договорів. Водночас, в цілому це лише 30% домогосподарств громади. З рештою домогосподарств буде укладено публічний договір про надання послуг із збирання, перевезення та видалення побутових відходів

За 2024 р. вивезено та захоронено 22 959 м³ (5280 т) твердих побутових відходів.

Наразі, діючий полігон ТПВ в місті Слобожанське, який почав експлуатуватися у 2007 році та знаходиться в управлінні КП «Комунальник», має рівень заповнення першої карти 115,5%, що створює значні соціально – економічні ризики. Саме тому є критична потреба у запровадженні системи роздільного збирання сміття в населених пунктах громади, будівництві другої карти полігону, оснащення полігону лінією сортування, а також рекультивації першої карти полігону.

Низка факторів впливає на ефективність надання підприємствами послуг із вивезення та знешкодження ТПВ: застаріла техніка, висока енергоємність виробництва, що призводить до збільшення собівартість послуг, а також, фактично, їхній соціальний характер (тариф, який діяв до 2025 року покривав лише 70 % витрат, на сьогодні діючий тариф покриває 100%). З іншої сторони – це брак бажання споживачів послуг платити за них, заборгованість споживачів.

Для вирішення ряду екологічних, економічних та соціальних задач необхідно забезпечити належне функціонування системи управління відходами територіальної громади, що включатиме, в тому числі організацію та приведення у відповідність до чинного законодавства системи управління та об'єктів поводження з побутовими відходами, що утворюються на території населених пунктів громади.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

Мережа автомобільних доріг

Дорожня мережа Слобожанської ТГ складається із ділянки регіональної автомобільної дороги державного значення Р78 Харків – Зміїв – Балаклія – Гороховатка, та мережі автомобільних доріг місцевого значення (територіальних, районних і сільських). Регіональна автомобільна дорога державного значення Р78 Харків – Зміїв – Балаклія – Гороховатка має загальну протяжність 134,2 км. Довжина доріг державного / регіонального / місцевого значення. Дороги Служби автомобільних доріг у Харківській області Р-78 17,34 км та дороги ДП «Дороги Харківщини» - 99,6 км.

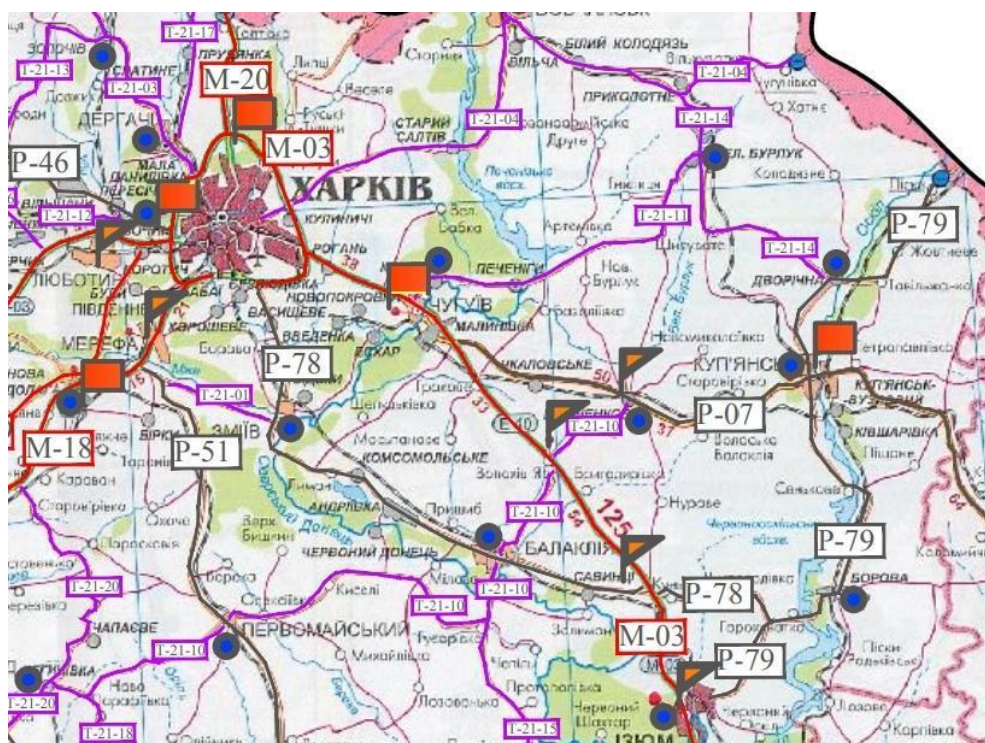

Рисунок 5.17. Схематичне відображення автомобільної дороги Р-78 – центральної транспортної артерії Слобожанської ТГ

Крім того, на території громади функціонують низка інших автомобільних доріг, що забезпечують транспортне сполучення між населеними пунктами громади. Умовно, їх можна розподілити на дві великі категорії: дороги з твердим покриттям та ґрунтові дороги місцевого значення.

Обліковується на балансі Слобожанської ТГ дорожня мережа - 146,4 км доріг, з яких 19,6 км – дороги з твердим покриттям, 126,8 км – ґрунтові дороги.

Окрім цього, по території громади проходять автомобільні дороги загального користування місцевого значення ДП «Дороги Харківщини» - 99, 6 км та дороги Служби відновлення та розвитку інфраструктури у Харківській області – 17,34 км (відрізок автомобільної дороги загального користування Р-78 Харків-Зміїв-Балаклея-Горіховатка).

Близько 45% доріг на території громади не мають твердого покриття, що значно ускладнює їх щоденне використання. Зважаючи на близькість до зони бойових дій, автошляхи регулярно пошкоджуються. За можливості проводяться заходи з їх відновлення для забезпечення транспортного сполучення між населеними пунктами громади. Проте, поточні ремонтні роботи, є тимчасовими заходами, тому, без сумніву, що в подальшому необхідно здійснювати капітальний ремонт та реконструкцію доріг, що суттєво поліпшить мобільність та доступність мешканців громади до різноманітних послуг.

В цілому, рівень розвитку дорожньої мережі Слобожанської ТГ відповідає транспортному попиту мешканців. Всі населені пункти громади мають під'їзні дороги з твердим покриттям.

Існує необхідність удосконалити систему транспортного сполучення всередині громади. Більша частина вулиць та доріг з твердим покриттям перебуває у незадовільному стані та вимагає капітального або поточного ремонту.

З метою утримання ґрунтових доріг на території населених пунктів громади, доцільно розглянути питання розширення матеріально – технічної бази комунальних підприємств спеціалізованою технікою для утримання такого виду доріг.

Автобусне сполучення

Громадський транспорт сьогодні відіграє визначальну роль у розвитку громади. Транспортний попит мешканців ТГ задовольняється головним чином 7-ма приміськими автобусними маршрутами. Автобусне сполучення забезпечується перевізниками: ПП «Транс-сервіс» та ФОП Кухлєєв О.В.

Таблиця 5.14. Характеристика автобусних маршрутів Слобожанської ТГ

Найменування маршруту (кінцеві пункти)	Маршрут слідування (найменування зупинок)	Довжина маршруту, км		Кількість оборотних рейсів за добу (розклад руху)	Рухомий склад на маршруті	
		в прямому напрямку	в зворотньому напрямку		тип	кількість
Слобожанське-Лиман-Нижній Бишкін (приміський)	Слобожанське, Розвилка, Єгорівка, Лиман (околиця), Лиман (центр), Ч-Бишкін, Н-Бишкін	13,2	13,2	4	Mercedes Sprinter	1
Зміїв-Слобожанське (приміський)	Зміїв АС, Гайдари пов., Задонецьке, Лиман околиця, Лиман центр, Лиман околиця, Єгорівка, Розвилка, Слобожанське	20,2	20,2	2	Автобус I-vaп, Автобус "Богдан"	2
Слобожанське-Харків АЗСЗ (міжміський)	Слобожанське, Лиман, Задонецьке, Зміїв (АС), Водяне, Темнівка, Васищеве центр, Безлюдівка, Харків (АС)	61,0	61,0	2	Автобус "CITROE N" Автобус "Scania"	2
Слобожанське-Харків (станція метро Академіка Барабашова) (міжміський)	Слобожанське, Лиман, Зміїв (АС), Харків (ст. м. Академіка Барабашова)	69,0	69,0	4	Автобус "CITROE N" Автобус "Scania"	2
Слобожанське-Харків	Слобожанське, Лиман, Зміїв, Водяне, Темнівка, Васищеве центр, Безлюдівка, Харків	61,0	61,0	3	Автобус Neoplan, Mercedes Sprinter	3
Скрипаї-Шелудьківка-станція Занки (приміський)	Скрипаї, Скрипаї (магазин), Скрипаї (центр), Скрипаї, 2, Скрипаї, 1, Шелудьківка, окр., Шелудьківка, 2, Шелудьківка (центр), Шелудьківка, Геніївка, окр., Геніївка (центр), Геніївка, Станція "Занки"	16,1	16,1	8	Автобус "Еталон", Mercedes Sprinter	2

Найменування маршруту (кінцеві пункти)	Маршрут слідування (найменування зупинок)	Довжина маршруту, км		Кількість оборотних рейсів за добу (розклад руху)	Рухомий склад на маршруті	
		в прямому напрямку	в зворотному напрямку		тип	кількість
Скрипаї-Харків (ст.м. Академіка Барабашова) (міжміський)	Скрипаї, Шелудьківка, Геніївка, Омельченки, Задонецьке, Зміїв (АС), Водяне, Темнівка, Васищево (центр), Харків (АС-3), Харків (ст.м. Академіка Барабашова)	84,0	84,0	3	Mercedes-Benz Vari o, Автобус "CITROE N"	2

Протягом доби через Слобожанську ТГ проходить 12 рейсів до Харкова та у зворотному напрямі, переважна більшість їх йде через Слобожанське. Це дуже висока інтенсивність, що відкриває можливість перед мешканцями громади жити в рідному населеному пункті та працювати в обласному центрі. Так само це дуже сприятливі умови для розвитку придорожньої сфери сервісу. Міжнародні автобусні маршрути на території громади відсутні, адже місце розташування міста Харкова досить близько.

Таблиця 5.15. Характеристика зупинок громадського транспорту на території Слобожанської ТГ

Назва населеного пункту	Кількість наявних зупинок міжміського автобусного сполучення	Наявність під'їздних автомобільних доріг з твердим покриттям (так/ні)
сел. Слобожанське	3	Так
сел. Донець	1	Так
с. Скрипаї	4	Так
с. Шелудьківка	3	Так
с. Мохнач	2	Так
с. Геніївка	3	Так
с. Лиман	8	Так
с. Нижній Бишкін	1	Так
с. Черкаський Бишкін	1	Так

У громаді відсутній власний автопарк та комунальне підприємство, що могло б обслуговувати автобусні маршрути, тому пасажирські перевезення здійснюються виключно приватними перевізниками. Мережа доріг загального користування загалом забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами громади, зокрема – зі сполученням до адміністративного центру та далі до обласного центру. Водночас, у разі відсутності регулярного маршруту, перевезення здійснюється приватним легковим транспортом.

Окремою проблемою залишається забезпечення транспортних послуг для осіб з особливими потребами, оскільки приватні перевізники не мають транспорту, обладнаного відповідно до вимог інклюзії.

Залізничні перевезення

Частина транспортного попиту задовольняється електропоїздами приміського сполучення. Експлуатується головна колія двоколіїної ділянки Основа – Букине, а саме: перегін Занки – Скрипаї, перегін Скрипаї – Коробочкине, перегін Зміїв – Занки (протяжність колії врахована з з.п. Геніївка – Занки), перегін Занки – Шебелінка (протяжність колії врахована з ст. Занки – з.п. Донець), перегін Шебелінка – Лиман. Експлуатаційна довжина електрифікованих залізничних колій 77,64 км.

Рисунок 5.18. Схематичне відображення залізничних доріг Слобожанської ТГ

На території громади розташовані одна залізнична станція Занки, та три зупиночні платформи: Будинок відпочинку, Слобожанське та Донець. Місто Слобожанське примикає до села Лиман, на відстані в 2 км розташоване селище Донець, поруч - залізнична станція Слобожанське.

У межах громади знаходяться 3 під'їзні колії довжиною 27,4 км, в тому числі: під'їзна колія ФГ Строгого О.Ф., яка примикає до с. Занки; під'їзна колія ТОВ «НВП «Квадрат», яка примикає до ст. Занки; під'їзна колія ПАТ «Центренерго», яка примикає до перегону Шебелінка-Лиман.

Поштовий зв'язок

Харківська дирекція АТ «Укрпошта» – регіональний представник Національного оператора поштового зв'язку в Україні, що надає послуги поштового зв'язку в Слобожанській ТГ. На її теренах діють п'ять стаціонарних відділень, а в дев'яти населених пунктах громади поштові послуги надаються пересуваним відділенням поштового зв'язку. Стаціонарні відділення надають поштові, логістичні та фінансові послуги, зокрема, такі як: Укрпошта Експрес, Укрпошта Стандарт, оформлення передоплати, оплата карткою, доставка за межі України, перекази, комунальні та інші платежі, виплата пенсій та грошової допомоги²⁶.

Таблиця 5.16. Відділення Укрпошти у Слобожанській ТГ

Населений пункт	Адреса	Індекс	Тип відділення
Місто Слобожанське	вул. Європейська 22а	63460	міське
Селище Донець	вул. Центральна, 21	63462	Сільське
Село Лиман	вул. Покровська, 17а	63463	сільське
Село Геніївка	вул. Вишнева, 32	63433	сільське
Село Шелудьківка	вул. Дружби, 100б	63440	сільське
Село Занки		63478	пересувна
Село Черкаський Бишкін		63456	пересувна
Село Нижній Бишкін		63453	пересувна
Село Геївка		63471	пересувна
Село Благодатне		63461	пересувна
Село Дачне		63434	пересувна
Село Суха Гомільша		63465	пересувна
Село Скрипаї		63441	пересувна
Село Українське		63467	пересувна

«Нова пошта» активно представлена в громаді. Тільки у місті Слобожанське вона відкрила три відділення (одне з них вантажне – тут можна прийняти чи відправити посилку вагою до 1100 кг) та 4 поштомати. В інших населених пунктах розміщено ще шість відділень «Нової пошти» та 1 поштомат²⁷.

Таблиця 5.17. Відділення Нової пошти у територіальній громаді

Населений пункт	Назва відділення	Адреса	Тип відділення Вага до (кг)
Місто Слобожанське	№1	вул. Спортивна, 13а	вантажне
	№ 2	вул. Культури, 6	поштове до 20
	№3	вул. Сергія Закори, 11	поштове до 30
Село Лиман	№1	вул. Покровська, 3а	вантажне
Село Геніївка	№1	вул. Дружби, 62б	поштове
	№2	вул. Дружби, 106	поштове
Селище Донець	№1	вул. Центральна, 23В	поштове
Село Шелудьківка	№1	вул. Дружби, 155а	поштове
Село Скрипаї	№1	вул. Широка, 92	поштове

²⁶ <https://offices.ukrposhta.ua>

²⁷ <https://novaposhta.ua/>

Мобільний зв'язок та інтернет

На території Слобожанської ТГ є покриття усіх найбільших операторів мобільного зв'язку України: Київстар, МТС, lifecell. Якість покриття, звісно, відрізняється в різних куточках громади, проте мобільні оператори постійно покращують рівень покриття.

ПАТ «Укртелеком» надає послуги стаціонарного телефонного зв'язку на території громади та доступ до мережі інтернет за технологією сполучення ADSL за наявності підключення до телефонної лінії.

ПАТ «Укртелеком» по території Слобожанської ТГ прокладено міжнародні та міжміські волоконно-оптичні лінії зв'язку державного значення, по яким здійснюється передача даних, робота мережі Інтернет, урядовий, мобільний та міжміській зв'язки.

Комунальні заклади громади не повністю оснащені волоконно-оптичним Інтернетом. Ним забезпечено 55,556% ЗЗСО, 57,14% ЗДО, 100 % медичних закладів, 100 % закладів соціальної сфери, 100% адміністративних закладів.

Інфраструктура торгівлі та сфери послуг

Слобожанська ТГ має розвинену сфери послуг. Станом на 01.01.2025 року до неї входило 202 заклади торгівлі, 25 закладів громадського харчування та 30 підприємств побутового обслуговування населення.

Таблиця 5.18. Просторовий розподіл об'єктів інфраструктури сфери послуг територіальної громади, од.

Найменування	Разом	Слобожанське	Нижній Бишкін	Шелудьківка	Геніївка	Лиман
Заклади торгівлі	202	130	4	26	18	24
Заклади громадського харчування	25	12	-	4	4	5
Підприємства побутового обслуговування населення	30	16	-	-	4	10

Із них розташовані та здійснюють свою діяльність наступні об'єкти:

Торгівлі:

– 3 супермаркети (ТОВ «Фірма Посад» - 2 об'єкти, ТОВ «АТБ-маркет» продукти – 1 об'єкт);

– 76 магазинів з продажу продовольчих товарів;

– 104 магазини з продажу не продовольчих товарів;

– 19 магазинів змішаної торгівлі та роздрібною торговельною мережі (кіоск, павільйон).

– об'єкти громадського харчування (кафе, бари, кофейні, їдальні тощо) – 25 об'єкти.

підприємства побутового обслуговування населення – 30 об'єкти.

– 13 аптек та 1 аптечний пункт.

– 6 автозаправних станцій (АЗС, АГЗС, АГЗП).

В адміністративному центрі громади – місті Слобожанське, розташований та працює продовольчий ринок філії ТОВ «ЗМІЇВСЬКИЙ РИНОК».

Окрім того, на території громади діють три комунальні підприємства, засновником яких є Слобожанська міська рада, а саме: КП «Комунальник» (працевлаштовано 145 осіб) та КП «Донець» (працевлаштовано 18 осіб), КП «Господар-2» (підприємство утворено в жовтні 2024 року на теперішній час працевлаштовано 5 осіб).

З метою наближення рівня життя населення до європейських стандартів та створення умов для посилення економічної активності територіальної громади пропонується сформувати сприятливе середовище для малого та середнього підприємництва. Переважати має орієнтація на сталий розвиток, діджиталізацію та екологізацію діяльності в громаді. Також має значення організація навчання підприємству, створення інфраструктури розвитку суб'єктів малого та середнього підприємництва, долучення до донорських програм різних рівнів, які повинні привести до збільшення кількості підприємців та стати ще одним потужним важелем розвитку громади. Важливим є налагодження співпраці та організації партнерств, які сприятимуть взаємному розвитку підприємницьких структур, в особливості в галузі підприємств переробки сільськогосподарської продукції.

Слід також звернути особливу увагу на те, що Слобожанська ТГ є монопрофільною територіальною громадою теплової генерації, економіка та життєзабезпечення якої безпосередньо залежить від реалізації Концепції Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2030 року. У зв'язку з цим, першочерговим завданням є створення сприятливих умов для започаткування роботи нових підприємств та розвитку діючих.

Банківське обслуговування

Банківське обслуговування є лише в місті Слобожанське, в селах громади воно відсутнє. У адміністративному центрі громади працює три відділення банків, а саме: Ощадбанк, Приватбанк, Креді Агріколь. Крім того, є п'ять банкоматів, бажаючі можуть зняти готівку в магазинах, обладнаними POS-терміналами під час купівлі товарів.

Таблиця 5.19. Кількість відділень банківських установ/банкоматів/терміналів на території Слобожанської ТГ

	Кількість діючих станом на 01.01.2025, всього одиниць
Відділення банків	3
Банкомати	7
Термінали самообслуговування (ІТВох, інші)	3

Туристична інфраструктура

Слобожанська ТГ має значний потенціал для розвитку туризму та відпочинку (додаток В. Перелік існуючих та потенційних туристичних об'єктів), який базується на:

- 1) об'єктах природно-заповідного фонду;
- 2) наявних місцях для відпочинку та рекреації (парки, пляжі);
- 3) базах і таборах відпочинку.

Приваблива природа, наявність річки Сіверський Донець на території Слобожанської ТГ, сприяють появі як природних, так і штучних місць для відпочинку та рекреації

- місто Слобожанське, Центральний парк;
- місто Донець, вул. Центральна;
- с. Скрипаї, вул. Широка;
- с. Черкаський Бишкін, вул. Миру;
- с. Шелудьківка, вул. Горького;
- с. Геніївка, вул. Дружби;
- с. Лиман, пл. Покровська.

Враховуючи історичні пам'ятки, що мають місце на території громади, актуальним питанням є розробка програм для культурного та історичного туризму, зокрема, організація заходів, які відтворюють історичні події, пов'язані з Гомільшанськими лісами, дослідженням

давніх поселень вздовж р. Сіверський Донець тощо; організація та проведення культурних фестивалів, які популяризують місцеві традиції, кухню, ремесла та мистецтво. Це може включати фестивалі лісових та сільських культур, які демонструють унікальність регіону.

У сучасних умовах природно-рекреаційні можливості громади можуть використовуватися також для реабілітації та оздоровлення (психологічної та фізичної) учасників бойових дій, ветеранів війни та осіб, що постраждали від війни.

Звичайно, що проведення таких заходів потребує залучення інвестицій та значних маркетингових зусиль: активне просування туристичних можливостей через цифрові платформи, соціальні мережі та через участь у міжнародних туристичних виставках, налагодження взаємодії з туристичними агентствами для включення відвідування Слобожанської ТГ як частину більших турів по Україні, які, без сумніву, будуть популярними в умовах повоєнного відновлення та розвитку.

Ці активності мають сприяти залученню місцевих мешканців та створення умов для їх заробітку з одночасних відрахуванням податків на розвиток громади: організація тренінгів з обслуговування туристів, проведення екскурсій, надання першої допомоги, екологічних знань тощо; стимулювання місцевих жителів до створення у віддалених населених пунктах громади малого бізнесу, зокрема, кафе, міні-готелів, сувенірних магазинів, прокату велосипедів, обладнання для екотуризму тощо.

Такі заходи не лише сприятимуть економічному розвитку громади, але й підвищать її привабливість як для внутрішніх, так і для міжнародних туристів, допоможуть відновити та підтримати місцеву ідентичність і культурну спадщину.

Висновки

Соціальна та гуманітарна інфраструктура

У громаді працюють заклади освіти різних типів, які надають широкий спектр освітніх послуг: дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної).

Наповненість закладів дошкільної та шкільної освіти коливається на рівні 50-60% з чіткою тенденцією до зниження кількості дітей. Існує висока ймовірність, що громада вже найближчим часом не матиме фінансової можливості забезпечити надання якісних освітніх послуг за збереження існуючої кількості освітніх закладів.

У громаді проживають діти з особливими освітніми потребами, але, наразі не має можливостей забезпечити для них максимально комфортні умови для навчання та розвитку. Частково ця проблема вирішується шляхом співпраці зі Зміївською МТГ.

Більшість закладів освіти громади відчувають потребу в забезпеченості якісними педагогічними працівниками. Вакансії, що утворилися після звільнення педагогів, залишилися незакритими.

Має місце моральне та фізичне застарівання приміщення і матеріально технічного оснащення закладів освіти. Частково ці питання закриваються завдяки місцевому бюджету та грантовими коштами.

З огляду на безпекову ситуацію, заклади освіти потребують влаштування в них укриттів. Під час модернізації освітніх закладів варто врахувати вимоги інклюзивності та безбар'єрності, прийняття енергозберігаючих рішень тощо.

Вторинна ланка розвинена помірно, якість послуг викликає нарікання з боку мешканців. Типові проблеми галузі: відсутність вузькопрофільних працівників, застарілість обладнання та приміщень.

Адміністративні послуги розвинені на високому рівні: кількість, послуг (близько 300) перевищує середні показники по країні.

Соціальні послуги доцільно розширити через притік в громаду ВПО, появи ветеранів та людей, які отримали фізичні або моральні травми в ході повномасштабного вторгнення росії.

Мережа закладів культури розгалужена. Її проблема – простори сформовані для функцій, що вимагалися за радянської доби, отже потребують модернізації та наповнення новим

змістом. Позитивним є той факт, що приміщення закладу культури активно використовуються в т.ч. для діяльності молоді.

Енергетика та екологія

1. Слобожанська ТГ газифікована. Проте, в умовах постійних ракетних обстрілів та нестабільної роботи підприємств енергетики існує значна залежність від газу, котра наражає мешканців багатоквартирного житлового фонду та приватного сектору громади на додаткові ризики.

2. Робота з термосанації будинків бюджетної сфери лише розпочалася, енергоменеджмент у громаді не запроваджено. Місто Слобожанське не є підписантом Європейської ініціативи .

3. Об'єкти альтернативної енергетики в громаді слабо розвинені. Місцева влада відносить це питання до числа пріоритетних для себе.

4. Значні проблеми в громаді з утилізацію відходів із-за переповненості I карти полігону та необхідності будівництва II карти.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

1. Головна магістраль громади – регіональна автодорога Р78. Вона проходить через адміністративний центр та ряд інших населених пунктів і забезпечує пряме сполучення з обласним центром – м. Харковим. Сполучення із ним швидке та зручне. Розгалужена мережа доріг місцевого значення переважно має ґрунтове покриття і потребує ремонтів.

2. Мешканці та мешканки користуються міжміськими та приміськими маршрутами, що проходять теренами громади, а також рядом внутрішніх рейсів. Недоліком є відсутність конкуренції на ринку автомобільних перевезень та відсутність у перевізників транспортних засобів, які відповідають вимогам інклюзії.

3. Частина транспортного попиту задовольняється електропоїздами приміського сполучення. На території громади розташовані одна залізнична станція Занки, та три зупиночні платформи: Будинок відпочинку, Слобожанське та Донець.

4. Поштова мережа в громаді скоротилася після реформи ДП «Укрпошти». Зате активно представлена мережа відділень «Нової пошти»: лише в місті Слобожанське діє 3 відділення (одне – вантажне) та 3 поштомати.

5. У громаді значно поширилася доступність швидкісного Інтернету, особливо щодо підключень закладів освіти. Однак в цілому проблема ще не розв'язана.

Туристична інфраструктура

1. У громаді є ряд об'єктів, які дозволяють сформувати туристичну мережу. Мова йде, в першу чергу, про пам'ятники архітектури, які відносяться до періоду козацької, князівської та більш ранньої доби. На сьогодні цілісні туристичні маршрути тут відсутні.

2. Наявність лісових масивів та водних ресурсів формують передумови для розвитку зеленого туризму. Інфраструктури для розвитку зеленого туризму (зелених садиб, активних туристичних агентів) в громаді немає.

3. У Слобожанській ТГ туристу буде складно зупинитися на ніч – готельна інфраструктура слабо розвинена. Готель працює лише в м. Слобожанське. У результаті бажаючі вимушені бути їхати безпосередньо в м. Слобожанське. У літній період є місця, де можна поставити намети на берегах річки Сіверський Донець або озера Лиман, діє ряд баз відпочинку.

4. Туристично-інформаційний центр в громаді відсутній. Це створює додаткові проблеми при до формуванні і просуванні туристичних маршрутів.

5. Ключовою проблемою на сьогодні є близькість лінії боєзіткнення та забруднення частини території громади мінно-вибуховими предметами. Це створює найбільші перешкоди для бажаючих відвідати громаду, оскільки їм складно гарантувати безпеку. У середньостроковій перспективі це може бути підставою для розвитку військового туризму.

6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Просторове планування, поряд із стратегічним та бюджетним – одна з необхідних передумов розвитку територій, врахування її особливостей, раціонального розміщення інфраструктурних об'єктів та витрачання бюджетних коштів, ощадного використання ресурсів природного середовища. Його складова – розробка та впровадження до практичної діяльності містобудівної документації, що є інструментом регулювання планування, забудови та іншого використання територій. Один із критеріїв соціально-економічного розвитку території – її інвестиційна привабливість. Її ступінь безпосередньо залежить від наявності містобудівної документації як регіонального, так і місцевого рівня.

У межах Слобожанської ТГ, головним видом містобудівної документації на місцевому рівні є генеральні плани, які були розроблені на 15 населених пунктів.

Таблиця 6.1. Перелік містобудівної документації в межах територіальної громади

№ з/п	Назва містобудівної документації	Населений пункт	Рік розробки	Наявність електронної копії (формат)	Наявність паперового примірника, включаючи пояснювальну записку і графічні матеріали	Необхідність внесення змін/розроблення	Ступінь реалізації містобудівної документації, %	Наявність плану зонування території
1	Генеральний план	с-ще Донець	2016	pdf, .dwg	Так	Ні	Оприлюднено на геопорталі містобудівного кадастру Харківської області	є
2	Генеральний план	с. Дачне	1994	-	Так	Так	прим. №2	-
3	Генеральний план	с. Нижній Бишкін	1989	.tif, .pdf	Так	Так	прим. №1	-
4	Генеральний план	с. Шелудьківка	1989	-	Так	Так	прим. №2	-
5	Генеральний план	с. Черкаський Бишкін	1989	jpg, pdf	Так	Так	прим. №1	-
6	Генеральний план	с. Геївка	1989	pdf	Так	Так	прим. №1	-
7	Генеральний план	м. Слобожанське	1988	tif, jpg	Так	Так	прим. №1	-
8	Генеральний план	с. Занки	1986	-	Так	Так	прим. №2	-

№ з/п	Назва містобудівної документації	Населений пункт	Рік розробки	Наявність електронної копії (формат)	Наявність паперового примірника, включаючи пояснювальну записку і графічні матеріали	Необхідність внесення змін/розроблення	Ступінь реалізації містобудівної документації, %	Наявність плану зонування території
9	Генеральний план	с. Курортне	1986	jpg	Так	Так	прим. №1	-
10	Генеральний план	с. Українське	1985	jpg	Так	Так	прим. №1	-
11	Генеральний план	с. Геніївка	1985	jpg	Так	Так	прим. №1	-
12	Генеральний план	с. Лиман	1984	-	Так	Так	прим. №2	-
13	Генеральний план	с-ще Благодатне	1981	-	Так	Так	прим. №2	-
14	Генеральний план	с. Скрипаї	1978	jpg	Так	Так	прим. №1	-
15	Генеральний план	с-ще Мохнач	1973	-	Так	Так	прим. №2	-
16	Генеральний план	с. Суха Гомільша	-				прим. №3	-
17	Генеральний план	с-ще Лісне	-				прим. №3	-
18	Детальний план території	м. Слобожанське	2015	. pdf, .dwg	Так	Ні	прим. №4	є
19	Детальний план території	с. Скрипаї	2021	. pdf,	Ні	Ні	прим. №4	є
20	Детальний план території	с. Шелудьківка	2018	. pdf,	Так	Ні	прим. №4	є
21	Детальний план території	м. Слобожанське	2017	. pdf, .dwg	Так	Ні	прим. №4	є

№ з/п	Назва містобудівної документації	Населений пункт	Рік розробки	Наявність електронної копії (формат)	Наявність паперового примірника, включаючи пояснювальну записку і графічні матеріали	Необхідність внесення змін/розроблення	Ступінь реалізації містобудівної документації, %	Наявність плану зонування території
22	Детальний план території	м. Слобожанське	2015	. pdf,	Так	Ні	прим. №4	є
23	Інше	опорний план с. Мохнач	-	-	Так	Так		-

Примітка №1. Містобудівна документація (генеральний план), на даний час генеральні плани актуальні з 1978 по 1989 та діючі на 60-70%, але вони потребують оновлення;

Примітка №2. Не можливо оцінити ступінь реалізації містобудівної документації, у зв'язку з її втратою;

Примітка №3. Містобудівна документація не розроблялася;

Примітка №4. Розроблений та затверджений детальний план території.

Генеральний план із зонінгом – це основний вид містобудівної документації на місцевому рівні, призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Виключно після затвердження генплану можливе використання земель за новим функціональним призначенням. На підставі затвердженого генерального плану населеного пункту або у його складі розробляються план зонування території та план земельно-господарського устрою. Основний результатом зонінгу – схема зонування, на якій відображені межі та кодові позначки територіальних зон, а також містобудівний регламент кожної зони, який включає перелік переважних, допустимих та супутніх видів дозволеного використання земельних ділянок, граничні параметри об'єктів дозволеного нового будівництва та реконструкції. Відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» забудова територій має здійснюватись виключно на підставі затвердженої містобудівної документації. Зокрема, реалізація інвестиційних проєктів потребує наявності планів зонування території або детальних планів територій для видачі забудовникам містобудівних умов та обмежень.

Рисунок 6.1. Забезпеченість Слобожанської ТГ містобудівною документацією

Проведений аналіз наявності та актуальності містобудівної документації на місцевому рівні, а саме генеральних планів населених пунктів, які увійшли до складу Слобожанської ТГ, показав що:

6% населених пунктів громади, таких як: с-ще Донець забезпечений генеральним планом, що розроблені у відповідності до діючого законодавства та є актуальні. Також, на цей населений пункт розроблений план зонування території;

6% населених пунктів, таких як: с. Дачне – має застарілий генеральні плани, при нормативному розрахунковому терміні дії містобудівної документації розроблена понад 30 років тому. Відповідно, склад таких генерального плану не відповідає сучасним вимогам законодавства, а саме відсутні плани зонування (зонінгу), розділи інженерно-технічних заходів цивільного захисту (ІТЗ ЦЗ) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО);

76% населених пунктів, таких як: с. Мохнач, с. Скрипай, с-ще Благодатне, с. Лиман, с. Геніївка, с. Українське, с. Курортне, с. Занки, м. Слобожанське, с. Геївка, с. Черкаський Бишкін, с. Шелудьківка, с. Нижній Бишкін – мають застарілі генеральні плани, при нормативному розрахунковому терміні дії містобудівної документації більшість з них розроблена понад 25 – 51 років тому. Відповідно, склад таких генеральних планів не відповідає сучасним вимогам законодавства, а саме відсутні плани зонування (зонінгу), розділи інженерно-технічних заходів цивільного захисту (ІТЗ ЦЗ) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО);

12 % населених пунктів взагалі незабезпечені містобудівною документацією на місцевому рівні, а саме: с-ще Лісне та с. Суха Гомільша.

Розроблення та затвердження нової відповідної містобудівної документації в Слобожанській ТГ – нагальна потреба. Нова містобудівна документація дозволить послідовно та відповідально розвивати територію, що зрештою дозволить отримувати стабільні надходження в місцеві бюджети та можливість їх збільшення. Також це допоможе навести порядок у забудові територій, землевпорядкуванні та оподаткуванні земель, матиме інші позитивні наслідки життєдіяльності на цих територіях.

Першочерговим завданням, в сфері містобудування Слобожанської ТГ, є створення топографічної основи в цифровому, векторному та графічному зображенні за матеріалами аерофотозйомки (актуалізована картографічна основа в цифровій формі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 для розроблення комплексного плану Слобожанської територіальної громади).

Складова питання містобудівної документації – розробка комплексного плану просторового розвитку території громади, як того вимагає нова редакція Закону України «Про засади державної регіональної політики», ухвалена в липні 2022 р. Функціонально це аналог генерального плану, але вже для всієї території громади. Це нова документація для абсолютної більшості громад України, до того ж її розробка (так само, як і генеральних планів) обмежується вимогами воєнного часу щодо аерофотозйомок – їх треба узгоджувати з військовими, фактично – просити дозволу та навіть за його наявності більшість інформації поки що не можна оприлюднювати.

Інша частина питання – розробка на основі зібраної інформації інформаційних карт та геоінформаційної системи (ГІС) громади в цілому. Вимога щодо ГІС громади міститься в Законі України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних». Війна загальмувала реалізацію його положень (але не скасувала). До того ж такого гатунку інформація вигідна для громади як засіб її реалізації. Слобожанської ТГ розробляє таку систему – на тепер готова частка, де показані земельні ділянки. Надалі існує необхідність пошарового внесення інших даних.

Висновки.

1. У Слобожанській ТГ відсутні нові генеральні плани населених пунктів із зонінгом (за винятком селища Донець). Брак містобудівної документації негативно впливає на інвестиційну привабливість громади.

2. За умов нових вимог законодавства необхідно розпочати роботу над розробкою комплексного плану просторового розвитку території Слобожанської ТГ.

3. Одночасно необхідно розробити і наповнити новими даними існуючу геоінформаційну систему Слобожанської ТГ.

7.ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Економічний потенціал Слобожанської ТГ розкривається через сукупність різноманітних видів діяльності.

Рисунок 7.1. Економічний потенціал Слобожанської ТГ

Основними сектором економічної діяльності Слобожанської ТГ є промислове виробництво, в т.ч. енергетика, сільське господарство, торгівля та відпочинок та аграрний сектор і торгівля. Ключові роботодавці зосереджені в промисловості, що підтверджують наведені нижче дані.

Таблиця 7.1. Динаміка основних платників юридичних осіб у Слобожанській ТГ, 2022–2024 рр.

№	ЄДРПОУ	Назва платника	2022р	2023р	2024р
			Сума, тис.грн	Сума, тис.грн	Сума, тис.грн
1	05471247	Зміївська ТЕС ПАТ "Центренерго"	47862,80	85855,80	86359,40
2	30019775	АТ "Укргазвидобування"	14340,90	16701,70	39678,50
3	33671383	ТОВ "ЗАВОД "ЕНЕРГОСТІЛ"	3483,30	4918,80	7113,90

№	ЄДРПОУ	Назва платника	2022р	2023р	2024р
			Сума, тис.грн	Сума, тис.грн	Сума, тис.грн
4	14306300	ПРАТ "ЗАВОД ЕЛОКС"	1446,30	1449,60	2580,10
5	30487219	ТОВ"АТБ-маркет"	1899,30	1952,00	2148,30
6	32572536	КП "Комунальник"	1430,70	1641,20	2191,00
7	00110237	ПРАТ "ДЕМЗ"	1219,70	2045,40	2045,80
8	21229706	ФГ СТРОГОГО О.Ф.	3424,70	7192,50	9023,70
9	25192992	ФГ ПОЛЬКА М.М	1174,70	1072,20	1505,30
10	30614605	ТОВ Агрофірма ім.Гагаріна	4432,20	4387,70	6729,80

Наведені в таблиці дані підтверджують попередній висновок про залежність громади від ключових роботодавців, головним з яких залишається Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго». Проблеми, які виникли в діяльності останньої після руйнації, спричиненої ракетними обстрілами, вже позначилися на формуванні дохідної частини бюджету громади. Чим далі триватимуть активні бойові дії, тим сильнішим буде вплив цього негативного фактору.

Серед юридичних осіб 75% підприємств зареєстровані в адміністративному центрі громади – місті Слобожанське. Винятком є два підприємства аграрного сектору, котрі мають юридичні адреси в селах громади: в с. Шелудьківка – ТОВ «Агрофірма ім. Гагаріна», в с. Геніївка - ФГ Строгого О.Ф. Зрозуміло, що для даних населених пунктів, а також – їхніх найближчих сусідів, зазначені юридичні особи є ключовими роботодавцями.

Сільське господарство

Слобожанська ТГ, яка в минулому була частиною Зміївського, а нині - Чугуївського району, є однією з найбільш потужних агропромислових громад останнього та спеціалізується на виробництві сільськогосподарської продукції. Із загальної структури земельного фонду громади 33,27 тис.га. Переважна більшість земель сільськогосподарського призначення використовується для товарного виробництва (20,85 тис.га), що свідчить про значний потенціал для розвитку аграрного сектору.

На території громади проваджують діяльність 24 фермерські господарства та 5 сільськогосподарських підприємств, найбільшими з яких є: ФГ Строгого О.Ф., ТОВ «Агрофірма ім. Гагаріна», ПрАТ «Зміївська овочева фабрика», ФГ «Берест Полька М.М., ФГ «Солві» та СФГ «Дельта». Три перші входять у вісімку найбільших підприємств громади за кількістю зайнятих та обсягами сплачених податків.

Вирощування продукції рослинництва являється основною галуззю сільського господарства. Сільськогосподарські підприємства вирощують зернові (озима пшениця, ячмінь ярий, кукурудза та інше) бобові (горох) та олійні культури (соняшник, соя), овочі (морква,

буряк столовий, капуста, цибуля та інше). Окрім цього ПрАТ «Зміївська овочева фабрика» використовує закриті земельні ділянки (теплиці) для виробництва помідорів, огірків та зелені. Розведенням великої рогатої худоби займаються два підприємства: ФГ Штефана В.О. та ТОВ «Агрофірма ім. Гагаріна». Одне підприємство ТОВ «Санпоінт Україна» займається прісноводним рибицтвом.

Таблиця 7.2. Сільськогосподарські підприємства, зареєстровані на території Слобожанської ТГ

Розташування	Назва підприємства	Спеціалізація (за основним КВЕД)
с-ще Благодатне	ФГ «АРГО-2007»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с-ще Донець	ФО-П Білевич О.В.	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
м. Слобожанське	ПрАТ «Зміївська овочева фабрика»	01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів
м. Слобожанське	ФГ «Довжик»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
м. Слобожанське	ТОВ «Урожайний край»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
м. Слобожанське	ТОВ «Санпоінт Україна»	03.22 Прісноводне рибицтво(аквакультура)
с. Шелудьківка	ТОВ «Агрофірма ім. Гагаріна»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФО-П Кравич О.В.	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	СФГ «Руденко»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Лисак Т.М.»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Шелудьківка	ФГ Лисак А.І.	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Геніївка	ФГ «Геніївське»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Русіна І.М.»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Прогрес-Трейд»	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Фермерська поляна»	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Коршунова В.В.»	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Штефана В.О.»	01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід 1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
	ФГ «Строгого О.Ф.»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Н. Бишкин	ФГ «Полька М.М.»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур

Розташування	Назва підприємства	Спеціалізація (за основним КВЕД)
	ПП «Рустам-К»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Н. Бишкин	ФГ “Берест” Полька О.М.	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Скрипай	СФГ «Дельта»	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Скрипай	ФГ “Дельта +”	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Мохнач	СФГ Грошевого П.М.	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Скрипай	ФГ “Скрипай”	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с-ще Лісне	СФГ Мосьпан С.І.	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Скрипай	ФО-П Кравцов В.І.	1.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с-ще Лісне	ДП «Скрипайське навчально-дослідне лісове господарство»	72.11 Дослідження й експериментальні розробки у сфері біотехнологій
с. Лиман	ФГ Довбія А.А.	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Лиман	ФГ “Колос”	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
с. Лиман	ФГ “СОЛВІ”	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур

Найбільша кількість сільськогосподарських підприємств зосереджена на території Геніївського та Шелудьківського старостинських округів. Протягом війни жодне аграрне підприємство не припинило свою роботу в громаді і не залишило її територію, хоча 3 з них зазнали пошкодження.

Слід також зазначити, що відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.06.2024 року №541-р «Про вилучення і передачу земельних ділянок у постійне користування без зміни цільового призначення» з постійного користування ДП «Благодатне» вилучено та передано ДП «Фонд аграрних інвестицій» 212 земельних ділянок загальною площею 5310,5 га, на які було проведено державну реєстрацію речового права постійного користування земельними ділянками. ДП «Фонд аграрних інвестицій» реорганізовано в ТОВ «Державний земельний банк», який є правонаступником прав і зобов'язань державного підприємства. Частина переданих земельних ділянок можливо забруднена мінами та вибухонебезпечними предметами і потребує обстеження, в зв'язку з розташуванням громади на територіях, які входять до Переліку територій на яких ведуться (велися) бойові дії

Завдання щодо розвитку у напрямку аграрного сектору:

сприяння процесу розмінування земель сільськогосподарського призначення;

сприяння залученню інвестиційних проєктів в аграрному секторі громади шляхом участі у різних семінарах, презентаціях, виставках;

сприяння створенню підприємств переробки сільськогосподарської продукції.

Промисловий потенціал громади

Промисловість громади представлена різними видами діяльності, провідними з яких є: постачання електроенергії, виробництво харчових продуктів, будівельних металевих

конструкцій, радіаторів і котлів центрального опалення, тощо. Всі промислові підприємства Слобожанської ТГ ради розташовані у місті Слобожанське.

Основними товарами, які експортувались провідними підприємствами району за межі України до війни, були: котли опалювальні, пиломатеріали, комплектуючі до надувних човнів, проходки електричні герметичні.

Активна фаза війни з росією негативно позначилася на промисловому секторі громади. Лише протягом першого року кількість промислових підприємств знизилася 15,8%. Найбільше скорочення мало місце в легкій і переробній промисловостях.

Таблиця 7.3. Підприємства промисловості, зареєстровані на території Слобожанської ТГ, в розрізі галузей економіки, одиниць

Назва галузі	Кількість суб'єктів господарювання, од., станом на:	
	01.01.2022	01.01.2023
Промисловість, у т.ч.:	95	80
добувна промисловість	1	1
легка промисловість	10	7
переробна промисловість	45	37
машинобудування	10	9
виробництво та розподілення електроенергії, газу, пари та води	12	12
інша	17	14

Також зазнали пошкоджень 2 промисловості та 3 сільськогосподарські підприємства.

Комунальні підприємства громади

На території громади діють 3 комунальних підприємства КП «Комунальник» (працевлаштовано 145 осіб), КП «Донець» (працевлаштовано 18 осіб) та КП «Господар-2» -5 осіб, яке створено наприкінці 2024 року для альтернативного забезпечення послугами з постачання теплової енергії мешканців м. Слобожанське.

Комунальне підприємство «Донець»
ЄДРПОУ 39394175

- Збір, очищення та постачання води. Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, Покрівельні роботи, Комплексне обслуговування об'єктів. Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. Каналізація, відведення й очищення стічних вод
- Експлуатація житлово-комунального господарства, будівництво, ремонт і експлуатація споруд водопостачання і водовідведення, для задоволення потреб населення і організацій та бюджетних установ с. Донець Слобожанської територіальної громади.

Матеріально – технічна база в незадовільному стані. Мережі зношені на 100%.

Комунальне підприємство «Комунальник»
ЄДРПОУ 32572536

- Комплексне обслуговування об'єктів. Інші види діяльності із прибирання. Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. Збирання безпечних відходів. Оброблення та видалення безпечних відходів
- Надання житлових та комунальних послуг (експлуатація та підтримка в належному стані об'єктів ЖКГ, збирання, перевезення та захоронення ТПВ)
- Утримання та охорона території кладовища в с-щі Слобожанське та облік поховань.
- Надання транспортних послуг.

Матеріально – технічна база в задовільному стані, проте потребує оновлення та доповнення.

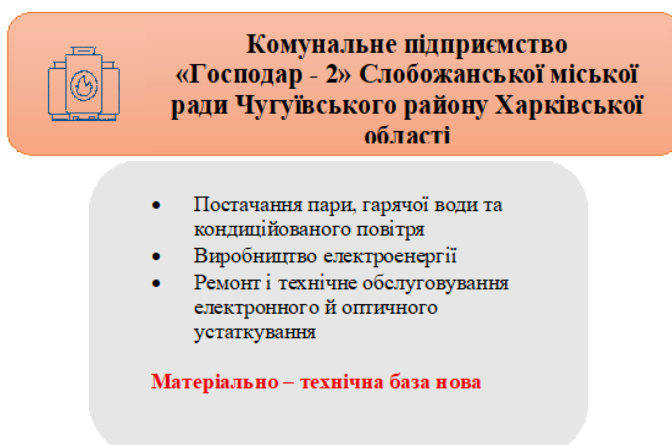

Рисунок 7.2. Характеристика комунальних підприємств Слобожанської ТГ

Окрім іншого, КП «Комунальник» виконує роботи з обслуговування частини автомобільних доріг громади (див. нижче).

Таблиця 7.4. Перелік доріг з твердим покриттям Слобожанської ТГ, які обслуговує КП «Комунальник»

№	Назва дороги	Місце розташування дороги
1.	Автодорога 1	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Ярослава Мудрого
2.	Автодорога 2	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Дружби
3.	Автодорога 3	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Європейська
4.	Автодорога 4	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Господарська
5.	Автодорога 5	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Спортивна
6.	Автодорога 6	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, від с. Закори до залізничного вокзалу
7.	Автодорога 7	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Енергетиків
8.	Автодорога 8	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Шевченка
9.	Автодорога 9	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Комунальна
10.	Автодорога 10	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Культура
11.	Автодорога 11	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Паркова
12.	Автодорога 12	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Благодатна
13.	Автодорога 13	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. С. Закори
14.	Автодорога 14	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Світанкова
15.	Автодорога 15	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Каштанова

16.	Автодорога з твердим покриттям (4200 кв. м.)	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Будівельна
17.	Автодорога з твердим покриттям (1300 кв. м.)	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Оздоровча
18.	Автодорога з твердим покриттям (1380 кв. м.)	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул. Миру
19.	Автодорога з твердим покриттям (420 кв. м.)	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, вул.Благодатна
20.	Автодорога з твердим покриттям від молокозаводу до Балаклійського шосе	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське
21.	Автодорога поля компостування	Харківська обл., Чугуївський район, поле компостування
22.	Автодорога господарського двору № 2	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, господарський двір № 2
23.	Автодорога	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, від Балаклійського шосе до ГВС
24.	Автодорога	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, від ГВС до міста
25.	Дорога з твердим покриттям	Харківська обл., Чугуївський район, місто Слобожанське, від вул. Європейська до цвинтаря

Комунальні підприємства відносяться до об'єктів критичної інфраструктури, що створює загрозу для їх існування в аспекті ракетних обстрілів росією. Головними проблемами, які перешкоджають їхньому ефективному розвитку, є наступні:

- незадовільний стан матеріально – технічної бази комунальних підприємств;
- відсутність умов для розташування та обслуговування спеціалізованої техніки комунальних підприємств громади;
- відтік і брак кваліфікованих кадрів.

Додатковим питанням, яке потребуватиме вирішення найближчим часом, є реагування громади на ліквідацію Господарського кодексу України після прийняття Закону України «Закону про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період». Основні положення закону передбачають корпоратизацію державних та комунальних підприємств. Усі комунальні унітарні підприємства мають бути трансформовані в акціонерні товариства або товариства з обмеженою відповідальністю. Для комунальних підприємств корпоратизація має гнучкий характер, дозволяючи громадам самостійно визначати доцільність трансформації.

Підприємницьке середовище

На території громади на початок 2025 р. працювало близько 1000 активних ФОПів. Їхня кількість знизилася, порівняно з 2023 р. на 18,9%

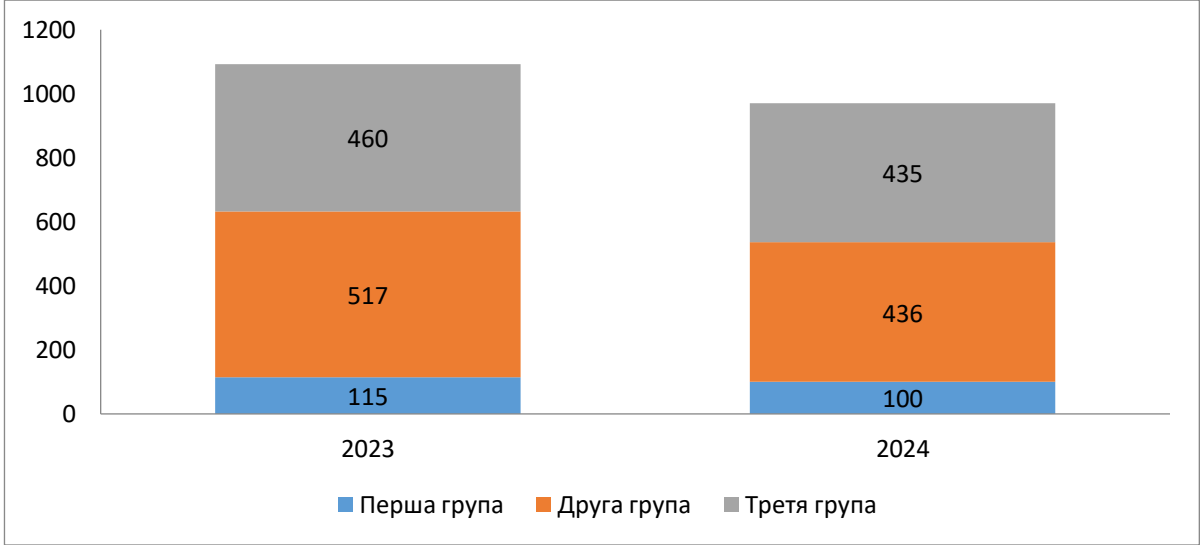

Рисунок 7.3. Кількість ФОПів Слобожанської ТГ в розрізі груп платників податків, одиниць

Кількість ФОПів Слобожанської ТГ в розрахунку на 10 тис. населення складає 335 одиниць. Для ФОПів – це середній показник (але з «просіданням» у сільській місцевості).

Розподіл суб’єктів підприємництва за старостинськими округами дуже нерівномірний – домінує місто Слобожанське. Це означає, що існує потреба стимулювання економічної активності населення сільської місцевості громади – в старостинських округах явно не вистачає такого роду діяльності.

Частково підприємницька активність на теренах громади залежить від податкового навантаження, а також розв’язання земельних питань та власності (оренда або продаж комунальних об’єктів для ведення бізнесу). Міська рада може регулювати ці питання – з урахуванням кон’юнктури ринку та реального стану економіки. Йдеться про податок на нерухоме майно, земельний податок, транспортний податок, туристичний збір, встановлення розмірів орендної плати. Вочевидь, що це, насамперед, стосується бізнесу, який лише виходить на ринок, та стимулювання пріоритетних галузей. Під цим кутом зору варто переглянути місцеві податки та збори, що встановлені в Слобожанській ТГ.

Таблиця 7.5. Податкове середовище Слобожанської ТГ у 2024 р.

Вид податку	Об’єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Слобожанській ТГ	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
Єдиний податок	I група	10 відсотків від прожиткового мінімуму	10% від прожиткового мінімуму
	II група	15 відсотків розміру мінімальної заробітної плати	20% від мінімальної заробітної плати
Податок на нерухоме майно,	Житлова нерухомість	для юридичних осіб – 1,5% розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр	1,5% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Слобожанській ТГ	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
відмінне від земельної ділянки		для фізичних осіб – 0,5% розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр	1,5% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи
	Нежитлова нерухомість	для юридичних осіб – 1,5% розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр	1,5% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи
		для фізичних осіб – 1,0% розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр	1,5% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи
Земельний податок	Землі сільськогосподарського призначення	для юридичних осіб-1 відсоток нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 1 відсоток (де не проведена грошова оцінка землі)	Не менше 0,3% не більше 1%; не менше 0,3% не більше 5%
		для фізичних осіб-1 відсоток нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 1 відсоток (де не проведена грошова оцінка землі)	Не менше 0,3% не більше 1%; не менше 0,3% не більше 5%
	Землі житлової забудови	для юридичних осіб-0,07 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 0,07 відсотки (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
		для фізичних осіб-0,07 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 0,07 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
	Землі громадської забудови	для юридичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 5,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
		для фізичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 5,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
	Землі природно-заповідного фонду	для юридичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 3,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
		для фізичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 3,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
	Землі іншого природоохоро	для юридичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де	Не більше 3% Не більше 5%

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Слобожанській ТГ	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
	ного призначення	проведена грошова оцінка), 3,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	
		для фізичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 3,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
	Землі оздоровчого призначення	для юридичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 3,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
		для фізичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 3,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
	Землі водного фонду	для юридичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 5,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
		для фізичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 5,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики	для юридичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 5,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
		для фізичних осіб-3,0 відсотки нормативної грошової оцінки (де проведена грошова оцінка), 5,0 (де не проведена грошова оцінка землі)	Не більше 3% Не більше 5%
Туристичний збір	Загальна кількість діб тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі)	0,5 відсотка - для внутрішнього туризму та 1 відсотків - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення.	до 0,5 відсотка - для внутрішнього туризму до 5 відсотків - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Слобожанській ТГ	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
Транспортний податок	Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	25000 гривень	

Протягом 2024 р. у громаді діяли максимальні ставки єдиного податку для платників єдиного податку першої групи та зменшені ставки єдиного податку для платників єдиного податку другої групи. Щодо нерухомого майна: протягом 2024 року діяли максимальні ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за житлову та нежитлову нерухомість для юридичних осіб та значно зменшені ставки для фізичних. Земля оподатковується відповідно до граничних ставок, але фактичні надходження сум податків зменшуються через відсутність актуальної нормативної грошової оцінки земель територіальної громади. Максимальна ставка туристичного збору для внутрішнього туризму та значно зменшена ставка туристичного збору для в'їзного туризму. Слобожанською міською радою у 2024 були встановлені індивідуальні пільги для фізичних та юридичних осіб щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та сплати земельного податку.

Так у 2024 року з метою підтримки відновлення будівель, споруд, обладнання, які зазнали значних руйнувань внаслідок постійних обстрілів, спричинених збройною агресією РФ проти України рішенням Слобожанської міської ради було звільнено від сплати податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки та від сплати земельного податку Зміївську ТЕС ПАТ «Центренерго», а також три фізичні особи – орендарі земельних ділянок, були звільнені від сплати орендної плати за земельну ділянку, у зв'язку з пошкодженням нерухомого майна в результаті військової агресії.

У 2025 році всі передбачені податкові зобов'язання відновлено в повному обсязі. Пільговий період завершився, тому всі суб'єкти господарювання, включаючи Зміївську ТЕС та орендарів земельних ділянок, здійснюють сплату податку на нерухоме майно та орендної плати згідно з чинним законодавством та затвердженими ставками.

Щоправда можливості регулювання активності підприємницького середовища за допомогою місцевих податків та зборів не є значними, оскільки їх частка у загальній системі

оподаткування є обмеженою, а самі органи місцевого самоврядування мають вузькі повноваження щодо встановлення ставок і пільг, що не дозволяє суттєво впливати на економічну динаміку чи стимулювати розвиток окремих секторів економіки.

Інвестиційний план громади

Слобожанська ТГ має значний інвестиційний потенціал, що обумовлений, насамперед, її природними та людськими ресурсами. Громада розробила кілька інвестиційних пропозицій, переважно – на основі ідей, повний перелік представлений у Плані заходів з реалізації Стратегії.

У напрямі розвитку партнерств та інвестиційної діяльності основним завданням є розвиток кадрового потенціалу та побудова кваліфікованої структурної одиниці Слобожанської міської ради, до компетенції якої буде віднесено розвиток інвестиційного потенціалу територіальної громади, побудова ефективної діючої мережі партнерств та впровадження євроінтеграційних процесів.

З метою підвищення інвестиційної привабливості громади та налагодження партнерських відносин, є необхідним систематична актуалізація та наповнення інвестиційного паспорту Слобожанської ТГ. Для виконання цього завдання, першочерговим кроком є проведення інвентаризації та виготовлення правової документації на об'єкти комунальної власності громади.

Висновки

1. В Слобожанській ТГ спостерігається скорочення підприємств всіх форм власності. Головна причина – продовження активної фази бойових дій і ризики, які несуть близькість громади до лінії бойового зіткнення, регулярні обстріли, руйнація інфраструктури та життєзабезпечуючих громаду підприємств.

2. Спостерігається залежність громади від основних великих підприємств, розташованих на її території. Ключову роль відіграє Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», яке є і основним платником податків і ключовим роботодавцем. Припинення її діяльності в силу обстрілів вже обумовило зменшення доходів бюджету громади і, надалі також чинитиме тиск на ринок праці та на бюджет ТГ.

3. Структура ФОПів традиційна – переважають задіяні в роздрібній торгівлі та в аграрному секторі.

4. Дві третіх юридичних та фізичних осіб підприємств сконцентрована в місті Слобожанському. Значної їх концентрації в старостинських округах немає, дещо більше ніж в інших – в Лиманському та Шелудьківському старостатах.

5. Переважна більшість товарної сільськогосподарської продукції в Слобожанській ТГ виробляється великими сільгоспвиробниками та фермерськими господарствами. Щоправда, їхня продукція - це головним чином зернові, олійні культури та овочі. Якщо вести мову про тваринництво – то, цим займається 1 підприємство та 1 фермерське господарство.

6. Комунальні підприємства громади відіграють важливу роль в частині надання житлово-комунальних послуг. Також вони входять до числа великих роботодавців громади. Останні зміни в законодавстві (прийняття парламентом «Закону про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період», який передбачає ліквідацію КП в нинішньому вигляді), може суттєво ускладнити роботу КП.

7. У громаді відсутній системний підхід до роботи з бізнесом. Немає програм на рівні громади, які були б спрямовані на розвиток пріоритетних секторів економіки або підприємництва.

8. На території громади встановлені максимальні ставки єдиного податку для платників I групи, близькі до них – земельні платежі та на нежитлову нерухомість для юридичних осіб. Суттєво менше – на нежитлову нерухомість для фізичних осіб.

9. Громада сформулювала кілька інвестиційних пропозицій, які містяться в інвестиційному паспорті громади. Системна робота з інвесторами та просування інвестиційних можливостей в громаді потребує удосконалення.

Вплив бойових дій на розвиток громади

Руйнування і пошкодження інфраструктури з початку військової агресії російської федерації по 01.08.2025 р. на території Слобожанської міської територіальної громади зазнали:

- 145 індивідуальних житлових будинку;
- 75 багатоквартирний житловий будинок;
- 4 школи;
- 4 дитячих садочки;
- 2 корпуси (лікарня) ;
- 1 амбулаторія загальної практики сімейної медицини;
- фермерське господарство, 29 інші об'єкти (готелі 1, офісні приміщення – 1, приміщення для публічних виступів – 16, промислові будівлі – 3, торговельні будівлі - 8)

Найбільше постраждали м. Слобожанське, с-ще. Донець та с-ще. Благодатне.

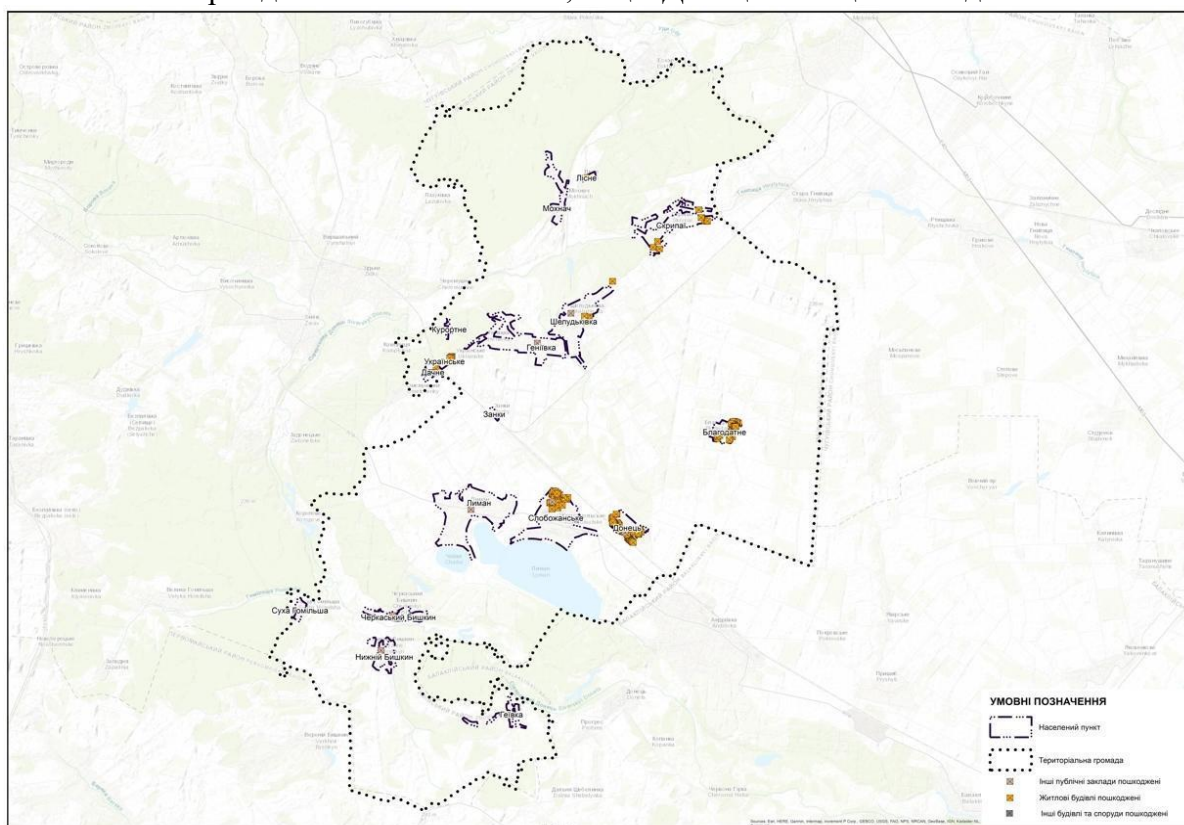

Рисунок 7.4. Візуалізація розподілу пошкоджень на території Слобожанської ТГ

Якщо розглядати пошкодження у відсотках до кількості об'єктів, представлених в тій чи іншій сферах, найбільше пошкоджень припадає на освіту (50%) та фізичну культуру і спорт (25%).

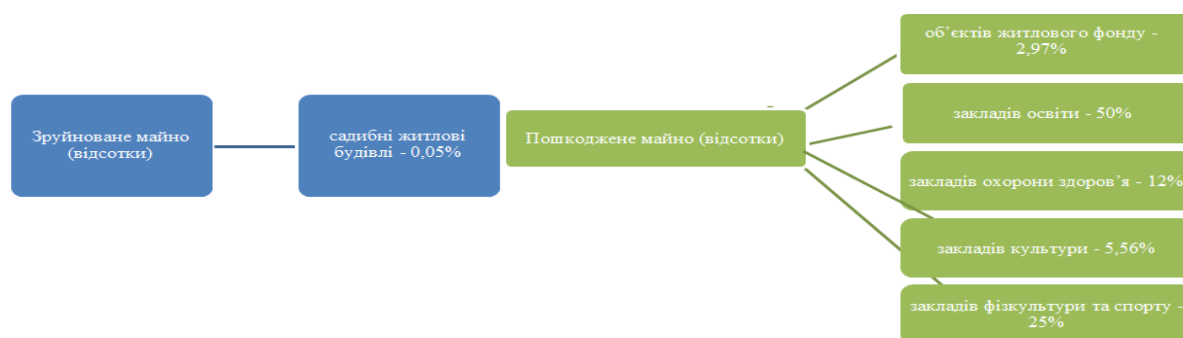

Рисунок 7.5. Відсоткове співвідношення пошкодженого та зруйнованого майна Слобожанської ТГ

Відновлення зазначених вище об'єктів має відбуватися із забезпеченням сучасних вимог, які ставляться для об'єктів житлової та соціальної інфраструктури, а саме з використання енергоефективних матеріалів та з розбудовою інклюзивного простору. Це поєднання забезпечує комфортні умови проживання та надання соціальних послуг, що є одним з ключових чинників, які сприятимуть поверненню мешканців переміщених на інші території України або за її межі. Враховуючи, що заходи з відновлення пошкоджених об'єктів житлового фонду потребують значних капітальних вкладень, які наразі не можливо покрити виключно за рахунок бюджету Слобожанської ТГ, усвідомлюючи необхідність збереження кадрового та людського потенціалу та зменшення переміщення людей у інші регіони як основної рушійної сили для розвитку економічної спроможності, громада ставить собі за мету сприяти відновленню таких об'єктів.

Таким чином, громада потребує залучення інвестицій для будівництва та відновлення об'єктів житлової інфраструктури і грантових та/або кредитних коштів для відновлення об'єктів соціальної інфраструктури та налагодження процесу надання послуг. Це в свою чергу сприятиме омолодженню населення та розвитку бізнесу на території громади, а відповідно збільшить дохідність місцевого бюджету за рахунок податкових надходжень.

Постійних обстрілів зазнає критична інфраструктура Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго». Враховуючи географічне розташування громади, а також знаходження на її території об'єкту критичної інфраструктури, залишається значна загроза руйнувань внаслідок збройної агресії РФ проти України, що ситуативно потребує проведення аварійно – відновлювальних робіт на пошкоджених об'єктах.

Пошкоджень зазнала система теплопостачання на території місто Слобожанське.

Таблиця 7.6. Характеристика пошкоджень систем тепло-, газо- та водопостачання та водовідведення на території Слобожанської ТГ

Назва населеного пункту	Назва системи	Повне або часткове покриття	Якщо часткове - вказати які об'єкти забезпечені або відсоток забезпеченої території	Стан зруйновано / пошкоджено	Якщо пошкоджено - орієнтовний % пошкодження
місто Слобожанське	Водопостачання централізоване	Повне		не пошкоджено	
	Водовідведення централізоване	Повне		не пошкоджено	
	Теплопостачання централізоване	Повне		сильні пошкодження	

Назва населеного пункту	Назва системи	Повне або часткове покриття	Якщо часткове - вказати які об'єкти забезпечені або відсоток забезпеченої території	Стан зруйновано / пошкоджено	Якщо пошкоджено - орієнтовний % пошкодження
	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с-ще. Донець	Водопостачання централізоване	Повне		не пошкоджено	
	Водовідведення централізоване	Часткове	70%	не пошкоджено	
	Теплопостачання централізоване				
	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с-ще. Благодатне	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Лиман	Водопостачання централізоване	Часткове	60%	не пошкоджено	
	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Геніївка	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Дачне	Водопостачання централізоване	Часткове	80%	не пошкоджено	
	Водовідведення централізоване	Часткове	80%	не пошкоджено	
	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Курортне	Водопостачання централізоване	Повне		не пошкоджено	
	Водовідведення централізоване	Повне		не пошкоджено	
	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Українське	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Шелудьківка	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Скрипаї	Газопостачання	Часткове	85%	не пошкоджено	
с. Нижній Бишкін	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	
с. Черкаський Бишкін	Газопостачання	Повне		не пошкоджено	

Першочерговими нагальними проєктами для Слобожанської ТГ є усунення наслідків обстрілів Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго», з метою забезпечення сталого проходження

опалювального сезону, а також стабільного водопостачання та водовідведення у місті Слобожанське, а саме реалізація проєктів:

- усунення наслідків ракетних ударів по об'єкту критичної інфраструктури Зміївській ТЕС ПАТ «Центренерго» за адресою: Балаклійське шосе, 2, місто Слобожанське Чугуївського району Харківської області;

- створення автономної (незалежної від Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго») системи теплопостачання, водопостачання та водовідведення міста Слобожанське.

З урахуванням тактики атак Російської Федерації на перший план організації управління системою надання послуг з електропостачання та забезпечення сталості енергетичної системи ТГ виходить децентралізація таких об'єктів, прийняття енергоефективних рішень, самозабезпеченість громадян, пошук альтернативних систем (сонячні батареї, вітряки, використання відкритих електростанцій у контейнері), взаємодія територіальних громад в частині аварійного живлення.

Внаслідок обстрілів та проїзду військової техніки автомобільні, непередбаченого навантаження на місцеві шляхи сполучення, дороги місцевого значення потребують невідкладних ремонтних робіт.

Громада потребує реалізації наступних інфраструктурних проєктів:

- капітальний ремонт автомобільної дороги Н-26 - Стара Гнилиця - Лиман - Нижній Бишкін Чугуївського району Харківської області;

- капітальний ремонт автомобільної дороги Р-78 - с. Благодатне Чугуївського району Харківської області;

- капітальний ремонт автомобільної дороги Нижній Бишкін - с. Геївка Чугуївського району Харківської області.

Укриття

Питання безпеки є надзвичайно актуальними для мешканців громади, особливо в часи війни. У військовий час вони охоплюють наявність захисних споруд цивільного захисту та інших укриттів. Керівництво громади працює над вирішенням цієї проблеми.

На території громади перебуває на обліку 13 захисних споруд цивільного захисту далі (ЗС ЦЗ), з яких: 7 сховищ, 6 протирадіаційних укриттів, з них:

- державної форми власності 4 од.;
- комунальної форми власності 3 од.;
- приватної форми власності 6 од.

Також за результатами проведених заходів додатково до фонду ЗС ЦЗ включено 25 найпростіших укриття які розташовані в м. Слобожанське.

З метою чіткого та своєчасного реагування на надзвичайні ситуації воєнного характеру, що спричиняють порушення систем життєзабезпечення населення, створено 9 пунктів обігріву та 2 «Пункти незламності».

Пропонується забезпечення населених пунктів ТГ місцевою автоматизованою системою централізованого оповіщення. Для оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій рекомендується застосовувати технічні засоби оповіщення та інформування, до яких відносяться пристрої для звуко- і відеовідтворення інформації, зокрема абонентські радіоточки, вуличні гучномовні пристрої (сигнально-гучномовні пристрої), електронні інформаційні табло, пристрої для запуску електросирен і електросирени, системи автоматизованого виклику та інші технічні засоби, які можна використати для оповіщення або інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації.

Також на території ТГ пропонується розміщення автоматизованих локальних та об'єктних систем оповіщення в місцях масового перебування людей, захисних спорудах ЗС, на території об'єктів ОПН.

У 2023 році розпочато процес створення місцевої пожежної охорони, місцем розташування якої визначено с. Шелудьківка. Проведено ремонт приміщення, триває процес

його облаштування (розраховане на 1 основний пожежний автомобіль та 1 резервний пожежний автомобіль), яка здійснює пожежогасіння на території громади.

Для дотримання протипожежних норм, поліпшення стану особистої безпеки та безпеки майна мешканців є необхідним в подальшому розміщення додаткових пожежних депо (пожежно-рятувальних підрозділів). Також пропонується забезпечення громади 1 спеціальним пожежним автомобілем (АД або АП, АГДЗС, АЗО).

У напрямку цивільний захист основними викликами та завданнями залишається забезпечення населення громади достатньою кількістю укриттів, які відповідають чинним та сучасним нормативним вимогам.

8. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Показники виконання бюджету відображають соціально-економічний стан громади її потенціал до подальшого розвитку.

Наявність фінансового ресурсу в громаді є запорукою реалізації соціальних та інфраструктурних проєктів, місцевих програм, що дасть можливість покращувати умови проживання мешканців громади.

Таблиця 8.1. Показники виконання бюджету Слобожанської міської ТГ, тис грн.

Показники	Фактичне виконання 2021 рік	Фактичне виконання 2022 рік	Фактичне виконання 2023 рік	Фактичне виконання 2024 року	План на 2025 рік
Доходи, всього:	274 001,1	203 867,2	349930,0	385751,9	275674,8
Доходи без трансфертів	207 514,5	144 955,9	223736,9	305712,3	225443,9
Податкові надходження, у т.ч.:	201 587,4	137 178,0	202372,5	254936,4	224242,4
- ПДФО	110 901,1	90 143,0	107195,5	127927,9	123279,4
- Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	23 096,9	16 148,4	15986,9	39639,3	38700,3
- Місцеві податки та збори, у т.ч.	37 404,6	24 632,4	50603,5	65179,6	50635,5
-- податок на майно	18 226,5	7 717,5	25398,7	32830,4	21996,1
-- єдиний податок	19 178,1	16 914,9	25204,8	32344,3	28639,4
- Внутрішні податки	5 879,7	6 061,1	8903,8	10253,1	9756
- Інші податки та збори	24 270,5	143,9	19637,9	11936,5	1871,2
Неподаткові надходження	5 584,1	7 777,9	19035,5	48059,7	1201,5
Доходи від операцій з капіталом	39,8	0,0	307,3	1568,2	0
Офіційні трансферти всього	66 486,5	58 911,3	126193,1	80039,7	50230,9
Базова дотація	0,0	0,0	27254,2	6788,7	10319,7
Видатки за функціональною класифікацією, у т.ч.	265 957,4	203 561,3	289496,4	387421,2	275 674,8
Освіта	130 382,5	114 666,5	120829,7	145 056,90	102 070,5
Охорона здоров'я	8 343,8	2 971,3	6957,8	18 916,80	16 050,0
Житлово-комунальне господарство	20 044,5	19 372,5	54649,0	46 834,5	15 750,1

Показники	Фактичне виконання 2021 рік	Фактичне виконання 2022 рік	Фактичне виконання 2023 рік	Фактичне виконання 2024 року	План на 2025 рік
Соціальний захист та соціальне забезпечення	6 567,8	9 631,9	15551,2	19 418,4	14 495,3
Охорона навк природного середовища	41 238,9	3 487,4	7803,2	8 400,00	1 871,2
Економічна діяльність	1 139,4	124,9	5327,5	26 601,5	14 876,0
Культура і мистецтво	12 392,0	11 444,6	11038,7	16 328,4	17 561,4
Фізична культура і спорт	506,6	1 525,8	2195,8	2 471,1	2 660,3
Міжбюджетні трансферти	5 018,2	4 491,7	9988,0	18 829,5	857,5
Цивільний захист	-	-	-	424,3	3 457,40
Інша діяльність	107,2	4 662,0	10392,5	11 815,8	
Державне управління	40 216,6	31 182,7	44763,2	72 324,0	81 720,4
Реверсна дотація (у разі наявності)	0,0	0,0	0,0		
Резервний фонд	-	-	-	-	4 304,7
Кредитування	-	-	-	-	-
Дефіцит (-) / Профіцит (+)	8 043,7	305,9	60 433,6	-1 669,3	-
Видатки за економічною класифікацією, у.т.ч.	265 957,4	203 561,3	289 496,4	387 421,2	275 674,8
Поточні видатки	203 580,4	188 134,0	207398,1	277 597,0	273 803,6
Капітальні видатки	62 377,0	15 427,3	82098,3	109 824,2	1 871,20
Нерозподілені видатки	-	-	-	-	-

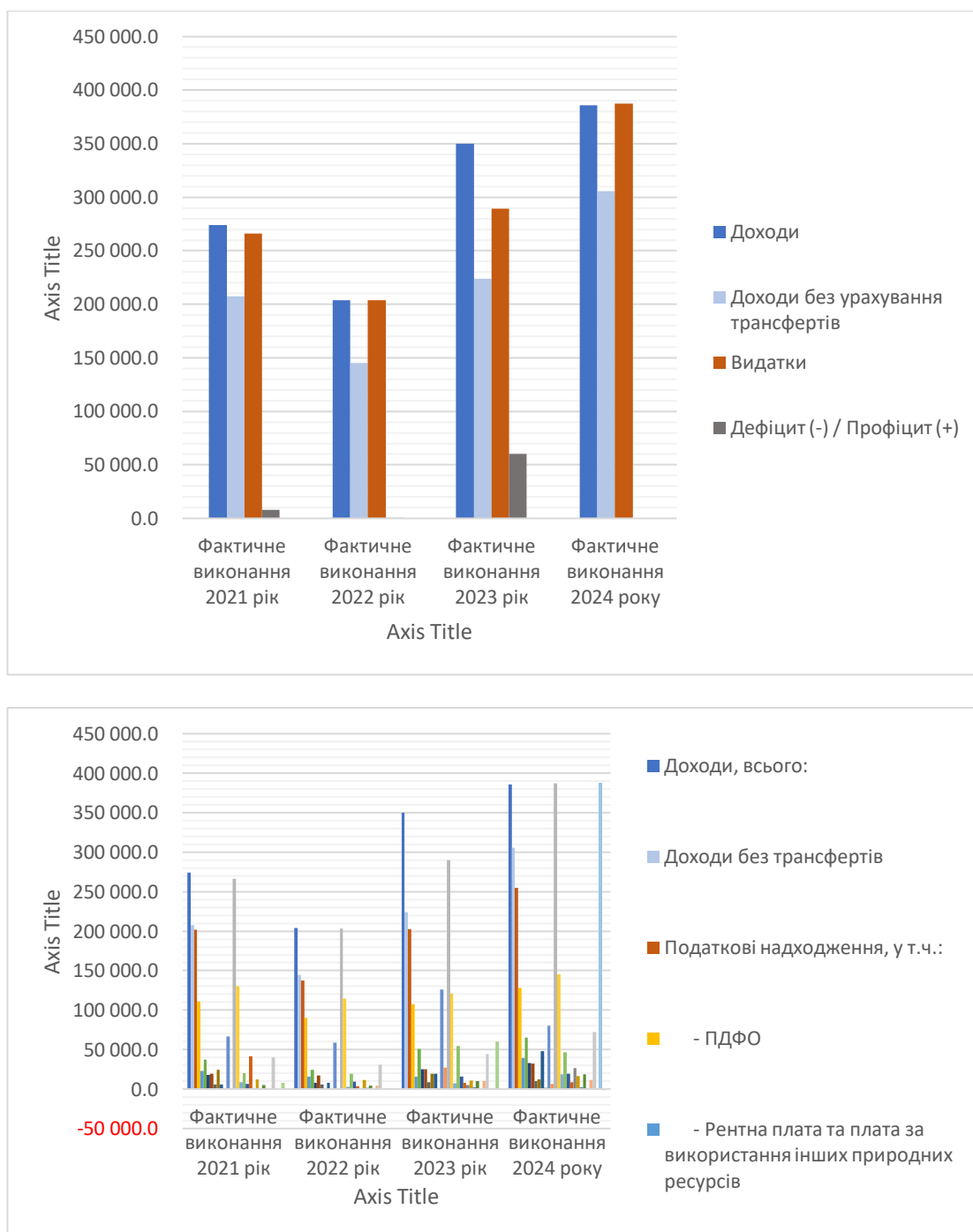

Рисунок 8.1 – Показники виконання бюджету Слобожанської міської ТГ, тис грн.

За підсумками 2022 року бюджет Слобожанської міської ТГ виконано з незначним профіцитом – перевищення фактичних доходів над фактичними видатками склало 0,3 млн грн або 0,2 % від загальних надходжень.

Обсяг вільного залишку коштів станом на 01.01.2023 року складає 71,1 млн грн і практично дорівнює вільному залишку станом на 01.01.2022 року (71,0 млн грн).

Загальний обсяг доходів у 2022 році зменшився на 25,6% в порівнянні з 2021 роком.

Зменшення видатків у 2022 році відбулося в цілому на 23,5%, у т.ч. видатки на охорону здоров'я зменшилися на 64,4%, а видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення зросли на 46,7% порівняно з фактичними показниками 2021 року.

За 2023 рік бюджет виконаний з профіцитом (перевищення доходів над видатками склало 60,4 млн грн), що у т.ч. забезпечило формування станом на 01.01.2024 року суттєвого обсягу вільного залишку коштів (131,5 млн грн).

У 2023 році доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів) надійшло на 54,3% більше проти отриманих за 2022 рік.

Видатки за підсумками 2023 року в цілому зросли на 42,2%, при чому на економічну діяльність видатки збільшені у 42,7 рази, на охорону здоров'я – у 2,3 рази, міжбюджетні трансферти за рахунок трансфертів державному бюджету збільшилися у 2,2 рази.

Бюджет на 2024 рік виконаний з дефіцитом 1,7 млн. грн.

В цілому доходів за 2024 рік отримано на 10,2% більше порівняно з отриманими загальними надходженнями у 2023 році.

Доходів без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло на 36,6% більше проти відповідних надходжень за 2023 рік, податкових надходжень залучено на 26,0% більше проти 2023 року.

Видатки за підсумками 2024 року в цілому зросли на 34,0% проти 2023 року, при чому на охорону здоров'я у 2024 році порівняно з фактичними показниками 2023 року видатки збільшені у 2,7 рази, на економічну діяльність – у 5 разів порівняно з 2023 роком.

Бюджет на 2025 рік збалансований по доходах і видатках.

Обсяги запланованих на 2025 рік річних загальних дохідних показників зменшені на 28,5%, порівняно з отриманими у 2024 році.

Річні планові показники по видатках зменшені у порівнянні з фактичними витратами 2024 року на 28,8%.

Структура надходжень до бюджету

Структура доходів бюджету громади з початком воєнного стану в цілому не зазнала значних змін – основним бюджетоутворюючим джерелом залишаються податкові надходження, частка яких стабільно є найбільшою серед інших складових дохідної частини бюджету громади.

Частка міжбюджетних трансфертів в загальному обсязі доходів не має чітко вираженої тенденції. Коливання відбуваються внаслідок змін по вирівнюванню податкоспроможності бюджету громади.

При цьому спостерігається незначна тенденція до збільшення неподаткових надходжень, але частка їх не є суттєвою в загальних доходах бюджету громади.

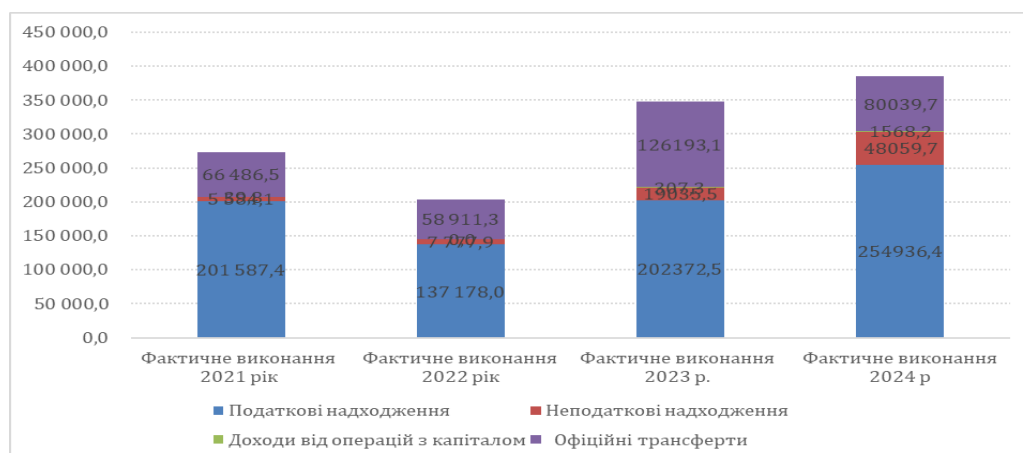

Рисунок 8.2. Структура надходжень до бюджету Слобожанської міської ТГ, тис. грн.

Міжбюджетні трансферти

Частка міжбюджетних трансфертів в загальному обсязі отриманих доходів бюджету Слобожанської міської ТГ складає у 2021 році 24,3%, у 2022 році – 28,9%, у 2023 році – 36,1%, у 2024 році – 20,8%.

В затвердженому бюджеті Слобожанської міської ТГ на 2025 рік частка офіційних трансфертів дорівнює 18,2% річних планових дохідних показників.

У 2021-2022 роках бюджет громади не приймав участь у горизонтальному вирівнюванні податкоспроможності. З 2023 року бюджет отримує базову дотацію, яка в загальному обсязі трансфертів, що надійшли до місцевого бюджету за 2023 рік склала 21,6%, за 2024 рік – 8,5%.

На 2025 рік в планових показниках по річних офіційних трансфертах місцевому бюджету Слобожанської міської ТГ базова дотація складає 20,5%,

Протягом 2021-2024 років вагомим джерелом надходжень до бюджету громади залишається освітня субвенція, частка якої у загальному обсязі отриманих доходів дорівнює у 2021 році - 21,0%, у 2022 році – 28,1% у 2023 році – 14,7%.

У 2023 році до бюджету Слобожанської міської ТГ надходила додаткова дотація на здійснення повноважень ОМС на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ в обсязі 44,3 млн грн, або 35,1% від трансфертів, отриманих за відповідний рік.

Податкові надходження

Питома вага податкових надходжень у загальних фактичних доходах бюджету громади (загальний та спеціальний фонди з урахуванням міжбюджетних трансфертів) склала відповідно 73,6% - у 2021 році, 67,3% - у 2022 році, 57,8% - у 2023 році, у 2024 році – 66,1%.

У фактичному обсязі власних надходжень до бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) вона дорівнює відповідно 97,1% - у 2021 році, 94,6% - у 2022 році, 90,5% - у 2023 році, у 2024 році- 83,4%.

Загальний обсяг податкових надходжень у 2022 році порівняно із 2021 роком в цілому зменшився на 32,0%

У 2023 році податкових надходжень до бюджету громади залучено на 47,5% більше проти фактично отриманих за 2022 рік.

У 2024 році податкових надходжень до бюджету громади надійшло більше на 26,0% порівняно з фактично отриманими за 2023 рік

На 2025 рік планові показники по податкових надходженнях передбачені з урахуванням змін у податковому законодавстві й кількості платників (юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців), які фактично сплачують податки до бюджету Слобожанської міської ТГ громади, та зменшені на 12,0% порівняно з отриманими податковими надходженнями у 2024 році.

Основними джерелами податкових надходжень бюджету громади у 2021 - 2024 роках залишаються ПДФО і місцеві податки і збори, разом з тим доволі значною є частка рентної плати.

Загальний обсяг ПДФО у 2022 році порівняно із 2021 роком зменшився на 18,7% і склав в обсязі отриманих податкових надходжень 65,7 %.

У 2023 році в цілому надходження ПДФО до бюджету громади збільшилися на 18,9% в порівнянні з 2022 роком і склали 53,0% в отриманих податкових надходженнях або 47,9% у власних доходах бюджету (без трансфертів) та 30,6% в загальному обсязі всіх доходів, отриманих за 2023 рік.

Питома вага фактичних надходжень ПДФО від найбільших підприємств-платників у податкових надходженнях бюджету Слобожанської громади склала у 2021 році 46,7%, у 2022 році – 52,5%, у 2023 році – 44,7%. Відповідно ризики коливання дохідної частини через зміну економічної кон'юнктури є суттєвими для бюджету громади.

Питома вага ПДФО, перерахованого до місцевого бюджету бюджетними установами у 2021 році склала 8,3%, у 2022 році – 12,3%, у 2023 році – 8,4% від обсягу податкових надходжень, отриманих за відповідні роки.

За 2024 рік надходження ПДФО до бюджету громади збільшилися в порівнянні з 2023 роком на 19,0% і склали 50,2% в отриманих податкових надходженнях, або 41,8% у власних доходах бюджету (без трансфертів) та 33,2% в загальному обсязі всіх доходів, отриманих за 2023 рік.

В бюджеті на 2025 рік планові показники ПДФО зменшені на 3,6% проти отриманих у 2024 році.

Загальний обсяг місцевих податків і зборів у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшився на 34,1%.

Порівняно із показниками 2021 року по підсумках 2022 року було недоотримано 57,7 % податку на майно та 11,8% єдиного податку.

За 2023 рік до бюджету Слобожанської міської територіальної громади залучено місцевих податків і зборів, у 2,1 рази більше проти 2022 року, що становить 25,0% від отриманих податкових надходжень за відповідний період (у т.ч. питома вага отриманого податку на майно склала 12,6 %, а питома вага єдиного податку – відповідно 12,5% у фактичних податкових надходженнях за рік)

За 2024 рік надходження місцевих податків і зборів збільшилося проти 2023 року на 29,0%, що склало 25,6% всіх податкових надходжень, залучених за рік, або 21,3% власних доходів (без трансфертів).

У 2025 році планується залучити місцевих податків і зборів на 22,3% менше порівняно із залученими у 2024 році.

Рентна плата в податкових надходженнях склала відповідно за 2021 рік - 11,0%, за 2022 рік – 12,0%, за 2023 рік – 8,0%, за 2024 рік – 15,5%. В планових податкових надходженнях запланований обсяг рентної плати складає 17,3%.

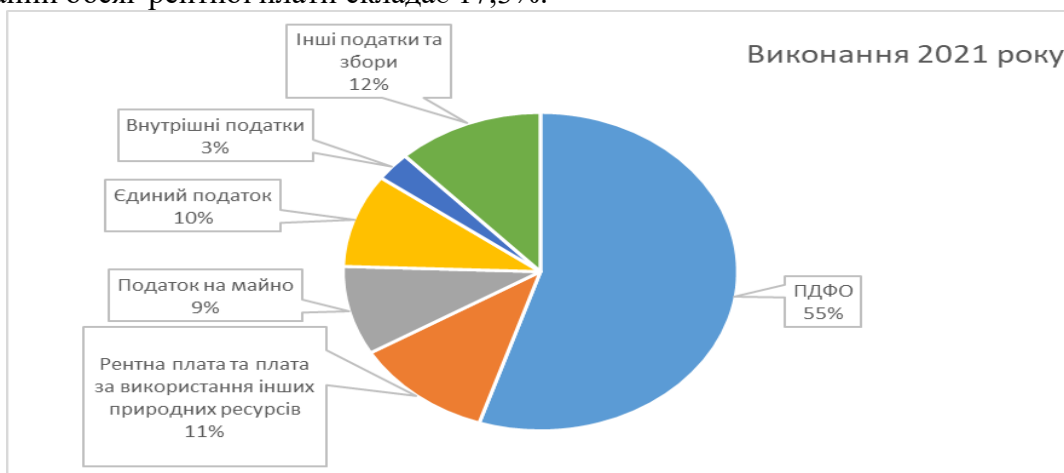

Рисунок 8.3. Податкові надходження, 2021 р.

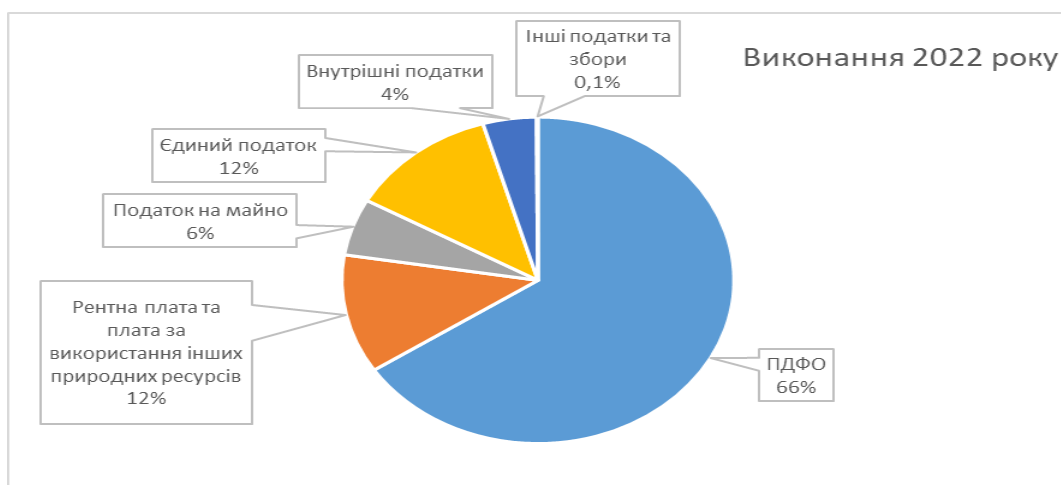

Рисунок 8.4. Податкові надходження, 2022 р.

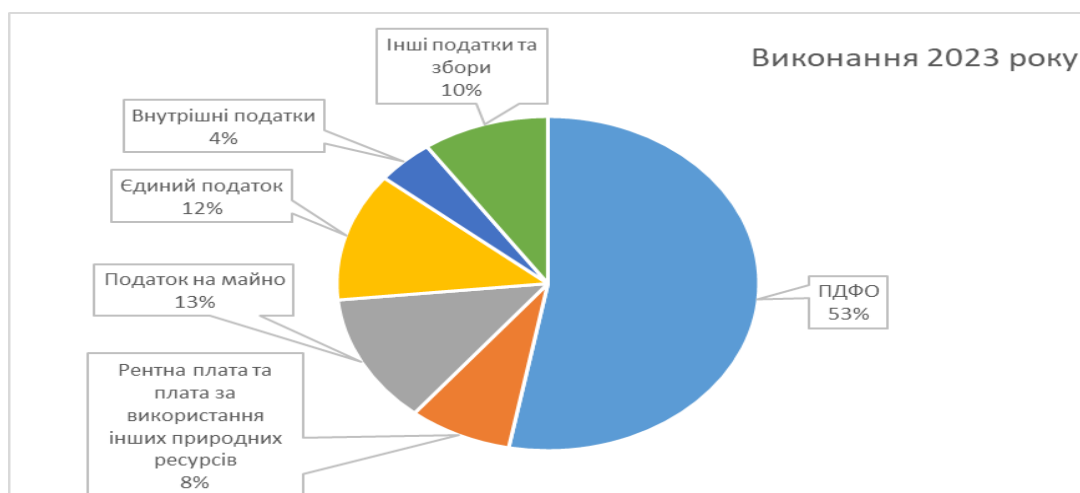

Рисунок 8.5. Податкові надходження, 2023 р.

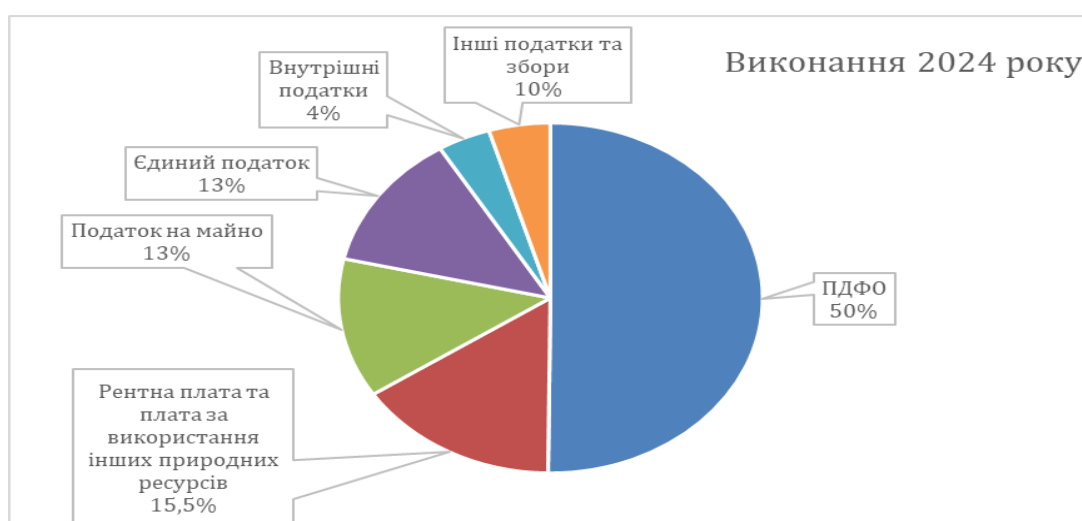

Рисунок 8.6. Податкові надходження, 2024 р.

Неподаткові надходження

В цілому обсяг неподаткових надходжень до бюджету громади у 2022 році порівняно з показниками 2021 року збільшився на 39,3% і склав 5,4% в загальному обсязі власних надходжень до бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) проти 2,7% у 2021 році, що обумовлене зростанням власних надходжень бюджетних установ на 44,4% порівняно з 2021 роком за рахунок отриманих благодійних внесків та гуманітарної допомоги від різних донорів, у т.ч. у натуральній формі.

Наявні у 2022 році втрати надходжень адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, плати за надання інших адміністративних послуг, адміністративного збору за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань були обумовлені тимчасовою відсутністю доступу до відповідних реєстрів через введення воєнного стану.

Обсяг отриманих у 2023 році власних надходжень бюджетних установ складає 92,9% всіх неподаткових надходжень або 7,9% від отриманих за 2023 рік власних доходів бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів).

Протягом 2023 року обсяг неподаткових надходжень в цілому збільшився в 2,4 рази проти отриманих у 2022 році, за 2024 рік неподаткових надходжень залучено у 2,5 рази більше проти отриманих за 2023 рік внаслідок збереження тенденції збільшення власних надходжень бюджетних установ.

Видатки

Структура видатків Слобожанської міської ТГ за функціональною класифікацією зазнала певних змін. Основними сферами витрат залишаються: освіта, державне управління, соціальний захист та соціальне забезпечення та ЖКГ.

За 2023 рік видатки на фінансування основних бюджетних галузей (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення, культура і мистецтво, фізична культура і спорт, державне управління) складають 86,3% у загальному обсязі фактичних річних видаткових показників на 2023 рік.

У 2024 році на фінансування основних бюджетних галузей спрямовано 70,9% всіх річних витрат.

У 2025 році планується спрямувати на фінансування основних бюджетних галузей 85,1% всіх річних планових видатків.

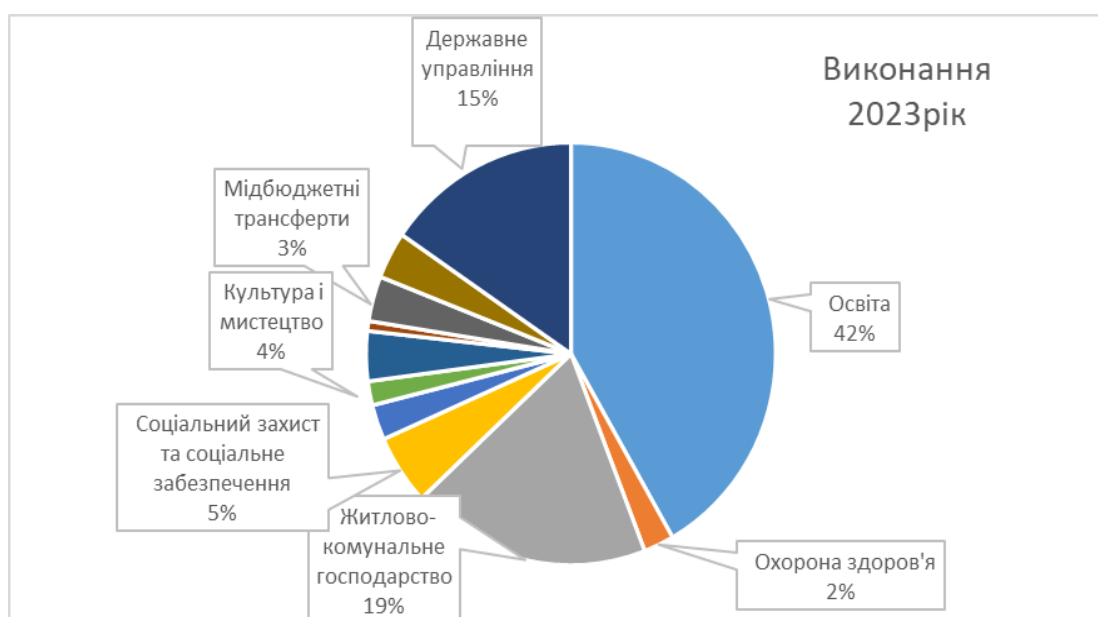

Рисунок 8.7. Видатки бюджету, 2023 р.

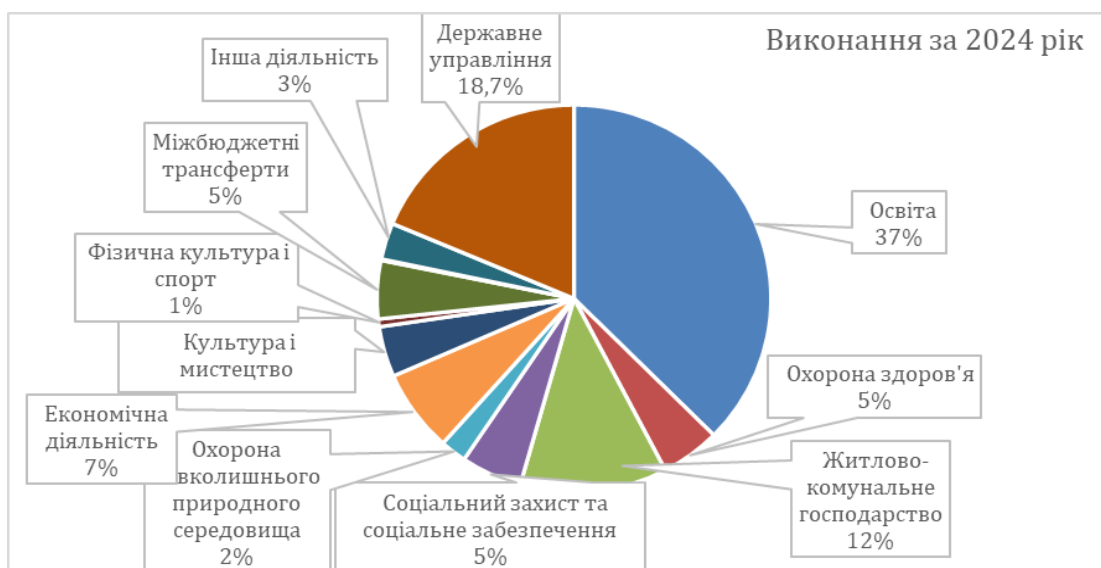

Рисунок 8.8. Видатки бюджету, 2024 р.

Структура видатків Слобожанської міської територіальної громади за економічною класифікацією характеризується суттєвою питомою вагою поточних видатків.

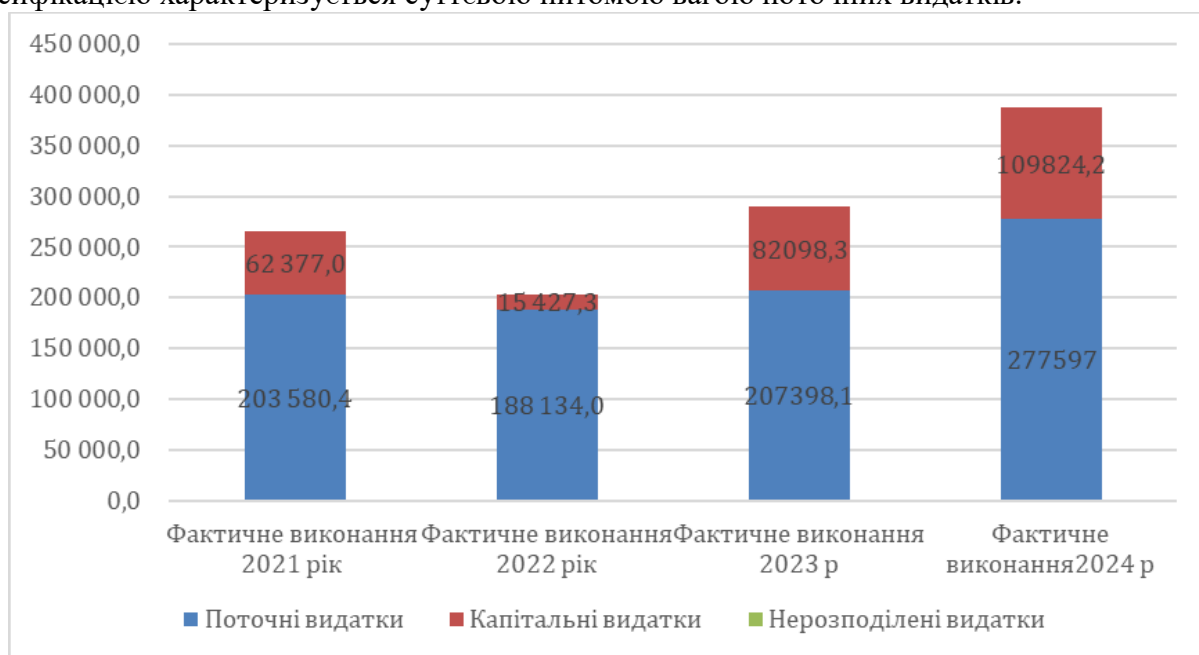

Рисунок 8.9. Структура видатків Слобожанської міської територіальної громади за економічною класифікацією, тис грн

Протягом 2021-2024 років в поточних видатках у бюджеті громади переважають видатки на зарплату працівників бюджетної сфери та оплату спожитих бюджетними установами енергоносіїв.

Капітальні видатки у бюджеті громади на 2023 рік першочергово планувалися в обсязі 12,1 млн грн. Шляхом внесення змін до бюджету Слобожанської міської територіальної громади на 2023 рік протягом року на капітальні видатки спрямовано 82,1 млн грн, що складає 28,4% обсягу фактичних річних видатків.

В фактичних видаткових показниках бюджету громади за 2024 рік капітальні видатки склали 28,3%.

Видатки на капітальне будівництво протягом 2024 року (як і у 2022-2023 роках) не проводилися.

З бюджету Слобожанської міської територіальної громади у 2022 та 2023 роках здійснювалися видатки на виконання програм і заходів, які пов'язані з військовою агресією РФ і є нетиповими та традиційно не фінансувалися з місцевого бюджету.

Здійснення цих нетипових видатків потребує додаткового відволікання коштів місцевого бюджету – в цілому у 2022 році витрачено 12,4 млн грн в 2023 році – 10,7 млн грн, що складає відповідно 6,1% та 3,7% загальних річних видатків.

В видаткових показниках бюджету громади на 2024 рік питома вага таких нетипових видатків складає 6,3%. За потенційної в умовах впливу військових дій можливості зростання потреб на їх здійснення необхідність у відволіканні додаткового ресурсу з бюджету Слобожанської громади може збільшуватися.

Висновки

Громада змогла частково ліквідувати негативні наслідки повномасштабного вторгнення росії в 2022-2024 рр.: доходи бюджету в 2023 р. виросли, порівняно з 2021 р. на 27%, в 2024 році в порівнянні з 2023 роком на 10%. Збільшення доходів в 2023 році було забезпечено, в першу чергу, завдяки росту дотації з Державного бюджету, у 2024 році ситуація змінилась завдяки збільшенню податкових надходжень.

Питома вага офіційних трансфертів збільшилася з 24% в 2021 р. до 35% в 2023 р. у 2024 році ситуація змінилась у бік зменшення до 20%. З 2023 р. громада стала дотаційною, хоча до цього часу була реверсною. Це обумовлено проблемами в діяльності основних платників податків через повномасштабне вторгнення росії.

Дохідна частина бюджету громади залишається залежною від кількох платників податків. На 10 найбільших платників припадає 51% доходів громади без врахування трансфертів в 2023 р., на 2-х найбільших – 34%. Це наражає громаду на високі фінансові ризики, особливо в умовах продовження активної фази бойових дій і постійного обстрілу території громади.

Найбільша частка видатків Слобожанської міської ради – це державне управління та освіта. Під час воєнного періоду обсяги кошти з їхнього фінансування дещо зменшилися, але структура не змінилася. Водночас, порівняно з іншими громадами регіону, в Слобожанській середній показник видатків на утримання апарату управління на одного мешканця (5-та позиція серед 9-ти громад).

Капітальні видатки в 2023-2024 рр. зросли. Переважно – за рахунок надходження фінансової підтримки з Державного бюджету. Громада майже не має власного потенціалу нарощування їхнього обсягу для повного подолання наслідків збройної агресії РФ та повноцінного фінансування заходів з відновлення території громади. В цій ситуації слід акцентувати увагу на можливості залучення коштів проєктів МТД та грантерів.

Громада обмежена в можливостях оптимізувати поточні видатки шляхом їхнього скорочення, оскільки в основному відбувається фінансування захищених статей, і до того ж з'явилися нетипові (порівняно з довоєнним періодом) видатки в умовах дії режиму воєнного стану.

9.СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ

Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету

Міська рада

Слобожанська міська рада VIII скликання налічує 26 депутатів.

Станом на 01.10.2025 Слобожанська міська рада представлена: працівниками соціальної сфери – 7 (25%); працівниками, власниками підприємств та приватними підприємцями – 14 (56%); студентством – 1 (4%); тимчасово непрацюючими – 3 (12%). Гендерний склад ради: жінки - 9 (36%), чоловіки – 16 (64%).

У складі Слобожанської міської ради діє 4 постійних депутатських комісії:

мандатна комісія, з питань депутатської діяльності, етики, законності та правопорядку.

комісія з питань планування бюджету, фінансів, підприємницької діяльності, соціального захисту, праці та сфери послуг.

комісія з питань промисловості, будівництва, агропромислового комплексу, житлово – комунального господарства, земельних відносин та екології.

комісія з гуманітарних питань.

Скликання сесій міської ради проводиться відповідно до норм Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Регламенту Слобожанської міської ради, згідно розпоряджень селищного голови. Попередньо всі питання, винесені на розгляд сесії, розглядаються на засіданнях постійних депутатських комісій.

Виконавчий комітет

У відповідності до статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Слобожанською міською радою утворений виконавчий комітет та затверджено його персональний склад в кількості 15 осіб. Також затверджений Регламент виконавчого комітету Слобожанської міської ради.

Основною формою роботи виконкому є його засідання. Вони скликаються міським головою, а у випадках, передбачених ст.53 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», - заступником міського голови, не рідше одного разу на місяць. Питання, що належать до повноважень виконкому, розглядаються і вирішуються безпосередньо на його засіданнях.

Виконавчий комітет міської ради здійснює свої повноваження як колегіальний виконавчий орган місцевого самоврядування та згідно з ч. 2 ст. 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а саме:

попередньо розглядає та схвалює проекти місцевих програм соціально-економічного і культурного розвитку, цільових програм з інших питань, прогноз місцевого бюджету, проект місцевого бюджету, проекти рішень з інших питань, які після схвалення виносяться на розгляд відповідної ради;

координує діяльність відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідної територіальної громади, заслуховує звіти про роботу їх керівників;

має право змінювати або скасовувати акти підпорядкованих йому відділів, управлінь, інших виконавчих органів ради, а також їх посадових осіб.

Основним завданням виконавчого комітету в напрямку управління громадою є:

- посилення рівня прозорості та підзвітності місцевої влади, в тому числі за рахунок впровадження digital – інструментів;

- забезпечення ефективної взаємодії місцевої влади з громадськістю;

- залучення населення до участі у вирішенні питань місцевого та загальнодержавного значення;

- забезпечення гласності роботи ради та виконавчого комітету шляхом публікації на офіційному веб-сайті;

- реалізація прав громадян на письмове звернення або особистий прийом та обов'язкове одержання обґрунтованої відповіді на нього, відповідно до Закону України «Про звернення громадян».

Безпека

Питання безпеки є надзвичайно актуальними для мешканців громади, особливо в часи війни. У військовий час вони охоплюють наявність захисних споруд цивільного захисту та інших укриттів. Керівництво громади працює над вирішенням цієї проблеми.

На території громади перебуває на обліку 13 захисних споруд цивільного захисту далі (ЗС ЦЗ), з яких: 7 сховищ, 6 протирадіаційних укриттів, з них:

- державної форми власності 4 од.;
- комунальної форми власності 3 од.;
- приватної форми власності 6 од.

Також за результатами проведених заходів додатково до фонду ЗС ЦЗ включено 25 найпростіших укриття, які розташовані в м. Слобожанське.

Протягом 2022-2025 років проведено великий об'єм робіт щодо приведення ЗС ЦЗ в належний стан для укриття населення та персоналу. Проведено капітальні ремонти в 7 найпростіших укриттів, проведені капітальні ремонти двох протирадіаційних укриттів, що знаходяться в комунальній формі власності в закладах освіти (КЗ «Лиманський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області та КЗ «Шелудьківський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області).

Таблиця 9.1. Організація фонду ЗС ЦЗ на території Слобожанської ТГ

№ з/п	Показники	Одиниця вимірювання	Аналіз існуючого стану	Пропозиції ПКВ
1	Чисельність населення, що потребує укриття, в тому числі: наявне населення - 24214 внутрішньо переміщені особи (ВПО) – 6951;	осіб	35416	35416
2	Характеристика фонду захисних споруд:			
2.1	Кількість найпростіших укриттів	од.	25	
2.2	Кількість ПРУ	од.	6	
2.3	Кількість сховищ	од.	7	
2.4	СПП з властивостями ПРУ	од.	-	
2.5	СПП із захисними властивостями сховищ	од.	-	
2.6	Місткість ПРУ або СПП із захисними властивостями ПРУ	осіб	3735	33641
2.7	Місткість сховищ	осіб	1775	1775
2.8	Місткість найпростіших укриттів	осіб	13364	1)*
3	Всього місткість ЗС ЦЗ	осіб	18874	35416
Примітка: 1)*. На перспективу ПКВ пропонується перевлаштування найпростіших укриттів в ПРУ або СПП із захисними властивостями ПРУ та уточнення доцільності запропонованих заходів цивільного захисту при розробленні розділу ІТЗ ЦЗ у складі містобудівної документації.				

Головним пріоритетом за напрямом цивільна безпека є будівництво нових сховищ для закладів освіти КЗ «Слобожанський ліцей № 2» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області та КЗ «Шебелинська ЗОШ І-ІІІ ст.» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області, які не мають взагалі жодного укриття.

Також одним із пріоритетів є встановлення швидкоспоруджуваних укриттів біля багатоповерхових будинків та місць де знаходяться великі скупчення людей, які не мають поряд з собою швидкого доступу до найпростіших укриттів, така проблема існує в м. Слобожанське (квартал з дев'яти поверхових житлових будинків, в якому поряд відсутні ПРУ, сховища та найпростіші укриття) та в с-щі Донець біля багатоквартирних будинків, які не мають поряд з собою швидкого доступу до укриттів.

Питання безпеки є надзвичайно актуальними для мешканців громади, особливо в часи війни, основними складовими, окрім вищевказаних є: створення місцевої автоматизованої систем централізованого оповіщення (МАСЦО).

у 2023 році встановлено 3 комплекти оповіщення населення (електромоторні сирени, пристрої керування ними) із синхронізацією до територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення в трьох населених пунктах громади: м. Слобожанське, с. Лиман, с. Шелудьківка. В перспективі планується створення та модернізація місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення згідно із законодавством на підставі рішень органу місцевого самоврядування за погодженням з відповідним структурним підрозділом з питань цивільного захисту держадміністрацій та територіальним органом ДСНС з подальшим розширення систем оповіщення в інших населених пунктах громади (с. Геніївка, с. Нижній Бишкін, с-щі Донець).

У 2024 та у 2025 роках Слобожанською міською радою проводилась робота щодо створення (нового будівництва) місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення Слобожанської ТГ, для оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Розроблено проектно кошторисну документацію «Створення (нове будівництво) місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення Слобожанської міської територіальної громади» та укладено відповідний договір. Вартість виготовлення проекту склала 95,00 тис. грн., кошти виділено з селищного бюджету.

Загальна вартість реалізації проекту складає 9 млн. 463 тис. 284 грн, організацію будівельних робіт розбито на 4 черги будівництва.

Також на території ТГ пропонується розміщення автоматизованих локальних та об'єктових систем оповіщення в захисних спорудах ЦЗ, на території об'єктів ОПН.

Розпочато процес створення місцевої пожежної охорони, місцем розташування якої визначено с. Шелудьківка. Наразі, проведено ремонт та облаштування приміщення за адресою с. Шелудьківка, вулиця Шкільна (Горького) будинок 67-Г, (розраховане на 1 основний пожежний автомобіль та 1 резервний пожежний автомобіль), яка здійснюватиме пожежогасіння на території громади.

Для дотримання протипожежних норм, поліпшення стану особистої безпеки та безпеки майна мешканців є необхідним в подальшому розміщення додаткових пожежних депо (пожежно-рятувальних підрозділів). Також пропонується забезпечення громади 1 спеціальним пожежним автомобілем (АД або АП, АГДЗС, АЗО).

У напрямку цивільний захист основними викликами та завданнями залишається забезпечення населення громади достатньою кількістю укриттів, які відповідають чинним та сучасним нормативним вимогам.

На території Слобожанської ТГ проводить діяльність поліцейський офіцер громади, який двічі на рік звітує про свою роботу на засідання сесії міської ради.

Молодіжна політика

У Слобожанській територіальній громаді Чугуївського району Харківської успішно працює Освітньо-молодіжний простір «КРОК», який підзвітний КП КЗ «Слобожанський селищний Палац культури».

Контактні дані Освітньо-молодіжний простір «КРОК»:

E-mail: molodkrok@gmail.com

Сайт: linktr.ee/molodkrok

Офіційна сторінка в FB: <https://www.facebook.com/molodkrok>

У своїй діяльності Освітньо-молодіжний простір «КРОК» керується Положенням про Освітньо-молодіжний простір «КРОК», в якому прописані основні завдання: встановлення неструктурованої соціальної взаємодії між різними віковими групами; забезпечення неформальної комунікації, розвиваючого, розважального, соціально-активного навчання, дозволя, самореалізації молоді у безпечному, контрольованому середовищі, де враховується автономія у різних сферах діяльності. На сьогоднішній день в установі затверджена одна штатна одиниця: завідувачка простору. На волонтерських засадах до роботи долучається молодь, що дозволяє їм отримати «м'які» навички, потрібні для подальшого розвитку у професійній діяльності.

Установчими зборами молоді 01.08.2023 року була створена Молодіжна рада при Слобожанській міській раді та затверджений її персональний склад в кількості 26 осіб. Члени молодіжної ради пройшли навчання з політичних дебатів, відвідують сесії міської ради, активно беруть участь у житті громади.

Міжнародне співробітництво та партнерство

Враховуючи прийняті на державному рівні нормативно – правові акти, щодо сприяння розвитку міжнародних партнерств та підсилення заходів з євроінтеграції, одним з пріоритетних напрямків соціально – економічного розвитку Слобожанської ТГ є розвиток партнерств та інвестиційна діяльність.

В умовах обмежених фінансових та інституційних ресурсів, з метою забезпечення мешканців громади якісними та своєчасними публічними послугами, а також інфраструктурою життєзабезпечення населених пунктів громади, значну увагу у роботі Слобожанської міської ради приділено налагодженню партнерств та реалізації спільних проєктів із залученням позабюджетних коштів.

У 2022 – 2025 роках спільно з міжнародними та вітчизняними партнерами реалізовувались та продовжують реалізовуватися наступні проєкти:

Таблиця 9.5. Партнерські установи та організації Слобожанської ТГ

	Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів «IREX» (США) Спільні реалізовані проєкти та програми: Програма «Молодь як провідник української національної ідентичності»
	Шведського агентства з міжнародного розвитку Sida Спільні реалізовані проєкти та програми: Проєкт PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні» (у співпраці з Компанією SALAR International AB (Швеція)
	Представництвом Дитячого фонду ООН (UNICEF) в Україні Спільні реалізовані проєкти та програми: Проєкт щодо забезпечення модульними котельнями КНП «Слобожанська лікарня»
	Український фонд соціальних інвестицій Спільні реалізовані проєкти та програми: Субпроєкт «Покращення умов надання медичної допомоги у Слобожанській лікарні Чугуївського району Харківської області/KFW»

	U-LEAD з Європою Спільні реалізовані проекти та програми: Проект міжнародної технічної допомоги «Підтримка реформи децентралізації в Україні/Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку (UDU/U-LEAD з Європою: фаза II), у співпраці з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ в Україні (GIZ)
	Міжнародна організація з міграції (MOM) Спільні реалізовані проекти та програми: -Проект «Протидія торгівлі людьми та надання допомоги вразливим групам населення» -Проект «Підвищення стійкості та відновлення шляхом надання територіальної підтримки в Україні»
	USAID Спільні реалізовані проекти та програми: -Проект «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА»), у співпраці з Компанією DAI Global LLC (США) -Проект «Децентралізація Приносить Кращі Результати та Ефективність», у співпраці з Global Communities (США)
	ЮНОПС (ООН) Спільні реалізовані проекти та програми: Програма «Відновлення шкіл в Україні», у співпраці з Європейським Союзом через Європейську комісію
	FINN CHURCH AID (FCA) Спільні реалізовані проекти та програми: Програма «Безпечне повернення до навчання в Україні» щодо співпраці задля повернення дітей КЗ «Слобожанський ліцей №1»
	SOLIDARITES INTERNATIONAL Спільні реалізовані проекти та програми: Проект ЕСНО-3178 «Забезпечення енергетичним обладнанням та витратними матеріалами», «Заходи з відновлення та утеплення індивідуальних домогосподарств та колективних центрів», «Аварійне водопостачання»
	Асоціація «Medicos del Mundo» (Іспанія) Спільні реалізовані проекти та програми: Проект з ремонту будівлі АЗПСМ с. Донець

	People in Need Спільні реалізовані проекти та програми: -Проект ВНА «Довіра» II -Проект спрямований на проведення заходів молоддю з дітьми на базі приміщення Освітньо-молодіжного простору «КРОК»
	ТОВ «ПРО-ЕНЕРДЖІ» Спільні реалізовані проекти та програми: Проект впровадження Регіональної системи розподіленого енергозабезпечення в Харківській області у співпраці з Фондацією «Конфлікт та розвиток»
	АТ «Укргазвидобування» НАК «Нафтогаз України» Спільні реалізовані проекти та програми: -Проект «Створення умов для підвищення якості благоустрою території села Скрипаї Слобожанської селищної територіальної громади» - Проект «Яскрава освіта для кожної дитини села Нижній Бишкін Слобожанської територіальної громади Харківської області шляхом придбання комп'ютерного обладнання та встановлення мережі інтернет» - Проект «Придбання інвентарю та інструментів для благоустрою території с.Нижній Бишкін для створення належних умов для забезпечення сталого розвитку та своєчасного та надання послуг з благоустрою» - Проект «Проведення капітального ремонту будівлі початкової школи комунального закладу «Скрипайвська ЗОШ I-III ст.» Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області пошкодженої в наслідок збройної агресії Російської Федерації» - Проект «Придбання мінітрактору – косарки для обслуговування території села Нижній Бишкін» - Проект «Наближення медичних послуг спеціального рівня мешканцям с.Скрипай Слобожанської селищної територіальної громади»
	Благодійна організація БФ «Репавер Юкрейн Фаундейшен» Спільні реалізовані проекти та програми: -Оцінка сонячного потенціалу дахів муніципальних будівель Слобожанської громади Харківської області -Проект «Сонячна енергія для критично важливих об'єктів із навчальним курсом» -Проект «Реконструкція системи електропостачання з встановленням дахової сонячної електростанції (СЕС) для власного споживання та системи резервного живлення КНП «Слобожанська лікарня» по вул. Дружби, 12, селище Слобожанське, Чугуївський район, Харківська область»

	«WE WORLD G.V.C.» Спільні реалізовані проекти та програми: Проект «Надання ресурсів та організоване міжсекторальне втручання для підтримки надання Екстреної Допомоги вразливим громадам на сході, півночі та півдні України (пріоритети 1 та 2)»
	Міжнародна гуманітарна організація Mercy Corps Спільні реалізовані проекти та програми: Фінансування проекту «Сонячна енергія для критично важливих об'єктів із навчальним куром» в рамках співпраці з БО БФ «Репавер Юкрейн Фаундейшен»
	Кімонікс Груп Ю.Кей Лімітед (Chemonics Group UK Limited) Спільні реалізовані проекти та програми: Проект міжнародної технічної допомоги Фонду «Партнерство за сильну Україну»
	Cities4Cities Спільні реалізовані проекти та програми: Проект «Академія міжнародної співпраці та проектного менеджменту Cities4cities»
	Програма Polaris Запланований до реалізації проект: «Грантова підтримка шведсько-українських партнерств», у межах напрямку «Міжнародна муніципальна співпраця»
	Проект гуманітарної допомоги PHOENIX4UA Спільні реалізовані проекти та програми: Отримання гуманітарної/благодійної допомоги в рамках міжнародної підтримки Слобожанської селищної територіальної громади у вигляді надання автомобільної техніки
	Агентство ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН) Спільні реалізовані проекти та програми: Стратегічне партнерство спільно з Громадською організацією «Десяте квітня» в напрямку реалізації соціальних проектів
	“Харківський благодійний фонд “Благо” Спільні реалізовані проекти та програми: Проект «Майбутнє», в межах проекту «Інтегрована гуманітарна відповідь в умовах війни та післявоєнного відновлення», за фінансової підтримки МБФ «Альянс громадського здоров'я», UKAID, Disasters Emergency Committee та технічної підтримки Благодійної організації Christian Aid»
	Національний фонд на підтримку демократії NED Спільні реалізовані проекти та програми: Облаштування осередку Молодіжної ради при Слобожанській міській раді в с. Шелудьківка.
	Громадська організація «Будуємо Україну Разом»

	Спільні реалізовані проекти та програми: - Ремонт приміщення в Молодіжному просторі с. Геніївка - Облаштування дитячо-юнацького простору в бібліотеці-філії для дітей КЗ «Слобожанська публічна бібліотека», за фінансової підтримки RAZOM FOR UKRAINE - Ремонт підлоги та стелі в Юнацько-молодіжному просторі «Простір Нескорених» в с. Донець, за фінансової підтримки U-LEAD 3 ЄВРОПОЮ
	- ГО «MEDAIR»; - ГО «Десяте квітня»; - ГО «Дівчата»; - ГО «Право на захист»; - ГО «Ми браття – ми українці»; - ГО «Освічена ініціатива»; - ГО «Проліска»; - Чеська гуманітарна організація «Людина у біді»; - міжнародний медичний корпус; - БО «БФ «Посмішка UA»; - БФ «DEPAIL»; - ГО «Відділення Польської Гуманітарної Акції в Україні»; - ГО «Мирне небо»; - Товариство Червоного Хреста України; - Благодійна некомерційна організація «HALO Trust»; - ГО «Харківський центр волонтерів»; - БО «Координаційний гуманітарний центр» - БФ «Nova Ukraine» Спільні реалізовані проекти та програми: Підтримка населення в напрямку ментального здоров'я та психологічної підтримки

Окрім того, на постійній основі проводиться робота з налагодженню співробітництва з вітчизняними партнерами та реалізації спільних соціально вагомих проєктів.

В рамках зазначених проєктів та партнерств, вдалося залучити допомогу у вигляді комунальної техніки, обладнання, реалізації спільних проєктів на загальну суму близько 182,62 млн. грн.

Враховуючи прийняті на державному рівні нормативно – правові акти, щодо сприяння розвитку міжнародних та вітчизняних партнерств, а також впровадження заходів з євроінтеграції, одним з пріоритетних напрямків соціально – економічного розвитку Слобожанської ТГ є розвиток міжмуніципальних партнерств.

Наразі, Слобожанська ТГ має одного міжнародного партнера - муніципалітет Веннес (Швеція). Зазначене партнерство задеклароване у Намірах про співпрацю між Слобожанською селищною громадою (Харківська область, Україна) та муніципалітетом Веннес (Швеція) від 20.06.2023 року, підписаних у м. Стокгольм.

В рамках цього партнерства протягом березня – вересня 2024 року реалізовано проєкт по освітньому обміну молоді Слобожанської ТГ та Веннеса. Також, продовжено роботу щодо пошуку джерел фінансування з європейських фондів для реалізації спільних проєктних ідей.

В напрямку розвитку вітчизняних міжмуніципальних партнерств:

у серпні 2024 року укладено Меморандум про співпрацю зі Слобожанською селищною територіальною громадою Дніпровського району Дніпропетровської області.

у вересні 2025 року в рамках реалізації національного проекту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади» із сприяння налагодженню взаємодії між територіальними громадами задля зміцнення єдності та стійкості, між Слобожанською міською радою Чугуївського району Харківської області та Любарською селищною радою Житомирського району Житомирської області укладено Меморандум про співпрацю територіальних громад у формі партнерства

В напрямку розвитку партнерств, аналогічно попередньому розділу, основним завданням є розвиток кадрового потенціалу та побудова кваліфікованої структурної одиниці Слобожанської міської ради, до компетенції якої буде віднесені питання розвитку інвестиційного потенціалу територіальної громади, побудова ефективної діючої мережі партнерств та впровадження євроінтеграційних процесів.

Також, з метою підвищення інвестиційної привабливості громади та налагодження партнерських відносин, є необхідним систематична актуалізація та наповнення інвестиційного паспорту Слобожанської ТГ. Для виконання цього завдання, першочерговим кроком є проведення інвентаризації та виготовлення правової документації на об'єкти комунальної власності громади.

Враховуючи значні виклики сьогодення, інтенсивність зміни законодавства, а також з метою максимально ефективного врахування потреб громади на вищому законотворчому рівні, є необхідним збереження та розширення існуючої мережі співпраці з асоціаціями ОМС.

Висновки

Не дивлячись на близькість громади до лінії зіткнення, військова адміністрація на її території не введена, місцеве самоврядування на території здійснюється у звичайному порядку.

Міська рада активно працює в напрямі покращення безпекових умов в громаді. Разом з тим, залишається велика кількість питань, які потребують вирішення і, дуже часто, значних обсягів фінансування.

Для покращення безпекових умов і для сприяння розвитку громади, остання активно співпрацює з проектами міжнародної технічної допомоги та грантодавцями. Протягом 2021 - 2025 р. громадою було залучено близько 182,62 млн. грн. Разом з тим, системної роботи наразі тут немає, як і відповідного підрозділу, який би займався проектною діяльністю. Ці функції покладено на відділ економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності, який не має достатнього кадрового та ресурсного потенціалу через велику кількість поточних завдань.

Співпраця з міжнародними партнерами також потребує додаткового розвитку. В 2023 р. між Слобожанською міською радою та м. Веннес, Швеція підписані наміри про співпрацю. Також протягом 2024 - 2025 років укладено Меморандум про співпрацю зі Слобожанською селищною територіальною громадою Дніпровського району Дніпропетровської області та Любарською селищною радою Житомирського району Житомирської області. У рамках цих відносин було реалізовано проєкт по освітньому обміну молоді. Проте, системного просування громади за напрямом міжнародного партнерства не відбувається.

Молодіжна рада при Слобожанській міській раді Чугуївського району Харківської області була створена 20 липня 2023 року на 39 сесії Слобожанської селищної ради 8 скликання. На даний час молодіжна рада складається з 20 осіб. У молодіжній раді працюють 3 постійні комісії за такими напрямками: Комісія з питань туризму та спорту, комісія з гуманітарних питань та комісія з питань розвитку громади.

24 вересня 2021 року відбулося відкриття освітньо – молодіжного простору «Крок». З початку повномасштабного вторгнення простір працював, як гуманітарний штаб та приймав переселенців, в червні-липні 2022 року в просторі почали відбуватися заходи для інтеграції внутрішньо-переміщених осіб. Протягом 2024 року в просторі було проведено 361 захід. У грудні 2024 року Освітньо-молодіжний простір “КРОК” вступив в Асоціації молодіжних центрів (просторів) України. Окрім того, мережа молодіжних центрів протягом 2023 – 2024

років розвинулась ще на 2 населених пункти (сел. Донець та сел. Шелудьківка), а також проводиться робота по відкриттю простору в сел. Геніївка.

10.ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ

Громадські об'єднання

Органи самоорганізації населення – представницькі органи мешканців міста або їх частин, які створюються для вирішення окремих питань місцевого значення. Органами самоорганізації населення є будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні комітети.

У межах Слобожанської ТГ діє 16 ОСББ – об'єднання співласників багатоквартирного будинку. ОСББ - неприбуткова юридична особа, створена власниками квартир та/або нежитлових приміщень багатоквартирного будинку для спільного користування, утримання та управління своїм будинком та прибудинковою територією, а також для юридичного оформлення їхніх майнових прав на будинок та прибудинкову територію.

Одним з основних елементів, які забезпечують функціонування громадянського суспільства, виступають громадські та благодійні організації.

Перелік організацій громадянського суспільства, які діють на території Слобожанської ТГ, представлено нижче.

Рисунок 10.1. Організації громадянського суспільства

Як бачимо, організації громадянського суспільства переважно представлені у формі громадських організацій. Їх детальна характеристика наведена нижче:

Таблиця 10.1. Характеристика організацій громадянського суспільства станом на 01.01.2025

	Назва організації	Кількість членів
1	Громадська організація «Давай діяти»	10
2	Зміївський відокремлений підрозділ ГО "Спілка ветеранів АТО"	150

	Назва організації	Кількість членів
3	Громадська організація «Осередок творчого розвитку «Творчос»	4
4	Благодійна організація "Дитячий центр підтримки та розвитку національної культури і самодіяльної художньої творчості ЗДОНІ"	30
5	ГОСК «Енергетик-Центренерго»	48
6	Громадська організація «Слобожанський СК»	3
7	Громадська організація «Майбутнє 22»	12

З метою стимулювання розвитку громадянського суспільства в Слобожанській ТГ є необхідність популяризації основних форм самоорганізації населення, проведення навчальних та інформаційних сесій щодо використання інструментарію демократичного управління, співпраці місцевої влади та представників громади, залучення існуючих організацій громадянського суспільства до більш тісної співпраці.

Медіа

Слобожанська селищна рада має офіційний сайт <http://km-sov.gov.ua/>, офіційну сторінку в Facebook <https://www.facebook.com/sloboganskaselrada> (3,3 тис. учасників), Інстаграм сторінку https://www.instagram.com/slobozhanska_gromada?igsh=dWx6Zmtzb2trenU2 (205 підписників), а також YouTube сторінку <https://www.youtube.com/channel/UCgomDjZ52iTIky0CZmMQTqQ>

У межах колишнього Зміївського району, що наразі є територією Слобожанської та Зміївської громади діють такі організації засобів масової інформації: газета Вісті Зміївщини <https://www.facebook.com/vistizmiiv> (1,3 тис. учасників), газета Зміївський кур'єр (1,1 тис. учасників), ПП "МЕДІА - ЗМІЇВ" МЕДІЙНИЙ ЗМІЇВ - оперативні новини Зміївщини та Харківського регіону (5,3 тис. учасників).

Одними з найактивніших приватних груп громади є пс. КОМСОМОЛЬСКИЙ Змиевской р-н (14,6 тис. учасників), Я ♥ Слобожанське (Харківська обл.) (5,7 учасників), UAUAUASЛОБОЖАНСЬКЕ UAUAUA (5,3 тис. учасників), Геніївка село <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011159461498> (3,5 тис. учасників), Скрипай (1,6 тис. учасників), селище Донець <https://www.facebook.com/profile.php?id=100055881152140> (2,8 тис. учасників)

Серед громадських об'єднань (зареєстрованих та ні) в соціальних мережах присутні такі: <https://facebook.com/groups/590917715826605> (129 учасників), <https://www.facebook.com/davaydiyat> (145 учасників), <https://www.facebook.com/profile.php?id=61550039115411> (66 читачів). В цілому, громадський сектор громади в соціальних мережах мало активний.

Натомість характерна ознака Слобожанської МТГ – велика кількість сторінок у соціальних мережах, відкритих різноманітними державними та комунальними структурами. Це майже всі освітні заклади, заклади культури, медичні заклади, поліція. Кількість тих, хто відстежує ці сторінки, значно поступається сторінкам оголошень. Але сума в цілому – перевищує. Тож можемо стверджувати, що це поважне суспільне явище. Повний список посилань на Інтернет-сторінки наведений у додатку Г.

Висновки

1. У громаді є об'єднання співвласників квартир та органи самоорганізації населення. Це формує можливості громади з доступу до зовнішніх ресурсів для втілення розвиткових проєктів.

2. Громада не відрізняється значною кількістю громадських організацій. У той же час одразу кілька ГО мають досвід залучення коштів від донорів.

3. Медіа в громаді представлені спільними з сусідньою громадою друкованими виданнями. Найпопулярніші сторінки в соціальних мережах – оголошень та місцевої інформації. Громаді притаманна велика кількість сторінок, відкритих різними муніципальними структурами, а громадський сектор в соціальних мережах представлений мало. Крім того, для інформування мешканців та мешканок недостатньо задіяні можливості Instagram та YouTube.

11. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАНЬ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН

Результати опитування мешканців громади

З 16 по 29 грудня 2024 р. в Слобожанській територіальній громаді проводилося соціологічне дослідження у формі анкетування її мешканців та (окремо) підприємців. Результати дослідження мали на меті через сприйняття мешканців та мешканок допомогти з'ясувати основні проблеми у різних сферах життя громади, її потенціал, визначити пріоритети розвитку територіальної спільноти на майбутнє.

Дослідження думки представників місцевого бізнесу та мешканців громади стало обов'язковим елементом аналізу середовища в процесі стратегічного планування. Зібрана інформація зводиться до єдиного документу, який відображає консолідовану думку представників органів місцевого самоврядування, ділових кіл та громадськості.

Про проведення анкетування було попередньо повідомлено на сайті Слобожанської ТГ, її сторінці у мережі Facebook, інших сторінках у соціальних мережах.

Мешканці заповнили 330 анкет. Відповіді було надано в електронній (google-форми) та паперовій формах. Надалі відповіді на паперових носіях було перенесено в google-форми.

1. Портрет респондентів

Вікова структура опитаних респондентів така: 90,6% – працездатного віку (від 21 до 65 років), молодь до 21 року склала 6,3%, люди старше 65 років – 9,4%. Найбільша кількість респондентів (45,9%) відноситься до активної категорії мешканців – 25-40 років.

Розподіл за статтю нерівномірний: 85,8% - жінки, 14,2% - чоловіки. Значною мірою це обумовлено впливом активних бойових дій в регіоні, котрі негативно позначилися на активності чоловічої частини населення. Також, досить часто жінки більш відповідально ставляться до опитування, в той час, як чоловіки не завжди готові давати відповіді на анкетні питання.

Розподіл по сферах зайнятості досить типовий для громад, в яких проводиться опитування: активно залучених до роботи мешканців, котрі надали відповіді – 67,4%. В тому числі: наймані працівники – 41,3%, службовці – 16,8%, керівники – 4,5%, підприємці – 4,8%. Пенсіонери становлять непропорційно малу частку 6,8%, безробітні – 11,3%. Ще 5,5% склали студенти та 9% - ВПО.

Наведений розподіл ставить під певний сумнів репрезентативність виборки: явна перевага жінок, менше реальної кількості пенсіонерів. Водночас респонденти представляють найбільш економічно та соціально активну частину населення громади, від якої насамперед залежить її розвиток. Докладніша інформація – на наступних діаграмах.

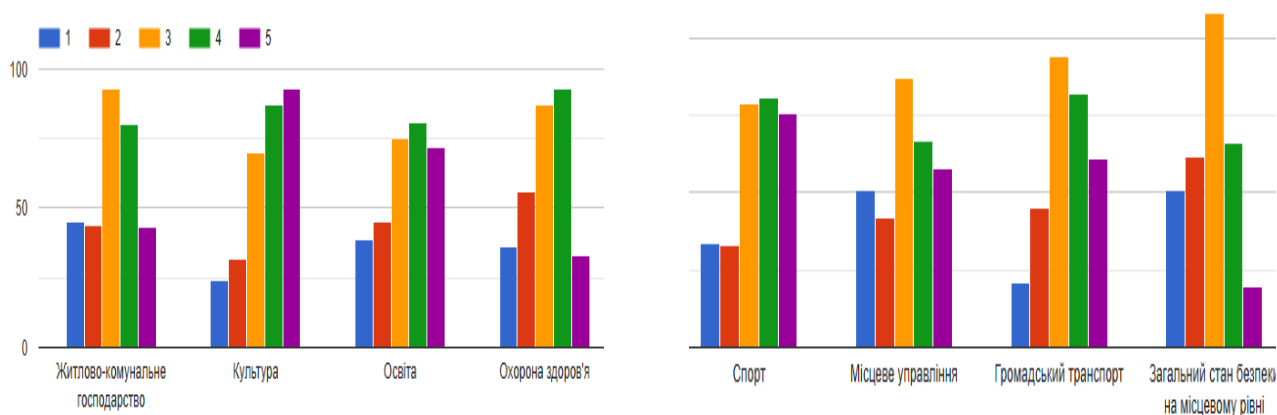

2. Як би Ви оцінили перспективи громади і наявність власної нерухомості

Ставлення до громади оцінюється через готовність її рекомендувати іншим/продовжувати тут жити або прагненням її залишити. Зазначимо, що частка людей, які планують тут продовжити жити значно вища, за тих, хто негативно оцінює стан справ в громаді. Ті, хто беззаперечно схвалює ситуацію в громаді (відповіді «Я рекомендую громаду для проживання своїм друзям та знайомим» та «Я хочу щоб тут жили мої діти») становлять 39,3%. Ті, хто задоволений життям в громаді (відповіді «Тут де і як себе реалізувати» та «Тут приємно мені жити») формують ще 37,5%. Негативне сприйняття ситуації («Я виїду звідси при найменшій можливості!», «Громада, в якій немає ніяких перспектив» та «Я просто змушений тут жити») притаманно лише 23,2% мешканців.

Більш того, цілком обґрунтованим є припущення, що і серед них далеко не всі планують залишити громаду. Непрямо на це вказує відповідь на питання, чи мають власну нерухомість в громаді. З загальної кількості респондентів 4,6% вказали, що планують тут придбати житло, але жоден не зазначив, що має намір його продавати. Опосередковано це свідчить про готовність зачекати імовірних змін на краще.

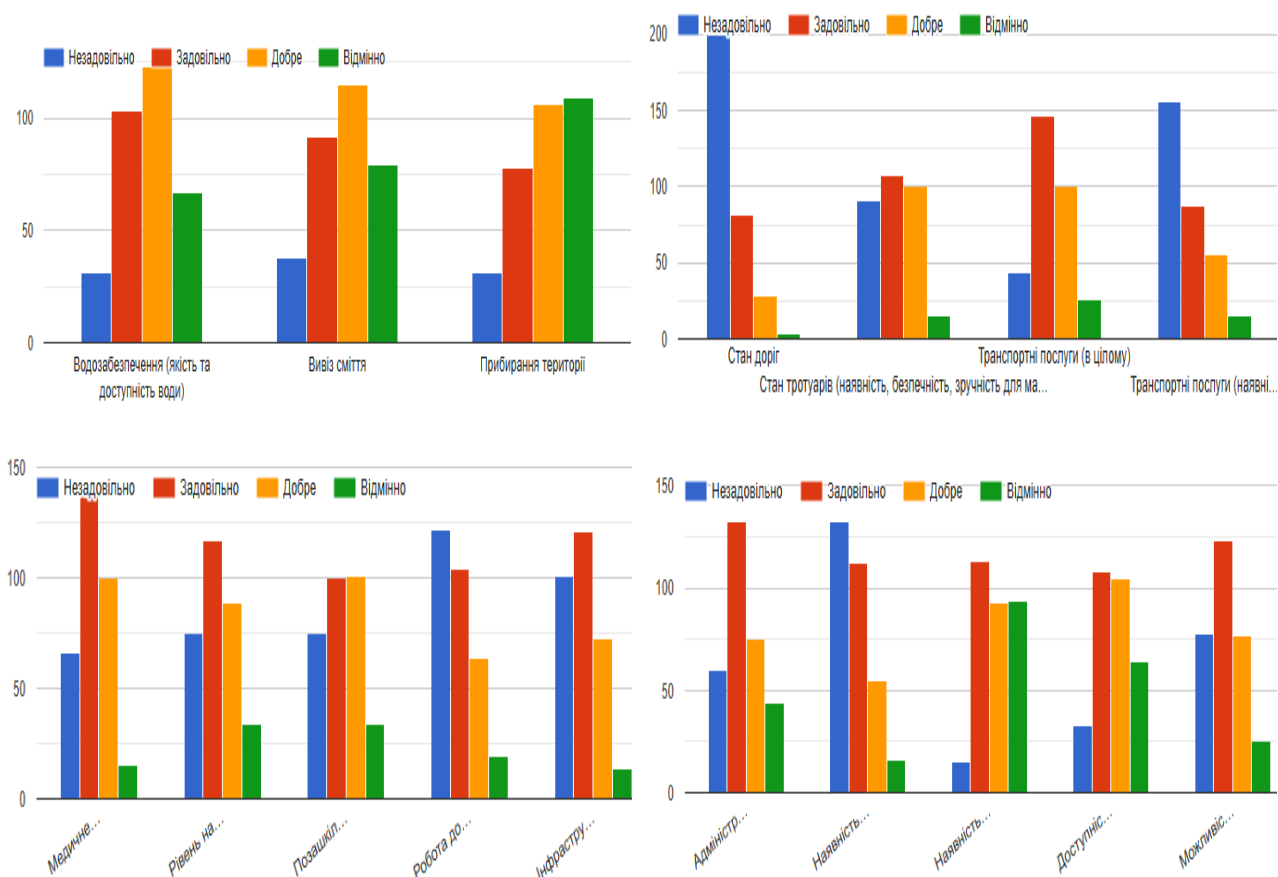
Разом з тим, більш точна оцінка умов проживання в громаді може бути зроблена на підставі відповідей на питання про послуги, які отримують мешканці.

3. Як би Ви оцінили стан розвитку наступних галузей та сфер соціального господарства і управління за 5-ти бальною шкалою, де 1 - найнижча оцінка а 5 - найвища

З опитування щодо рівня публічних послуг, які надають в громаді видно, що найвищими є оцінки послуг культури, освіти та спорту. Нижчі, хоча й вищі за середній рівень (3 бали) є оцінки житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, місцевого управління і громадського транспорту). Найбільш проблемним питанням є загальний стан безпеки на місцевому рівні, хоча тут цілий ряд питань може виникати на тільки до місцевої влади.

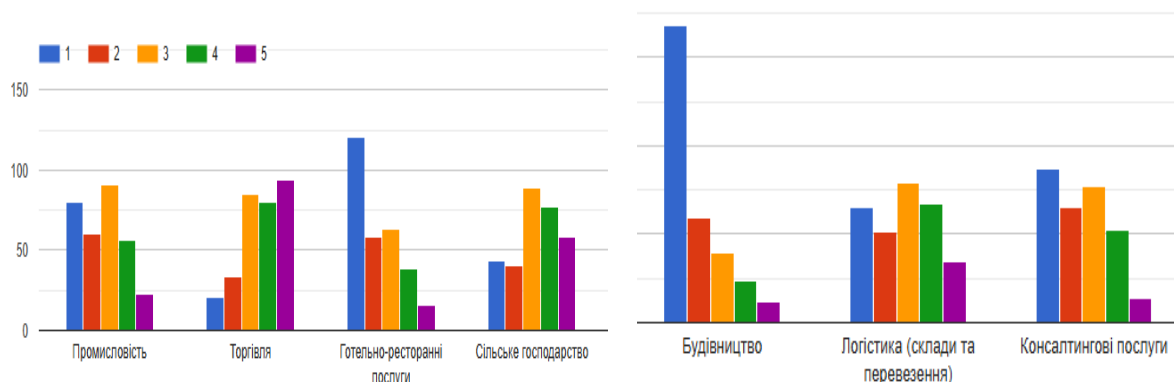
Більш детальна оцінка окремих видів послуг дозволяє сформувати точнішу картину по громаді.

4. Оцінка окремих напрямів галузей та сфер соціального господарства і управління за 5-ти бальною шкалою, де 1 - найнижча оцінка а 5 - найвища

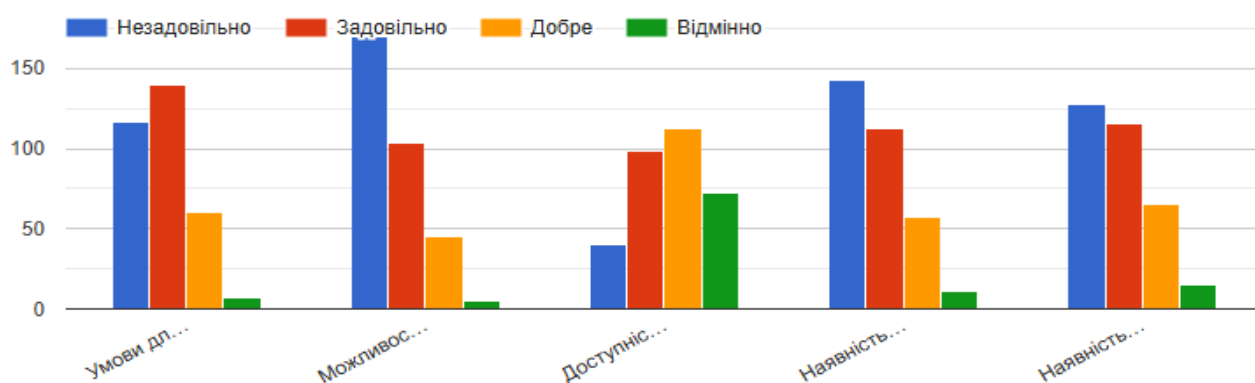
З наведених даних видно, що по цілому ряду напрямів є досить великі нарікання на якість послуг, що надаються. В першу чергу, в сфері інженерно-транспортної інфраструктури, сфери відпочинку та дозвілля, медицини і культури, а також – окремих адміністративних послуг і питань безпеки. Зазначимо, що ряд відповідей також зумовлені відсутністю можливостей для задоволення потреб окремих груп мешканців, зокрема – маломобільних, літніх людей, молоді тощо.

Було досліджено і економічний блок питань, котрі впливають на проживання в громаді.

5. Як би Ви оцінили на рівні громади стан розвитку наступних галузей та сфер економіки за 5-ти бальною шкалою, де 1 - найнижча оцінка а 5 - найвища

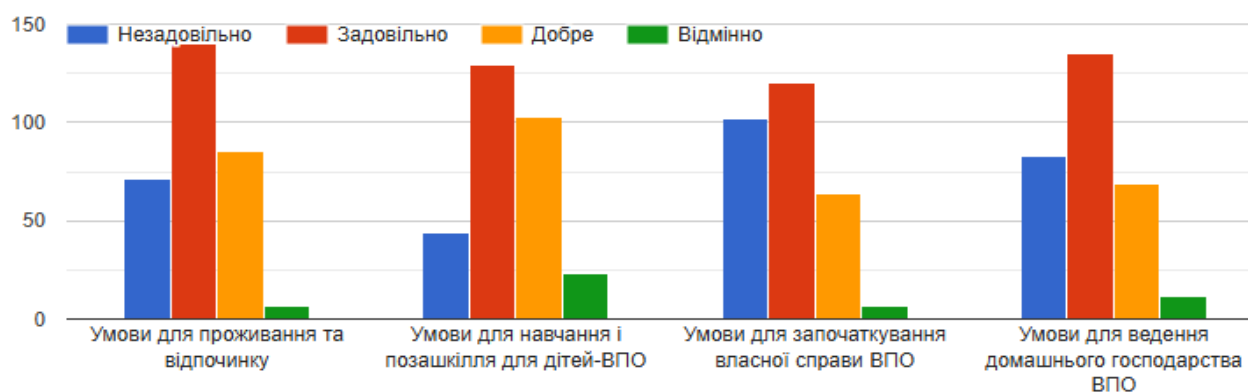
З відповідей видно, що найбільш негативною є оцінка розвитку промисловості, будівництва та готельно-ресторанного бізнесу. Найбільш позитивною – торгівлі і сільського господарства. Негативний вплив частково обумовлюється війною і факторами ризику, до якого зазначені галузі видають чутливішими, ніж решта. Можна припустити і той факт, що наразі громада не пропонує достатньо можливостей для інвестування саме в ці сфери економіки.

6. Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників розвитку бізнесу громади та ділової інфраструктури

Значною мірою економічні складнощі також можна пов'язати з відсутністю можливостей для становлення малого і середнього бізнесу та зайнятості. На це вказує високий відсоток відповідей за питаннями «Умови для започаткування та ведення власного бізнесу для жінок, чоловіків, молоді», «Можливості працевлаштування для жінок, молоді, осіб з інвалідністю», «Наявність місцевих програм підтримки бізнесу» та «Наявність Громадського бюджету». З позитивних моментів є висока оцінка стану ділової інфраструктури в громаді «Доступність фінансових послуг: наявність банкомату, наявність терміналів, фінансові послуги Укрпошти».

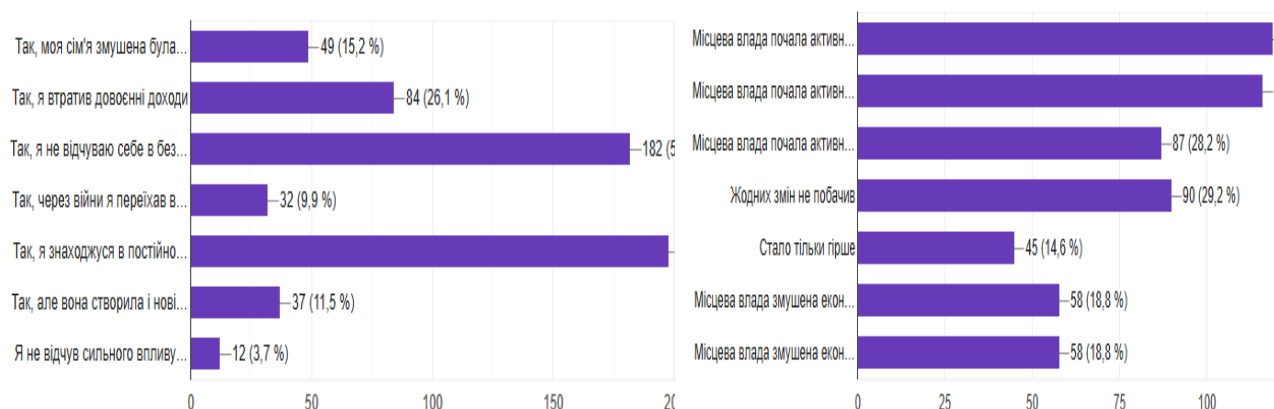
Враховуючи, що в громаді проживає велика кількість ВПО (за різними оцінками – від 6 до 10 тис. осіб), було досліджено питання і щодо ВПО.

7. Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників підтримки ВПО

Отримані відповіді свідчать, що ВПО, хоча і мають проблеми в громаді, стикаються з ними більше в зайнятості і розвитку, ніж в налаштуванні повсякденного попиту. Видається, що питаннях за формування належного бізнес-середовища, частина з цих проблем може бути розв'язана.

У рамках проведення дослідження вплив війни було виділено в блок з двох питань, які дозволяють оцінити відчуття самих мешканців і їхню оцінку діяльності місцевої влади за нових, менш сприятливих умов. Отримані дані наведено нижче.

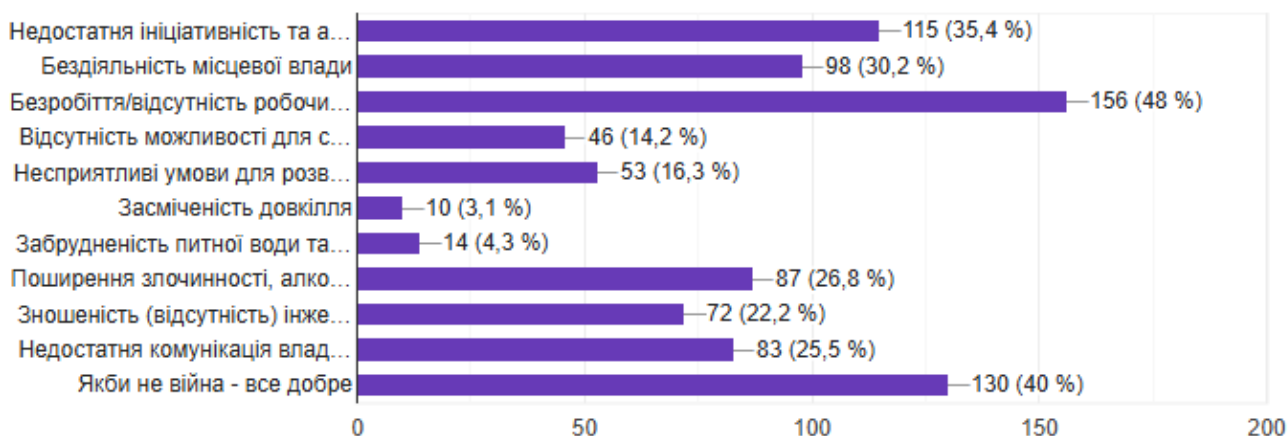

8. Оцінка впливу війни на стан мешканців і на роботу місцевої влади

Війна негативно позначилася на жителях громади, в першу чергу – на їхньому морально-психологічному стані. Оскільки на це питання можна було давати кілька відповідей, то маємо три, найбільш популярні: «Я знаходжусь в постійному страху за близьких і рідних» (61,5%), «Я не відчуваю себе в безпеці» (56,5%) та «Я втратив довоєнні доходи» (26,1%). Як бачимо, питання незахищеності, постійної тривоги є ключовим для переважної більшості мешканців громади. Зазначимо, що питання зменшення доходів хоч і потрапило до трійки важливих, але його вплив на громадську думку значно нижчий.

Що стосується діяльності місцевої влади в умовах військового часу, то більшість оцінок тут позитивні. Те, що «Місцева влада почала активно допомагати ЗСУ» зазначають майже 38,6% респондентів, «Місцева влада почала активно допомагати ВПО» - 37,7%. Лише на третій позиції знаходиться відповідь «Жодних змін не побачив» - 29,2%. Вона практично співпадає з оцінкою «Місцева влада почала активно шукати додаткові кошти для розвитку громади» - 28,2%. Зазначимо також, що категорично негативна відповідь «Стало тільки гірше» набрала лише 14,6% голосів.

Загалом, саме війна та безробіття (яке є, значною мірою, наслідком війни) виділяються мешканцями, як основні проблеми, котрі перешкоджають розвитку громади.

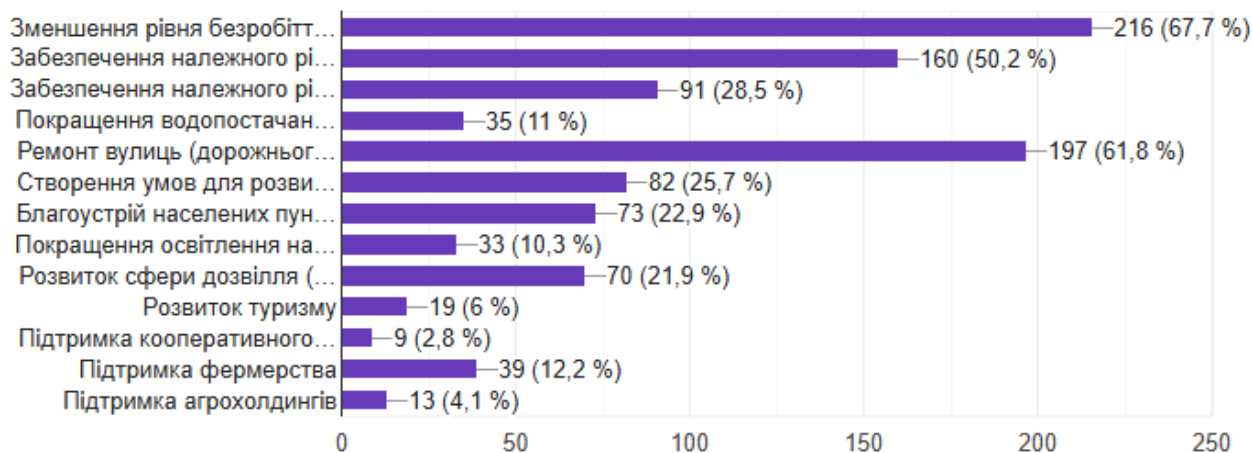

9. Що, на Вашу думку, заважає розвиткові громади? (до 3 відповідей)

Цікаво відмітити, що третя причина, котра, на думку громадян, стримує розвиток громади, є «Недостатня ініціативність та активність мешканців» - 35,4%. На бездіяльність місцевої влади нарікає лише 30,2% респондентів, що, непрямо підтверджує, високі оцінки роботи місцевої влади в воєнний стан, які були зафіксовані раніше.

Ряд інших проблем, котрі перешкоджають розвитку, пов'язані з поширенням злочинності та алкоголізму (26,8%) і зношеністю комунікацій (22,2%). Звертає на себе увагу включення в коло знакових проблем недостатня комунікація влади та населення (25,5%). Решта відповідей не набрали 20%.

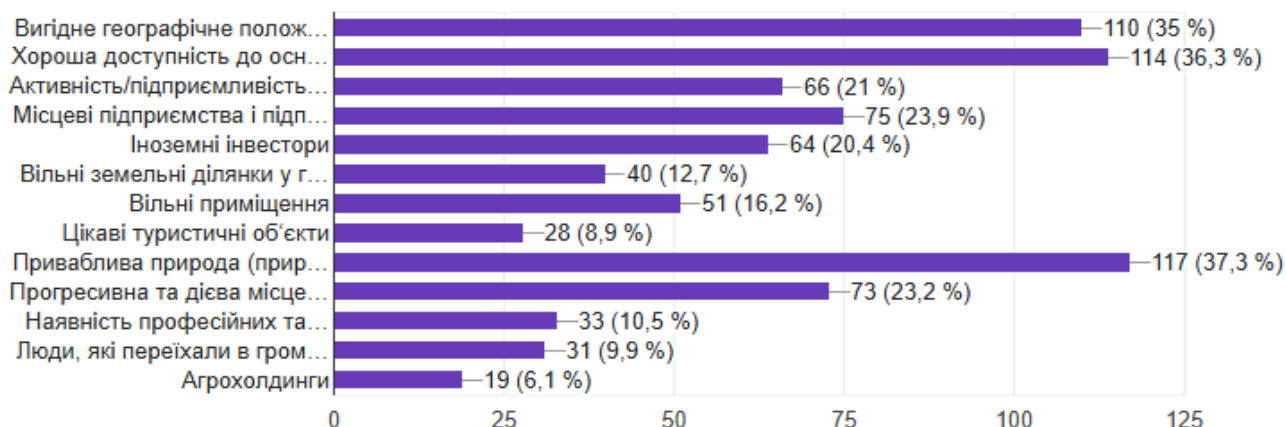
З визначеними проблемами корелюються відповіді на питання, що слід здійснити в громаді, для покращення її стану.

10. Оберіть пріоритетні завдання, які необхідно здійснити для розвитку? (до 3 відповідей)

Трійку відповідей сформували: зменшення рівня безробіття (67,7%), ремонт вулиць (дорожнього покриття) – 61,8% та забезпечення належного рівня соціальних, медичних та освітніх послуг для населення, у т.ч. для вразливих груп (50,2%). За винятком першої позиції, де можливості місцевої влади частково обмежені, ключовими є питання, котрі відносяться до сфери її компетенції: публічні послуги і місцева інфраструктура.

Серед решти завдань, визначених мешканцями громади, котрі набрали по 20 і більше відсотків, варто відзначити створення умов для розвитку бізнесу (25,7%), що вказує на потребу вирішення не лише соціальних, але й економічних питань.

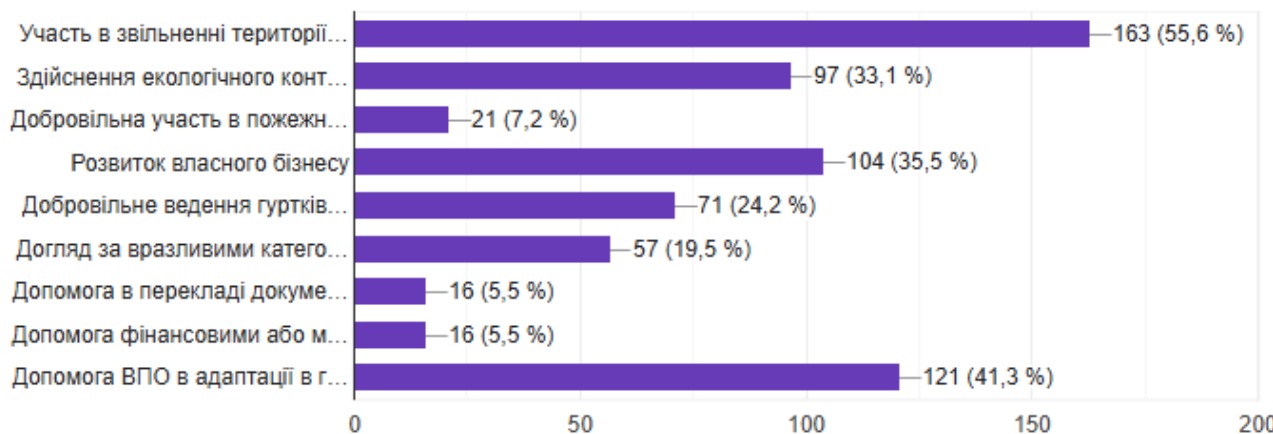

11. Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку

Серед основних ресурсів, які визначені мешканцями, як пріоритетні, виділено приваблива природа (природні ресурси) – 37,3%, хороша доступність до основних міст та ринків (36,3%) та вигідне географічне положення (35%). На думку експертів, цей погляд зберігає певну інерційність і не враховує, повною мірою негативний вплив активної фази бойових дій. Адже на сьогодні Харківська область не має контактів з росією, що нівелює географічні переваги, та доступність до основних ринків збуту. А приваблива природа дає незначний ефект, якщо постійно відбуваються обстріли.

Тому радше звернути увагу на відповіді, які набрали більше 20%, але не потрапили до першої трійки. Це: прогресивна та дієва місцева влада (23,2%), місцеві підприємства і підприємці (23,9%), активність/підприємливість місцевих мешканців (21%).

Варто відзначити, що активність мешканців підтверджується відповіддю на наступне питання – щодо готовності долучитися до розвитку громади в якості волонтерів.

12. В яких проектах на території громади Ви особисто готові прийняти участь (вибрати 3 основних)?

Як бачимо, в питаннях прибирання території від сміття, допомозі в адаптації ВПО, здійсненню екологічного контролю і розвитку власного бізнесу місцева влада може покластися на місцевих жителів. За всіма позиціями було отримано від 30 до 55%.

У цілому і загальне відношення до Стратегії розвитку громади є позитивним або нейтральним. Позитивну відповідь на питання «Чи вірите ви в можливість реалізації Стратегії» дало 44,7% респондентів. Відповідь «Можливо» - 49,1%. І тільки 6,2% сказали категоричне ні.

Висновки

Ставлення мешканців до громади позитивне: вони не тільки готові проживати тут і надалі, але й прагнуть, щоб тут жили їхні діти і друзі. Непрямо це підтверджується тим, що в громаді є бажаючі, які готові придбати нерухомість, але відсутні такі, хто готовий її продати.

Загальна оцінка публічних послуг в громаді є вищою за середнє значення. Але, більш детальне дослідження вказує, що такі сфери, як охорона здоров'я, культура та спорт (дозвілля), адміністративні послуги і стан інженерно-транспортної інфраструктури викликають значні нарікання. Значною мірою це стосується і відсутності рівних можливостей для різних категорій мешканців, зокрема – молоді, людей літнього віку, маломобільних категорій мешканців).

Те саме стосується сфери безпеки та екології – відмічається превалювання незадоволених. Це можна пояснити, в т.ч. близькістю до лінії зіткнення та наслідками постійних ракетних обстрілів.

Є нарікання і на можливості для розвитку бізнесу. До ділової інфраструктури майже немає суттєвих претензій. Але відмічається відсутність підтримки з боку місцевої влади для підприємців і бізнесменів через різні програми, навчання тощо.

Найбільшою проблемою громади у сприйнятті респондентів є безробіття та війна – реакція на ці подразники є найвищою. Також відмічається низька ініціативність мешканців, зростання злочинності і, знову таки, недостатні можливості для розвитку підприємництва.

Зазначені проблеми переходять у відповіді про першочерговість змін. Громада очікує подолання безробіття, покращення стану транспортних артерій, забезпечення належного рівня публічних послуг. Відмічають і потребу в підтримці підприємництва, хоча це питання не входить в трійку ключових

Основним ресурсом для розвитку громади бачать в вигідному географічному розташуванні, близькості і зручності ринків збуту, природних можливостях. Зазначимо, що тут присутня інерційність мислення, оскільки ці сильні сторони наразі практично знівельовані активною фазою війни з росією.

Іншим фактором розвитку громада бачить в активності підприємців і мешканців, місцевих підприємств, внутрішніх і зовнішніх інвесторах, прогресивній і дієвій місцевій владі. Останню позитивно оцінюють за результатами роботи у період повномасштабного вторгнення.

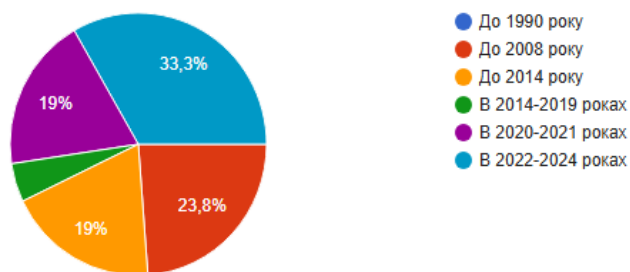
Також мешканці готові долучатися до проєктів місцевої влади, спрямованих на покращення стану довкілля, допомозі ВПО та розвитку власного бізнесу. Так само позитивно оцінюють і перспективи реалізації Стратегії.

Результати опитування представників бізнесу

В опитуванні взяли участь двадцять один підприємець. Всі вони зареєстровані в громаді і їхня діяльність не виходить за межі громади. Таким чином, ми можемо припустити, що більшість підприємців не мають значні обіги і, імовірно, відносяться до малого бізнесу.

Хто представляє бізнес

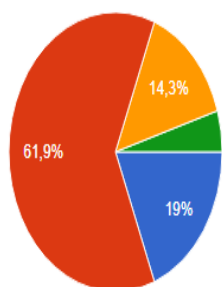

Коли бізнес було створено

Майже половина з опитаних представляють торгівлю (47,6%). Приблизно така ж частка припадає на інші сфери послуг (47,7%). Решта – вихідці з промислового, аграрного секторів,

легкої промисловості і будівельного сектору. Цікавою особливістю є той факт, що серед респондентів третину склали ті, хто відкрив бізнес в громаді в останні два роки (2022-2024 рр.). ще 19% зареєструвалися в 2020-2021 рр. разом з тим, майже чверть респондентів почала підприємницьку діяльність ще до 2008 р.

Головні причини роботи в громаді – наявні ринки збуту та робоча сила, яка сприяє розвитку бізнесу.

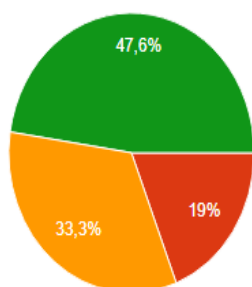
Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2025 р.?

Ви працюєте в громаді тому що тут (вказати відповіді, вірні для Вас)

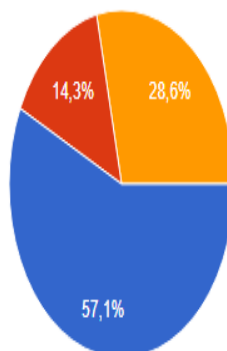
Не дивлячись на складну ситуацію в країні, бізнес, в цілому, налаштований позитивно. Понад 60% вважає, що в наступному році зможе збільшити обсяги збуту, ще 19% - що змін не відбудеться. На зменшення налаштовано тільки 14% опитаних. І лише 6% - на припинення діяльності.

Разом з тим, інвестувати в розширення бізнесу в 2025 р. планує здійснити тільки 19% опитаних підприємців. А тих, які не планують вкладатися в бізнес майже 50%.

Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді?

Так у поточному (2024)
 Так у 2025 році
 Можливо у майбутньому
 Не плануємо нових інвестицій

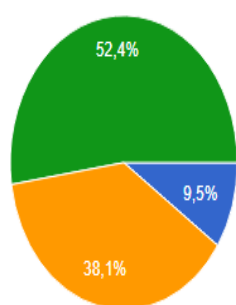

Чи Ви відчуваєте нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого бізнесу?

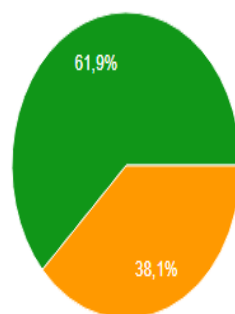
Так
 Зараз ні, але очікуємо в найближчому майбутньому
 Ні

Зазначимо, що хоча в розширення бізнесмени готові вкладатися не зовсім активно, більшість з них відмічають потребу в кадрах. На це вказує майже 60% респондентів. Ключовими позиціями зазначені: продавці, консультанти та логісти. Такий вибір обумовлений професійною діяльністю респондентів (торгівля та інші послуги). З досить неочікуваних відповідей можна відзначити позиції: «психолог тренер з неформальної освіти, аніматори» та «грантодавці» (імовірно, малися на увазі грантери).

Більшість підприємців не мають наміри виходити за межі громади. Або, переносити свій бізнес, навіть за умови нестабільності та воєнної небезпеки.

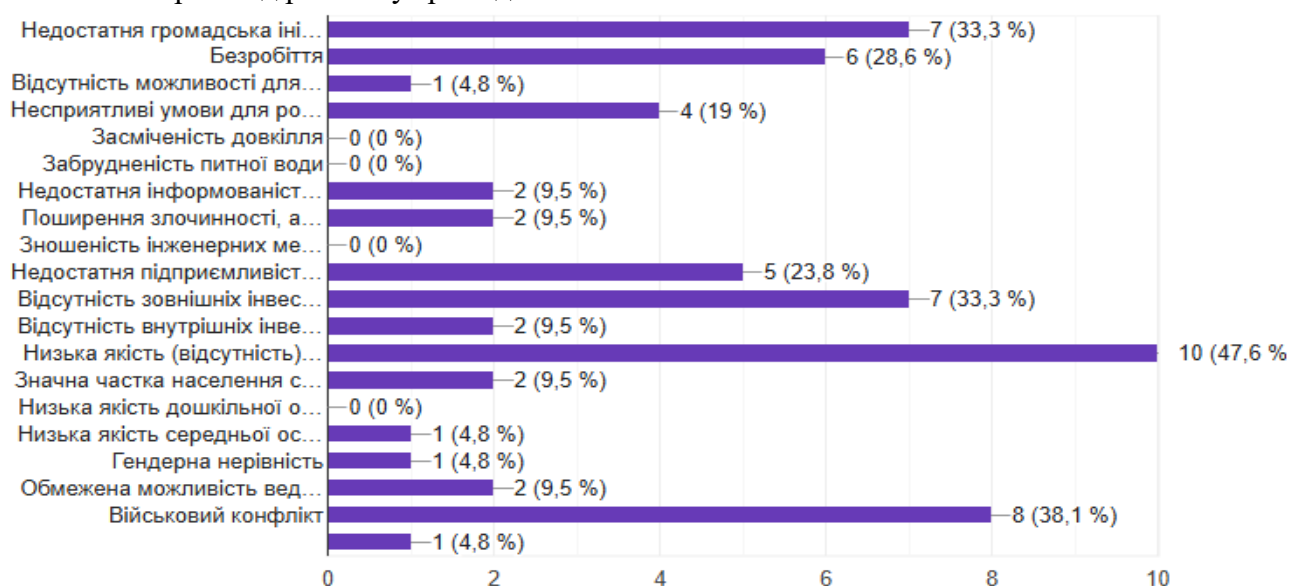
Чи плануєте Ви розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях району (або населених пунктах громади)?

Ви плануєте (негайно або в майбутньому) перенести всю чи частину своєї діяльності до іншої громади?

Така сталість підприємців є гарною ознакою і непрямо свідчить про гарні умови для роботи в громаді і неготовність шукати інші варіанти. Єдиною причиною, яка може призвести до зміни позиції є «Невизначеність через бойові дії». На це вказали всі без винятку підприємці, які розглядають можливість перенесення бізнесу.

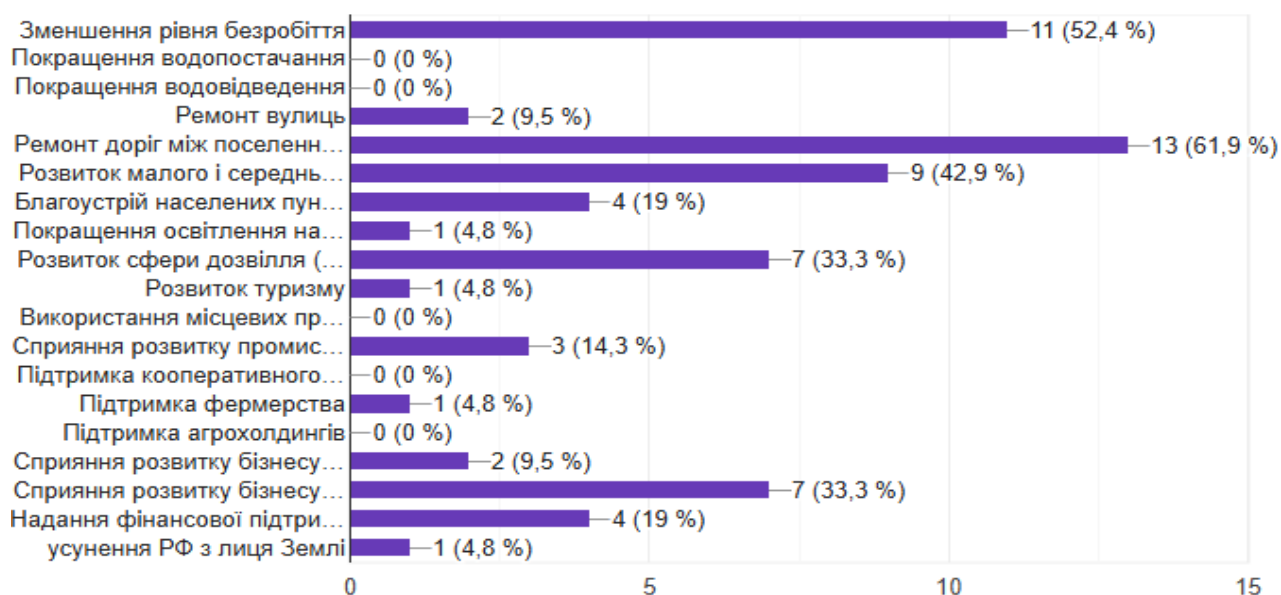
У цьому контексті цікаво ознайомитися з наступними відповідями бізнесменів щодо головних перешкод розвитку громади.

Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади (вибрати 3 основних)?

З відповідей видно, що основною проблемою в громаді підприємці вбачають навіть не військовий конфлікт з росією (38,1%), низьку якість доріг (47,6%). Також відмічають відсутність зовнішніх інвестицій (33%), недостатню громадянську ініціативність (33,3%), безробіття (28,6%) та недостатню підприємливість мешканців (23,8%). Решта позицій не набрали 20%, в тому числі – несприятливі умови для розвитку бізнесу.

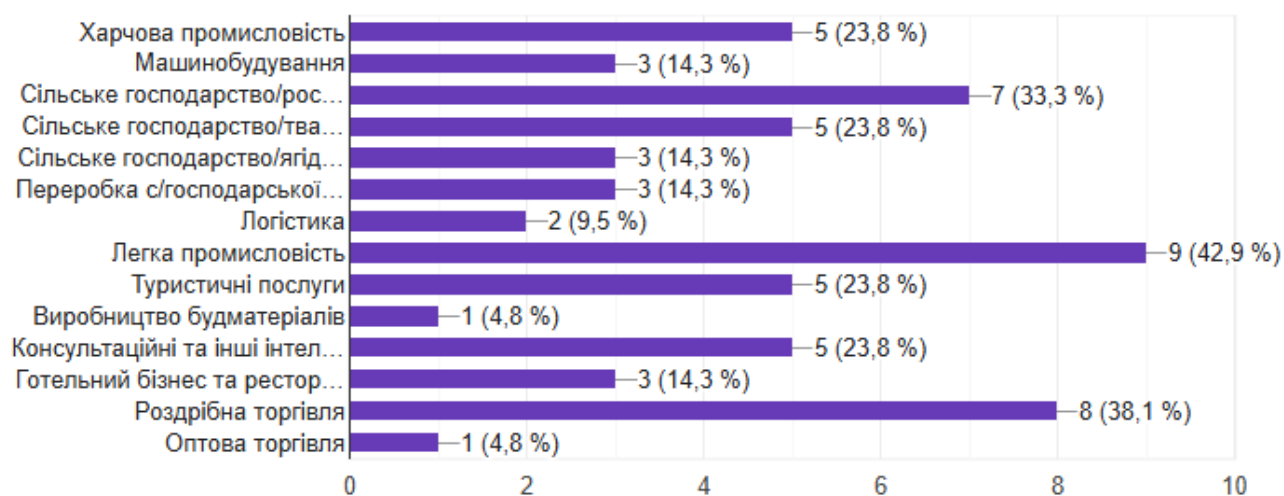
Проте, відповідаючи на запит, що слід покращити, аби бізнес розвивався, підприємці вказували на потребу в забезпеченні підтримки підприємницьких ініціатив з боку місцевої влади.

Які завдання необхідно здійснити для розвитку громади? (вибрати 3 основних)

Зазначимо, що ремонт доріг залишається «наріжним каменем» для бізнесу: це питання набрало 61,9% відповідей. Правда, слід звернути увагу на той факт, що мова йде про ремонт доріг між населеними пунктами, до якого громада мало дотична. А от ремонт вулиць нарікань не викликав. З інших відповідей, які заслуговують на увагу – питання розвитку сфери дозвілля (33,3%), що перетинається з проблематикою, піднятою мешканцями.

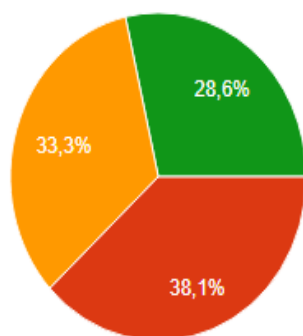
Цікавою є відповідь на питання про розвиток пріоритетних галузей та сфер економіки в громаді.

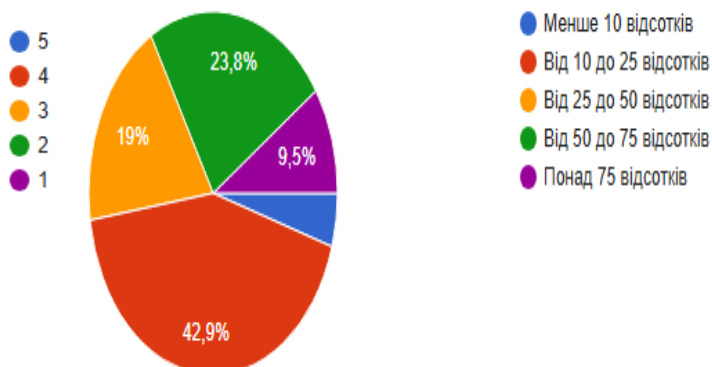
Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів

Окрім торгівлі, пріоритетність якої може бути обумовлена професійною діяльністю респондентів, вони виділяють і ряд інших напрямів. В першу чергу, це легка промисловість (42,9%), сільське господарство, рослинництво (33,3%), сільське господарство, тваринництво (23,8%) та харчова промисловість (23,8%), а також – сфера консалтингу (23,8%) і туризм (23,8%).

Не дивлячись на високі попередні оцінки можливостей і перспектив роботи в громаді, бізнесмени досить критичні в оцінці самої громади, як місця ведення бізнесу. Середня оцінка становить лише 3,095 балів.

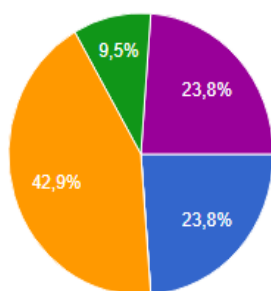
Яка Ваша загальна думка про Ваше громаду як місце для ведення бізнесу за 5-ти бальною системою? (5 – найвища оцінка, 1 – найнижча)

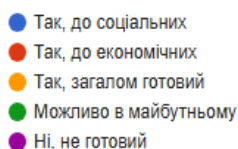
Яким є, на Вашу думку, рівень «тінізації» бізнесу в громаді?

Бізнес досить обережний в оцінці «тінізації» економіки. Майже 50% респондентів вважає, що вона знаходиться в межах від 0 до 25%.

Хоча бізнес і не зовсім компліментарно оцінює громаду, як місце для підприємництва, він готовий долучитися до її розвитку. Сумарно, підприємці, які готові включатися в співпрацю становлять 66,7%. І ще 9,5% готові розглянути таку можливість в майбутньому.

Чи готовий Ваш бізнес долучатися до реалізації соціальних та/або економічних проектів в громаді?

Чи готові Ви ділитися досвідом ведення бізнесу в рамках навчання мешканців громади?

Позитивним моментом є той факт, що 23,8% підприємці готові ділитися своїм досвідом з бажаними увійти в бізнес. А ще 42,9% не відкидають таку можливість.

Загалом, 61,9% опитаних бізнесменів вірять в реалізацію Стратегії. Ще 33,3% не виключають такої можливості. Лише 1 респондент надав різко негативну відповідь.

Висновки

1. В опитуванні взяли участь переважно представники малого бізнесу, серед яких є й досвідчені підприємці, що працюють з 2008 року. Наразі їхня діяльність обмежується територією громади.
2. Очікування підприємців на наступний рік загалом позитивні: понад половина прогнозує зростання доходів, хоча не всі планують додаткові інвестиції чи вихід за межі громади.
3. Однією з ключових проблем є кадровий дефіцит, зокрема продавців, консультантів, логістів і водіїв. Також з'являється запит на тренерів-психологів через вплив війни.
4. Війна хоч і є фактором ризику для виїзду бізнесу, проте основною проблемою визначають незадовільний стан доріг між населеними пунктами громади, які не перебувають на її балансі.

5. Бізнесмени відзначають потребу в підтримці з боку місцевої влади, але не вважають її визначальною проблемою. Водночас оцінка бізнес-середовища коливається: прямий запит показує середній рівень (трохи більше 3 балів із 5), тоді як відповіді на інші питання демонструють загалом позитивне ставлення.

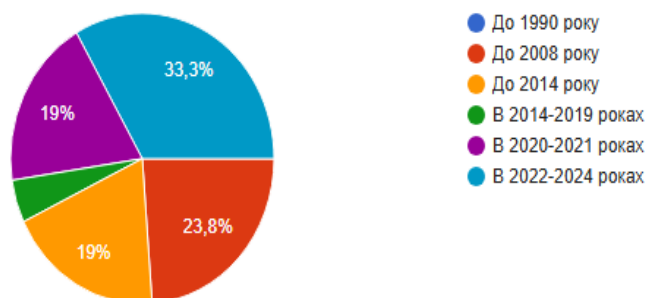
6. Підприємці готові долучатися до соціальних ініціатив місцевої влади та ділитися досвідом з майбутніми бізнесменами, що варто враховувати при плануванні нових програм підтримки.

7. У цілому бізнес значно більш позитивно ставиться до Стратегії розвитку громади та її перспектив, ніж пересічні мешканці: із 21 відповіді лише одна була негативною, решта — ствердні.

В опитуванні взяли участь двадцять один підприємець. Всі вони зареєстровані в громаді і їхня діяльність не виходить за межі громади. Таким чином, ми можемо припустити, що більшість підприємців не мають значні обіги і, імовірно, відносяться до малого бізнесу.

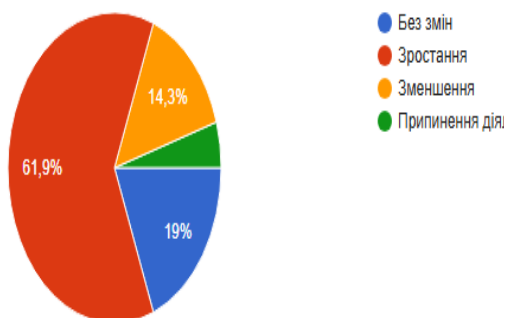
Хто представляє бізнес

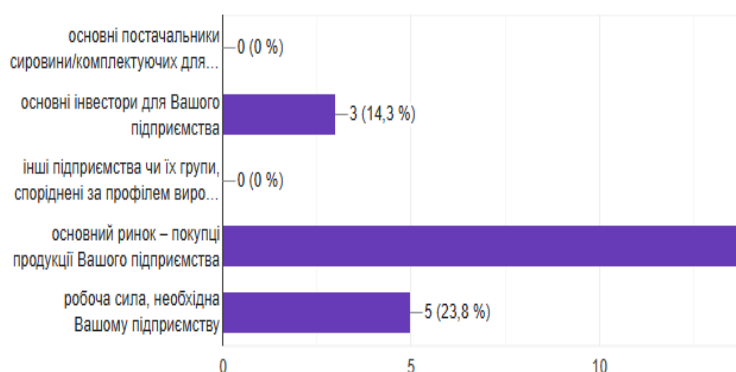
Коли бізнес було створено

Майже половина з опитаних представляють торгівлю (47,6%). Приблизно така ж частка припадає на інші сфери послуг (47,7%). Решта – вихідці з промислового, аграрного секторів, легкої промисловості і будівельного сектору. Цікавою особливістю є той факт, що серед респондентів третину склали ті, хто відкрив бізнес в громаді в останні два роки (2022-2024 рр.). ще 19% зареєструвалися в 2020-2021 рр. разом з тим, майже чверть респондентів почала підприємницьку діяльність ще до 2008 р.

Головні причини роботи в громаді – наявні ринки збуту та робоча сила, яка сприяє розвитку бізнесу.

Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2025 р.?

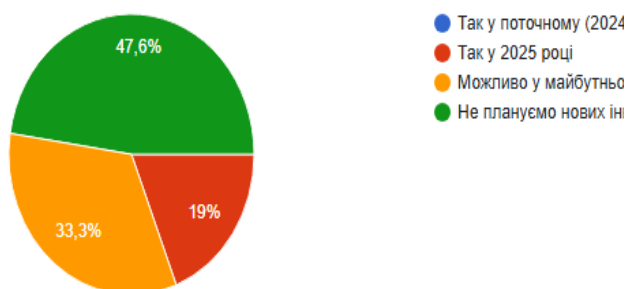

Ви працюєте в громаді тому що тут (вказати відповіді, вірні для Вас)

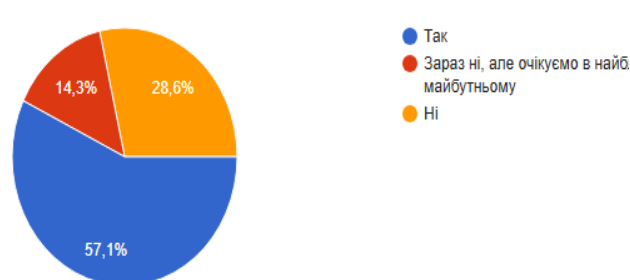
Не дивлячись на складну ситуацію в країні, бізнес, в цілому, налаштований позитивно. Понад 60% вважає, що в наступному році зможе збільшити обсяги збуту, ще 19% - що змін не

відбудеться. На зменшення налаштовано тільки 14% опитаних. І лише 6% - на припинення діяльності.

Разом з тим, інвестувати в розширення бізнесу в 2025 р. планує здійснити тільки 19% опитаних підприємців. А тих, які не планують вкладатися в бізнес майже 50%.

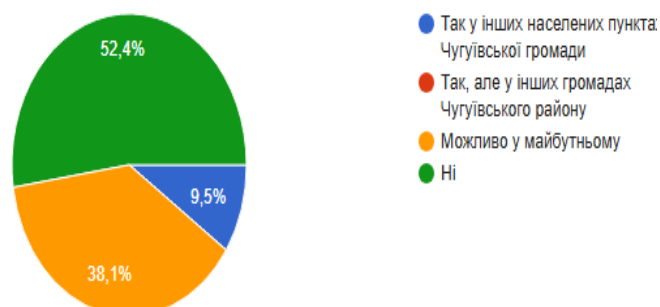
Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді?

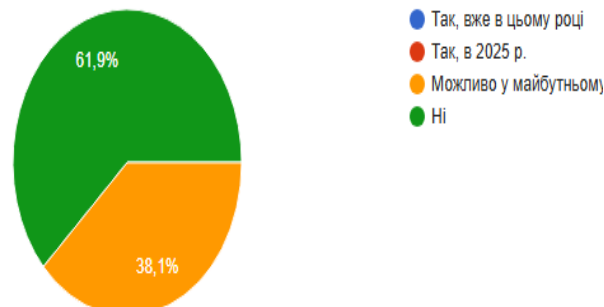
Чи Ви відчуваєте нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого бізнесу?

Зазначимо, що хоча в розширення бізнесмени готові вкладатися не зовсім активно, більшість з них відмічають потребу в кадрах. На це вказує майже 60% респондентів. Ключовими позиціями зазначені: продавці, консультанти та логісти. Такий вибір обумовлений професійною діяльністю респондентів (торгівля та інші послуги). З досить неочікуваних відповідей можна відзначити позиції: «психолог тренер з неформальної освіти, аніматори» та «грантодавці» (імовірно, малися на увазі грантери).

Більшість підприємців не мають наміри виходити за межі громади. Або, переносити свій бізнес, навіть за умови нестабільності та воєнної небезпеки.

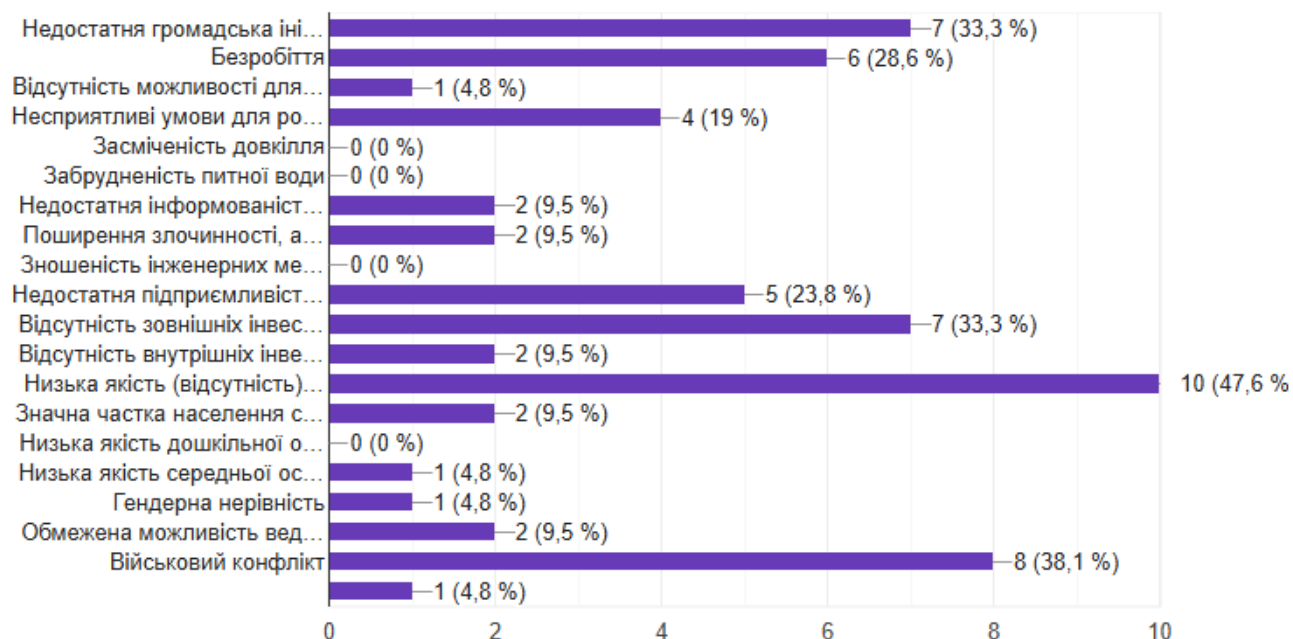
Чи плануєте Ви розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях району (або населених пунктах громади)?

Ви плануєте (негайно або в майбутньому) перенести всю чи частину своєї діяльності до іншої громади?

Така сталість підприємців є гарною ознакою і непрямо свідчить про гарні умови для роботи в громаді і неготовність шукати інші варіанти. Єдиною причиною, яка може призвести до зміни позиції є «Невизначеність через бойові дії». На це вказали всі без винятку підприємці, які розглядають можливість перенесення бізнесу.

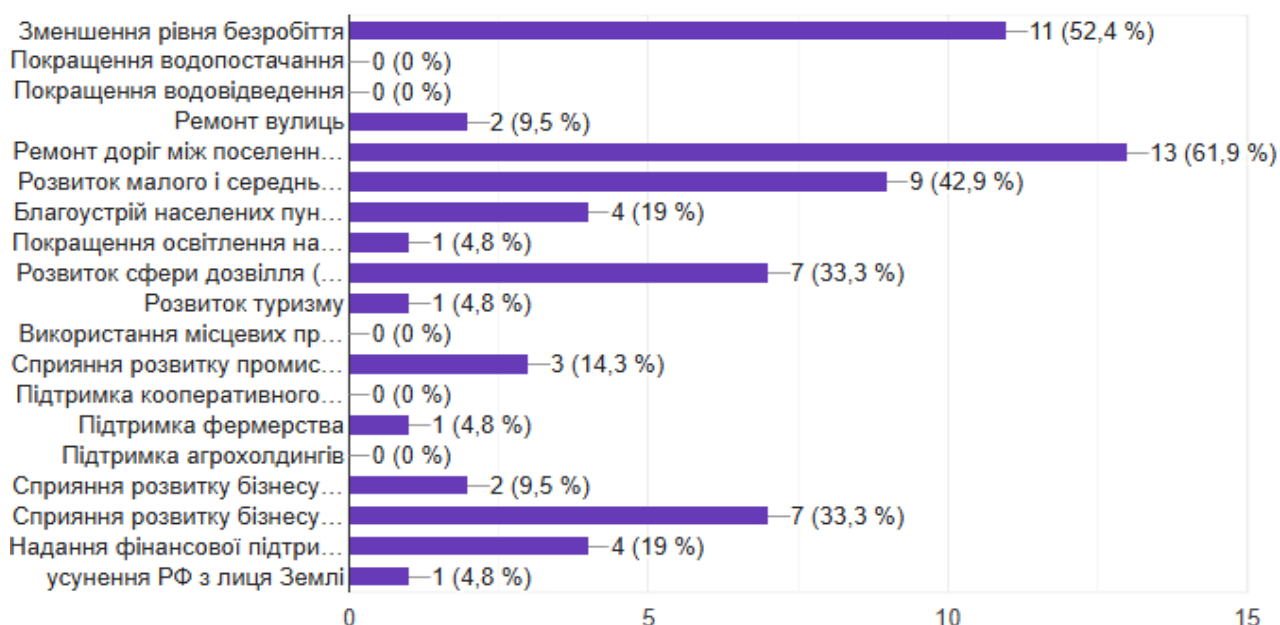
У цьому контексті цікаво ознайомитися з наступними відповідями бізнесменів щодо головних перешкод розвитку громади.

Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади (вибрати 3 основних)?

З відповідей видно, що основною проблемою в громаді підприємці вбачають навіть не військовий конфлікт з росією (38,1%), низьку якість доріг (47,6%). Також відмічають відсутність зовнішніх інвестицій (33%), недостатню громадянську ініціативність (33,3%), безробіття (28,6%) та недостатню підприємливість мешканців (23,8%). Решта позицій не набрали 20%, в тому числі – несприятливі умови для розвитку бізнесу.

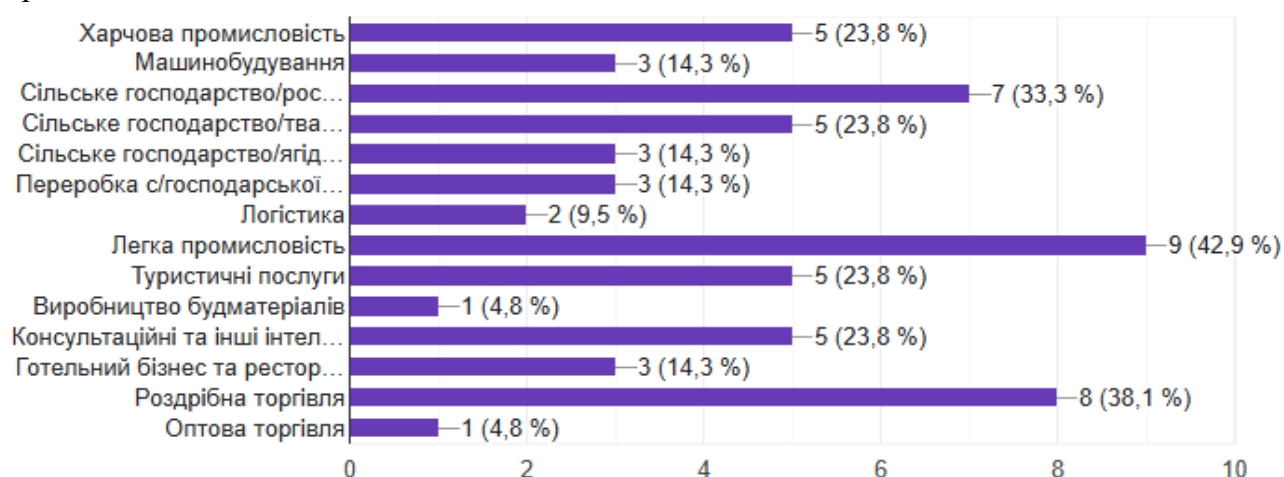
Проте, відповідаючи на запит, що слід покращити, аби бізнес розвивався, підприємці вказували на потребу в забезпеченні підтримки підприємницьких ініціатив з боку місцевої влади.

Які завдання необхідно здійснити для розвитку громади? (вибрати 3 основних)

Зазначимо, що ремонт доріг залишається «наріжним каменем» для бізнесу: це питання набрало 61,9% відповідей. Правда, слід звернути увагу на той факт, що мова йде про ремонт доріг між населеними пунктами, до якого громада мало дотична. А от ремонт вулиць нарікань не викликав. З інших відповідей, які заслуговують на увагу – питання розвитку сфери дозвілля (33,3%), що перетинається з проблематикою, піднятою мешканцями.

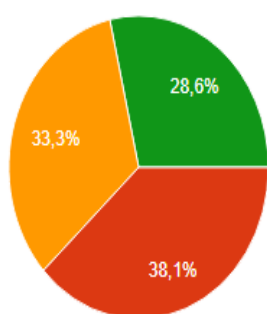
Цікавою є відповідь на питання про розвиток пріоритетних галузей та сфер економіки в громаді.

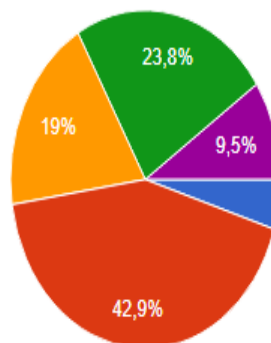
Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів

Окрім торгівлі, пріоритетність якої може бути обумовлена професійною діяльністю респондентів, вони виділяють і ряд інших напрямів. В першу чергу, це легка промисловість (42,9%), сільське господарство, рослинництво (33,3%), сільське господарство, тваринництво (23,8%) та харчова промисловість (23,8%), а також – сфера консалтингу (23,8%) і туризм (23,8%).

Не дивлячись на високі попередні оцінки можливостей і перспектив робити в громаді, бізнесмени досить критичні в оцінці самої громади, як місця ведення бізнесу. Середня оцінка становить лише 3,095 балів.

Яка Ваша загальна думка про Ваше громаду як місце для ведення бізнесу за 5-ти бальною системою? (5 – найвища оцінка, 1 – найнижча)

Яким є, на Вашу думку, рівень «тінізації» бізнесу в громаді?

Бізнес досить обережний в оцінці «тінізації» економіки. Майже 50% респондентів вважає, що вона знаходиться в межах від 0 до 25%.

Хоча бізнес і не зовсім компліментарно оцінює громаду, як місце для підприємництва, він готовий долучитися до її розвитку. Сумарно, підприємці, які готові включатися в співпрацю становлять 66,7%. І ще 9,5% готові розглянути таку можливість в майбутньому.

Чи готовий Ваш бізнес долучатися до реалізації соціальних та/або економічних проектів в громаді?

Чи готові Ви ділитися досвідом ведення бізнесу в рамках навчання мешканців громади?

Позитивним моментом є той факт, що 23,8% підприємці готові ділитися своїм досвідом з бажаними увійти в бізнес. А ще 42,9% не відкидають таку можливість.

Загалом, 61,9% опитаних бізнесменів вірять в реалізацію Стратегії. Ще 33,3% не виключають такої можливості. Лише 1 респондент надав різко негативну відповідь.

Висновки

В опитуванні взяли участь переважно представники малого бізнесу, серед яких є й досвідчені підприємці, що працюють з 2008 року. Наразі їхня діяльність обмежується територією громади.

- Очікування підприємців на наступний рік загалом позитивні: понад половина прогнозує зростання доходів, хоча не всі планують додаткові інвестиції чи вихід за межі громади.
- Однією з ключових проблем є кадровий дефіцит, зокрема продавців, консультантів, логістів і водіїв. Також з'являється запит на тренерів-психологів через вплив війни.
- Війна хоч і є фактором ризику для виїзду бізнесу, проте основною проблемою визначають незадовільний стан доріг між населеними пунктами громади, які не перебувають на її балансі.
- Бізнесмени відзначають потребу в підтримці з боку місцевої влади, але не вважають її визначальною проблемою. Водночас оцінка бізнес-середовища коливається: прямий запит показує середній рівень (трохи більше 3 балів із 5), тоді як відповіді на інші питання демонструють загалом позитивне ставлення.
- Підприємці готові долучатися до соціальних ініціатив місцевої влади та ділитися досвідом з майбутніми бізнесменами, що варто враховувати при плануванні нових програм підтримки.
- У цілому бізнес значно більш позитивно ставиться до Стратегії розвитку громади та її перспектив, ніж пересічні мешканці: із 21 відповіді лише одна була негативною, решта — ствердні.

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА

12.SWOT-АНАЛІЗ

SWOT-аналіз виступає важливим інструментом стратегічного управління, що дає можливість всебічно оцінити внутрішні переваги й проблемні аспекти Слобожанської ТГ, а також окреслити зовнішні чинники можливостей та ризиків, які впливають на її розвиток.

Використання цього методу забезпечує формування комплексного уявлення про стан громади, визначення її сильних сторін, стратегічних викликів та напрямів подальшого поступу.

Отримані напрацювання стануть підґрунтям для визначення стратегічних пріоритетів, завдань і цілей, спрямованих на раціональне використання наявного потенціалу громади та зниження впливу можливих загроз у середньо- і довгостроковій перспективі.

За результатами засідання робочої групи, були визначені сильні і слабкі сторони громади, зовнішні, по відношенню до неї можливості і загрози. Дані було зведено в таблицю, наведену нижче.

Таблиця 12.1. SWOT – аналіз Слобожанської ТГ

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Вигідне географічне положення в межах області (траса, залізниця, близькість обласного центру), що створює передумови для розвитку сфери обслуговування, консалтингу, переробки і супутніх бізнесів. Значні обсяги лісових та водних ресурсів, які створюють передумови для розвитку рекреаційного сектору економіки. Ряд великих підприємств громади є унікальними за своєю продукцією в масштабах України, у т.ч. наявність потужних енергетичних та аграрних підприємств. Наявність на території громади закладу професійно-технічної освіти, який може випускати молодих спеціалістів для ключових секторів міського господарства та економіки та має налагоджені контакти з ключовим підприємством громади. Наявність ефективно працюючих комунальних підприємств, які забезпечують надання послуг в сфері ЖКГ. Наявність освітньо-молодіжного простору «КРОК» та розбудова молодіжних просторів по старостинським округам. Розвинена система ОСББ та діючі громадські організації. Більш високі, порівняно з більшістю громад району, показники доходів і видатків бюджету на душу населення. Досвід взаємодії з міжнародними організаціями	Низька якість дорожнього покриття між населеними пунктами громади. Скорочення числа мешканців у віці від 0 до 5 років і загальне погіршення структури населення громади, в т.ч. – через повномасштабне вторгнення росії Збереження залежності ринку праці та бюджету громади від одного підприємства. Стала тенденція до скорочення дітей шкільного віку, які навчаються в ЗЗСО, зниження фактичного коефіцієнту наповненості класів нижче розрахункового, наявність малокомплектних шкіл. Відсутність власної ефективно функціонуючої вторинної ланки медицини, відсутність вузьких спеціалістів, старіння кадрів у сфері охорони здоров'я. Переповнення полігону для вивезення сміття. Недостатня системна підтримка розвитку підприємництва та проєктного підходу в громаді. Низький рівень розвитку екосистеми туризму та відпочинку. Висока ступінь пошкодження будівель в сфері освіти та фізичної культури і спорту. Надостатня кількість облаштованих об'єктів безпеки та укриттів (бомбосховищ). Низьке врахування потреб окремих категорій мешканців (люди з інвалідністю та ін) при наданні послуг в сферах транспорту, медицини, культури, спорту.

	Відсутність на території громади підрозділів поліції та ДСНС. Відсутність містобудівної документації в частині населених пунктів. Наявність на території громади об'єктів, які знаходяться у власності Зміївської ТЕЦ і не використовуються.
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Розширення можливостей щодо формування партнерських стосунків з іншими регіонами України, країнами Європейського Союзу, Америки, Азії Можливості перенесення останніх досягнень в сферах цифровізації та телекомунікації на рівень громад Диверсифікація ринків збуту продукції промислових та аграрних підприємств за рахунок розширення співпраці з Європейським Союзом Наявність державних та обласних програм, спрямованих на розвиток громад і окремих бізнесів в повоєнний період Просування концепції «Навчання протягом усього життя» Відродження в Україні різних форм благодійництва Проголошений на державному рівні курс на розвиток реального сектору економіки, індустріалізації та інноваційного розвитку Стимулювання соціальної відповідальності великих підприємств як на міжнародному так і на державному рівні Отримання Україною статусу кандидату до ЄС, що суттєво розширює можливості по залученню грантових ресурсів Реформування системи освіти з орієнтацією її на підготовку технічних спеціальностей	Продовження бойових дій чи їхнє «заморожування» в кордонах, які не співпадають навіть з кордонами на 23.02.2022 р. Збереження регулярних обстрілів та ракетно-бомбових ударів по території Харківської громади, в т.ч. – об'єктах критичної інфраструктури Політико-правова нестабільність в державі, яка позначається на економічному і соціальному розвитку громад, уповільненню темпів впровадження програм та дій, спрямованих на відновлення постраждалих областей Відтік молодих освічених людей з населеного пункту/країни що призводить до зменшення кадрового і людського потенціалу громад Загальне зниження доходів населення через продовження війни Зростання аварійності на інфраструктурних об'єктах через ракетні удари по території України Низька адаптованість національної системи технічного регулювання до міжнародних та європейських стандартів і суттєве зволікання з їхнім впровадженням в Україні Ймовірне ослаблення курсу національної валюти на фоні війни та несприятливої економічної ситуації в країні та світі Стрімке зростання цін і тарифів на базові продукти харчування та послуги та ймовірне збереження такої тенденції в найближчий період Збереження податкового тиску на підприємців, що обумовлює подальшу «тінізацію» бізнесу Високі видатки на воєнний сектор, що звужує можливості для фінансування розвиткових проєктів Залежність розвитку України від темпів проведення реформ і підтримки з боку США, ЄС, Канади.

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей).

Проголошення на державному рівні курс на розвиток реального сектору економіки, індустріалізацію та інноваційний розвиток, надання міжнародної фінансової і технічної

підтримки Україні, сприятимуть росту активності мешканців та бізнесу громади, зокрема – в напрямках промислового, аграрного та туристичного розвитку.

Отримання Україною статусу кандидату до ЄС, очікуване надання підтримки з боку сусідніх країн, суттєво розширює можливості по залученню громадою грантових ресурсів для реалізації масштабних інвестиційних проєктів.

Просування концепції «Навчання протягом усього життя», реформування системи освіти з орієнтацією її на підготовку технічних спеціальностей стане додатковим стимулом для підготовки затребуваних фахівців на місцевому рівні.

Стимулювання соціальної відповідальності великих підприємств як на міжнародному так і на державному рівні, відродження в Україні різних форм благодійництва дозволять зменшити негативний вплив війни на соціальний сектор громади і соціально незахищені категорії її мешканців.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

Часткове заміщення ВПО постійних мешканців громади ставить питання їхньої інтеграції в місцеве середовище.

Підприємницький досвід місцевих мешканців, їхня зацікавленість в розвитку власного бізнесу та наявність партнерських відносин з великими підприємствами в громаді стимулюватимуть розвиток бізнесу у випадку надання належної підтримки на місцевому рівні.

Поглиблення діджиталізації, розвиток цифрових компетенцій, державна підтримка креативних індустрій стануть рушійною силою для розвитку творчого потенціалу та управлінських навичок і залучення в життя громади її мешканців.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

Розширення території ведення бойових дій, регулярні обстріли та економічний спад може призвести до скорочення економічної діяльності частини суб'єктів господарювання, що в свою чергу призведе до обмеження фінансового ресурсу та відповідних статей видатків.

Війна з РФ, за наявності можливості переїхати в країни ЄС або в обласний центр для жінок і дітей чинитиме тиск на економіку громади, а також може призвести до скорочення чисельності мешканців в середньостроковій перспективі.

Низька мотивація молоді до роботи в сільській місцевості, непрестижність управлінської діяльності та рівень заробітних плат у цій сфері, посилення міграції та відтік трудових кадрів за кордон, зокрема, найбільш високоосвічених та креативних посадовців чинитимуть тиск на якість управління в громаді, оновлення кадрового складу і розвиток творчого потенціалу та управлінських навичок молоді.

Існуючі проблеми фінансово-економічної сфери, соціальних, культурних та транспортних послуг, стану комунальної інфраструктури громади можуть бути посилені у разі передачі делегованих повноважень без належного фінансового забезпечення, відсутності послідовності ключових державних політик, економічного спаду та введення на невизначений строк режимів воєнного стану та надзвичайних ситуацій.

Висновки

1. Слобожанська ТГ має значний потенціал для розвитку, що базується на вигідному географічному розташуванні, наявності промислових і аграрних підприємств, активності громадських організацій та відносно стабільній фінансовій ситуації.
2. SWOT-аналіз підтвердив наявність конкурентних переваг громади, водночас виявив ключові слабкі сторони: залежність від одного підприємства, демографічні виклики, недостатній розвиток медичних, туристичних та транспортних послуг, а також обмежену підтримку підприємництва.
3. Серед можливостей громади виділяються залучення інвестицій, міжнародна співпраця, грантова підтримка, розвиток цифрових компетенцій і креативних індустрій. Найбільшими загрозами залишаються наслідки війни, економічна нестабільність, кадровий відтік і міграція населення.
4. Для реалізації потенціалу та забезпечення стійкого розвитку необхідно застосовувати комплексний стратегічний підхід, що включає диверсифікацію економіки, підтримку малого

й середнього бізнесу, розвиток людського капіталу, посилення безпекової та соціальної інфраструктури.

5. Реалізація зазначених заходів дозволить громаді мінімізувати ризики та ефективно використати наявні переваги для формування стійкої, конкурентоспроможної та безпечної громади у середньо- та довгостроковій перспективі.

13. СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Сценарне моделювання є важливим інструментарієм стратегічного планування, що дозволяє громадам оцінити можливі траєкторії свого розвитку з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів. Для Слобожанської ТГ воно ґрунтується на результатах SWOT-аналізу та відображає різні варіанти майбутнього залежно від політичних, економічних, демографічних, соціальних та екологічних умов.

Розробка інерційного, оптимістичного та песимістичного сценаріїв надає змогу передбачити як позитивні тенденції та перспективи, так і потенційні загрози та ризики, що впливають на життєздатність громади. Це дозволяє більш обґрунтовано формувати стратегічні рішення та розробляти гнучкі механізми реагування на виклики.

Інерційний сценарій

Політична сфера. При збереженні нинішньої державної політики та без додаткових фінансових ресурсів, делеговані повноваження громади залишатимуться недостатньо забезпеченими. Військова агресія росії та загроза розширення бойових дій зумовлюватимуть низьку інвестиційну активність і обмежуватимуть можливості розвитку громади.

Економічна сфера. У таких умовах промисловість і сільське господарство функціонуватимуть із перебоями, залежатимуть від зовнішньої кон'юнктури та погодних факторів. Місцевий бізнес матиме обмежені умови для розвитку, а значна частина підприємців працюватиме лише для підтримання мінімальної рентабельності.

Демографічні показники. Зберігатимуться тенденції скорочення населення через міграцію жінок, дітей і молоді до великих міст та за кордон. Народжуваність залишатиметься на низькому рівні, а рівень смертності – високим.

Соціальні показники. У громади буде обмежений ресурс для підтримки соціально незахищених верств населення. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб відбуватиметься повільно, що створюватиме напруженість у соціальному середовищі.

Екологічні показники. Вирішення проблем із комунальною інфраструктурою, відходами та енергоефективністю залишатиметься на другорядному плані через відсутність фінансування.

Оптимістичний сценарій

Політична сфера. За умови стабілізації політичної ситуації, закріплення децентралізації фінансовими ресурсами та подальшої євроінтеграції громада отримає доступ до міжнародних програм підтримки, грантів і нових партнерств. Це посилить можливості для інвестицій та реалізації інноваційних проєктів.

Економічна сфера. Припинення активних бойових дій і відновлення національної економіки дозволить модернізувати місцеві промислові та аграрні підприємства. Зростатиме підприємницька активність завдяки підтримці малого та середнього бізнесу, розвитку туризму, креативних індустрій і цифрових сервісів. Очікується збільшення доходів населення і купівельної спроможності.

Демографічні показники. Покращення економічних і соціальних умов стимулюватиме повернення частини населення, підвищуватиме привабливість громади для молодих сімей. Це може позитивно вплинути на рівень народжуваності та стабілізувати демографічні тенденції.

Соціальні показники. Зростання доходів і міжнародна підтримка дозволять підвищити якість освітніх, культурних і медичних послуг. Активний розвиток освіти з орієнтацією на технічні спеціальності забезпечить підготовку затребуваних кадрів. Соціальна інфраструктура стане більш доступною та якісною.

Екологічні показники. Реалізація проєктів з енергоефективності, рекультивації земель, утилізації відходів та розвитку «зеленої» енергетики сприятиме покращенню стану довкілля.

Песимістичний сценарій

Політична сфера. У разі загострення війни, затягування кризових процесів та відсутності підтримки від держави й міжнародних партнерів громада опиниться у стані вимушеного виживання. Місцеве самоврядування втратить частину впливу, а ресурси будуть спрямовані виключно на базові потреби.

Економічна сфера. Подальше поглиблення економічної кризи призведе до закриття частини підприємств, різкого зменшення надходжень до бюджету, втрати робочих місць. Це спровокує масову трудову міграцію та скорочення доходів населення.

Демографічні показники. Відтік працездатного населення і молоді суттєво зменшить трудовий потенціал громади. Народжуваність знизиться, смертність залишатиметься високою. Водночас кількість соціально незахищених груп зростатиме.

Соціальні показники. Громада буде змушена обмежити витрати на соціальні програми, що погіршить якість освіти, медицини й культурних послуг. Інтеграція ВПО стане проблематичною, посилюватимуться соціальні конфлікти.

Екологічні показники. Умови війни та економічної нестабільності унеможливають реалізацію екологічних проєктів. Стан комунальної інфраструктури та довкілля поступово погіршуватиметься.

Таблиця 13.1. Сценарії розвитку Слобожанської ТГ.

Сценарій розвитку	Базові припущення – національний рівень	Базові припущення – місцевий рівень	Поточні виклики та тенденції розвитку громади
Інерційний	- Політична стабільність без суттєвих реформ. - Децентралізація без достатнього фінансування. - Тривають бойові дії, інвестиції обмежені. - Повільне відновлення економіки. - агропромисловий комплекс залежний від погодних умов.	- Бюджет громади використовується обмежено. - Бізнес працює на виживання. - Інтеграція ВПО повільна через нестачу ресурсів.	- Відтік молоді, скорочення населення. - Зростання соціально вразливих груп. - Низький рівень інвестицій у бізнес та інфраструктуру. - Погіршення екології через відсутність коштів.
Оптимістичний	- Стабілізація політики та фінансове підкріплення децентралізації. - Завершення бойових дій, зростання інвестиційної привабливості. - Залучення ресурсів через програми відновлення. - Пожвавлення економіки, зростання доходів.	- Використання бюджету для розвитку. - Розвиток малого бізнесу, агросектору, туризму. - Ефективна інтеграція ВПО.	- Модернізація інфраструктури. - Стабілізація демографії завдяки поверненню населення. - Розвиток освіти, медицини, культури. - Реалізація еко- та енергоефективних проєктів.
Песимістичний	- Політична криза, скорочення підтримки громад. - Загострення воєнних дій.	- Зниження доходів громади. - Закриття підприємств, скорочення робочих місць.	- Різне скорочення населення та трудового потенціалу. - Зростання соціальної напруги.

	- Економічна рецесія, безробіття, зменшення бюджетних надходжень.	- Немоżliвість інтеграції ВПО.	- Занепад інфраструктури, відсутність інвестицій. - Поглиблення екологічної кризи.
--	---	--------------------------------	---

Висновки

1. Сценарії розвитку Слобожанської ТГ відображають можливі зміни соціально-економічного стану залежно від внутрішніх і зовнішніх умов. Вони дозволяють передбачити наслідки стабільності або кризових явищ та слугують основою для стратегічного планування громади на 2025–2027 роки.
2. Інерційний сценарій для Слобожанської ТГ передбачає збереження поточного стану без суттєвих змін у політичній та економічній сферах. Це означає обмежені ресурси для розвитку, низький рівень інвестицій, демографічний спад і посилення соціальної напруги, що ускладнить інтеграцію ВПО і збереження трудового потенціалу.
3. Оптимістичний сценарій ґрунтується на стабілізації політичної ситуації, відновленні економіки та активному залученні міжнародної підтримки. У такому випадку громада зможе реалізувати проєкти модернізації інфраструктури, розвивати малий та середній бізнес, аграрний сектор, туризм і креативні індустрії, що сприятиме підвищенню якості життя мешканців та поверненню населення.
4. Песимістичний сценарій передбачає загострення кризових процесів, скорочення інвестицій, втрату робочих місць, трудову міграцію та погіршення соціальної сфери.
5. Основним завданням місцевої влади Слобожанської ТГ є створення умов для реалізації оптимістичного сценарію через мобілізацію внутрішніх ресурсів, розвиток партнерств на регіональному, національному та міжнародному рівнях, залучення грантового та інвестиційного фінансування, підтримку малого бізнесу, освіти та соціальної інфраструктури, що забезпечить стійкий і поступовий розвиток громади в середньо- та довгостроковій перспективі. Сценарне моделювання не лише допомагає визначити потенційні траєкторії розвитку громади, але й формує основу для гнучкої та проактивної стратегії, спрямованої на підвищення життєздатності громади та покращення якості життя її мешканців у середньостроковій і довгостроковій перспективі.

14. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ (ВІЗІЯ) РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Слобожанська ТГ (візія). Це сучасний та динамічний простір сталого розвитку, який поєднує потужний промисловий і аграрний потенціал із привабливістю природного середовища та комфортними умовами для життя. Вона прагне бути заможною, безпечною та відкритою для інвестицій, партнерства й інновацій, створюючи передумови для економічного зростання, розширення можливостей бізнесу та розвитку цифрових і креативних індустрій.

Місія. Громада забезпечує своїм мешканцям якісні соціальні послуги в освіті, охороні здоров'я, культурі, спорті та соціальному захисті, гарантуючи рівний доступ до них для всіх категорій населення. Комфорт проживання забезпечується завдяки розвинутій інфраструктурі, сучасним транспортним зв'язкам, належному стану комунальних послуг і благоустрою територій. Високий рівень безпеки досягається через розвиток системи правопорядку, цивільного захисту та згуртованості жителів.

Слобожанська громада – це територія єдності та довіри, де кожен мешканець відчуває захищеність, має можливості для самореалізації та розвитку протягом усього життя. Рациональне використання природних ресурсів, енергозбереження та екологічна відповідальність формують умови для збалансованого розвитку, а підтримка молодіжних і громадських ініціатив сприяє оновленню кадрового потенціалу та зростанню добробуту.

15. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Стратегія розвитку громади має ієрархічну структуру, що передбачає взаємозв'язок між різними рівнями цілей: нижчі цілі підпорядковані вищим і логічно інтегровані в загальну систему. Стратегічні цілі визначають основні напрямки розвитку громади та впливають із її бачення майбутнього. Кожна стратегічна ціль деталізується через оперативні цілі — конкретні, обмежені у часі заходи, спрямовані на реалізацію стратегічних пріоритетів. Виконання цих оперативних цілей гарантує досягнення стратегічних результатів.

Для кожної оперативної цілі встановлюються завдання та показники моніторингу, що дозволяють відстежувати ефективність її реалізації. Конкретизація змін відбувається через реалізацію заходів та проєктів із чітко визначеними термінами виконання, відповідальними виконавцями, очікуваними результатами, а також обсягами та джерелами фінансування.

Виходячи з порівняльних переваг громади та стратегічного бачення її розвитку, були визначені три ключові сфери, на які спрямовується основна увага для досягнення поставлених цілей.

Таблиця 15.1. Дерево цілей стратегії розвитку Слобожанської ТГ.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НА ВСЬОМУ ПРОСТОРІ ГРОМАДИ ТА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ	Оперативна ціль 1.1. Забезпечення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення	1.1.1. Реалізація програми залучення молодих фахівців до роботи в медичній галузі громади 1.1.2. Розширення переліку медичних послуг 1.1.3. Відновлення та модернізація об'єктів нерухомого майна закладів охорони здоров'я 1.1.4. Модернізація медичного обладнання закладів охорони здоров'я 1.1.5. Цифровізація медичних закладів 1.1.6. Наближення медичних послуг до пацієнта 1.1.7. Розвиток профілактичної медицини та підвищення обізнаності населення з питань здоров'я
	Оперативна ціль 1.2. Розвиток та удосконалення освітнього середовища громади	1.2.1. Оптимізація закладів освіти під спроможну освітню мережу 1.2.2. Забезпечення належного технічного стану будівель закладів освіти 1.2.3. Облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист) 1.2.4. Створення базової кухні у закладах освіти 1.2.5. Оновлення та розширення автомобільного парку 1.2.6. Забезпечення навчальних закладів сучасною комп'ютерною технікою та доступу до мережі Інтернет 1.2.7. Створення інклюзивно-ресурсного центру Слобожанської ТГ 1.2.8. Забезпечення доступності закладів освіти для маломобільних груп населення
	Оперативна ціль 1.3. Розбудова системи соціального захисту населення	1.3.1. Створення умов для самостійного життя людей з інвалідністю та літніх осіб шляхом розвитку послуги підтриманого проживання 1.3.2. Впровадження послуги соціальної адаптації ветеранів війни та членів їхніх сімей 1.3.3. Впровадження послуги супроводу під час інклюзивного навчання 1.3.4. Запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості

	1.3.5. Створення безпечного місця перебування постраждалих від домашнього насилля 1.3.6. Оновлення матеріально-технічної бази установ закладів соціального захисту населення та підвищення кадрового потенціалу 1.3.7. Створення інфраструктури безбар'єрного доступу на всій території громади
Оперативна ціль 1.4. Забезпечення гармонійного фізичного та духовного розвитку всіх верств населення і реалізація молодіжної політики	1.4.1. Розвиток мережі громадських просторів на території Слобожанської ТГ 1.4.2. Модернізація та інформатизація бібліотек, запровадження нових інформаційно-бібліотечних послуг 1.4.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури та спорту 1.4.4. Збереження історико-культурної спадщини 1.4.5. Здійснення заходів з меморіалізації подій, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації 1.4.6. Проведення заходів з облаштування місць відпочинку 1.4.7. Створення туристичних маршрутів на території Слобожанської ТГ 1.4.8. Розвиток спортивної інфраструктури з дотриманням принципів доступності та безбар'єрності 1.4.9. Розвиток мережі молодіжних центрів на території громади 1.4.10. Розбудова мережі закладів для реалізації заходів з виховання національної ідентичності та патріотичного виховання
Оперативна ціль 1.5. Відновлення модернізація муніципальної інфраструктури	1.5.1. Удосконалення системи транспортного сполучення в середині громади 1.5.2. Запровадження механізму муніципального паркування на території громади 1.5.3. Відновлення та модернізація дорожньої мережі, що належить до комунальної власності громади 1.5.4. Співфінансування ремонтних робіт автомобільних доріг, які проходять по території громади, але не належать до її комунальної власності 1.5.5. Придбання транспортних засобів, обладнання для поліпшення утримання та експлуатації доріг комунальної власності 1.5.6. Створення системи енергетичного менеджменту на території громади 1.5.7. Впровадження відновлювальних джерел енергії та розподіленої енергетики 1.5.8. Реконструкція мереж вуличного освітлення 1.5.9. Укріплення матеріально-технічної бази підприємств міської ради 1.5.10. Створення умов для розташування та обслуговування комунальної техніки 1.5.11. Проведення аварійно -відновлювальних робіт об'єктів (ситуаційно)
Оперативна ціль 1.6. Протидія військовим і безпековим викликам	1.6.1. Вжиття заходів щодо очищення території громади від вибухонебезпечних предметів 1.6.2. Покращення якості надання послуг громадського правопорядку, в тому числі посилення уваги до вразливих груп населення 1.6.3. Оновлення схеми, елементів регулювання безпеки дорожнього руху

	1.6.4. Створення системи відеоспостереження на території Слобожанської ТГ 1.6.5. Облаштування захисних споруд цивільного захисту (укриттів) у закладах загальної середньої освіти 1.6.6. Облаштування у закладах дошкільної освіти захисних споруд цивільного захисту (укриттів) та забезпечення їх доступності для всіх учасників освітнього процесу 1.6.7. Оновлення фонду захисних споруд цивільного захисту (протирадіаційних укриттів) та об'єктів спеціальної соціальної інфраструктури, зокрема адміністративних будівель, публічних просторів на території населених пунктів 1.6.8. Створення умов для оповіщення населення про надзвичайні ситуації 1.6.9. Створення умов для дислокації та функціонування державних органів ДСНС, МПО та ДПО, а також посилення її спроможності шляхом укріплення матеріально-технічної бази, проведення навчання співробітників МПО, ДПО, ЦБГ 1.6.10. Проведення заходів з зовнішнього протипожежного водопостачання для будівель та споруд населених пунктів територіальної громади та забезпечення приміщень комунальної власності протипожежними засобами 1.6.11. Розробка та актуалізація заходів з евакуації в разі збройних конфліктів до плану цивільного захисту на особливий період 1.6.12. Забезпечення населення у зонах можливого хімічного забруднення територій засобами індивідуального захисту органів дихання 1.6.13. Будівництво та реконструкція мереж та споруд водопониження та водовідведення на території Слобожанської ТГ
Оперативна ціль 1.7. Удосконалення системи управління відходами, охорона атмосферного повітря та водних ресурсів	1.7.1. Створення інфраструктури управління відходами та запровадження системи роздільного збирання відходів на території Слобожанської ТГ 1.7.2. Виконання завдань щодо поводження з відходами від руйнувань, покладених на органи місцевого самоврядування, відповідно до норм чинного законодавства з урахуванням регіонального плану управління відходами 1.7.3. Підвищення доступності якісного водопостачання та водовідведення 1.7.4. Забезпечення якісного відведення дощових та талих вод 1.7.5. Виготовлення технічної документації на водні об'єкти, що знаходяться на території громади 1.7.6. Реконструкція/відновлення водних об'єктів 1.7.7. Інвентаризація водних об'єктів, що знаходяться на території громади 1.7.8. Охорона атмосферного повітря 1.7.9. Проведення дослідження екологічного стану території громади 1.7.10. Сприяння дотриманню належного санітарного стану території громади 1.7.11. Сприяння зменшенню викидів вуглецю 1.7.12. Формування екологічної культури населення, розвиток системи інформування населення щодо питань біорізноманіття, зміни клімату та збереження довкілля

	Оперативна ціль 1.8. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі	1.8.1. Проведення інвентаризації земель Слобожанської ТГ сільськогосподарського призначення 1.8.2. Відновлення і збереження якісного стану земель та ґрунтів 1.8.3. Виявлення самозалісених земельних ділянок 1.8.4. Сприяти визначенню збитків та ліквідації наслідків лісовому та природно-заповідному фонду 1.8.5. Розробка документації з землеустрою територій об'єктів природно заповідного фонду місцевого значення, в тому числі встановлення межі в натуру (на місцевості) території та об'єктів природно – заповідного фонду, віднесених до відання Слобожанської міської ради
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДИ	Оперативна ціль 2.1. Підвищення інвестиційної привабливості громади, підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	2.1.1. Сприяння залученню інвесторів для започаткування організації нових підприємств на території громади 2.1.2. Сприяння розвитку підприємств переробки сільськогосподарської продукції 2.1.3. Сприяння процесу відновлення Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго» 2.1.4. Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва на території громади 2.1.5. Створення інфраструктури розвитку малого та середнього підприємництва
	Оперативна ціль 2.2. Розвиток міжмуніципального співробітництва та партнерства	2.2.1. Забезпечення ефективного використання ресурсів громади в напрямку надання публічних послуг, в тому числі шляхом укладання договорів співробітництва територіальних громад 2.2.2. Побудова ефективної діючої мережі вітчизняних партнерств 2.2.3. Побудова ефективної діючої мережі міжнародних партнерств 2.2.4. Збереження та розширення існуючої мережі співпраці Слобожанської ТГ
	Оперативна ціль 2.3. Забезпечення інтегрованого розвитку території громади з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	2.3.1. Розробка програмних документів в рамках Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України 2.3.2. Модернізація, адаптивність та декарбонізація системи централізованого теплопостачання 2.3.3. Виконання заходів, передбачених програмними документами, розробленими в рамках Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ В ГРОМАДІ	Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності міської ради, її структурних підрозділів та установ з урахуванням кращих вітчизняних та міжнародних практик	3.1.1. Впровадження інструментів електронної демократії 3.1.2. Інвентаризація об'єктів комунальної власності 3.1.3. Виготовлення технічної документації на об'єкти нерухомого майна комунальної власності 3.1.4. Проведення земельних торгів у формі аукціону, щодо продажу права оренди на земельну ділянку 3.1.5. Проведення оцінки об'єктів комунальної власності 3.1.6. Розробка Комплексного Плану просторового розвитку території громади 3.1.7. Проведення заходів з підготовки та підвищення рівня компетентності працівників Слобожанської міської ради, її структурних підрозділів, установ та організацій

	Оперативна ціль 3.2. Підтримка цифрових трансформацій	3.2.1. Запровадження цифрових інструментів надання публічних послуг 3.2.2. Сприяння створенню/ створення локацій з вільним доступом до мережі Internet на території населених пунктів громад 3.2.3. Підвищення якості надання адміністративних послуг, розширення їх переліку 3.2.4. Розробка комплексного Плану з кіберзахисту громади 3.2.5. Забезпеченню стабільного надання послуг мобільного зв'язку та доступу до мережі Internet 3.2.6. Проведення заходів з підвищення рівня цифрової грамотності та кібергігієни мешканців громади
--	---	--

Структура цілей громади має вигляд «дерева цілей», де стратегічні пріоритети формують верхній рівень, а підпорядковані їм оперативні цілі деталізують конкретні напрями дій для їх досягнення. Кожна оперативна ціль розкладається на завдання та заходи, що мають чітко визначені терміни, виконавців, очікувані результати та ресурси, що забезпечує системність, прозорість і контрольованість реалізації Стратегії розвитку громади.

Висновки

Стратегія розвитку Слобожанської ТГ базується на чіткій ієрархічній структурі цілей, що забезпечує логічний зв'язок між довгостроковими пріоритетами та конкретними діями. Стратегічні цілі визначають основні напрями розвитку громади та впливають із її бачення майбутнього. Для їх реалізації сформовані оперативні цілі та завдання, які деталізують конкретні заходи, строки виконання, відповідальних виконавців та джерела фінансування.

У Стратегії визначено три ключові стратегічні цілі. Перша – забезпечення високої якості життя на всьому просторі громади та розвиток людського капіталу. Вона включає завдання зі створення доступної та якісної системи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, розвитку культури, спорту та підтримки молоді. Друга стратегічна ціль спрямована на розвиток економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності громади. Її реалізація передбачає підтримку підприємництва, залучення інвестицій, розвиток інновацій, модернізацію інфраструктури та стимулювання зайнятості населення. Третя стратегічна ціль стосується забезпечення європейського рівня процесів управління в громаді, що передбачає впровадження сучасної системи менеджменту, цифровізацію управлінських процесів, прозорість і відкритість влади, розширення участі громадськості у прийнятті рішень.

Визначена структура цілей створює «дерево цілей», яке дозволяє систематизувати завдання та забезпечити прозорість і контрольованість реалізації Стратегії. Такий підхід сприяє ефективному використанню ресурсів, підвищує інвестиційну привабливість громади, формує конкурентні переваги та забезпечує покращення якості життя мешканців у середньодовгостроковій перспективі.

16. АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНІЙ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Стратегія розвитку Слобожанської ТГ на період 2025–2027 років побудована таким чином, що повністю враховує основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки (затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695) та узгоджується зі Стратегією розвитку Харківської області на період до 2027 року (затвердженою 27 лютого 2020 року на пленарному засіданні XXIII сесії VII скликання Харківської обласної ради; зі змінами, затвердженими 24 квітня 2025 року № 1150–VIII на пленарному засіданні XXXII сесії VIII скликання).

Стратегія громади корелюється з планами реалізації державних та обласних документів (додаток Г. Аналіз відповідності Державній стратегії розвитку, додаток Д. Аналіз відповідності регіональній стратегії розвитку) і відповідає економічним, соціальним, екологічним, інфраструктурним, територіальним та іншим аспектам розвитку Слобожанської ТГ.

Фактори, що дозволяють зробити такий висновок:

А. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки визначає три стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

Б. Стратегія розвитку Слобожанської ТГ на 2025–2027 роки передбачає три стратегічні цілі:

1. Забезпечення високої якості життя на всьому просторі громади та розвиток людського капіталу.
2. Розвиток економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності громади.
3. Забезпечення європейського рівня процесів управління в громаді.

Таким чином, простежується взаємозв'язок між стратегічними цілями Державної стратегії та Стратегії розвитку Слобожанської ТГ:

Стратегічна ціль № 1 «Забезпечення високої якості життя на всьому просторі громади та розвиток людського капіталу» прямо кореспондується з ціллю № 1 Державної стратегії («Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах») та частково — з цілями № 2 і № 3.

Стратегічна ціль № 2 «Розвиток економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності громади» повністю відповідає змісту цілі № 2 Державної стратегії («Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів») та частково — цілям № 1 і № 3.

Стратегічна ціль № 3 «Забезпечення європейського рівня процесів управління в громаді» є одним із механізмів реалізації цілі № 3 Державної стратегії («Ефективне врядування та розвиток територіальної спроможності»), а також частково кореспондується з цілями № 1 і № 2.

Що стосується Стратегії розвитку Харківської області на період до 2027 року, вона містить п'ять стратегічних цілей:

1. Забезпечення високої якості життя населення на всій території регіону
2. Забезпечення чистого навколишнього середовища на всій території регіону
3. Побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю
4. Забезпечення інвестиційно привабливого клімату в регіоні та створення інноваційної й інвестиційної інфраструктури
5. Забезпечення європейського рівня управління та самоврядування в регіоні.

Для наочного відображення взаємозв'язків пропонується порівняння стратегічних цілей Слобожанської ТГ і Харківської області у вигляді таблиці, де на перетині рядків з відповідними цілями знаком «+» позначено ступінь узгодженості:

- жирний «+» — вищий рівень узгодженості
- звичайний «+» — нижчий рівень взаємозв'язку

Висновки

Стратегія розвитку Слобожанської ТГ на період до 2027 року розроблена з урахуванням положень Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки та Стратегії розвитку Харківської області до 2027 року. Вона узгоджена з ключовими пріоритетами національної та регіональної політики, що забезпечує системність і узгодженість управлінських рішень на всіх рівнях.

Аналіз змісту документів свідчить про високий рівень кореляції стратегічних цілей громади з державними та регіональними цілями. Зокрема:

- Стратегічна ціль 1 «Забезпечення високої якості життя на всьому просторі громади та розвиток людського капіталу» кореспондується з ціллю № 1 Державної стратегії («Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах») та узгоджується з пріоритетами Харківської області щодо забезпечення високої якості життя, розвитку соціальної інфраструктури, освіти й охорони здоров'я.

- Стратегічна ціль 2 «Розвиток економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності громади» відповідає цілі № 2 Державної стратегії («Підвищення конкурентоспроможності регіонів») і узгоджується з цілями Харківської області, що стосуються розвитку економіки, інвестиційної привабливості та інноваційної діяльності.

Стратегічна ціль 3 «Забезпечення європейського рівня процесів управління в громаді» є відображенням цілі № 3 Державної стратегії («Розбудова ефективного багаторівневого врядування») і відповідає пріоритетам Харківської області щодо впровадження європейських стандартів управління, цифровізації та підвищення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

Така взаємна узгодженість стратегічних документів дозволяє забезпечити цілісність управління розвитком території, уникнути дублювання функцій та ресурсів, а також створює умови для ефективного залучення державних, регіональних і міжнародних інвестиційних ресурсів. Водночас інтеграція місцевих стратегічних пріоритетів із загальнодержавними та регіональними цілями сприяє підвищенню спроможності громади до реалізації масштабних проєктів, розвитку інфраструктури, підвищення якості життя населення та формування конкурентоспроможної економіки.

Таким чином, Стратегія розвитку Слобожанської ТГ на 2025–2027 роки є системним документом, що забезпечує узгодженість дій громади з державними та регіональними пріоритетами та створює передумови для сталого соціально-економічного розвитку у середньостроковій перспективі.

17. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКУ

Реалізація Стратегії розвитку Слобожанської ТГ відбуватиметься у 2025–2027 роках. Зважаючи на мінливість зовнішніх умов, передбачено щорічне коригування фінансових і змістових показників. Досягнення цілей і завдань Стратегії здійснюватиметься через проєкти та заходи, визначені у Плані заходів на 2025–2027 роки.

Фінансування реалізації Стратегії передбачається з різних джерел, зокрема:

- кошти державного бюджету, у тому числі Державного фонду регіонального розвитку та відповідних субвенцій;
- кошти місцевих бюджетів, зокрема бюджету Слобожанської ТГ;

- ресурси міжнародних донорів та фінансових організацій у межах програм і проєктів міжнародної технічної допомоги;
- фінансування від суб'єктів місцевого розвитку різних форм власності;
- інвестиції, зокрема в рамках державно-приватного партнерства;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

Система управління впровадженням Стратегії включає політичний та технічний рівні. Політичний рівень забезпечується міським головою, виконавчим комітетом та радою громади. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти, розглядаються пропозиції щодо змін і ухвалюються рішення про оновлення Стратегії.

Технічний рівень реалізується через Робочу групу з управління впровадженням Стратегії, яка формується із застосуванням гендерного підходу та з урахуванням залучення представників людей з інвалідністю. До складу групи входять представники місцевого самоврядування, бізнесу, громадськості, різних соціальних груп мешканців громади та внутрішньо переміщених осіб. Робоча група координує виконання завдань, здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади, аналізує тенденції та їхній вплив, формує пропозиції щодо стратегічних сценаріїв у нових умовах та ініціює внесення змін до цілей і завдань у разі виникнення нових загроз або можливостей.

Ефективне впровадження Стратегії базується на системному відстеженні прогресу виконання завдань і здатності органів влади та громади своєчасно реагувати на відхилення від планових показників. Для цього запроваджується процедура моніторингу, оцінки та актуалізації Стратегії (додаток Е. Система показників (індикаторів) для моніторингу реалізації Стратегії розвитку Слобожанської селищної територіальної громади на період до 2027 року), яка здійснюється протягом усього періоду реалізації через збір і аналіз інформації про виконання проєктів і заходів. Моніторинг дозволяє оцінити відповідність темпів реалізації затвердженому графіку, визначити досягнуті результати та необхідність внесення змін з урахуванням соціально-економічних і безпекових факторів.

Для оцінки прогресу передбачено проведення щорічних соціологічних досліджень рівня життя в громаді, а також фокус-групових досліджень із залученням підприємців, молоді, працівників бюджетної сфери, пенсіонерів, внутрішньо переміщених осіб та інших категорій населення. Результати моніторингу оприлюднюються на офіційному сайті громади та в ЗМІ, після чого обговорюються Робочою групою. У разі потреби селищний голова подає на розгляд ради пропозиції щодо внесення змін до Стратегії.

Актуалізація Стратегії Слобожанської ТГ передбачена після завершення дії воєнного стану. Щорічне звітування про хід реалізації Стратегії проводиться відкрито та використовується для уточнення завдань і бюджетних програм на наступний рік. У разі необхідності вносяться зміни, оформлені відповідним рішенням ради з оновленими показниками, заходами та переліком проєктів.

Після завершення строку дії Стратегії виконавчий комітет ради впродовж трьох місяців готує підсумковий звіт про виконання Стратегії та подає його на розгляд ради. Звіт містить достовірні кількісні дані в порівнянні з базовими значеннями, а також висновки та, за потреби, рекомендації щодо коригуючих заходів у разі відхилень від запланованих результатів.

Висновки

Реалізація Стратегії розвитку Слобожанської ТГ на 2025–2027 роки базується на принципах гнучкості, прозорості та системності, що забезпечує можливість адаптації до змін у соціально-економічному та безпековому середовищі. Передбачене щорічне коригування фінансових і змістових показників дозволяє своєчасно реагувати на нові виклики та можливості.

Фінансування Стратегії передбачено з різних джерел, серед яких державний і місцевий бюджети, ресурси міжнародних донорів, інвестиції приватного сектору та механізми державно-приватного партнерства. Така багатоканальна модель фінансування створює умови для стабільного виконання запланованих заходів і зменшує ризики недофінансування.

Система управління впровадженням Стратегії передбачає поєднання політичного та технічного рівнів. Політичний рівень (міський голова, виконавчий комітет, рада громади) забезпечує ухвалення рішень, затвердження звітів і внесення змін до Стратегії. Технічний рівень реалізується через Робочу групу з управління впровадженням, до якої залучають представників влади, бізнесу, громадськості, соціальних груп і ВПО. Це забезпечує інклюзивність, прозорість та врахування інтересів усіх категорій населення.

Ключовим елементом реалізації є система моніторингу та оцінки, що дозволяє відстежувати прогрес виконання завдань, аналізувати соціально-економічні тенденції та визначати необхідність коригування Стратегії. Передбачено проведення щорічних соціологічних досліджень, публікацію результатів на офіційних ресурсах громади та відкриті обговорення для підвищення довіри мешканців і підзвітності влади.

Завдяки поєднанню чіткої структури управління, прозорості системи моніторингу та гнучкого механізму актуалізації Стратегія розвитку Слобожанської ТГ має високий потенціал для ефективної реалізації, досягнення запланованих результатів і формування сталого розвитку громади в умовах сучасних викликів.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця: Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів Слобожанської ТГ²⁸

КОД КОАТУУ	Назва населеного пункту	Рік останнього проведення нормативної грошової оцінки земель населеного пункту	Дата та номер рішення про затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земель населеного пункту		Базова вартість 1 м ² земель, грн/м ²
			Дата	Номер	
6321755600	м. Слобожанське	2018	30.12.2018	845-VII	275,46
6321755601	с-ще Донець	2019	17.03.2020	1222-VII	163,47
6321755603	с-ще Благодатне	2019	17.03.2020	1222-VII	120,21
6321783002	с.Геївка	2013	28.05.2013	268- VI	50,58
6321782704	с.Лиман	2011	27.01.2012	208-V	94,23
6321782001	с.Геніївка	2013	30.05.2013	286- VI	70,77
6321782002	с.Дачне	2012	09.07.2012	178- VI	99,3
6321782004	с.Курортне	2013	30.05.2013	286- VI	77,01
6321782005	с.Українське	2013	30.05.2013	286- VI	58,23

²⁸ Довідник показників нормативної грошової оцінки земель населених пунктів станом на 01.01.2022 <https://land.gov.ua/dovidnyk-pokaznykiv-normatyvnoi-hroshovoi-otsinky-zemel-naselenykh-punktiv-stanom-na-01-01-2022/> та дані Слобожанської селищної ради

6321782003	с.Занки	2013	30.05.2013	286- VI	56,07
6321783004	с.Черкаський Бишкін	2013	28.05.2013	268- VI	57,03
6321783003	с. Суха Гомільша	2013	28.05.2013	268- VI	48,84
6321783001	с.Нижній Бишкін	2013	28.05.2013	268- VI	60,75
6321784501	с.Скрипаї	2012	09.12.2012		79,89
6321784503	с.Мохнач	2012	09.12.2012		75,39
6321784502	с-ще Лісне	2012	09.12.2012		77,73
6321787001	с.Шелудьківка	2012	07.06.2013	198-- VI	65,7

Додаток Б

Таблиця: Характеристики водойм Слобожанської ТГ

Тип	Площа об'єкту (частини об'єкту в межах громади), га
р. Сіверський Донець	43,7 км
р. Бишкін	4,6 км
р. Гнилиця	22,2 км
струмок Мохнач	2,2 км
струмок Бурлейка	3,3 км
р. Гомольша	3,5 км
ставок с.Геївка	8,04 га водне дзер.
ставок с.Геївка	3,10 га водне дзер.
ставок с.Геївка	1,67 га водне дзер.
ставок с.Суха Гомільша	0,80 га водне дзер.
ставок с.Скрипаї	1,10 га водне дзер.
ставок с.Скрипаї	5,90 га водне дзер.
ставок с.Скрипаї	2,30 га водне дзер.
ставок с.Шелудьківка	7,38га водне дзер.
ставок с.Геніївка	7,70 га водне дзер.
ставок с.Геніївка	12,20 га водне дзер.
ставок с.Донець	1,30 га водне дзер.
ставок-охолоджувач Зміївської ТЕС	1250 га водне дзер.

Додаток В

Таблиця: Перелік існуючих та потенційних туристичних об'єктів

Об'єкт	Місцезнаходження (Адреса)	Опис
Козацька криниця	Черкаськобишкінський ліс	За розповідями місцевих старожилів з цієї криниці втамовували спрагу козаки під час своїх походів в давнину.
Панорамна галявина з кримезним дубом	Черкаськобишкінський ліс	Чарівний величезний дуб в лісі чарує своєю могутністю та красою.
Руде джерело	с. Мохнач	Цілюще джерело біля с. Мохнач
Озеро Борове		Знаходиться на кордоні двох сіл Лимана та Черкаського Бишкіну в лісовій зоні. Поряд з ним знаходяться джерела, які після війни плануємо відновити.
Братська могила 1941-1943, 1963	с. Мохнач	Пам'ятка історії місцевого значення.
Городище	с. Мохнач	Пам'ятка археології стародавніх часів (після війни, буде внесено, як елемент туристичних маршрутів).
Туристично привабливий острів	с. Мохнач	Перспективний туристично привабливий острів знаходиться посеред ріки Сіверський Дінець в с. Мохнач
Селище нерухомих пам'яток	с. Мохнач	Стародавнє селище нерухомих пам'яток (після війни, буде внесено, як елемент туристичних маршрутів).
Братська могила 1941 - 1945, 1960	с. Скрипаї	Пам'ятка історії місцевого значення
Зелена садиба	с. Скрипаї	На базі будівлі бібліотеки плануються створення туристичної зеленої садиби.
Братська могила 1941 - 1945, 1959	с. Шелудьківка	Пам'ятка історії місцевого значення.
Пам'ятник Т.Г. Шевченко	с. Шелудьківка	Знаходиться в центрі села.
Пам'ятник воїнам АТО,	с. Шелудьківка	Знаходиться в центрі села.
Братська могила 1941 - 1945, 1957	с. Геніївка	(пам'ятка історії місцевого значення)
Кімната-музей при бібліотеці в Будинку культури	с. Геніївка	На базі Геніївської бібліотеки створено кімнату міні-музей в якій зібрані картини, вироби ручної роботи та ін.
Селище між озером Чайка та річкою	с. Лиман	Нерухома пам'ятка знаходиться між о. Чайка та річкою.
Братська могила жертв нацизму 1941-1945	с. Лиман	Пам'ятка історії місцевого значення.

Об'єкт	Місцезнаходження (Адреса)	Опис
Могила ст. лейтенанта І.Н. Шаляпіна 1941 - 1945, 1953	с. Лиман	Пам'ятка історії місцевого значення
Кімната-музей історії села Лиман (в перспективі створення)	с. Лиман	В перспективі створення на базі Будинку культури.
Осередок гастроцкризму (в перспективі створення)	с. Лиман	В перспективі створення на базі Будинку культури.
Братська могила 1941 - 1945, 1958	с. Черкаський Бишкін	Пам'ятка історії місцевого значення
Братська могила 1941 - 1945, 1956	с. Нижній Бишкін	Пам'ятка історії місцевого значення
Пам'ятний знак біля річки.	с. Нижній Бишкін	Пам'ятка історії місцевого значення
Братська могила 1941 - 1945, 1955.	с. Геївка	Пам'ятка історії місцевого значення
Братська могила 1941 - 1945, 1962	с. Суха Гомільша	Пам'ятка історії місцевого значення
Телополопсіс	с. Черкаський Бишкін	Місце де в часи до нашої ери було розташовано грецький порт, який мав назву Телополопсіс. Після війни планується створення туристичного магніту на цьому місці.
Скіфські кургани	с-ще. Благодатне	Поблизу с. Благодатне розташовані стародавні кургани.
Осередок туризму	с-ще Донець	На базі приміщення клубного закладу с. Донець планується створення туристичного осередку.

Додаток Г

Таблиця: Перелік існуючих сторінок закладів та установ і організацій громади

№ п/п	Назва закладу	Посилання на сайт/сторінку
Заклади управління освітнім напрямком		
1	Відділ освіти Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.facebook.com/osvitassr
2	КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників»	http://slobozhanske-cprpp.kh.sch.in.ua/ https://www.facebook.com/share/g/12E6RVtGVVL/
Заклади дошкільної освіти		
3	КЗДО (ясла - садок) «Казка» с. Лиман Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://lyman-zdo.kh.sch.in.ua https://www.facebook.com/share/g/161PvaTNAj/

		https://www.instagram.com/liman_zdo_kazka?igsh=MThraHZqdTU2ZWF4cQ==
4	КЗДО (ясла - садок) «Веселка» с. Шелудківка Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://sheludkivka-dnz.edu.kh.ua https://www.facebook.com/seludkivskij.zdo.veselka
5	Слобожанський КЗДО (ясла-садок) №3 Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://komsomolske-zm-dnz3.edu.kh.ua/ https://www.facebook.com/profile.php?id=100063801922834
6	Слобожанський КЗДО (ясла - садок) №4 Слобожанської селищної ради Чугуївського району Харківської області	http://slobozhanske-zdo4.edu.kh.ua https://www.facebook.com/share/g/17eYCNVLo6/
7	Слобожанський КЗДО (ясла - садок) №1 Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://sadi1.klasna.com https://www.facebook.com/groups/798231193918602/?ref=share
8	Слобожанський КЗДО (ясла - садок) №7 «Колосок» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://slobozhanske-zdo7.kh.sch.in.ua https://www.facebook.com/share/g/1YR8ZkdY6U/
9	КЗДО (ясла-садок) селища Донець Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://donets-dnz.edu.kh.ua/ https://www.instagram.com/dnz_donec?utm_source=ig_web_button_share_sheet&igsh=ZDNlZDc0MzIxNw==
Заклади загальної середньої освіти		
10	КЗ «Слобожанський ліцей №1» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://sites.google.com/kzsl59.ukr.education/licey1 https://www.facebook.com/liceyN1
11	КЗ «Слобожанська гімназія № «2 Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://sites.google.com/slobozhanska-gimnasiya2.com/sl2 https://www.facebook.com/profile.php?id=100076211437737
12	КЗ «Шебелинська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://shebelinskaschool.wixsite.com/shebelinska-school https://www.facebook.com/share/g/1Ut3iVpefe/
13	КЗ «Нижньобишкінська загальноосвітня школа I-II ступенів» Слобожанської міської	http://nbyshkyn-school.edu.kh.ua/

	ради Чугуївського району Харківської області	
16	КЗ «Скрипайівська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://skripay-sch.klasna.com/ https://www.facebook.com/share/g/12GQa8HGDom/
15	КЗ «Геніївська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://geniivska3.klasna.com https://www.facebook.com/profile.php?id=100030638745451
16	КЗ «Геніївська загальноосвітня школа I-II ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://giney2sch.wixsite.com/giney2school https://www.facebook.com/share/g/18W3tno7z3/
17	КЗ «Лиманська загальноосвітня школа I-III ступенів» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://lyman-school.edu.kh.ua https://www.facebook.com/limanSch https://www.instagram.com/lyman_sch?utm_source=ig_web_button_share_sheet&igsh=ZDNlZDc0MzIxNw==
18	КЗ «Шелудківський ліцей» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	http://shelud1.klasna.com https://www.facebook.com/profile.php?id=100055844150078&sk=about
Заклади соціального захисту		
19	Служба у справах дітей Слобожанської міської ради	https://www.facebook.com/groups/1664432637834380/?hoisted_section_header_type=recently_seen&multi_permaLinks=1670151537262490
20	КУ «Слобожанський центр надання соціальних послуг»	https://www.facebook.com/groups/290400526165325
Медичні заклади		
21	КНП «Слобожанська лікарня»	https://www.facebook.com/profile.php?id=100021881674400
Адміністративні послуги		
22	Відділ Центр надання адміністративних послуг Слобожанської міської ради	https://www.facebook.com/groups/214414997393242 http://cnap.slobozshanska-gromada.toolkit.in.ua
Надавачі комунальних послуг		
23	КП «Комунальник»	https://www.facebook.com/profile.php?id=100034678277345
Правоохоронні органи		
24	Поліцейський офіцер Слобожанської міської територіальної громади	https://www.facebook.com/groups/8607161039353751
Заклади культури		
25	Відділ культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.instagram.com/sportsforall_slobozhanske?igsh=eXEyMjU1bHI0cnFw https://www.facebook.com/groups/771101103834071/

		https://www.facebook.com/www.cultura.kh.ua https://www.facebook.com/kh.hocm/ https://www.facebook.com/dmskh.gov.ua https://slobozhanske.gromada.group/ https://gromada.group/
26	Молодіжна рада при Слобожанській міській раді Чугуївського району Харківської області	https://www.instagram.com/molod_smr?igsh=YWlMnBvejdtNGc2 https://www.facebook.com/profile.php?id=61550039115411
27	Комунальний заклад “Центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області,	https://www.instagram.com/sportsforall_slobozhanske?igsh=eXEyMjU1bHI0cnFw https://www.facebook.com/profile.php?id=100089056218008 https://www.facebook.com/groups/888910055580332/
28	Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти «Слобожанська школа мистецтв» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.instagram.com/sloboda_art_school?igsh=MTVlMnY2NGdzb3Z2OQ== https://www.facebook.com/groups/203622334216380/
29	Комунальне підприємство Комунальний заклад «Слобожанський міський Палац культури»	https://www.facebook.com/profile.php?id=61553167868215
30	Освітньо-молодіжний простір «КРОК»	https://www.instagram.com/molodkrok?igsh=MXdyN3dvc3FpZTloaQ== https://www.facebook.com/molodkrok
31	Юнацько-молодіжний простір «Простір Нескорених» с. Донець	https://www.facebook.com/profile.php?id=61555715222424
32	Молодіжний простір «Shel Step» с. Шелудьківка	https://www.facebook.com/profile.php?id=61559071302970
33	Структурний підрозділ - відділ «Клубний заклад селища Донець» Комунального закладу Комунальне підприємство «Слобожанський селищний Палац культури»	https://www.facebook.com/profile.php?id=100069518982736
34	КЗ «Лиманський сільський Будинок культури»	https://www.facebook.com/profile.php?id=100069100801381
35	Відділ «Черкаськобишкінський сільський клуб» Комунального закладу «Лиманський сільський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.facebook.com/groups/263502805436125/
36	Відділ «Нижньобишкінський сільський будинок культури» Комунального закладу «Лиманський сільський будинок культури» Слобожанської міської	https://www.facebook.com/profile.php?id=100064763919223

	ради Чугуївського району Харківської області	
37	Комунальний заклад «Геніївський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.facebook.com/profile.php?id=100055517419408
38	Комунальний заклад «Шелудьківський будинок культури» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.facebook.com/groups/283186590146607/
39	Комунальний заклад «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області	https://www.facebook.com/groups/224937375788794/
40	Слобожанська селищна бібліотека для дітей – філія	https://www.facebook.com/groups/561383612764843/
41	Скрипаївська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/groups/3005976136201654/
42	Шелудьківська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/groups/270138717976411
43	Лиманська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/profile.php?id=100064138000269
44	Геніївська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/groups/929059268368571/
45	Черкаськобишки-нська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/profile.php?id=100032094804406
46	Нижньобишкінська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/profile.php?id=100032094804406
47	Благодатська сільська бібліотека – філія	https://www.facebook.com/groups/184332554502204/
48	Бібліотека–філія селища Донець	https://www.facebook.com/libraryDonets

Таблиця: Аналіз відповідності Стратегії розвитку Слобожанської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі																
Стратегічна ціль 1. Забезпечення високої якості життя на всьому просторі громади та розвиток людського капітал.																
1.1. Забезпечення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя																
1.2. Розвиток та удосконалення освітнього середовища громади																
1.3. Розбудова системи соціального захисту населення																
1.4. Забезпечення гармонійного фізичного та духовного розвитку всіх верств населення і реалізація молодіжної політики																
1.5. Відновлення та модернізація муніципальної інфраструктури																
1.6. Протидія військовим і безпековим викликам																
1.7. Удосконалення системи управління відходами, охорона атмосферного повітря та водних ресурсів																
1.8. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі																
Стратегічна ціль 2. Розвиток економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності громади.																
2.1. Підвищення інвестиційної привабливості громади, підтримка розвитку малого та середнього бізнесу																
2.2. Розвиток міжмуніципального співробітництва та партнерства																
2.3. Забезпечення інтегрованого розвитку території громади з урахуванням інтересів майбутніх поколінь																
Стратегічна ціль 3. Забезпечення європейського рівня процесів управління в громаді.																
3.1. Розвиток інституційної спроможності міської ради, її структурних підрозділів та установ з урахуванням кращих вітчизняних та міжнародних практик																
3.2. Підтримка цифрових трансформацій																
ому, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах																
Оперативна ціль 1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь		+	+		+				+			++	++		+	

Оперативна ціль 1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах		+	+				+									
Оперативна ціль 1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення				++			+									
Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.																
Оперативна ціль 2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів		++	++	++	++	++	++	+	+		+					++
Оперативна ціль 2.2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка											++					
Стратегічна ціль III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.																
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС															++	
Оперативна ціль 3.2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями												+				

Таблиця: Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Слобожанської територіальної громади на період до 2027 року Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 років

Стратегічні та оперативні цілі					
Стратегічна ціль 1. Забезпечення високої якості життя на всьому просторі громади та розвиток людського капітал.					
1.1. Забезпечення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення					
1.2. Розвиток та удосконалення освітнього середовища громади					
1.3. Розбудова системи соціального захисту населення					
1.4. Забезпечення гармонійного фізичного та духовного розвитку всіх верств населення і реалізація молодіжної політики					
1.5. Відновлення та модернізація муніципальної інфраструктури					
1.6. Протидія військовим і безпековим викликам					
1.7. Удосконалення системи управління відходами, охорона атмосферного повітря та водних ресурсів					
1.8. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі					
Стратегічна ціль 2. Розвиток економічного потенціалу та підвищення рівня конкурентоспроможності громади.					
2.1. Підвищення інвестиційної привабливості громади, підтримка розвитку малого та середнього бізнесу					
2.2. Розвиток міжмуніципального співробітництва та партнерства					
2.3. Забезпечення інтегрованого розвитку території громади з урахуванням інтересів майбутніх поколінь					
Стратегічна ціль 3. Забезпечення європейського рівня процесів управління в громаді.					
3.1. Розвиток інституційної спроможності міської ради, її структурних підрозділів та установ з урахуванням кращих вітчизняних та міжнародних практик					
3.2. Підтримка цифрових трансформацій					
Стратегічна ціль I. «Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону»					
Оперативна ціль 1.1. Організація доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення	++				

Оперативна ціль 1.2. Забезпечення доступних і якісних комунальних послуг у містах та енергозабезпечення сільського населення						++										
Оперативна ціль 1.3. Забезпечення доступної і якісної освіти на всіх рівнях			++													
Оперативна ціль 1.4. Забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності				++												
Оперативна ціль 1.5. Забезпечення гармонійного фізичного та духовного розвитку всіх верств населення і реалізація молодіжної політики					++											
Оперативна ціль 1.6. Забезпечення правопорядку та публічної безпеки							++									
Оперативна ціль 1.7. Розвиток внутрішнього та в'їзного туризму																
Стратегічна ціль II. «Забезпечення чистого оточуючого середовища на всьому просторі регіону»																
Оперативна ціль 2.1. Поліпшення стану атмосферного повітря та запобігання змінам клімату								++								
Оперативна ціль 2.2. Охорона та раціональне використання водних ресурсів								++								
Оперативна ціль 2.3. Забезпечення якісного стану та відновлення деградованих й еродованих земель і ґрунтів									++							

Оперативна ціль 5.4. Організація системи підготовки та перепідготовки держслужбовців і місцевого самоврядування															+	
Оперативна ціль 5.5. Модернізація інформаційно-комунікативного регіонального простору																+

* У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Додаток Е

Таблиця: Система показників (індикаторів) для моніторингу реалізації Стратегії розвитку Слобожанської селищної територіальної громади на період до 2027 року

Стратегічна/оперативна ціль	Показник	Одиниця вимірювання	Базове значення у 2026 році	Проміжне значення у 2026 році	Цільове значення у 2027 році	Джерело даних
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НА ВСЬОМУ ПРОСТОРІ ГРОМАДИ ТА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ						
Оперативна ціль 1.1. Забезпечення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення	Кількість одиниць відремонтованого житла, наданого для проживання молодим медичним фахівцям громади	од.	0	0	1	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
	Кількість створеного комфортного, безпечного та належно облаштованого простору для реабілітації	м ²	0	0	300	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
	Відремонтований харчоблок КНП «Слобожанська лікарня»	од.	0	0	1	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
	Кількість одиниць придбаного медичного обладнання	од.	0	3	6	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
	Кількість оновленого та модернізованого обладнання в КНП «Слобожанська лікарня»	од.	0	1	3	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
	Кількість придбаних медичних автомобілів	од.	0	1	2	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
	Кількість проведених інформаційних кампаній щодо здорового способу життя, профілактики захворювань, вакцинації	од.	0	0	4	Інформація КНП «Слобожанська лікарня»
Оперативна ціль 1.2. Розвиток та удосконалення освітнього середовища громади	Кількість реконструйованих будівель оптимізованих закладів під заклади початкової, дошкільної та позашкільної освіти	од.	0	0	1	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
	Кількість реконструйованих та/або капітально	од.	0	1	5	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради

відремонтованих закладів дошкільної та загальної середньої освіти					
Кількість капітальних ремонтів пожежних водойм для закладів дошкільної та загальної середньої освіти	од.	0	1	5	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість побудованих пожежних водойм для закладів дошкільної та загальної середньої освіти	од.	0	0	2	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість реконструйованих їдален (харчоблоків) в закладах освіти	од.	0	0	1	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість придбаних шкільних автобусів	од.	2	3	4	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість одиниць придбаного сучасного обладнання, в т.ч. проведених локальних комп'ютерних мережі	од.	0	1	4	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість закладів освіти підключених до широкосмужової мережі Інтернет	од.	5	7	8	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість закладів освіти забезпечених оновленою матеріально - технічною базою в межах впровадження реформи «Нова українська школа»	од.	3	6	15	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Площа приміщень, відремонтованих для розміщення інклюзивно - ресурсного центру	м²	0	0	250	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість облаштованих будівель/споруд та просторів закладів освіти пандусами, поручнями, спеціальними туалетами	од.	0	4	9	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради

Оперативна ціль 1.3 Розбудова системи соціального захисту населення	Кількість встановлених модульних будинків	од.	0	1	2	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради
	Кількість створених та облаштованих просторів соціальної адаптації, в т.ч. соціальний ветеранський простір	од.	0	0	2	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради
	Кількість придбаного обладнання для надання послуг супроводу під час інклюзивного навчання мешканцям	од.	0	2	6	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради
	Створений «Центр життєстійкості»	од.	0	0	1	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради
	Площа відремонтованого приміщення під кімнату кризового реагування	м ²	0	0	100	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради
	Площа будівлі КУ «Центр надання соціальних послуг», в якій проведено капітальний ремонт з дотриманням вимог енергоефективності та безбар'єрності	м ²	0	0	669	Інформація КУ «Слобожанський центр надання соціальних послуг»
	Кількість одиниць облаштованих пандусів, ліфтів та спеціалізованих санвузлів в публічних місцях та громадських будівлях	од.	0	2	6	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради
	Кількість одиниць придбаних спеціалізованих автомобілів для перевезення осіб з обмеженими можливостями	од.	0	0	1	Інформація Відділу соціального захисту населення Слобожанської міської ради

Оперативна ціль 1.4 Забезпечення гармонійного фізичного та духовного розвитку всіх верств населення і реалізація молодіжної політики	Кількість відновлених та модернізованих будинків культури	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Створений громадський простір “Центр спільнотворення”	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість одиниць придбаної комп’ютерної техніки, периферійного та мультимедійного обладнання для закладів культури та бібліотек	од.	0	10	20	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість відремонтованих закладів культури	од.	0	1	3	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість одиниць розробленої технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж режимоутворюючих об’єктів культурної спадщини	од.	0	2	6	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість одиниць розробленої та виготовленої науково-облікової документації на об’єкти культурної спадщини	од.	0	2	6	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість проведених робіт з реставрації/консервації пам’яток історичної спадщини	од.	0	1	6	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість відкритих охоронних і меморіальних дошок на об’єкти культурної спадщини	од.	0	0	6	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість встановлених табличок з QR- кодами та інформаційних табличок на	од.	0	0	6	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради

об'єкти культурної спадщини					
Кількість створених хронікально-документальних та відеофільмів за краєзнавчою тематикою	од.	0	1	2	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Кількість встановлених інтерактивних платформ для вшанування пам'яті Захисників російсько-української війни	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Кількість облаштованих місць вшанування пам'яті місцевим жителям - Захисникам російсько-української війни у населених пунктах громади	од.	0	3	6	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Кількість створених міні-дендропарків для відпочинку молоді	од.	0	1	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Кількість одиниць встановленого інвентаря та елементів інфраструктури для облаштування місць відпочинку	од.	0	5	10	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Кількість створених локальних туристичних осередків на базі комунальних об'єктів, розташованих за туристичним маршрутом у Слобожанській територіальній громаді	од.	0	1	3	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Кількість створених спортивних майданчиків з адаптованими тренажерами	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради

	для занять спортом осіб з обмеженими можливостями					
	Кількість кемпінгових фізкультурно-оздоровчих та спортивних центрів на базі спортивно-оздоровчої бази	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Площа відремонтованих приміщень для розширення мережі молодіжних центрів громади	м²	0	50	100	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість створених осередків молодіжних центрів громади	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість придбаних транспортних засіб для впровадження практики мобільних молодіжних просторів для віддалених населених пунктів громади	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
	Кількість створених закладів оздоровлення, відпочинку та патріотичного виховання дітей Слобожанської територіальної громади	од.	0	0	1	Інформація Відділу культури, туризму, молоді та спорту Слобожанської міської ради
Оперативна ціль 1.5 Відновлення та модернізація муніципальної інфраструктури	Кількість запроваджених внутрішніх маршрутів між населеними пунктами Слобожанської ТГ	од.	0	1	2	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість одиниць створених муніципальних парковок	од.	0	1	4	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та

						архітектури Слобожанської міської ради
	Протяжність відремонтованих доріг з твердим покриттям, що належать до комунальної власності громади	км	0	5	10	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Протяжність відремонтованих доріг з ґрунтовим покриттям, що належать до комунальної власності громади	км	0	10	25	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Сума виділеного співфінансування на виконання ремонтних робіт автомобільних доріг, які проходять по території громади, але не належать комунальної власності	тис.грн	0	3 000	6 000	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість придбаних ґрейдерів	од.	0	0	1	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість придбаних універсальних комбінованих машин	од.	0	1	1	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради

Запроваджена система енергетичного менеджменту та системи енергетичного моніторингу громадських будівель	так/ні	ні	так	так	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
Розроблений Муніципальний енергетичний план	так/ні	ні	ні	так	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
Кількість реконструкцій систем електропостачання зі встановленням дахової СЕС	од.	0	1	2	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Кількість збудованих когенераційних газових установок на території громади	од.	0	2	2	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Кількість реконструйованих мереж вуличного освітлення в населених пунктах громади	од.	0	1	2	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Сума наданої фінансової підтримки підприємствам міської ради	тис.грн	0	1 000	2 000	Інформація Фінансового управління Слобожанської міської ради

	Кількість прийнятих у комунальну власність непрофільних активів Зміївської ТЕС ПАТ “Центренерго”	од.	0	2	7	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість проведених аварійно-відновлюваних робіт об’єктів, які зазнали руйнування внаслідок збройної агресії Російської федерації	од.	0	2	6	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Оперативна ціль 1.6. Протидія військовим і безпековим викликам	Площа проведеного гуманітарного розмінування територій забруднених та (або) імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами	га	0	2 000	4 535	Відділ мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
	Кількість проведених спільних з правоохоронними органами рейдів щодо зменшення правопорушень в громаді	од.	0	7	15	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
	Кількість оновлених елементів дорожньої схеми в населених пунктах громади	од.	0	0	15	Інформація Відділу Відділ ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість встановлених систем відеоспостереження в населених пунктах громади	од.	0	0	1	Інформація Відділу Відділ ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради

Кількість побудованих споруд цивільного захисту подвійного призначення із захисними властивостями ПРУ	од.	0	1	2	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради
Кількість облаштованих у закладах дошкільної освіти захисних споруд цивільного захисту (укриттів)	од.	0	0	1	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Кількість створених захисних споруд цивільного захисту (протирадіаційних укриттів) на базі адміністративних будівель та публічних просторів	од.	0	0	2	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Кількість створених місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення Слобожанської територіальної громади	од.	0	0	1	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Кількість пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення добровільної та місцевої пожежної охорони	од.	0	1	2	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради

Кількість встановлених засобів з пожежогасіння, якими забезпечені комунальні установи Слобожанської територіальної громади	од.	0	0	20	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Кількість проведених технічних обслуговувань систем пожежогасіння в комунальних установах Слобожанської територіальної громади	од.	0	5	10	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Актуалізовані заходи евакуації у разі збройних конфліктів з періодичністю 1 раз на рік	так/ні	так	так	так	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Кількість придбаних засобів індивідуального захисту населення	од.	0	14000	24300	Інформація Відділу мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської міської ради
Кількість проведених заходів з чистки дренажних каналів в с. Лиман	од.	0	1	4	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради

Оперативна ціль 1.7. Удосконалення системи управління відходами, охорона атмосферного повітря та водних ресурсі	Впроваджена система роздільного збору побутових відходів	так/ні	ні	ні	так	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Проведена реконструкція полігону ТПВ в м. Слобожанське	од.	0	0	1	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Розроблено план управління відходами Слобожанської територіальної громади	так/ні	ні	так	так	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість розроблених документів, щодо поводження з відходами від руйнувань відповідно до чинного законодавства та регіонального плану управління відходами	од.	0	0	1	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість реконструйованих об'єктів водопостачання	од.	0	1	1	Відділ ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
	Кількість новоприйнятих у комунальну власність об'єктів водопостачання	од.	0	0	1	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради

Кількість проведених ремонтних робіт на об'єктах ливневої каналізацій на території населених пунктів громади	од.	0	0	1	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Кількість виготовлених паспортів малих річок та водойм	од.	0	1	2	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість проведених заходів з поліпшенням технічного стану, благоустрою та ревіталізації водойм в межах Слобожанської ТГ	од.	0	1	2	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість проведених інвентаризацій водних об'єктів, щодо виявлення гідротехнічних споруд на території громади	од.	0	2	4	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість виготовленої технічної документації на гідротехнічні споруди	од.	0	0	2	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість ділянок, на яких визначено та встановлено межі прибережних захисних смуг	од.	0	0	3	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість проведених моніторингів якості повітря	од.	0	2	4	Інформація Відділу земельних та екологічних

з частотою проведення моніторингу 2 рази на рік					питань Слобожанської міської ради
Наявність актуалізованого екологічного паспорту громади	так/ні	ні	ні	так	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість вжитих заходів щодо ліквідації вогнищ карантинних рослин	од.	0	2	4	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
Кількість ліквідованих стихійних сміттєзвалищ на території Громади	од.	0	4	8	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Кількість епізодів вжиття заходів у разі поширення стадних шкідників	од.	0	1	2	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Кількість реалізованих проектів з реконструкції зелених насаджень	од.	0	1	2	Інформація Відділу ЖКГ, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради
Кількість проведених інформаційних кампаній з метою формування екологічної культури населення	од.	0	4	8	Відділ земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради

Оперативна ціль 1.8. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі	Кількість проведених інвентаризацій земель, в тому числі під лісовими смугами, під польовими дорогами, невитребуваних земельних часток, паїв на території громади	од.	0	3	6	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість проведених заходів моніторингу земель з метою виявлення деградованих та еродованих ділянок, та розробка робочих проектів у разі їх виявлення	од.	0	1	2	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість прийнятих рішень віднесення земельних ділянок до самозалісених	од.	0	1	2	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість засідань комісії з питань визначення шкоди та збитків, в яких взято участь представниками Слобожанської міської ради	од.	0	2	4	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість виготовлених Проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення та об'єкт ПЗФ місцевого значення «Прогін»	од.	0	1	1	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДИ

Оперативна ціль 2.1. Підвищення інвестиційної привабливості громади, підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	Кількість оновлень та доповнень інвестиційного паспорта громади	од.	0	4	8	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість проведених інформаційних та промоційних заходів громади	од.	0	5	10	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість проведених заходів з промоції місцевого бізнесу	од.	0	2	4	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Долучення до адвокації щодо потреб відновлення та реконструкції Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго»	так/ні	так	так	так	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість проведених навчальних програм, тренінгів та консультацій для підприємців в рамках реалізації цільової програми підтримки мікро- та малого підприємництва на території Слобожанської ТГ	од.	0	3	8	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість функціонуючих Центрів розвитку Слобожанської територіальної громади	од.	0	1	1	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради

Оперативна ціль 2.2. Розвиток міжмуніципального співробітництва та партнерства	Кількість укладених меморандумів міжмуніципального співробітництва з територіальними громадами	од.	3	5	7	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість укладених меморандумів в рамках реалізації національного проекту «Пліч-о-пліч»	од.	1	2	3	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість міжнародних заходів, у яких взяла участь громада з метою встановлення партнерських відносин	од.	6	10	15	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість реалізованих спільних проектів з партнерськими муніципалітетами	од.	0	2	6	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
Оперативна ціль 2.3. Забезпечення інтегрованого розвитку території громади з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	Затвердження плану дій справедливої трансформації Слобожанської ТГ	так/ні	ні	ні	так	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість закладів освіти забезпечених альтернативними джерелами тепла	од.	0	1	3	Інформація Відділу освіти Слобожанської міської ради

	(модульними газопомпостями)					
	Кількість цільових та галузевих програм Слобожанської ТГ, що враховують заходи розроблені в рамках Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України	од.	0	0	1	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ В ГРОМАДІ

Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності міської ради, її структурних підрозділів та установ з урахуванням кращих вітчизняних та міжнародних практик	Впроваджено громадський бюджет	так/ні	ні	так	так	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Проведено заходи з інвентаризації об'єктів нерухомого майна комунальної власності та земельними ділянками під ними	так/ні	ні	так	так	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради та Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість виготовленої технічної документації на об'єкти нерухомого майна комунальної власності, відмінної від земельної	од.	0	5	10	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної

	ділянки (за період 2026-2027 рр.)					діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість проведених аукціонів щодо продажу земельних ділянок та розробка землевпорядної документації (за період 2026-2027 рр.)	од.	0	4	6	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість проведеної нормативної грошової оцінки земель на території громади (за період 2026-2027 рр.)	од.	0	4	6	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Розроблений та затверджений Комплексний план просторового розвитку Слобожанської територіальної громади	так/ні	ні	ні	так	Інформація Відділу земельних та екологічних питань Слобожанської міської ради
	Кількість реалізованих програм стажування молоді в установах, організаціях територіальної громади	од.	0	2	4	Інформація Відділу організаційно-інформаційної роботи Слобожанської міської ради
	Кількість вітчизняних та міжнародних стажувань, у яких прийняли участь працівники Слобожанської міської ради, її структурних підрозділів, установ та організацій	од.	0	4	8	Інформація Відділу організаційно-інформаційної роботи Слобожанської міської ради

	Кількість нових послуг в громаді, які надаються в електронній формі	од.	0	1	3	Інформація Відділу організаційно-інформаційної роботи Слобожанської міської ради
Оперативна ціль 3.2. Підтримка цифрових трансформацій	Кількість впроваджених послуг в громаді, які надаються в електронній формі за період 2026 -2027 рр.	од.	0	3	5	Інформація Відділу організаційно-інформаційної роботи Слобожанської міської ради
	Кількість встановлених wi-fi маршрутизаторів в громадських місцях	од.	0	3	5	Інформація Відділу організаційно-інформаційної роботи Слобожанської міської ради
	Кількість оновленої комп'ютерної техніки для розширення переліку адміністративних послуг	од.	0	2	4	Інформація відділу ЦНАП Слобожанської міської ради
	Розроблений та затверджений План кіберзахисту Громади	так/ні	ні	так	так	Інформація Відділу організаційно-інформаційної роботи Слобожанської міської ради
	Кількість проведених комунікацій з операторами мобільного зв'язку та Internet-провайдером щодо якості послуг	од.	0	3	5	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради
	Кількість реалізованих заходів з популяризації використання онлайн платформи “Дія. Цифрова освіта”	од.	0	5	10	Інформація Відділу економічного розвитку, комунальної та інвестиційної діяльності Слобожанської міської ради

